

Bulletin advokacie

Rozhovor s novým generálním tajemníkem IBA JUDr. Martinem Šolcem • Změny v Rámcové pojistné smlouvě • Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody • Zásadní změny v exekučním řízení • Generální plná moc ve správním řízení • Ke kopírování občanského průkazu při ověřování podpisů advokátem •

V Y D Á V Á Č E S K Á A D V O K Á T N Í K O M O R A

**Ke čtenářům míří první Komentář
zákona o advokacii** Čtěte na str. 4–5.

INFORMACE
K ELEKTRONICKÉ
KNIZE ÚSCHOV
čtěte na str. 6

Bulletin advokacie®

Bulletin advokacie vydává
Česká advokátní komora v Praze
(IČO 66 000 777)
v agentuře **IMPAX**, spol. s r. o.
www.impax.cz

Vychází 10x ročně, z toho 2 dvojčísla
(1-2, 7-8). Přetisk povolen jen se souhlasem
redakce.

Adresa redakce:

Česká advokátní komora
Národní třída 16
110 00 Praha 1
telefon: 221 729 011
fax: 224 932 989
e-mail: bulletin@cak.cz
www.cak.cz
IČ: 66000777
DIČ: CZ 66000777

Redakce:

Předseda redakční rady: JUDr. Petr Toman
Šéfredaktor: JUDr. Pavel Blanický
Výkonná redaktorka: PhDr. Ivana Cihlářová
Tajemnice redakce: Eva Dvořáková

Redakční rada:

JUDr. PhDr. Stanislav Balík,
prof. JUDr. Alexander Bělohávek, Dr.h.c.,
JUDr. Jiří Císař, prof. JUDr. Jan Dědič,
prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.,
JUDr. Pavel Holec,
JUDr. Ladislav Krym,
prof. JUDr. Zdeněk Kučera, DrSc.,
prof. JUDr. Karel Marek, CSc.,
JUDr. Michal Mazanec,
doc. JUDr. Vladimír Mikule,
JUDr. Tomáš Pohl,
prof. JUDr. Naděžda Rozehnalová, CSc.,
prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D.,
prof. JUDr. František Zoulik, CSc.

Objednávky předplatného zasílejte na adresu:

ČAK, Národní třída 16, 110 00 Praha 1,
e-mail: dvorakova@cak.cz
Cena výtisku včetně dvojčísle je 90 Kč,
zvýhodněné roční předplatné 850 Kč
kromě poštovného, balného a DPH.
Advokátům a advokátním koncipientům
se rozesílá zdarma.
S reklamací při problémech s distribucí
se obraťte na pí Dvořákovou, e-mail
dvorakova@cak.cz, tel. 221 729 045.

Inzertní služby zajišťuje agentura

IMPAX, spol. s r. o. Objednávky inzerce
zasílejte na adresu agency@impax.cz,
případně volejte na tel. 606 404 953 nebo
na 241 483 141. Media kit a další informace
naleznete na internetových stránkách
www.impax.cz.

Celé znění každého čísla vychází též
na internetu (www.cak.cz). Předáním rukopisu
redakci vyjadřuje autor souhlas se zveřejněním
také na stránkách www.bulletin-advokacie.cz
a v právních informačních systémech
spolupracujících s ČAK.

Toto číslo vyšlo 17. 12. 2012 v nákladu
14 750 výtisků.

Foto na obálce: křest Komentáře zákona
o advokacii

Tisk: PBTisk s. r. o.
MK ČR E 6469
ISSN 1210-6348

Úvodník

Vladimíra Glatzová: **Úvodník genderový** 3

Aktuality

Ke čtenářům míří první Komentář zákona o advokacii icha..... 4

**Nepřehlédněte! Advokáti budou muset registrovat úschovy
v elektronické knize úschov ČAK**..... 6

Rozhovor s novým generálním tajemníkem IBA JUDr. Martinem Šolcem
Ivana Cihlářová 7

Právníká firma roku 2012 Jaroslav Kramer..... 10

**Při Ministerstvu spravedlnosti vznikla Komise pro aplikaci nové civilní
legislativy** Veronika Ryšávková 16

**Rekodifikace & Praxe – nový časopis zaměřený na změnu soukromého
práva**..... 16

Informace o galavečeru Právnicka roku 2012 icha..... 17

Změny v Rámcové pojistné smlouvě 18

Informace o povinných platbách advokátů na rok 2013 19

z právní teorie a praxe

Články

Shrnutí..... 24

Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody Jan Kocina..... 25

Zásadní změny v exekučním řízení Lenka Doležalová 28

Mezinárodní investiční spory před obecnými soudy?
Vladimír Kostka..... 31

**Předsmuvní odpovědnost v případě prohlášení o záměru
(Letter of Intent)** Marcela Marešová 37

Generální plná moc ve správním řízení David Slováček 38

Advokát, Rechtsanwalt, Advocaat?! Petra Schinnenburgová,
Václav Cidlina..... 40

Ke kopírování občanského průkazu při ověřování podpisů advokátem
Jakub Morávek 42

Krátce k otázce jednacího jazyka ve správním řízení Petr Kolman 48

**Vracení soudního poplatku po novele zákona o soudních poplatcích
a retroaktivita ustanovení zákona** Peter Beňo 51

**Evropský útok na zásady soukromého práva aneb podnikatel
jako ohrožený druh** Jana Petrželová 53

Z judikatury

Odpovědnost advokáta za škodu 55

Příslušnost soudu v pojistných sporech 57

Z odborné literatury

Barbora Bednaříková: **Svěřenské fondy. Institut pro uchování
a převody rodinného majetku** (Stanislav Balík) 58

Ludvík David, Jana Bílková, Martina Podivínová: Přehled judikatury. Soudní ochrana člena spolku, církve a politické strany (Milan Podhrázký).....	58
Přečetli jsme za vás Jan Mates.....	59

z advokacie

Sloupek Karla Čermáka

Věda nebo umění v Outú aréně?	62
-------------------------------------	----

Z české advokacie

Z kárné praxe Jan Syka	63
Z jednání představenstva ČAK icha	68
Nabídka zvýhodněného pojištění motorových vozidel pro advokáty	69

informace a zajímavosti

Měli byste vědět

Přednášky a semináře pro advokáty a advokátní koncipienty ve vzdělávacích a školicích střediscích ČAK	72
Program HELP Rady Evropy a seminář „Procesní aspekty podání stížnosti k ESLP“ Jana Wurstová	75
Profesoři Robert Alexy a Robert Badinter převzali čestné doktoráty Univerzity Karlovy Stanislav Balík	76

Nakonec

Zkoušková se(t)káni IV. (Zrcadlo pro zavilé zkoušející) Petr Hajn	77
Kresba Lubomíra Lichého	78
Víte, že... Stanislav Balík.....	78
Inhaltsverzeichnis	79
Zusammenfassung/ Summary	80
Table of Contents	81

ŽIŽLAVSKÝ & PARTNEŘI

| advokátní kancelář | insolvenční správci |

insolvence a restrukturalizace

- substituce v insolvenčních řízeních
- služby insolvenčních správců
- restrukturalizace podniků

www.zizlavsky.cz

Instrukce autorům

Vážení autoři časopisu Bulletin advokacie,

žádáme vás, abyste své příspěvky redakci posílali pokud možno ve formátu programu Microsoft Word (RTF nebo DOC), a to nejlépe elektronickou poštou na adresu bulletin@cak.cz.

Texty:

Formát zasílaných příspěvků by měl odpovídat řádkování 1, písmo Times New Roman, velikost 12. V žádném případě nepoužívejte funkci Automatické číslování, Automatické odrážky ani další speciální formátování textu. Odstavce oddělujte jenom enterem. Vyznačování v textu provádějte pouze tučně nebo kurzívou, v žádném případě nepište proložené, nepoužívejte podtrhávání textů ani verzálky! Poznámky a vysvětlivky k textu tvořte výhradně pomocí funkcionality programu MS Word „Poznámky pod čarou“.

Tabulky:

Tabulkové údaje formátujte pomocí tabulátorů.

Fotografie a obrázky:

Pokud k článku chcete připojit obrazové podklady, zašlete je zvlášť ve formátu JPG, TIF nebo eps. Barevné fotografie by měly mít rozlišení nejméně 300 dpi při velikosti, v jaké se budou reprodukovat, zasílané portrétní fotografie by měly mít nejméně 400 x 500 pixelů. Obrázky v žádném případě nevkládějte přímo do dokumentů!

Redakce uvítá zejména články kratšího až středního rozsahu. **K příspěvku připojte vždy stručné shrnutí v rozsahu nejvýše deseti řádků.** Citace a odkazy provádějte dle platných bibliografických norem. Případné vyžádané autorské korektury se provádí elektronicky, e-mailem.

Ke každému příspěvku dále připojte

- čestné prohlášení, že článek nebyl dosud publikován
- svoji **barevnou** portrétní fotografii
- telefonické spojení
- korespondenční adresu
- rodné číslo
- bankovní spojení pro vyplacení honoráře
- informaci o svém profesním působení, případně akademické, pedagogické či vědecké tituly
- sdělení, zda jste plátcem DPH

Redakce si vyhrazuje právo stylistických, jazykových a technických úprav textů.

Úvodník genderový

Před dvaceti lety jsem nastoupila na stáž u přední německé advokátní kanceláře. Mezi šedesáti právníky jsem tam byla, věřte nevěřte, jediná žena. Dnes mají v této kanceláři mezi advokáty zhruba třetinu žen. Z celkového počtu sedmasedmdesáti partnerů jsou přesto ženy jen tři.

I v české advokacii žen stále přibývá, poměr mužů a žen je zhruba 3 ku 1,8, ale mezi koncipienty již ženy mírně převažují. Partnerek velkých advokátních kanceláří je však také pomálu. Je to tak v pořádku? Neměla by nám Evropská unie stanovit kvóty?

Počet žen v byznysu stále stoupá a jejich pozice se zlepšuje. V advokacii je to výraznější než ve velkých korporacích. Advokacie funguje v menších a flexibilnějších firmách, kde se snáze prosadí ti schopnější. Pověstný skleněný strop, který brání ženám stoupat do vyšších funkcí, zde není tak výrazný jako ve velkých společnostech. Přesto se i zde ženám proniká do vyšších pater hůře. Co s tím? Je vůbec dobře, aby ženy měly ve světě vrcholového byznysu adekvátní zastoupení? Je to dobře pro byznys, pro ženy, pro muže a celou společnost?

Pro byznys určitě ano. Ženy jsou jiné než muži, jsou méně přímočaré, méně agresivní, ochotnější ustoupit, jsou přizpůsobivější, vyhýbají se zbytečnému riziku a mají lepší intuici. Nemyslím si, že jsou lepší než muži, ale že jejich přítomnost svět byznysu zpestřuje o jiné pohledy a je přínosná. Myslím, že je nesprávné, když zaměstnavatelé znevýhodňují ženy jenom proto, že jim časem odejdou na mateřskou. Mladé ženy, které chtějí budovat kariéru, jsou schopny skvělých výkonů. Možná právě proto, že chtějí něčeho dosáhnout dříve, než budou mít děti.

Rozhodně jsem ale proti jakýmkoliv kvótám. Ty vedou k častějšímu obsazování funkcí nevhodnými kandidáty. A také k nevráživosti i spekulacím o schopnostech těch,

kterí určitou pozici získali. I když nutno podotknout, že pokud se týkají jen dozorčích rad, je to celkem neškodný pokus o větší zapojení žen a názorovou i osobnostní pestrost ve složení tohoto orgánu.

Je současný trend pronikání žen do byznysu dobrý pro ženy?

Jak pro které. Ženy obecně nemají tolik zakořeněnou touhu prosadit se jako muži. Jejich pocit úspěšnosti mnohem méně závisí na tom, kolik vydělaly. K naplnění života ženy přispívá do velké míry i mateřství. Dříve si ženy větší ambice ani nekladly. Dnes mají mnohé, podobně jako muži, pocit, že musí uspět. Už od kolébky vyrůstají v prostředí, které je o tom přesvědčuje. Vidí to všude kolem sebe, stále slyší o rovnoprávnosti, v televizi sledují úspěšné byznysmanky, policistky, nájemné vražedkyně. Mám pocit, že si tím na sebe samy pleteme bič. Hrneme se do mužského světa, ale mateřské povinnosti z nás nikdo nesejme. Takže musíme zastat obojí a nestihnáme ani jedno pořádně.

Některým toto tempo vyhovuje a jsou šťastné, že nemusí být u plotny. Ale myslím, že řada z nich se snaží prosadit v byznysu jen proto, že se nechaly strhnout propagandou, a byly by spokojenější, kdyby měly víc času na rodinu. Většina na to naštěstí ví a nikam se nehrne. Ale ochránci jejich práv s tím mají problém, a tak zavedou kvóty, aby jich bylo alespoň v dozorčích radách aspoň 40 procent.

Pro společnost je to oríšek. Na jednu stranu je hezké, že máme všichni čím dál tím rovnější práva, nezávisle na čemkoliv. Ale když budou ženy dělat kariéru, kdo se postará o děti? Někteří muži jsou ochotni přistoupit na dohodu typu, ty vaříš, já umyji nádobí, ty porodíš, já budu na mateřské... Ale muži na mateřské jsou pro mě trochu zvrácená představa. Vůbec nechci snižovat roli otců, ale péči a lásku a něhu, kterou dává dítěti matka v prvních letech života, není drtivá většina mužů schopna poskytnout. Myslím, že by si toho ženy měly užít a také si toho vážit, protože mohou prožít něco, co muži nemohou. Možná by mohly přijmout svou ztíženou šanci prosadit se v byznysu jako daň za mateřství.

Zapojení žen do vyšších pozic je složitý problém a pochybuji o možnosti vyřešit ho nástroji právními, tedy státním donucením. Povinné kvóty jsou, myslím, již za hranou, za kterou by právo při působení na společnost nemělo jít. Anebo jen velmi (ale skutečně velmi) opatrně, postupně a uvážlivě.

JUDr. VLADIMÍRA GLATZOVÁ,
členka představenstva ČAK

Ke čtenářům míří první Komentář zákona o advokacii

PO NĚKOLIKA MARNÝCH POKUSECH V MINULOSTI SE NAKONEC POKUS POSLEDNÍ VYDAŘIL A VZNIKLO DÍLO, KTERÉ VÍTÁJÍ NEJEN SAMI ADVOKÁTI, ALE TÉŽ PŘÍSLUŠNÍCI OSTATNÍCH PRÁVNICKÝCH PROFESÍ, ADVOKÁTNÍ KONCIPIENTI A VŠICHNI DALŠÍ, KTEŘÍ SE POTŘEBUJÍ DOKONALE ZORIENTOVAL V PROBLEMATICE ADVOKACIE A ZÁKONA O NÍ. O ČEM JE ŘEČ? BYL SEPSÁN A VYDÁN HISTORICKY PRVNÍ KOMENTÁŘ ZÁKONA O ADVOKACII...

Zhruba před rokem se poprvé sešel autorský kolektiv, jehož součástí byli:

- Jaroslav Svejkovský, vedoucí autorského kolektivu a člen kontrolní rady ČAK
- Martin Vychopeň, předseda ČAK
- Ladislav Krym, tajemník ČAK
- Aleš Pejchal, soudce ESLP, předtím místopředseda ČAK
- Petr Čáp, předseda kárné komise ČAK
- Karel Čermák, expředseda ČAK a exministr spravedlnosti
- Ladislav Papež, místopředseda ČAK
- Stanislav Polčák, poslanec Poslanecké sněmovny PČR
- Bohuslav Sedlatý, předseda odvolací kárné komise ČAK

Úsilím tohoto kolektivu vznikl komentář o rozsahu 633 tištěných stran textu. Byl vydán péčí Nakladatelství C. H. Beck a dostal podobu klasického šedého Beckova komentáře.

V úterý 27. 11. 2012 v historických prostorách Strahovského kláštera byl komentář slavnostně pokřtěn a za účasti autorů, významných hostů justičního světa, zástupců české i zahraniční advokacie a též dvou kmotrů byl vyslán na cestu za čtenáři.

Vedoucí autorského kolektivu Jaroslav Svejkovský zdůraznil, že komentář ZA je snahou o představení advokacie jako elity. Elity, která si je vědoma své zodpovědnosti za šíření práva a etiky ve společnosti.

Další z autorů, předseda ČAK Martin Vychopeň, velmi plasticky popsal vnitřní mechanismus tvorby, v němž nechybělo ani urovnávání drobných odborných rozepří mezi autory a „vyhrožování“, co se termínů odevzdávání díla týče. Vyjádřil přesvědčení, že komentář bude v praxi účinným pomocníkem při výkladu ZA, což vzápětí neformálně potvrdil

i další z autorů, Ladislav Krym, tajemník ČAK, který přesně v den křtu z komentáře již citoval v jedné soudní při přímo v soudní síni...

Svých úloh se zhostili i kmotři. „Krstný otec“ Lubomír Hreždovič – předseda Slovenské advokátní komory – vyslovil naději, že český komentář ZA se stane inspirací pro slovenskou advokacii, kde se o potřebě takového díla právě debatuje.

Druhý kmoťr – děkan PF UK a též advokát – Aleš Gerloch popřál, aby se příliš brzo neměnil podstatně samotný zákon o advokacii, a komentář tak mohl zůstat nadlouho platným a přispěl ke stabilitě postavení české advokacie. Prorokoval také dílu mnoho čtenářů, nejvíce snad právě z řad posluchačů PF, kteří se stále v hojně míře hodlají v budoucnu věnovat právě advokacii...

Při příležitosti křtu bylo možné si komentář ZA na místě samém i zakoupit, eventuálně i nechat podepsat přítomnými autory. Úplně prvním kupujícím se stal ministr spravedlnosti a náš kolega advokát Pavel Blažek.

Nakladatelství C. H. Beck vydalo komentář ZA nákladem, který by měl být dostatečný pro všechny zájemce. K zakoupení bude prostřednictvím e-shopu C. H. Beck (www.beck.cz), kde je možné zjistit i seznam dalších prodejních míst.

Doporučená prodejní cena komentáře včetně DPH je 1490 Kč.

✿ icha
✿ Foto JAKUB STADLER

Nepřehlédněte! Advokáti budou muset registrovat úschovy v elektronické knize úschov ČAK

V ČERVNU LETOŠNÍHO ROKU PŘIJALO PŘEDSTAVENSTVO ČESKÉ ADVOKÁTNÍ KOMORY USNESENÍ, JÍMŽ PODROBNĚJI UPRAVUJE POVINNOSTI ADVOKÁTŮ PŘI PROVÁDĚNÍ ÚSCHOV PENĚZ, CENNÝCH PAPIŘŮ NEBO JINÉHO MAJETKU KLIENTA (USNESENÍ Č. 7/2004 VĚSTNÍKU VE ZNĚNÍ USNESENÍ Č. 3/2008).

V souvislosti s touto změnou vytváří Česká advokátní komora systém, který bude sloužit k evidenci prováděných úschov a jejímž účelem bude vytvořit předpoklady pro provádění efektivní kontroly. Tímto systémem bude **elektronická kniha úschov** prostředků klienta.

? Co je elektronická kniha úschov?

Kniha bude vedena jako průběžně číslovaný registr, jehož prostřednictvím budou advokáti Komoře hlásit v souladu s výše uvedeným stavovským předpisem provádění úschovy. Konkrétně půjde o zabezpečené webové rozhraní, bez požadavku na další zabezpečovací certifikáty ze strany advokátů. Přístup do tohoto systému budou mít **pouze** advokáti a ČAK.

? Jak se advokát dostane k možnosti do knihy zapisovat?

Advokát bude potřebovat přihlašovací jméno a heslo. Tyto údaje budou sloužit k přihlášení do elektronické knihy úschov.

? Kde advokát získá přihlašovací jméno a heslo?

Česká advokátní komora pro advokáty připravila formulář, který bude záhy k nalezení na webových stránkách ČAK - www.cak.cz. Formulář si advokát stáhne, vyplní a odešle Komoře (pisemně na adresu ČAK, do datové schránky ČAK či e-mailem se zaručeným podpisem do e-podatelný ČAK) jakožto žádost o vygenerování přihlašovacího jména a hesla.

Přihlašovací údaje obdrží advokát od České advokátní komory do své datové schránky.

? Co bude advokát do knihy zapisovat?

Advokát bude od 1. 1. 2013 povinen do knihy bez zbytečného odkladu odeslat údaje, převezme-li do úschovy prostředky klienta. Které to budou?

- Jméno a příjmení advokáta
- Evidenční číslo advokáta
- Značka spisu nebo jméno a příjmení klienta či jiný identifikátor, pod nímž advokát příslušnou úschovu peněz sám povede.

O provedeném záznamu do elektronické knihy úschov bude advokát následně vyzooměn potvrzovacím e-mailem ze strany ČAK.

? Proč vlastně vzniká elektronická kniha úschov?

V souvislosti se stále vzrůstajícím počtem depozitních úschov prováděných advokáty je v zájmu ochrany clientských práv zapotřebí vytvořit efektivní evidenční a kontrolní systém, který by kontrolní radě ČAK umožnil provádět kontrolu nad dodržováním povinností advokátů při poskytování těchto služeb, a tím preventivně působit proti pochybením a problémům.

? Kde hledat více informací?

Pod tímto bannerem na homepage webu ČAK (www.cak.cz) budou postupně publikovány další informace, pokyny a konkrétní návody, jak pracovat s elektronickou knihou úschov.

Advokát není jen sluhou svého klienta

Rozhovor s novým generálním tajemníkem International Bar Association JUDr. Martinem Šolcem

INTERNATIONAL BAR ASSOCIATION (IBA – MEZINÁRODNÍ ADVOKÁTNÍ KOMORA) SDRUŽUJE VÍCE NEŽ 200 ADVOKÁTNÍCH KOMOR A PŘES 45 TISÍC JEDNOTLIVÝCH ADVOKÁTŮ Z CELÉHO SVĚTA. NA DVA ROKY SE JEJÍM GENERÁLNÍM TAJEMNÍKEM STANE VÝZNAMNÝ PRAŽSKÝ ADVOKÁT A EXPŘEDSEDA ČESKÉ ADVOKÁTNÍ KOMORY, JUDR. MARTIN ŠOLC, NA KTERÉHO SE BULLETIN ADVOKACIE OBRÁTIL SE ŽÁDOSTÍ O ROZHOVOR.

Když se řekne „generální tajemník“, spouště lidí naskočí nepřilíš hezké konotace. Proč se funkce, které se od ledna 2013 v IBA ujmete, jmenuje zrovna takhle?

To jste mne trochu zaskočila, nad otázkou, proč se funkce takhle jmenuje, jsem zatím nepřemýšlel. Vlastně ani nevím, proč má například Česká republika prezidenta a ne předsedu, což je česká verze téhož. K názvu funkce „generální tajemník“ mám ale přece jen dvě krátké anekdotické scénky. Tu první už jsem někde říkal. Když se mne po ohlášení nominace někdo na pololetním zasedání orgánů IBA zeptal, co mne vedlo ke kandidatuře, nenapadlo mne nic chytřejšího než říci, že jsem v mládí hrozně záviděl titul Leonidu Brežněvovi. Ta druhá historka je poměrně čerstvá. Po volbě ke mně přistoupil současný generální tajemník IBA a její budoucí viceprezident David Rivkin a po gratulaci mi řekl, že se mám těšit na příští jednání na OSN. Že když tam byl posledně, prezidenta IBA celkem ignorovali a všichni si předcházeli jeho. Teprve pak mu prý došlo, že prezidentů tam mají každý týden mnoho, ale generální tajemník je tam jen jeden.

Měl jste při volbě na výroční konferenci IBA v Dublinu nějaké soupeře, nebo jste byl jediný kandidát?

Ten proces je trochu složitější. O funkci bylo mnoho zájemců. Přesný počet nevím, ale někde mezi pěti a deseti. Nejprve je ale třeba opatřit si nominace advokátních komor. Formálně sice postačují dvě, ale aby měl člověk ve volbě šanci, musí jich opatřit desítky. A nejde jen o počet, ale i o to, jak významné komory vás do funkce nominovaly. Třeba já jsem měl kromě nominace naší komory také nominace od komory americké, ruské, anglické, německé, brazilské, argentinské a mnoha dalších. Po nominačním procesu zůstali ve hře jen dva kandidáti, ostatní na úvahy o kandidatuře rezignovali. To ale není všechno. Každý z kandidátů musí totiž následně projít řízením před tzv. nominačním výborem, což znamená sepsat program a několik hodin odpo-

vidat na otázky členů výboru. Nominační výbor pak vydá své doporučení – doporučí jednoho kandidáta, nebo taky více či žádného. V tomto případě výbor doporučil mne, nikoliv však mého protikandidáta. Kandidát, který nebyl doporučen, se buďto nominace vzdá, nebo si opatří tzv. renominaci, k níž je třeba nominací většího počtu komor. Můj protikandidát se rozhodl se o renominaci neucházet, a tak jsem v den volby zůstal jediným kandidátem. Tím jenom říkám, že jsem se – na rozdíl od kolegy Brežněva – při volebním boji docela zapotil.

Co všechno má generální tajemník IBA na starosti?

Stanovy sice formálně ukládají tajemníkovi úkoly v některých oblastech (například péče o členy, regionální čin-

nost), v praxi to ale vypadá trochu jinak. Vrcholové vedení IBA tvoří tři lidé – prezident, viceprezident a generální tajemník. Ti musí vytvořit tým lidí, kteří jsou vzájemně zastupitelní. Úkoly samozřejmě rozděluje prezident.

Jaké cíle jste si dal, co byste chtěl za ty dva roky ve funkci dosáhnout?

Cílů je mnoho – rozdělil bych je na vnější a vnitřní. Tím vnějším je akcent na témata, která se vymykají každodenní advokátní praxi, a na to, že věnovat se jim aspoň v nějaké míře je nezbytnou součástí advokacie. Nemá smysl tato témata vypočítávat všechna, ale pár příkladů: nezávislost justice a advokacie a její meze, přístup k právu, etika profese v kontextu 21. století, pro bono aktivity advokátů. Víte, že v každodenní praxi se věnuji akvizicím, ale uvědomuji si, že tak jako advokát zahleděný jen do transakcí nikdy nebude úplným profesionálem, ani IBA by se bez patřičného akcentování těchto témat nikdy nestala globálním hlasem právníké profese, jak to o sobě tvrdí ve svém logu. Co se týče vnitřních cílů, je třeba se podívat na to, co IBA poskytuje uživatelům internetu a do jaké míry se mohou na internet přesunout vzdělávací programy IBA. Za důležité považuji mimo jiné také posílit význam regionálních konferencí.

Můžete upřesnit, jaké jsou úkoly, které prezident IBA rozděluje? Jinak řečeno, čemu všemu se IBA věnuje?

Je zapotřebí si uvědomit, že IBA je velká a je založena na iniciativě zespoda. Oblasti, kterým se věnuje, jsou různorodé. Rád bych je – podobně jako v předchozí odpovědi – rozlišil na dvě základní. Tou první je každodenní život organizace, což je například také čtyřicet až padesát konferencí ročně po celém světě, a na každé se musí objevit někdo z vrcholného vedení a zahájit ji; dále jsou tu trvalé vzdělávací akce – IBA dokonce ve spolupráci s jednou londýnskou univerzitou organizuje LLM kurzy.

Vedle toho jsou tu různé projekty. Jedna ze dvou divízi se zabývá oblastmi právní praxe – například se celosvětově využívá manuál IBA při řešení konfliktu zájmu v rozhodcím řízení, který je výsledkem projektu IBA. Jiný projekt se týkal exteritoriální aplikace práva, jednoho z důsledků globalizace. Druhá divize se zase soustřeďuje na veřejné či profesní zájmy. Prakticky neznám oblast profesního života, kterou by se IBA nezabývala, zmíním se jen o nedávno přijatých etických pravidlech. Zvlášť je pak třeba zmínit projekty Institutu lidských práv IBA. Z terénních projektů bych vzpomněl pomoc při založení advokátní komory v Afghánistánu, byli jsme jako pozorovatelé při procesu s Chodorkovským nebo bych uvedl misi do Maďarska, kde se nedávno objevily pokusy státu podřídit si justici.

Co pokládáte v současnosti za největší globálně sdílené problémy v advokacii?

To je docela ambiciózní otázka, řekl bych, že je spíše na knihu než na rozhovor. Problémů, na které advokacie, a to nejen česká, v tomto globalizovaném a virtualizovaném světě naráží, je nespočet. A lze je jen průběžně řešit, nikoliv vyřešit. Zdá se mi ale, že řešení vnějších problémů se nemůže

dařit, pokud se advokacie a její stavovské organizace nevyrovnejí s určitou krizí identity, která je postihuje. Kdo jsme jako advokáti? Jsme jen kupci s právem, nebo představujeme nějaké hodnoty, a proto jsme nedílnou součástí justice v širokém slova smyslu? Pokud to první, proč máme mít nějaké výsady? Pokud to druhé, víme, co to od nás žádá? A co je naše Komora? Je regulátor? Lobby? Servisní organizace? Propagátor právního státu? A jsou tyto role slučitelné?

Zajímalo by mě, jak se Vy osobně díváte na profesi advokáta.

Někteří kolegové si možná neuvědomují, že advokát není jen slouhou svého klienta, ale slouží vedle toho i „té slepé holce“. Proto existují různé bariéry toho, co advokát smí a nesmí. Když se advokát degraduje na středověkého písaře, který splní klientovi, co mu na očích uvidí, je zbytečné mluvit o tom, že advokacie je zvláštní profesí, pro kterou je třeba vytvořit speciální pravidla. Situace je ale dnes taková, že neadvokáti, a občas i advokáti, jsou rolí advokacie zmateni. A podobná krize identity se vztahuje i na advokátní komory.

Týká se tato krize podle Vás i České advokátní komory?

Možná vás můj názor překvapí, ale domnívám se, že Komora v našem, českém pojetí, není logická. Vysvětlím proč. V některých zemích existuje koncepce advokátní komory jako čistého regulátora s povinným členstvím, vedle něhož zároveň funguje reprezentativní organizace, zajišťující advokátům servis, lobbying. Jsou to dvě funkce, dvě různé organizace. Například v sousedním Německu to velmi přesně odlišují. Výhoda takového uspořádání je zřejmá, umožňuje to vyhnout se konfliktu, k němuž jinak „pod jednou střechou“ nevyhnutelně dochází, ať už v té či oné míře. Tím konfliktem je rozpor mezi zastupováním zájmu veřejnosti na kvalitních advokátních službách a profesních zájmů advokátů.

Jak upozornil i doktor Čermák na jedné z konferencí o nezávislosti justice, zastávce zájmů advokátů se musí přátelit se státem, ale regulátor profese, který je současně garantem její nezávislosti, nikoli. Jak velký problém to může být, se může ukázat i zcela nečekaně. Například americká advokátní komora, která za doby prezidenta George W. Bushe lobbovala za zákaz základny na Guantanamo, jistě v očích amerického státu nebyla populární. Říkat nahlas v době po útoku z 11. září 2001, že lidé, a to ani domnělí teroristé, by neměli být topeni či podrobováni podobným praktikám, chtělo značné množství odvahy. Jak snadno by ji hledal někdo, kdo stát potřebuje k prosazení zájmů svých členů?

Budete ve své funkci nějak protěžovat české advokáty a Českou republiku? Dočkáme se dalšího kongresu IBA v Praze?

Protežovat nikoho nechci, to slovo mi připadá skoro jako nadávka. Věřím, že čeští advokáti protekci nepotřebují. A přestože jde o funkci individuální, myslím, že bych se nikdy nestal jedním ze tří nejvyšších představitelů IBA, kdyby čeští advokáti a jejich Komora nebyli viděni jako plně inte-

grovaná součást světové komunity advokátů. Praha soupeří s Petrohradem o jarní zasedání orgánů IBA v roce 2015. Vlastně, co to říkám, dneska se už tomu zasedání musí říkat pololetní, protože se ozvali Australané, že v té době je u nich podzim. O výroční konferenci je enormní zájem – místa jsou známa až do roku 2017. I když je Praha nádherná, nejsem si jist, že by výroční konferenci dokázala získat v krátkém čase podruhé. Ale IBA pořádá mnoho desítek konferencí ročně a některé z nich se určitě uskuteční v Praze.

Generální tajemníci IBA se tradičně následně stávají jejími prezidenty. Hodláte za dva roky kandidovat na tento nejvyšší post?

Ano, stát se tajemníkem IBA znamená nevyčerpáný závazek ucházet se o funkci viceprezidenta od roku 2015 a pokoušet se stát prezidentem IBA od 1. 1. 2017. Ale protože od toho dne nás dělí mnoho dní, mnoho práce a nalétaných mil, musím ve svém věku dodat: „inšalláh“, nebo česky: „dá-li Bůh“.

♣ PhDr. IVANA CIHLÁŘOVÁ

♣ FOTO EURO

inzerce

Právní služby v Německu

Česky hovořící německý advokát nabízí právní poradenství a pomoc v oblasti německého a mezinárodního práva soukromého včetně zastoupení před německými soudy.

Rechtsanwalt Christian Bibelriether

Luragogasse 5
94032 Passau/SRN

Politických vězňů 98
280 00 Kolín 3

tel.: 0049 851 33403
fax: 0049 851 9666990

tel.: 910 259 869
fax: 315 550 115

ID datové schránky: g3jhjji

www.advokanc.de

advokat@advokanc.de

JUDr. Jan Michalec, advokátní kancelář v Ústí nad Labem

nabízí společenství samostatnému advokátovi
s brzkou možností převzetí celé firmy.
Praxe v průmyslově právní ochraně vítána.

Telefonní spojení: 475 200 737,
Mob.: 603 813 951,
e-mail: jan.michalec@volny.cz,
www.volny.cz/jan.michalec

Detektivní služby tel. 723 858 388 www.daston.cz

Svejtkovský/Vychopeň/Krym/ Pejchal a kolektiv Zákon o advokacii

Komentář

Vázané v plátně, 656 stran
cena 1 490 Kč, obj. číslo EKZ134

- První komentář základního předpisu advokátů na trhu.
- Obsahuje nejen komentář zákona o advokacii, ale též komentář etického kodexu.
- Publikace přináší i komentář předpisů o odměňování advokátů.
- Autoři jsou advokáti působící v orgánech České advokátní komory.

R. Jurčík

Zákon o veřejných zakázkách

Komentář, 3. vydání

Vázané v plátně, 852 stran
cena 1 690 Kč, obj. číslo EKZ138

- Komentář reaguje na velkou novelu zákona o veřejných zakázkách účinnou od 1. dubna 2012.
- Reaguje především na zásadní změny v právech a povinnostech zadavatelů a dodavatelů, ale i na další změny v oblasti obrany a bezpečnosti.

Jandová/Vojtek

Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla

Komentář

Vázané v plátně, 384 stran
cena 790 Kč, obj. číslo BK12

- Zákon se týká nejen provozovatelů vozidel, ale též všech řidičů a kohokoliv, kdo byl silničním provozem poškozen.
- Publikace obsahuje podrobně a systematicky zpracovanou judikaturu.
- Autoři jsou renomovaní odborníci z praxe.

Právnícká firma roku 2012

**SPOLEČNOST EPRAVO.CZ
USKUTEČNILA PÁTÝ ROČNÍK SOUTĚŽE
PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU. ZÁŠTITU
NAD LETOŠNÍM ROČNÍKEM PŘEVZALI
PŘEDSEDA VLÁDY ČR PETR NEČAS
A MINISTR SPRÁVEDLNOSTI ČR PAVEL
BLAŽEK. ZÁŠTITU NAD GALAVEČEREM
PŘEVZALA JIŽ TRADIČNĚ ČESKÁ
ADVOKÁTNÍ KOMORA.**

Výsledky soutěže Právnícká firma roku 2012 byly slavnostně vyhlášeny **12. listopadu 2012** v prostorách pražského hotelu InterContinental. Na základě aktuálního ročníku soutěže vznikl, tak jako v minulých letech, žebříček advokátních kanceláří působících v České republice.

Čtrnáct předních advokátních kanceláří si odneslo devatenáct ocenění, z nich bylo patnáct oborových. Hlavními kategoriemi byly **Právnícká firma roku 2012 pro mezinárodní kancelář** (vítěz: **Weil, Gotshal & Manges**) a **Právnícká firma roku 2012 pro domácí kancelář** (vítěz: **Kocián Šolc Balaščík**). Kromě stálých kategorií se nově objevily **Právnícká firma roku 2012 za nejlepší klientské služby** (vítěz: **Weil, Gotshal & Manges**) a **Právnícká firma roku pro regionální kancelář** (vítěz: **MT Legal**). Nejúspěšnější kanceláří co do počtu ocenění se stala advokátní kancelář **Weil, Gotshal & Manges** (Fúze a akvizice, Řešení sporů a arbitráže), **Právnícká firma roku 2012 za nejlepší klientské služby**, **Právnícká firma roku 2012 pro mezinárodní kancelář**. V každé soutěžní kategorii byly vyhlášeny také velmi doporučované a doporučované kanceláře.

**Účastníky večera pozdravil i ministr
spravedlnosti Pavel Blažek.**

Pátý galavečer soutěže Právnícká firma roku 2012 za účasti zástupců předních advokátních kanceláří a osobností domácí justice v čele s ministrem spravedlnosti Pavlem Blažkem a předsedou České advokátní komory Martinem Vychopněm moderoval již potřetí Libor Bouček. Součástí slavnostního večera jsou tradičně hudební vystoupení, letos sál svým hlasem potěšila mezzosopranistka Andrea Kalivodová.

Oceněné firmy

PRÁVO OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ PRK Partners

První ocenění večera převzali partneři kanceláře, vlevo stojící Marek Procházka a Robert Němec.

FÚZE A AKVIZICE Weil, Gotshal & Manges

Loňské vítězství obhájili a cenu převzali Petr Hanzal a Karel Dřevínek (vpravo).

PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽĚ Kocián Šolc Balaščík

Cenu převzali (zprava) Pavel Dejl, partner odpovědný za oblast hospodářské soutěže, a advokáti Pavel Nosek a Sylvie Sobolová.

RESTRUKTURALIZACE A INSOLVENCE White & Case

Partner kanceláře, David Plich (vlevo), se chtěl podělit o úspěch, a tak na pódium přizval své kolegy Jiřího Tomolu (uprostřed) a Petra Kuhna.

DEVELOPERSKÉ A NEMOVITOSTNÍ PROJEKTY Havel, Holásek & Partners

Skleněnou plastiku převzal partner kanceláře Jan Holásek.

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE Weil, Gotshal & Manges

Ocenění za úspěchy v letošním roce převzali partneři kanceláře Karolína Horáková a Roman Vojta.

BANKOVNICTVÍ A FINANCE**Allen & Overy**

Partner kanceláře Václav Valvoda převzal cenu a omluvil svého kolegu Jana Myšku, který zápasil s chřipkou.

PRÁVO INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ**Rowan Legal**

S vtipem sobě vlastním převzali cenu, tak jako v loňském roce, partneři kanceláře Josef Donát (vpravo) a Martin Maisner.

TELEKOMUNIKACE A MÉDIA**Havel, Holásek & Partners**

Druhé ocenění pro tuto advokátní kancelář si odnesl partner Robert Nešpůrek.

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY Dáňa, Pergl a Partneři

Z rukou náměstka ministra pro místní rozvoj Jana Sixty převzal cenu Robert Pergl, partner kanceláře.

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ**Holec, Zuska & Partneři**

Skleněnou plastiku převzali tři partneři kanceláře, Karel Zuska (vpravo), Matěj Kliman (uprostřed) a Oldřich Trojan.

PRACOVNÍ PRÁVO**Randl Partners**

Zakládající partneři, manželé Pavel a Nataša Randlovi, se po roční odmlce vrátili pro cenu v této kategorii.

SPORTOVNÍ PRÁVO

KŠD Legal

V dobré náladě cenu přebrali také Jan Štoviček a Tereza Rýdlová.

TRESTNÍ PRÁVO

Brož & Sokol & Novák

Partneři, jejichž jména stojí v názvu advokátní kanceláře, převzali cenu za kategorii, které už řadu let dominují. Tedy Jan Brož (uprostřed), Tomáš Sokol (vpravo) a Jiří Novák.

DAŇOVÉ PRÁVO

Rödl & Partner

Radost ze svého prvního ocenění měli advokátka Pavlína Vondráčková (vpravo) a partneři kanceláře Petr Novotný a Monika Novotná.

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU ZA NEJLEPŠÍ KLIENTSKÉ SLUŽBY

Weil, Gotshal & Manges

Nové ocenění převzal z rukou předsedy představenstva pořadatelské společnosti EPRAVO.CZ, Miroslava Chochole, partner kanceláře Martin Kramář.

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO REGIONÁLNÍ KANCELÁŘ MT Legal

Partneři kanceláře, Tomáš Machurek (vpravo) a Milan Šebesta, převzali s díky nové ocenění určené regionální kancelářím.

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO MEZINÁRODNÍ KANCELÁŘ

Weil, Gotshal & Manges

Již podruhé převzal cenu pro mezinárodní kancelář řídicí partner kanceláře Karel Muzikář. Tentokrát z rukou ministra spravedlnosti Pavla Blažka.

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO DOMÁCÍ KANCELÁŘ Kocián Šolc Balašík

Předseda České advokátní komory Martin Vychopeň předal cenu řídicí partnerce kanceláře, Dagmar Dubecké, v doprovodu partnerů Alexandra Kociána (uprostřed) a Martina Krejčího.

♣ JAROSLAV KRAMER, foto JAN KOLMAN

Přehled vítězů, velmi doporučovaných a doporučovaných kanceláří

PRÁVO OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ

Vítěz: PRK Partners s. r. o. advokátní kancelář

Velmi doporučovanými kanceláři jsou:

- Allen & Overy (Czech Republic) LLP, organizační složka
- Clifford Chance LLP sdružení advokátů
- Havel, Holásek & Partners s. r. o., advokátní kancelář
- Kocián Šolc Balaščík, advokátní kancelář, s. r. o.
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s. r. o. advokátní kancelář
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučovanými kanceláři jsou:

- Baker & McKenzie, v. o. s., advokátní kancelář
- CMS Cameron McKenna v. o. s.
- DVOŘÁK & SPOL., advokátní kancelář, s. r. o.
- Glatzová & Co., s. r. o.
- Hogan Lovells (Prague) LLP, organizační složka
- Kinstellar, s. r. o., advokátní kancelář
- SALANS EUROPE LLP, organizační složka
- Schönherr s. r. o.
- Squire Sanders, v. o. s., advokátní kancelář
- Weinhold Legal, v. o. s.

PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Vítěz: Kocián Šolc Balaščík, advokátní kancelář, s. r. o.

Velmi doporučovanými kanceláři jsou:

- Baker & McKenzie, v. o. s., advokátní kancelář
- Clifford Chance LLP sdružení advokátů
- Havel, Holásek & Partners s. r. o., advokátní kancelář
- PRK Partners s. r. o. advokátní kancelář
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s. r. o. advokátní kancelář
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučovanými kanceláři jsou:

- Allen & Overy (Czech Republic) LLP, organizační složka
- Glatzová & Co., s. r. o.
- Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s. r. o.
- PwC Legal
- Schönherr s. r. o.
- Vejmelka & Wünsch, s. r. o.
- Vrána & Pelikán, advokátní kancelář
- Weinhold Legal, v. o. s.

DEVELOPERSKÉ A NEMOVITOSTNÍ PROJEKTY

Vítěz: Havel, Holásek & Partners s. r. o., advokátní kancelář

Velmi doporučovanými kanceláři jsou:

- Clifford Chance LLP sdružení advokátů
- Kinstellar, s. r. o., advokátní kancelář
- SALANS EUROPE LLP, organizační složka
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s. r. o. advokátní kancelář
- Weinhold Legal, v. o. s.
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučovanými kanceláři jsou:

- Allen & Overy (Czech Republic) LLP, organizační složka
- Baker & McKenzie, v. o. s., advokátní kancelář
- CMS Cameron McKenna v. o. s.
- DLA Piper Prague LLP, organizační složka
- Glatzová & Co., s. r. o.
- Kocián Šolc Balaščík, advokátní kancelář, s. r. o.
- PRK Partners s. r. o. advokátní kancelář
- Schönherr s. r. o.
- Squire Sanders, v. o. s., advokátní kancelář

FÚZE A AKVIZICE

Vítěz: WEIL, GOTSHAL & MANGES s. r. o. advokátní kancelář

Velmi doporučovanými kanceláři jsou:

- Clifford Chance LLP sdružení advokátů
- Glatzová & Co., s. r. o.
- Havel, Holásek & Partners s. r. o., advokátní kancelář
- Kocián Šolc Balaščík, advokátní kancelář, s. r. o.
- PRK Partners s. r. o. advokátní kancelář
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučovanými kanceláři jsou:

- Allen & Overy (Czech Republic) LLP, organizační složka
- Baker & McKenzie, v. o. s., advokátní kancelář
- DVOŘÁK & SPOL., advokátní kancelář, s. r. o.
- SALANS EUROPE LLP, organizační složka
- Schönherr s. r. o.
- Squire Sanders, v. o. s., advokátní kancelář
- Weinhold Legal, v. o. s.

RESTRUKTURALIZACE A INSOLVENCE

Vítěz: White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Velmi doporučovanými kanceláři jsou:

- Clifford Chance LLP sdružení advokátů
- Havel, Holásek & Partners s. r. o., advokátní kancelář
- Žižlavský a partneři, advokátní kancelář s. r. o.

Doporučovanými kanceláři jsou:

- Allen & Overy (Czech Republic) LLP, organizační složka
- Baker & McKenzie, v. o. s., advokátní kancelář
- Glatzová & Co., s. r. o.
- Kocián Šolc Balaščík, advokátní kancelář, s. r. o.
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s. r. o.
- PRK Partners s. r. o. advokátní kancelář
- SALANS EUROPE LLP, organizační složka
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s. r. o. advokátní kancelář
- Weinhold Legal, v. o. s.

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

Vítěz: WEIL, GOTSHAL & MANGES s. r. o. advokátní kancelář

Velmi doporučovanými kanceláři jsou:

- Baker & McKenzie, v. o. s., advokátní kancelář
- Kocián Šolc Balaščík, advokátní kancelář, s. r. o.
- PRK Partners s. r. o. advokátní kancelář
- Weinhold Legal, v. o. s.
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučovanými kanceláři jsou:

- Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s. r. o.
- CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ a spol.
- Clifford Chance LLP sdružení advokátů
- Glatzová & Co., s. r. o.
- Havel, Holásek & Partners s. r. o., advokátní kancelář
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s. r. o.
- ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s. r. o.
- SALANS EUROPE LLP, organizační složka
- Squire Sanders, v. o. s., advokátní kancelář
- Vrána & Pelikán, advokátní kancelář

BANKOVNICTVÍ A FINANCE

Vítěz: Allen & Overy (Czech Republic) LLP, organizační složka

Velmi doporučovanými kanceláři jsou:

- Baker & McKenzie, v. o. s., advokátní kancelář
- Clifford Chance LLP sdružení advokátů
- Glatzová & Co., s. r. o.
- Havel, Holásek & Partners s. r. o., advokátní kancelář
- PRK Partners s. r. o. advokátní kancelář
- SALANS EUROPE LLP, organizační složka
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s. r. o. advokátní kancelář
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučovanými kanceláři jsou:

- CMS Cameron McKenna v. o. s.
- Kinstellar, s. r. o., advokátní kancelář
- Kocián Šolc Balaščík, advokátní kancelář, s. r. o.
- Squire Sanders, v. o. s., advokátní kancelář
- Weinhold Legal, v. o. s.

TELEKOMUNIKACE A MÉDIA

Vítěz: Havel, Holásek & Partners s. r. o., advokátní kancelář

Velmi doporučovanými kanceláři jsou:

- Allen & Overy (Czech Republic) LLP, organizační složka
- Baker & McKenzie, v. o. s., advokátní kancelář
- Bird & Bird, s. r. o.
- PIERSTONE s. r. o., advokátní kancelář
- ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s. r. o.
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s. r. o. advokátní kancelář
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučovanými kanceláři jsou:

- Clifford Chance LLP sdružení advokátů
- CMS Cameron McKenna v. o. s.
- DLA Piper Prague LLP, organizační složka
- Kocián Šolc Balaščík, advokátní kancelář, s. r. o.
- PRK Partners s. r. o. advokátní kancelář

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

Vítěz: HOLEC, ZUSKA & Partneři advokáti

Velmi doporučovanými kanceláři jsou:

- Baker & McKenzie, v. o. s., advokátní kancelář
- Čermák a spol.
- Glatzová & Co., s. r. o.
- Havel, Holásek & Partners s. r. o., advokátní kancelář
- Advokátní kancelář Kríž a partneři s. r. o.
- PELIKÁN KROFTA KOHOUTEK advokátní kancelář s. r. o.
- Rott, Růžička & Guttman
- ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s. r. o.

Doporučovanými kanceláři jsou:

- Bird & Bird, s. r. o.
- CMS Cameron McKenna v. o. s.
- Kocián Šolc Balaščík, advokátní kancelář, s. r. o.
- PRK Partners s. r. o. advokátní kancelář
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s. r. o. advokátní kancelář
- Weinhold Legal, v. o. s.
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

PRÁVO INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

Vítěz: ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s. r. o.

Velmi doporučovanými kanceláři jsou:

- Baker & McKenzie, v. o. s., advokátní kancelář
- Bird & Bird, s. r. o.
- Čermák a spol.
- Glatzová & Co., s. r. o.
- Havel, Holásek & Partners s. r. o., advokátní kancelář
- Jansa, Mokry, Otevřel & partneři v. o. s., advokátní kancelář
- Kocián Šolc Balaščík, advokátní kancelář, s. r. o.
- PIERSTONE s. r. o., advokátní kancelář

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Vítěz: Advokátní kancelář Dáňa, Pergl a Partneři

Velmi doporučovanými kanceláři jsou:

- Havel, Holásek & Partners s. r. o., advokátní kancelář
- MT Legal s. r. o., advokátní kancelář
- ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s. r. o.
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s. r. o. advokátní kancelář

Doporučovanými kanceláři jsou:

- CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ a spol.
- HOLEC, ZUSKA & Partneři advokáti
- Kocián Šolc Balaščík, advokátní kancelář, s. r. o.
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s. r. o.
- PRK Partners s. r. o. advokátní kancelář
- Weinhold Legal, v. o. s.

PRACOVNÍ PRÁVO

Vítěz: Randl Partners

Velmi doporučovanými kanceláři jsou:

- Baker & McKenzie, v. o. s., advokátní kancelář
- Advokátní kancelář Bělina & Partners
- Glatzová & Co., s. r. o.
- Havel, Holásek & Partners s. r. o., advokátní kancelář
- PRK Partners s. r. o. advokátní kancelář
- Weinhold Legal, v. o. s.

Doporučovanými kanceláři jsou:

- DVOŘÁK & SPOL., advokátní kancelář, s. r. o.
- FELIX A SPOL. advokátní kancelář, s. r. o.
- HOLEC, ZUSKA & Partneři advokáti
- Kocián Šolc Balaščík, advokátní kancelář, s. r. o.
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s. r. o.
- SALANS EUROPE LLP, organizační složka

SPORTOVNÍ PRÁVO

Vítěz: KŠD LEGAL advokátní kancelář s. r. o.

Velmi doporučovanými kanceláři jsou:

- CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ a spol.
- Havel, Holásek & Partners s. r. o., advokátní kancelář
- Kocián Šolc Balaščík, advokátní kancelář, s. r. o.

TRESTNÍ PRÁVO

Vítěz: Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s. r. o.

Velmi doporučovanými kanceláři jsou:

- Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s. r. o.
- Kocián Šolc Balaščík, advokátní kancelář, s. r. o.
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s. r. o.
- LŽIČAŘ & LŽIČAŘ, advokátní kancelář
- Advokátní kancelář Pejchal & Nespala, s. r. o.
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

DAŇOVÉ PRÁVO

Vítěz: Rödl & Partner, v. o. s.

Velmi doporučovanými kanceláři jsou:

- Havel, Holásek & Partners s. r. o., advokátní kancelář
- Kocián Šolc Balaščík, advokátní kancelář, s. r. o.
- KPMG Legal s. r. o.
- PwC Legal
- Weinhold Legal, v. o. s.
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučovanými kanceláři jsou:

- Allen & Overy (Czech Republic) LLP, organizační složka
- Baker & McKenzie, v. o. s., advokátní kancelář
- Clifford Chance LLP sdružení advokátů
- PRK Partners s. r. o. advokátní kancelář

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU ZA NEJLEPŠÍ KLIENTSKÉ SLUŽBY

Vítěz: WEIL, GOTSHAL & MANGES s. r. o. advokátní kancelář

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO REGIONÁLNÍ KANCELÁŘ

Vítěz: MT Legal s. r. o., advokátní kancelář

Velmi doporučovanými kanceláři jsou:

- Jansa, Mokry, Otevřel & partneři v. o. s., advokátní kancelář
- ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ JELÍNEK s. r. o.
- Maršálek & Žíla, advokátní kancelář
- Advokátní kancelář Perthen, Perthenová, Švadlena a partneři s. r. o.

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO MEZINÁRODNÍ KANCELÁŘ

Vítěz: WEIL, GOTSHAL & MANGES s. r. o. advokátní kancelář

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO DOMÁCÍ KANCELÁŘ

Vítěz: Kocián Šolc Balaščík, advokátní kancelář, s. r. o.

Při Ministerstvu spravedlnosti vznikla Komise pro aplikaci nové civilní legislativy

PODÍLET SE NA CO NEJHLADŠÍM UVEDENÍ NOVÉHO KODEXU V ŽIVOT BY MĚLA NOVĚ VZNIKLÁ KOMISE PRO APLIKACI NOVÉ CIVILNÍ LEGISLATIVY (KANCL) PŘI MINISTERSTVU SPRAVEDLNOSTI.

Expertní část Komise se skládá ze čtyř desítek členů. Vedle rekodifikačního týmu, tedy autorů nové „soukromoprávní trilogie“, patří do KANCLu také šéfové právnických stavovských komor, významní soudci, akademici, zástupci státní správy či autoři chystaných komentářů. Toto těleso, které je zároveň poradním orgánem ministra spravedlnosti, má řadu rolí. „V poslední době pro nás byla klíčová hlavně stanoviska k doprovodné legislativě, u které nyní vypořádáváme připomínky a do konce roku ji budeme expedovat na vládu,“ říká náměstek legislativní sekce Ministerstva spravedlnosti František Korbel. KANCL se také vyjadřuje k aktuálním výkladovým otázkám a aplikační praxi, přijímá výkladová stanoviska či doporučení Ministerstvu spravedlnosti k problematice, která se dotýká nového soukromého práva.

Součástí projektu KANCL je také **interní tým ministerstva**, který se věnuje přípravě výkladových stanovisek k dílčím otázkám, týkajících se jak nové právní úpravy občanského zákoníku, tak navazujících legislativních změn v dalších

právních předpisech. „Rozpočet Ministerstva spravedlnosti je dlouhodobě poddimenzovaný, proto jsme rádi, že se nám na tyto aktivity podařilo zajistit peníze z evropského operačního programu,“ dodává Korbel.

Evropské peníze pokryjí i část **osvětové kampaně** k novému soukromému právu. Ta je v první fázi cílená hlavně na zaměstnance veřejné správy, kteří se musí s rekodifikací seznámit s předstihem, aby uměli občanům pomoci při řešení jejich životních situací. Ministerstvo pro ně spolu s KANCLEM připravuje osm tematických brožur, vysvětlujících jednotlivé části rekodifikace (obecná část občanského zákoníku, rodinné právo, dědictví, věcná práva, závazky, náhrada škody, obchodní korporace a mezinárodní právo soukromé).

Nové budou i **webové stránky**. Ty představí nejzásadnější změny, které jsou s rekodifikací soukromého práva spojeny a budou informovat o klíčových aktualitách a událostech v této oblasti. Formou otázek a odpovědí společně s názornými příklady z praxe bude veřejnosti představeno, co konkrétně se mění. Součástí webu bude i rozhraní, kde bude moci odborná i laická veřejnost klást své dotazy a ptát se na výkladové nejasnosti.

✦ VERONIKA RYŠÁVKOVÁ

Rekodifikace & praxe – nový časopis zaměřený na změnu soukromého práva

PŘEDSTAVUJEME VÁM NOVÝ ČASOPIS PŘIPRAVENÝ SPOLEČNOSTÍ WOLTERS KLUWER – ČASOPIS REKODIFIKACE & PRAXE, KTERÝ SE ZAMĚŘUJE NA PRAKTICKÉ ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ SOUVISEJÍCÍCH S REKODIFIKACÍ SOUKROMÉHO PRÁVA.

CO V ČASOPISE NAJDETE:

- články a statě k dané problematice se zaměřením na praktickou využitelnost daných témat
- otázky a odpovědi, které si v souvislosti s rozsáhlými změnami pokládáte
- vzory a další praktické rady na téma rekodifikace

Časopis se přizpůsobuje **vašim potřebám – zeptejte se na to, co potřebujete vědět:**

- čtenáři mají možnost položit vlastní dotazy, které budou zodpovězeny v následujících číslech
- odpovědi, zpracovávané odborníky z oblasti soukromého práva, poskytnou jasné informace ve formě srozumitelné nejen právníkům, ale i poučeným laikům a všem zájemcům o nové civilní právo

Nenechte se zaskočit rozsáhlými změnami v soukromém právu a využijte znalosti odborníků – předplaťte si časopis už nyní.

Časopis vychází pravidelně od ledna 2013 v měsíční periodicitě.

První číslo vyšlo 30. listopadu 2012.

Cena ročního předplatného časopisu Rekodifikace & praxe:

- tištěný časopis: **790 Kč** (bez DPH)
- časopis ve formátu pdf: **590 Kč** (bez DPH)
- zvýhodněný balíček – tištěný časopis + časopis ve formátu pdf: **890 Kč** (bez DPH)

Zajistěte si předplatné časopisu Rekodifikace & praxe nebo si vyžádejte ukázkové číslo ve formátu pdf zdarma!

Kontaktujte nás na adrese: obchod@wkcr.cz

Wolters Kluwer ČR, a. s., U Nákladového nádraží 6, 130 00 Praha 3, tel. 246 040 400, fax: 240 040 401, e-mail: obchod@wkcr.cz, www.wkcr.cz

Galavečer Právníka roku 2012 právníkroku 2012

PŘESTOŽE VSTUPENKY NA GALAVEČER PRÁVNÍKA ROKU JSOU JIŽ DÁVNO ROZEBRÁNY, DLUŽÍME TĚM ŠTASTNĚJŠÍM Z VÁS, NA KTERÉ SE DOSTALO, ORGANIZAČNÍ POKYNY A NÁSTIN PROGRAMU.

25. 1. 2012 TOP HOTEL PRAHA-CHODOV

- 19.00 zahájení slavnostního vyhlášení výsledků v kongresové hale, moderuje česká moderátorská špička
- Karel Šíp
- 20.30 společenský raut a hudební program
Sál Praha - Rhythm Desperados se zpěvačkou Teresou Polk (jazz, blues, funk, soul)
Salonek Morava - cimbálová muzika PONAVALA
- 22.00 Salonek KS 2 - Kamil Střihavka a Leaders
- 22.00 kongresová hala - koncert skupiny JAM & BAZAR (nejlepší český ABBA REVIVAL + 70. REVIVAL) k tanci i poslechu
- 24.00 kongresová hala - videodiskotéka
- 01.00 předpokládaný konec galavečera

Prosíme, zaujměte svá místa v sále včas, hala bude otevřena od 18 hodin. Po slavnostním zahájení nebudou opozdílci z důvodu rušení a hluku uváděni do sálu.

- Kapacita parkoviště a jeho ochrana budou dostatečné.
- Pro ty, kteří chtějí využít hromadnou městskou dopravu, sdělujeme, že od 17.30 do 19.00 hodin bude posílena autobusová linka č. 115 od stanice metra C - Chodova. Intervaly budou pětiminutové, orientujte se podle velkých informačních tabulí ve vestibulu metra a na autobusové zastávce č. 115.
- Opačným směrem, od TOP HOTELU, budou autobusy linky č. 115 v době od 22.30 do 0.45 hodin odjíždět v intervalu 15 minut.

ISAK PROFESIONÁLNÍ
INFORMAČNÍ SYSTÉM PRO
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘE

S NÁMI SE DATOVÝCH SCHRÁNEK BÁT NEMUSÍTE

- Evidence klientů, spisů, kontaktů, úkonů, spisových značek
- Evidence úkolů právníků (workflow)
- Insolvenční rejstřík
- Generování dokumentů ze vzorů
- Evidence výkonnosti jednotlivých právníků
- Evidence pokladny a ostatních výdajů
- Evidence doručené a odeslané pošty
- Podpora zálohových faktur
- Generování faktur včetně příloh
- Podpora CZK, EUR a dalších měn
- Podpora neomezeného počtu jazyků
- Integrace datových schránek advokátů – navázání na spisy
- Vyspělý dokument management s vazbou na spisy a klienty
- Integrace spisových služeb soudů (stavy spisů) a nařízených jednání

**Pro bližší informace
volejte 312 315 350**

Změny v Rámcové pojistné smlouvě

S účinností od 1. 1. 2013 dojde dodatkem č. 23 ke změnám v Rámcové pojistné smlouvě. Pojišťovací makléř WI-ASS ČR, s. r. o. vyjednal zkvalitnění rozsahu Rámcové smlouvy a navazujícího připojištění bez navýšení pojistného v těchto bodech:

Odpovědnost třetích osob (odpovědnost za věci zaměstnanců, věci návštěvníků a jiné věci převzaté a užívané)

Stávající limit pojistného plnění ve výši jeden milion Kč byl navýšen na tři miliony Kč v rámci pojistného pro rok 2013, přičemž rozsah pojistného krytí zůstává zachován.

Odpovědnost z provozu kanceláře

Dána možnost navýšení limitu pojistného plnění z jednoho milionu Kč až o sedm milionů Kč na celkový limit pojistného plnění deset milionů Kč, přičemž přírůžka a rozsah pojistného krytí zůstává zachován.

Hostující či usazený euroadvokát na Slovensku

Na rozdíl od stávající praxe bude rozsah doložky automaticky rozšířen o pojištění územní platnosti Slovenské republiky, které bylo dříve nutné sjednávat samostatně za přírůžku 20 % k ročnímu pojistnému. Celková přírůžka bude tedy činit 20 % místo původních 40 %.

Změna v kontaktu pro hlášení škod a doplnění ujednání

Vznik škody nahlásí pojištěný písemně a bez zbytečného odkladu výhradně na adresu:

WI-ASS ČR, s. r. o., Ostružnická 362/3, 779 00 Olomouc
tel.: 585 225 339, 605 298 335, fax 585 230 271,

e-mail: schenk@wiass.cz

(původní kontaktní společnost byla WI-ASS ČR servis, s. r. o.)

Dále bylo doplněno následující ujednání, které upřesňuje postup při hlášení škod dle stávající praxe:

Smluvní strany se dohodly, že v případě vyškrtnutí advokáta ze seznamu advokátů může nárok na pojistné plnění uplatnit za pojištěného advokáta jeho nástupce ustanovený Komorou, pokud pojištěný advokát, příp. jeho dědicové či opatrovník výslovně nevyjádřili nesouhlas s uplatněným nárokem na pojistné plnění. Za stejných podmínek může nárok na pojistné plnění uplatnit ustanovený zástupce pojištěného advokáta; Komora tak může učinit tehdy, pokud okolnosti případu důvodně nasvědčují tomu, že došlo ke vzniku škody a z dostupných informací lze vznik škody považovat za prokázaný.

Pro rok 2013 pojišťovací makléř WI-ASS ČR, s. r. o. zajistil zachování stejné výše ročního pojistného, a to jak v v hromadném pojištění, tak i v navazujících pojistných smlouvách pro připojištění odpovědnosti za škody.

Kompletní znění dodatku č. 23 k Rámcové pojistné smlouvě najdete na stránkách www.cak.cz v oddílu Pojistné smlouvy.

software integruje
datové schránky

SynopsisIS
přehledné vedení advokátní agendy

SynopsisIS = přehled

- ✓ přehledná evidence klientů a spisů
- ✓ jednoduché vykazování prováděných úkonů
- ✓ elektronická spisová služba
- ✓ podpora datových schránek
- ✓ správa dokumentů s integrovanou podporou čárových kódů
- ✓ přehledné výkazy, vyúčtování a statistiky
- ✓ generování a tisk faktur, dokumentů ze šablon
- ✓ evidence úkolů, kontrola úkolů, hlídání termínů apod.
- ✓ evidence nákladů, záloh a přijatých plateb
- ✓ možnost rozšíření o robustní **modul pro správu pohledávek**
- ✓ aktualizace stavů z ISIR a Infosoudu
- ✓ import dat z Vašeho SW (máme zkušenosti s AKWin), XLS

Konec zbytečného papírování

+420 537 020 820
www.synopsis.cz

Sdělení ČAK o povinných platbách a pojistném

- o výši a splatnosti příspěvku na činnost České advokátní komory (dále jen „Komora“) za rok 2013
- o výši a splatnosti odvodu do sociálního fondu Komory za rok 2013
- o výši a splatnosti odvodu do fondu Komory pro vzdělávání advokátních koncipientů za rok 2012
- o výši a splatnosti pojistného pro rok 2013

I. Příspěvek na činnost Komory za rok 2013

Výše příspěvku advokáta na činnost Komory za rok 2013 činí

- a) 8000 Kč,
- b) 3000 Kč, byl-li advokátovi pozastaven výkon advokacie,
- c) 4000 Kč, byl-li advokát zapsán do seznamu advokátů po 30. červnu 2013.

Příspěvek je splatný do 20. ledna 2013.

Byl-li advokát zapsán do seznamu advokátů po 20. lednu 2013, je příspěvek splatný do jednoho týdne ode dne zápisu. Tato lhůta platí při změnách v průběhu roku a u všech plateb.

II. Odvod do sociálního fondu Komory za rok 2013

Výše odvodu advokáta do sociálního fondu Komory za rok 2013 činí

- a) 500 Kč,
- b) 250 Kč, byl-li advokát zapsán do seznamu advokátů po 30. červnu 2013,
- c) odvod neplatí advokáti, kterým byl pozastaven výkon advokacie.

Odvod je splatný do 20. ledna 2013.

Byl-li advokát zapsán do seznamu advokátů po 20. lednu 2013, je odvod splatný do jednoho týdne ode dne zápisu.

Výše a splatnost příspěvku na činnost Komory a odvodu do sociálního fondu Komory se vztahuje rovněž na usazené evropské advokáty a advokáty zapsané do seznamu advokátů podle § 5a zákona o advokacii.

Příspěvek na činnost Komory a odvod do sociálního fondu Komory se platí **převodem na účet Komory č. 12432011/0100**. Při platbě převodním příkazem je třeba uvést variabilní symbol, kterým je číslo nerozdělené pomlčkou nebo lomítkem, sestávající ze čtyřmístného čísla roku, na který je příspěvek nebo odvod placen, a pětímístného registračního čísla advokáta.

Příklad: variabilní symbol advokáta s registračním číslem 04876 pro rok 2013 je 201304876.

Příspěvek a odvod lze platit též v hotovosti v pokladně kanceláře Komory, Praha 1, Národní tř. 16 (pondělí – čtvrtek 8.00 – 12.00 hod. a 13.00 – 15.30 hod.; pátek 8.00 – 13.00 hod.).

III. Odvod do fondu Komory pro vzdělávání advokátních koncipientů za rok 2012

Odvod do fondu Komory pro vzdělávání advokátních koncipientů jsou povinni platit advokáti, usazení evropská advokáti a obchodní společnosti zřízené k výkonu advokacie, kteří zaměstnávají advokátní koncipienty.

Výše odvodu za jednoho advokátního koncipienta za rok 2012 činí

- a) 3000 Kč,

b) pokud pracovní poměr advokátního koncipienta netrval celý kalendářní rok, činí výše odvodu 1/12 z částky uvedené ad a) za každý započatý měsíc trvání pracovního poměru; povinnost platit odvod vzniká dnem zápisu do seznamu advokátních koncipientů;

c) pokud byl advokátnímu koncipientovi pozastaven výkon právní praxe, ale jeho pracovní poměr k povinnému advokátovi nadále trvá, snižuje se výše odvodu uvedená ad a) o 1/12 za každý kalendářní měsíc, po který pozastavení právní praxe advokátního koncipienta trvá, a to počínaje kalendářním měsícem následujícím po měsíci, ve kterém k pozastavení výkonu právní praxe advokátního koncipienta došlo;

d) pokud advokátní koncipient přerušil výkon právní praxe z důležitých osobních překážek v práci na dobu delší než 60 po sobě následujících pracovních dnů, snižuje se výše odvodu uvedená ad a) o 1/12 za každý kalendářní měsíc, po který přerušování výkonu právní praxe advokátního koncipienta z tohoto důvodu trvá, a to počínaje kalendářním měsícem následujícím po měsíci, ve kterém k přerušování výkonu právní praxe advokátního koncipienta z tohoto důvodu došlo. Povinný advokát je na výzvu Komory povinen důvod a dobu trvání přerušování výkonu právní praxe advokátního koncipienta hodnověrně doložit; pokud tak neučiní, nárok na snížení výše odvodu mu zanikne.

Odvod je splatný do 20. ledna 2013.

Poměrná částka příspěvku do fondu Komory pro vzdělávání advokátních koncipientů je splatná posledním dnem měsíce následujícího po měsíci, v němž pracovní poměr advokátního koncipienta skončil.

Odvod do fondu Komory pro vzdělávání advokátních koncipientů se platí **převodem na účet Komory č. 6724361087/2700**. Při platbě převodním příkazem je třeba uvést variabilní symbol, kterým je číslo nerozdělené pomlčkou nebo lomítkem, sestávající z posledního dvojčíslí roku, za který je odvod placen (12) a pětimístného registračního čísla advokátního koncipienta.

Příklad: Variabilní symbol pro odvod za advokátního koncipienta s registračním číslem 14876 za rok 2012 je 1214876.

Odvod lze platit též v hotovosti v pokladně kanceláře Komory, Praha 1, Národní tř. 16 (pondělí – čtvrtek 8.00 – 12.00 hod. a 13.00 – 15.30 hod.; pátek 8.00 – 13.00 hod.).

IV. Pojištění profesní odpovědnosti pro rok 2013

1. Pojištění na základě Rámcové pojistné smlouvy č. 2904309313, ve znění pozdějších dodatků (dále jen „hromadné pojištění advokátů“), uzavřené mezi Generali Pojišťovna, a. s., a Komorou:

Hromadné pojištění advokátů se i pro rok 2013 vztahuje pouze na odpovědnost advokáta za škodu, kterou způsobí v souvislosti s poskytováním právních služeb on sám, tzn., že hromadné pojištění advokátů se u advokátů vykonávajících advokacii samostatně nebo ve sdružení bude vztahovat na odpovědnost za škodu, za kterou advokát sám odpovídá klientovi podle § 24 odst. 1 zákona o advokacii.

Výše ročního pojistného advokáta prostřednictvím hromadného pojištění činí 4600 Kč a je splatné do 31. 12. 2012.

Toto pojistné se vztahuje na minimální limit pojistného plnění z pojištění advokátů podle § 24a odst. 1 zákona o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, ve výši 3 000 000 Kč.

Pojistné se platí převodem na účet Komory č. 12432011/0100. Při platbě převodním příkazem je třeba uvést variabilní symbol, kterým je číslo nerozdělené pomlčkou nebo lomítkem, sestávající ze čtyřmístného čísla roku, na který se pojistné vztahuje, a pětimístného registračního čísla advokáta.

Příklad: Variabilní symbol advokáta s registračním číslem 04876 pro rok 2013 je 201304876.

Pojistné lze platit též v hotovosti v pokladně kanceláře Komory, Praha 1, Národní tř. 16 (pondělí – čtvrtek 8.00 – 12.00 hod. a 13.00 – 15.30 hod.; pátek 8.00 – 13.00 hod.).

Na advokáty s pozastaveným výkonem advokacie se hromadné pojištění advokátů nevztahuje, neboť v době pozastavení výkonu advokacie advokacii nevykonávají.

Hromadné pojištění advokátů se nevztahuje na advokáty zapsané do seznamu advokátů podle § 5a zákona o advokacii (tzv. zahraniční advokáti) a na usazené evropské advokáty. Tito jsou povinni pojistit se individuálně.

Účastníkem hromadného pojištění advokátů není ani advokát, který advokacii vykonává v pracovním poměru k jinému advokátovi nebo ke společnosti, jejímž předmětem podnikání je výkon advokacie (dále jen „zaměstnaný advokát“). Za škodu způsobenou klientovi v souvislosti s výkonem advokacie zaměstnaným advokátem odpovídá jeho zaměstnavatel. Zaměstnaný advokát odpovídá svému zaměstnavateli za škodu takto způsobenou při plnění pracovních úkolů podle zákoníku práce. **Odpovědnost za škodu způsobenou zaměstnaným advokátem Komora s účinností od 1. 1. 2010 prostřednictvím hromadného pojištění advokátů nepojišťuje.**

Pro hromadné pojištění advokátů je rozhodný seznam advokátů s účinností k 1. 1. a 1. 7. kalendářního roku.

Podle pojistné smlouvy jsou hromadným pojištěním advokátů pojištěni advokáti zapsaní do seznamu advokátů v půlročním období od 1. 1. do 30. 6. a od 1. 7. do 31. 12. příslušného kalendářního roku bez ohledu na to, zda v průběhu těchto období byli do tohoto seznamu zapsáni další advokáti nebo z něj byli někteří advokáti vyškrtnuti. Tzn., že účastníky hromadného pojištění advokátů do 30. 6. 2013 budou i advokáti zapsaní do seznamu advokátů v období po 1. 1. do 30. 6. 2013, aniž budou platit za toto období pojistné, a budou povinni zaplatit pojistné až na II. pololetí roku 2013, a advokáti zapsaní do seznamu advokátů v období po 1. 7. do 31. 12. 2013 budou účastníky hromadného pojištění advokátů do 31. 12. 2013, aniž budou na toto období platit pojistné, a budou povinni zaplatit pojistné až na rok 2014. Tzn., že advokáti, kteří jsou zapsaní do seznamu advokátů v období od 2. 1. do 1. 7. 2013 hradí tedy pouze poloviční pojistné ve výši 2300 Kč.

Pokud advokát nechce být hromadného pojištění advokátů účasten, předloží nejpozději do 31. 12. 2012 Komoře stejnopis nebo úředně ověřenou kopii pojistné smlouvy dosvědčující, že je pro rok 2013 individuálně pojištěn. Rozsah takového pojištění nesmí však být užší, než by činil v případě hromadného pojištění advokátů, a minimální limit pojistného plnění nesmí být nikdy nižší, než který stanoví usnesení představenstva č. 4/2009 Věstníku ze dne 15. září 2009, ve znění usnesení představenstva č. 7/2010 Věstníku. Stejnopis nebo úředně ověřenou kopii pojistné smlouvy může nahradit „Certifikát“, v němž pojišťovna potvrzuje základní údaje uzavřené pojistné smlouvy.

2. Pojištění individuálními pojistnými smlouvami:

a) Advokáti vykonávající advokacii ve sdružení, kteří jsou účastní hromadného pojištění advokátů, jsou i pro rok 2013 povinni být pojištěni samostatně pro případ vzniku závazku, k jehož splnění je advokát podle zvláštních právních předpisů povinen z důvodu solidární odpovědnosti.

Minimální limit pojistného plnění advokáta vykonávajícího advokacii jako účastník sdružení (§ 14 zákona) za škodu, za kterou advokát odpovídá podle zvláštních právních předpisů z důvodu solidární odpovědnosti, se s účinností od 1. ledna 2011 stanoví částkou 3 000 000 Kč, násobenou počtem ostatních účastníků sdružení, a to u každého účastníka sdružení.

Povinnost být pojištěn pro případ vzniku závazku k náhradě škody, k jehož splnění je advokát povinen jako účastník sdružení z důvodu solidární odpovědnosti, se vztahuje i na ty advokáty, kteří zůstávají po dobu pozastavení výkonu advokacie účastníky sdružení.

b) Advokáti vykonávající advokacii jako společníci veřejné obchodní společnosti nebo jako komplementáři komanditní společnosti jsou i pro rok 2013 povinni být pojištěni samostatně, včetně pojištění pro případ vzniku závazku k náhradě škody, za kterou odpovídá podle § 24 odst. 2 zákona společnost, a advokát je podle zvláštních předpisů povinen k jeho splnění z důvodu ručení jako její společník.

Minimální limit pojistného plnění advokáta vykonávajícího advokacii ve veřejné obchodní společnosti (§ 15 odst. 1 zákona) za škodu, za kterou odpovídá podle § 24 odst. 2 zákona společnost a za kterou advokát odpovídá podle zvláštních právních předpisů z důvodu ručení jako její společník, se stanoví s účinností od 1. ledna 2011 částkou 3 000 000 Kč, násobenou počtem společníků veřejné obchodní společnosti, a to u každého ze společníků společnosti.

Minimální limit pojistného plnění advokáta vykonávajícího advokacii jako komplementář komanditní společnosti (§ 15 odst. 1 zákona) za škodu, za kterou odpovídá podle § 24 odst. 2 zákona společnost a za kterou advokát odpovídá podle zvláštních právních předpisů z důvodu ručení jako její společník, se stanoví s účinností od 1. ledna 2011 částkou 3 000 000 Kč, násobenou počtem komplementářů této společnosti, a to u každého z komplementářů.

Povinnost být pojištěn pro případ vzniku závazku k náhradě škody, k jehož splnění je advokát povinen jako společník veřejné obchodní společnosti nebo jako komplementář komanditní společnosti z důvodu ručení, se vztahuje také i na ty advokáty, kteří zůstávají po dobu pozastavení výkonu advokacie společníky příslušné obchodní společnosti.

c) Zahraniční advokáti (podle § 5a zákona o advokacii) a evropští usazení advokáti zapsaní do seznamu advokátů – minimální limit pojistného plnění s účinností od 1. 1. 2011 činí tři miliony Kč.

Individuální pojistné smlouvy sjednané pro pojistné období roku 2013 jsou advokáti povinni předložit Komoře nejpozději do 31. 12. 2012, bez ohledu na to, že již v předchozím roce či v předchozích letech doklad o individuálním pojištění Komoře předložili. Stejnopis nebo úředně ověřenou kopii pojistné smlouvy může nahradit „Certifikát“, v němž pojišťovna potvrzuje základní údaje uzavřené pojistné smlouvy.

Platné znění usnesení č. 4/2009 Věstníku s účinností od 1. 1. 2011 je k dispozici na webových stránkách Komory: www.cak.cz/Předpisy_o_advokacii/Stavovské_předpisy.

UniCredit Bank představuje novinky v oblasti bezpečné úschovy finančních prostředků

UniCredit Bank, stabilní banka na českém trhu a vítěz prestižní soutěže „Nejlepší banka 2011 cena Hospodářských novin“, je k dispozici advokátům s řadou zajímavých produktů a služeb. Zeptali jsme se manažera Kompetenčního centra pro svobodná povolání UniCredit Bank, pana Pavla Šupíka, na služby, které poskytují, i na podrobnosti aktuální nabídky.

**Pavel Šupík, manažer
Kompetenčního centra
pro svobodná povolání
UniCredit Bank**

Jaké novinky jste pro advokáty připravili?

Česká advokátní komora (ČAK) v srpnu představila nové požadavky na vedení účtů úschov, které vstoupí v platnost od roku 2013. S Komorou dlouhodobě spolupracujeme, spravujeme peníze téměř třetiny členů Komory, a tak jsme již na podzim upravili naši nabídku tak, aby odpovídala aktuálním potřebám advokátních kanceláří v oblasti úschov.

Na jaké změny se mají advokáti připravit?

Zásadní novinkou, kterou Nový rok přinese, je povinnost advokáta vést každou úschovu na samostatném účtu. Prostředky třetích osob musí být vedeny zcela odděleně od vlastních peněz advokáta. Už z označení účtu musí být zřejmé, že jsou na něm uloženy peníze klienta.

Všechny úschovy budou navíc pod kontrolou ČAK, která povede jejich centrální evidenci. Komora tak reaguje na případ zpronevěry z nedávné doby s cílem obnovit naprostou důvěru veřejnosti v advokátní stav. A UniCredit Bank sleduje stejné cíle.

Změní se od ledna 2013 náklady nebo poplatky spojené se správou účtů úschov?

Ano, mění se především ve prospěch našich zákazníků. U nově zřízených účtů klienti nebudou platit poplatek za vypořádání úročené úschovy ve výši 450 Kč. O stejné podmínky mohou požádat i advokáti, kteří už u nás účet úschov pro své klienty mají. Jedinou podmínkou je uzavření dodatku ke stávající smlouvě.

Pro nové zákazníky máme ještě jedno příjemné překvapení. Noví klienti získají při založení profesního účtu nebo účtu úschov bonus navíc – 50% slevu na pořízení nové licence k systému ASPI, který využívá většina advokátních kanceláří v Česku. K nové licen-

ci obdrží také 50% zvýhodnění z ceny aktualizací poplatku pro rok 2013. Zkrátka nepřijde ani nový klient, který už licenci systému ASPI vlastní. Může si bezplatně vybrat jeden ze čtyř doplňkových modulů ASPI, případně má možnost pořízení tohoto programu ve speciální verzi pro tablety.

Můžete nám přiblížit výhody účtu advokátní úschovy?

Advokát může bezplatně provádět tuzemské bezhotovostní transakce, vkládat a vybírat hotovost v českých korunách, a využívat zvýhodněného úročení v korunách, amerických dolarech či eurech. Účet je naprosto bezpečný a ovládání intuitivní a snadné i při větším množství úschov.

Co dalšího může banka advokátům nabídnout?

Profese advokáta má svá specifika, kdy bez ohledu na úspěšnost jeho podnikání, tráví tak i tak většinu svého času s klienty či se svým pracovním týmem. Čas na správu financí je tak omezený, a proto advokáti vyžadují více než kdo jiný stoprocentně spolehlivý a bezchybný servis. Proto jsme pro ně připravili i balíček dalších služeb, které zástupcům svobodných povolání usnadní život.

Patří do něj například profesní/podnikatelský účet Profese s nadstandardním úročením, které může využít každý advokát společně s účtem úschov zdarma. Součástí je rovněž kontokorentní úvěr až do výše 800 tisíc korun bez nutnosti dokládat příjmy a bez placení poplatků.

Pokud má u nás advokát profesní účet nebo účet úschov, má nárok na bezplatné vedení Perfektního konta určeného pro soukromé potřeby. Uživatelé tohoto účtu neplatí žádné poplatky za transakce v rámci tuzemského platebního styku, mohou si vybrat 2 platební karty dle vlastního výběru a využít dalších bezplatných služeb. Třešničkou na dortu naší nabídky pro advokáty je prestižní kreditní karta VISA GOLD s předšváceným limitem 100 tisíc korun, a úrokovou sazbou 6 % p.a.

Většinu bankovních služeb může advokát ovládat z pohodlí své kanceláře nebo domova, a pokud je nutná návštěva banky, k dispozici je vždy osobní bankéř nebo specialista z Kompetenčního centra pro svobodná povolání UniCredit Bank. Naše banka se na služby svobodným povoláním dlouhodobě specializuje, a proto lze obdobnou nabídku a zejména zkušenosti s obsluhou advokátů na trhu jen těžko nalézt.

z právní teorie a praxe

ČLÁNKY

Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody	25
Zásadní změny v exekčním řízení	28
Mezinárodní investiční spory před obecnými soudy?	31
Předšmluvní odpovědnost v případě prohlášení o záměru (Letter of Intent).....	37
Generální plná moc ve správním řízení	38
Advokát, Rechtsanwalt, Advocaat?!	40
Ke kopírování občanského průkazu při ověřování podpisů advokátem	42
Krátce k otázce jednacního jazyka ve správním řízení	48
Vracení soudního poplatku po novele zákona o soudních poplatcích a retroaktivita ustanovení zákona.....	51
Evropský útok na zásady soukromého práva aneb podnikatel jako ohrožený druh	53
Z JUDIKATURY	55 – 57
Z ODBORNÉ LITERATURY	58 – 60

SHRNUTÍ

Jan Kocina: Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody

Autor se zabývá genezí a hodnocením novely trestního zákona č. 390/212 Sb., která významně mění podmínky pro podmíněné propuštění z výkonu trestu a měla by přispět k řešení problému přeplněnosti věznic. Autor nejprve připomíná zásady předchozích právních úprav a řeší otázku, od kdy lze novou úpravu aplikovat. Dále pojednává nejdůležitější změny, zejména zkrácení doby, po které je možno žádat o podmíněné propuštění, možnost přeměny trestu odnětí svobody na domácí vězení, i kontroverzní zákaz řízení pachatelům trestného činu zanedbání povinné výživy.

Lenka Doležalová: Zásadní změny v exekučním řízení

Článek popisuje nejdůležitější změny v exekučním řízení, které jsou provedeny novelou občanského soudního řádu, exekučního řádu a dalších souvisejících předpisů č. 396/212 Sb. Od 1. 1. 2013 se mění některé dlouhá léta zavedené instituty, jako je např. odstranění dvojkolejnosti výkonu rozhodnutí, postižení podílů v obchodních společnostech, prodej nemovitých věcí atd. Naopak přicházejí nové instituty, které mají přinést vyšší výtěžnost z exekucí. Mezi ně se řadí tzv. sekvestratura, předražek nebo pozastavení řídicího oprávnění. Kromě těchto výrazných změn se mění i další ustanovení, která na jednu stranu přinášejí vyšší míru ochrany dlužníka (povinné spojování věcí), na druhou stranu větší možnosti pro věřitele, jak se domoci uspokojení svých pohledávek. V závěru článek upozorňuje na některé chyby, kterých se dopouštějí advokáti v exekučním řízení.

Vladimír Kostka: Mezinárodní investiční spory před obecnými soudy?

Příspěvek je věnován problematice ochrany zahraničních investic se zvláštním zřetelem na rozhodování investičních sporů. V současné době můžeme v rámci Evropské unie pozorovat trend vypovídání dvoustranných smluv o ochraně a podpoře investic (BIT) některými jejími členskými státy. Ochrana zahraničních investic není zatím upravena právem Evropské unie, a proto v případě neexistence BIT může být zahraniční investor zbaven ochrany poskytnuté mu mezinárodním právem. V praxi to může mít neblahé důsledky, protože by zahraniční investor již nemohl uplatnit své nároky proti hostitelskému státu v rozhodčím řízení, ale pouze před obecným soudem hostitelského státu, což by pro zahraničního investora mohlo znamenat značnou nejistotu a složitou cestu ke spravedlivému rozhodnutí o jeho nároku.

Marcela Marešová: Předšmluvní odpovědnost v případě prohlášení o záměru

Autorka se zabývá otázkou odpovědnosti za škodu vzniklou v souvislosti s jednáním o budoucí smlouvě (Letter of Intent). Dovojuje i s poukazem na judikaturu Nejvyššího soudu, že i když prohlášení o záměru uzavřít budoucí smlouvu je právně nezávazné, je třeba, aby potenciální partneři jednali odpovědně. Autorka se zabývá rozbořem situací, kdy v důsledku porušení předšmluvních povinností vzniká povinnost k náhradě škody v případě, že k uzavření smlouvy nedošlo, předpoklady odpovědnosti i tím, co lze a co nelze za škodu považovat.

David Slováček: Generální plná moc ve správním řízení

Článek shrnuje dosavadní kategorizaci plných mocí, jak je popisuje nejen teorie, ale i praxe soukromého práva. Vymezuje tak rovněž typ plné moci označované jako všeobecná (generální). Posléze představuje právní úpravu plných mocí dle správního řádu a pokouší se ji porovnat s tradičním pojmoslovím. Jádrem příspěvku je popsání názoru poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu na přípustnost generální plné moci advokátů, a naopak nepřípustnost téhož typu plné moci u ostatních osob. Názor poradního sboru, že generální plná moc je podřaditelná pod § 33 odst. 2 písm. d) správního řádu (plná moc na základě jiného právního předpisu – občanského zákoníku) podrobuje autor kritice a nabízí alternativní výklad pojímající generální plnou moc předloženou v konkrétním správním řízení jako procesní plnou moc, tedy plnou moc pro celé řízení ve smyslu § 33 odst. 2 písm. b) správního řádu. Zároveň autor připouští teoretickou možnost existence platné generální plné moci i jiných osob než advokátů a použitelnost takové plné moci i ve správním řízení.

Petra Schinnenburgová, Václav Cidlina: Advokát, Rechtsanwalt, Advocaat?!

Článek pojednává o problematice správného označování advokátů, advokátek a advokátních kanceláří, a to zejména tehdy, když se tato označení překládají do cizích jazyků. Autoři upozorňují na nebezpečí, která vznikají při chybném označení, a současně vyslovují svůj názor, jak by se advokáti měli správně označovat a jak svá označení překládat.

Jakub Morávek: Ke kopírování občanského průkazu při ověřování podpisů advokátem

V příspěvku se v návaznosti na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1390/2010 ze dne 4. dubna 2012 autor věnuje otázce, zda je za účelem ověření pravosti podpisu advokátem možné požít, byť i na základě souhlasu dotčené osoby, kopii občanského průkazu. Věc nahlíží primárně prizmatem právní úpravy na ochranu osobních údajů a souvisejících ústavněprávních aspektů.

Petr Kolman: Krátce k otázce jednacího jazyka ve správním řízení

Text je z oblasti správního práva procesního. Věnuje se především tematice jednacího jazyka ve správním řízení a též právnímu postavení zdravotně postižených osob ve správním řízení. Článek analyzuje aktuální problémy na tomto úseku.

Peter Beňo: Vracení soudního poplatku po novele zákona o soudních poplatcích a retroaktivita ustanovení zákona

Autor se ve svém článku zabývá zákonem číslo 218/2011 Sb., v platném znění, kterým došlo k novelizaci zákona o soudních poplatcích. Předmětným zákonem došlo k navýšení soudních poplatků, přičemž zákon v přechodných ustanoveních řeší pouze vybírání soudních poplatků za řízení, zahájená přede dnem nabytí účinnosti zákona, bez toho, aby se zabýval vrácením soudních poplatků pro případy, že dojde k zastavení řízení po účinnosti zákona. Úprava této otázky je však nezbytná vzhledem ke změně podmínek, za kterých se soudní poplatky vrací. Autor se v článku zabývá aplikační praxí soudů v otázce vrácení soudních poplatků po účinnosti uvedeného zákona, přičemž poukazuje na porušování principu právní jistoty.

Jana Petrželová: Evropský útok na zásady soukromého práva aneb podnikatel jako ohrožený druh

Ochrana spotřebitele je jednou z oblastí práva, kde se významně projevuje iniciativa Evropského parlamentu či Komise, mocně podporovaná Soudem Evropské unie, zvelebit spotřebiteli jeho těžký život souborem směrnic. Ačkoli tento článek zmiňuje práva spotřebitelů – a to především ve vztahu k úvěrovým smlouvám a zneužívajícím klauzulím – úmyslem je především apel na zdravý rozum a svobodu podnikání, obojí těžce zkoušené mediální pohádkou „Hloupý Honza a čtyřicet vydířudchů“.

Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody

JUDr. JAN KOCINA, Ph.D.

1. Úvod

Dne 13. 6. 2012 přijala Poslanecká sněmovna návrh zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (dále jen „novela“). Tato novela byla postoupena Senátu, který ji dne 18. 7. 2012 zamítl. Dne 6. 9. 2012 byla tato zamítnutá novela přehlasována Poslaneckou sněmovnou. Dne 17. 9. 2012 využil prezident republiky své pravomoci a vrátil Poslanecké sněmovně novelu k projednání. Následně se novela vrátila opět do Poslanecké sněmovny, která dne 7. 11. 2012 přehlasovala prezidentovo veto.

Cílem tohoto článku je upozornit na **změny v institutu podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, které přináší shora uvedená novela č. 390/2012 Sb.**, ve srovnání s úpravou v trestním zákoně č. 140/1961 Sb. (dále jen „TZ“) a trestním zákoníku č. 40/2009 Sb. (dále jen „TrZ“).

2. Důvody novely

Základním cílem novely je snížit počet vězňů, kteří jsou odsouzeni za drobnou kriminalitu z kategorie přečinů, a vyřešit tak přeplněnost věznic. V důvodové zprávě se uvádí, že v současné době tvoří většinu populace ve věznicích osoby odsouzené ke krátkodobým trestům odnětí svobody, a pokud by byl tento zákon přijat, vznikla by pro odsouzené nová možnost jak rychleji požádat o podmíněné propuštění.¹ V případě, že by se jednalo o drobnou kriminalitu, lze očekávat, že takovým žádostem by bylo ve většině případů při splnění zákonitých podmínek vyhověno.

3. Pojem podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody

Podmínky pro podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „podmíněné propuštění“) jsou upraveny v ustanovení § 88 TrZ. Rozhodnutí o podmíněném propuštění umožňuje odsouzenému prokázat, že vykonaný trest v kratší míře, než byl uložen, zajistí nápravu odsouzeného a ochranu společnosti. Pokud odsouzený vyhová podmínkám, jež stanoví soud, nemusí odpykat zbylou, dosud nevykonanou část trestu, a dokonce se bude mít za to, že trest vykonal dnem, kdy byl podmíněně propuštěn (§ 91 odst. 2 TrZ).

Postup podle § 88 TrZ je možný pouze u nepodmíněného trestu odnětí svobody, bez ohledu na to, zda byl vedle něho

uložen trest jiný, na který se však může vztahovat ustanovení § 90, podle něhož lze podmíněně upustit od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, zákazu pobytu nebo zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce.

O podmíněném propuštění rozhoduje soud, a to na návrh státního zástupce nebo ředitele věznice, dále na návrh odsouzeného, zájmového sdružení občanů nebo z vlastního podnětu soudu. Podmíněné propuštění nezakládá právní nárok ani ústavně zaručené právo na to, aby bylo žádosti vyhověno, posouzení je zcela na soudu.

Podstata podmíněného propuštění spočívá v tom, že se odsouzený předčasně propuští na svobodu a že se mu výkon zbytku tohoto trestu podmíněně promíjí pod podmínkou, že v určité, soudem stanovené zkušební době se osvědčí, tj. povede řádný život a vyhová podmínkám uložených mu soudem.²

Ustanovení § 88 a 89 TrZ vycházejí z předchozí právní úpravy TZ, avšak v TrZ dochází k podstatným změnám, jež budou dále rozebrány i v souvislosti s nově přijatou novelou.

4. Podmíněné propuštění podle TZ č. 140/1961 Sb.

TZ účinný do 31. 12. 2009 upravoval podmíněné propuštění v § 61 a násl. společně s podmíněným upuštěním od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti nebo zákazu pobytu. TZ vycházel ze tří kategorií podmíněného propuštění, které byly odvozeny od závažnosti trestného činu.³ Podmíněné propuštění bylo možné v případě, že:

- a) byla vykonána **polovina** uloženého nebo prezidentem republiky zmírněného trestu odnětí svobody (§ 61 odst. 1 TZ). V tomto případě musel odsouzený splnit zákonem stanovené podmínky, aby mohlo být zažádáno o podmíněné propuštění. Konkrétně musel odsouzený ve výkonu trestu svým chováním a plněním povinností prokázat polepšení tak, aby se od něho mohlo očekávat, že bude vést řádný život, nebo soud přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného.
- b) byly vykonány **dvě třetiny** uloženého trestu odnětí svobody některého z taxativně vymezených trestných činu, dále také u trestného činu spáchaného zvláště nebezpečným recidivistou (v TrZ již tento pojem není) nebo v případě uložení výjimečného trestu (§ 62 odst. 1 TZ),
- c) uplynulo **20 let** výkonu výjimečného trestu odnětí svobody na doživotí (§ 62 odst. 2 TZ).

1 Sněmovní tisk 584 – důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

2 Šámal, P. a kol.: Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář, 2. vydání, C. H. Beck, Praha 2012, str. 1077 a násl.

3 § 61, § 62 TZ.

5. Podmíněné propuštění podle TrZ č. 40/2009 Sb.

Nový TrZ na rozdíl od TZ formálně **odděluje podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody (§ 88 TrZ) a podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, zákazu pobytu nebo zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce (§ 90 TrZ)**. Dochází také k podstatné obsahové změně, když ke třem kategoriím, jež byly v TZ, **přibývá nová možnost podmíněného propuštění**. Jestliže odsouzený za přečin prokázal svým vzorným chováním a plněním svých povinností, že dalšího výkonu trestu není třeba, může ho soud **podmíněně propustit na svobodu i předtím, než vykonal polovinu uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody (§ 88 odst. 2)**. Nově je tedy přidána možnost pro odsouzeného za přečin, požádat o podmíněné propuštění dříve, než uplyne polovina výkonu trestu odnětí svobody,⁴ s tím pak souvisí možnost uložení dalších opatření takovému odsouzenému podle § 89 odst. 2: „*Podmíněně propuštěnému podle § 88 odst. 2 soud uloží, aby se ve zkušební době zdržoval ve stanoveném časovém období ve svém obydlí nebo jeho části, nebo aby vykonal práce ve prospěch obcí, státních nebo jiných obecně prospěšných institucí, anebo aby složil určenou peněžní částku na pomoc obětem trestné činnosti na účet soudu.*“

TrZ opět vyžaduje, aby odsouzený po právní moci rozsudku, zejména ve výkonu trestu, svým chováním a plněním povinností **prokázal polepšení** a aby se od něho mohlo očekávat, že **povede řádný život**, nebo soud **přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného**. TrZ tedy odlišuje čtyři kategorie, podle nichž lze odsouzeného podmíněně propustit. Jedná se o podmíněné propuštění:

- a) po výkonu **poloviny** uloženého nebo prezidentem republiky zmírněného trestu odnětí svobody (§ 88 odst.). Zde TrZ opět vyžaduje, aby odsouzený po právní moci rozsudku, zejména ve výkonu trestu svým chováním a plněním povinností prokázal polepšení a aby se od něho mohlo očekávat, že povede řádný život, nebo soud přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného,
- b) nově i **předtím, než** odsouzený **vykonal polovinu** uloženého nebo prezidentem republiky zmírněného trestu odnětí svobody, pokud se jedná o **přečin** a odsouzený svým chováním a plněním povinností prokáže, že dalšího výkonu trestu není potřeba (§ 88 odst. 2),
- c) pokud byly vykonány **dvě třetiny** uloženého trestu odnětí svobody v případě taxativně vymezených trestných činů a při uložení výjimečného trestu nad dvacet do třiceti let, nehrozí-li opakování spáchaného nebo jiného obdobného zvláště závažného zločinu (§ 88 odst. 4),
- d) pokud uplynulo **20 let** výkonu výjimečného trestu odnětí svobody na doživotí, nehrozí-li opakování spácha-

ného nebo jiného obdobného zvláště závažného zločinu (§ 88 odst. 5).

TrZ definuje nová hlediska pro rozhodování o podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody v § 88 odst. 3 TrZ: „*Soud při rozhodování podle odstavců 1 a 2 přihlídně také k tomu, zda odsouzený včas nastoupil do výkonu trestu a zda částečně nebo zcela nahradil či jinak odčinil škodu nebo jinou újmu způsobenou trestným činem nebo zda vydal bezdůvodné obohacení získané trestným činem.*“ Jestliže odsouzený vykonával ochranné léčení před nástupem výkonu trestu odnětí svobody nebo v jeho průběhu, přihlídně soud i k projevenému postoji odsouzeného k výkonu ochranného léčení. Odsouzený by **tím měl být motivován** jednak k tomu, aby včas **nastoupil k výkonu trestu** odnětí svobody, a jednak **aby odčinil škodlivé následky** spáchaného trestného činu a **podrobil se uloženému ochrannému léčení**.⁵

Další změnu přinesla novela trestního zákoníku provedená zákonem č. 357/2011 Sb.,⁶ která **odlišuje stanovení zkušební doby pro přečiny a zločiny**. Zkušební doba **byla** do přijetí této novely stanovena v rozmezí **od jednoho roku až do sedmi let**. Nyní je stanovena **pro přečiny nejdéle na tři roky a pro zločiny zůstala v původním rozmezí**. Soud může také nově vyslovit nad **odsouzeným dohled** a současně uložit, aby se pachatel ve stanovené části zkušební doby **zdržoval** v určené době **ve svém obydlí nebo jeho části**.

Nová úprava je pro odsouzeného **nepochybně příznivější**, jelikož k dosavadním třem kategoriím je přidána nová, jež obsahuje podmínky podmíněného upuštění u přečinů. Za účinnosti starého TZ byla pouze jedna kategorie trestného činu, do níž spadal i ten, kdo spáchal přečin dle nového TrZ. To samozřejmě souvisí s novou diferenciací trestných činů v TrZ a v důsledku toho jsou tato ustanovení modifikována ve prospěch odsouzeného.

6. Vztah TZ a TrZ – časová působnost – judikatura

V praxi je možné setkat se se situací, kdy je o podmíněném propuštění rozhodováno za účinnosti TrZ, ale odsouzený byl odsouzen za trestný čin podle TZ. Otázka, zda se má konkrétní případ řídit dle TZ či TrZ, je důležitá zejména proto, že úprava v TrZ je často pro odsouzeného výhodnější a k podmíněnému propuštění by mohlo dojít za příznivějších podmínek. Odpověď na tuto otázku přineslo rozhodnutí uveřejněné v tzv. zelené Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek vydávané Nejvyšším soudem ČR,⁷ v němž se dovozuje, že se **užije zákona novějšího**. Na ustanovení § 88 TrZ se nevztahuje ustanovení § 2 TrZ o časové působnosti, jenž se vztahuje pouze na trestnost činu, nikoliv na podmíněné propuštění. Nelze tedy vycházet z právní úpravy v době spáchaní trestného činu, resp. nelze vybírat podle toho, jaká právní úprava je pro odsouzeného příznivější. Pro rozhodování případů, týkajících se výkonu trestů pravomocně uložených podle TrZ, se **použije právní úprava účinná v době rozhodování soudu ve vykonávacím řízení**.

7. Změny v podmíněném propuštění podle novely TrZ

Novela zákona č. 390/2012 Sb. upravuje zejména podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „podmíněné propuštění“), které je formulováno v TrZ v ustanovení § 88 a umožňuje zmírnění již uloženého a vykonávaného nepodmí-

4 Kratochvíl, V. a kol.: Kurs trestního práva. Trestní právo hmotné. Obecná část, 1. vydání, C. H. Beck, Praha 2009, str. 649.

5 Šámal, P. a kol.: Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář, 2. vydání, C. H. Beck, Praha 2012, str. 1079.

6 Zákon č. 357/2011 Sb. ze dne 27. října 2011, kterým se mění zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

7 R 57/2010 – usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 3. 3. 2010, sp. zn. 10 To 170/2010.

něného trestu odnětí svobody.⁸ V novele je snaha o to, aby byly sníženy podmínky pro podmíněné propuštění u méně závažné kriminality, nebo aby byl ukládán mírnější alternativní trest a v důsledku toho by se částečně vyřešil problém s přeplněností věznic.

Podmínky pro podmíněné propuštění jsou v novele stále upraveny v § 88 TrZ, s tím, že odsouzený po právní moci rozsudku, zejména ve výkonu trestu svým chováním a plněním svých povinností prokázal polepšení a může se od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život nebo soud přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného a

- a) odsouzený vykonal alespoň polovinu uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody (§ 88 odst. 1 písm. a),
- b) odsouzený, jenž nebyl odsouzen za zvlášť závažný zločin a který dosud nebyl ve výkonu trestu odnětí svobody, vykonal alespoň třetinu uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody (§ 88 odst. 1 písm. b),
- c) pokud byly vykonány dvě třetiny uloženého trestu odnětí svobody v případě taxativně vymezených trestných činů a při uložení výjimečného trestu nad dvacet do třiceti let, nehrozí-li opakování spáchaného nebo jiného obdobného zvlášť závažného zločinu (§ 88 odst. 4),
- d) pokud uplynulo 20 let výkonu výjimečného trestu odnětí svobody na doživotí, nehrozí-li opakování spáchaného nebo jiného obdobného zvlášť závažného zločinu (§ 88 odst. 5).

Ustanovení § 88 odst. 2 nově stanoví: „Jestliže odsouzený za přečin prokázal svým vzorným chováním a plněním svých povinností, že dalšího výkonu trestu není třeba, může ho soud podmíněně propustit na svobodu i předtím, než vykonal část trestu odnětí svobody vyžadovanou pro podmíněné propuštění podle odstavce 1. Soud nevyhoví návrhu ředitele věznice na podmíněné propuštění odsouzeného na svobodu, jen je-li zjevné, že by odsouzený po propuštění na svobodu nevedl řádný život.“

V ustanovení § 88 odst. 2 písm. b) novely se tedy nově objevuje možnost požádat o podmíněné propuštění již po výkonu jedné třetiny trestu jak u přečinů, což umožňovala dosavadní úprava, tak nově i u zločinů (ne však u zvlášť závažných zločinů). U přečinů bude možné přistoupit k podmíněnému propuštění i předtím, než odsouzený vykonal trest vyžadovaný ustanovením § 88 odst. 1. O takovém návrhu rozhodne soud nově na návrh ředitele věznice a soud nevyhoví pouze v případě, pokud bude zjevné, že by odsouzený nevedl řádný život. Zde se projevila snaha o to, aby byly výrazně zmírněny podmínky, za nichž by bylo možné požádat o podmíněné propuštění z odnětí svobody, respektive takové žádosti vyhovět.

8. Další změny v novele TrZ

Vedle podmíněného propuštění nalezneme v novele také úpravu přeměny trestu odnětí svobody na domácí vězení v ustanovení § 57a,⁹ což podle stávající platné právní úpravy není možné, a také velmi podstatnou změnu týkající se trestného činu zanedbání povinné výživy (§ 196 TrZ), respektive stanovení nového přiměřeného omezení, které může být pachatelem za tento trestný čin uloženo.

V novele je vložen zcela nový § 196a TrZ, který je pojmenován *Zvláštní ustanovení o trestání a jenž navazuje na § 196*

TrZ ve znění: *Pachatelem trestného činu zanedbání povinné výživy (§ 196) může soud uložit jako přiměřené omezení a přiměřené povinnosti uvedené v § 48 odst. 4 i přiměřené omezení, aby se zdržel řízení motorových vozidel. Toto přiměřené omezení soud uloží zejména tehdy, je-li důvodná obava, že povinnost uhradit dlužné výživné bude mařena nebo ztěžována.“¹⁰*

Toto ustanovení se stalo předmětem rozsáhlé diskuse a bylo i jedním z důvodů, pro které prezident republiky vrátil návrh zákona Poslanecké sněmovně. Prezident republiky argumentuje tím, že neexistuje souvislost mezi neplacením alimentů a řízením motorových vozidel. Naopak se domnívá, že zákaz řízení motorových vozidel může znemožnit nebo ztížit výdělečné možnosti a tedy i schopnost platit výživné.¹¹

9. Závěr

Zákonodárce se v novele snaží o to, aby se ve značné míře omezilo ukládání či vykonávání trestu odnětí svobody u drobné kriminality. Novela zavádí příznivější podmínky pro odsouzené u podmíněného propuštění, kdy bude nově možné požádat o podmíněné propuštění již po výkonu jedné třetiny trestu u přečinů, což bylo možné i doposud, avšak nová úprava počítá s touto možností i u zločinů.

Novela dále upravuje podmíněné propuštění odsouzeného za přečin i předtím, než vykonal část trestu stanovenou v § 88 odst. 1. Nově bude rozhodovat soud na návrh ředitele věznice. Soud takovému návrhu nevyhoví pouze v případě, pokud bude zjevné, že by odsouzený nevedl řádný život.

Novela nově zavádí přeměnu trestu odnětí svobody na trest domácího vězení a také umožňuje uložit nové přiměřené omezení za trestný čin zanedbání povinné výživy, konkrétně se jedná o přiměřené omezení zdržení se řízením motorových vozidel.

V novele se projevuje snaha zákonodárce vyřešit postupně vzrůstající problém, který se týká přeplněnosti věznic. Je otázkou, zda je postupné zvýhodňování postavení odsouzených oproti dřívější úpravě na místě. Jak je patrné z vývoje právní úpravy, podmínky, za nichž lze podmíněně upustit od potrestání, jsou s každou novější právní úpravou výhodnější pro odsouzené. Hlavním cílem zákonodárců ovšem není to, aby zde byly příznivější podmínky pro případné pachatele trestných činů, ale jedná se pouze o zástupné řešení, které by mělo být řešeno spíše v rámci reorganizace věznic, a nikoliv v oblasti trestního práva, které se stává nástrojem, s jehož pomocí se řeší problémy, které s trestním právem v podstatě nesouvisí. Úprava, kterou přináší přijatá novela, může být někým považována za účelovou a nesystematickou, přesto je velmi důležité seznámit se se změnami, které přináší, jelikož bude moci být hojně využívána v advokátní praxi.

✦ Autor je advokát a vysokoškolský pedagog na Fakultě právnické ZČU v Plzni.

8 Šámal, P. a kol.: Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář, 2. vydání, C. H. Beck, Praha 2012, str. 1077 a násl.

9 Sněmovní tisk 584.

10 Sněmovní tisk 584 - důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

11 Sněmovní tisk 584 - sněmovní tisk 584/8, stanovisko prezidenta k tisku 584/0.

Zásadní změny v exekučním řízení

Mgr. LENKA DOLEŽALOVÁ

Dne 9. 10. 2012 podepsal prezident republiky novelu občanského soudního řádu (zákona č. 99/1963 Sb.), exekučního řádu (zákona č. 120/2001 Sb.) a dalších souvisejících předpisů, projednávanou jako sněmovní tisk č. 537. Tato novela č. 396/2012 Sb. nabude účinnosti 1. 1. 2013, a tak od Nového roku nastanou výrazné změny nejen pro soudní exekutory, ale i pro advokáty zastupující jak oprávněné, tak povinné. Cílem tohoto článku je popsat některé výrazné změny exekučního řízení, které novela přinese. V závěru článku upozorňuji na některé chyby advokátů, které činí v exekučním řízení.

1. Novinky v občanském soudním řádu¹

Zrušení dvojkolejnosti výkonu rozhodnutí a exekuce

Nejzásadnější změnou je **zrušení dvojkolejnosti výkonu rozhodnutí a exekuce**. Doposud měl oprávněný na výběr, zda se k vynucení plnění (nejčastěji peněžité pohledávky) obrátí na soud, nebo na soudního exekutora. Správní orgány měly dokonce tři možnosti – prostřednictvím soudního exekutora, soudním výkonem rozhodnutí podle části šesté o. s. ř. či správní exekucí. Od 1. 1. 2013 si správní orgány budou muset při vymáhání povinností v exekučních titulech vybrat pouze mezi vymáháním prostřednictvím soudního exekutora, nebo správní exekucí. Oprávněný se musí obrátit pouze na soudního exekutora. **Soud bude moci provádět výkon rozhodnutí pouze pro rozhodnutí uvedená v § 251 odst. 2 o. s. ř.** Patří sem rozhodnutí o výchově nezletilých dětí, nejde-li o exekuční titul, který lze vykonat dle správního řádu či daňového řádu, je-li podán návrh na vyklizení bytu nebo místnosti se zajištěním bytové náhrady, rozhodnutí o vykázání ze společného obydlí a nenavazování kontaktů s oprávněným, rozhodnutí orgánů Evropských společenství a cizí rozhodnutí.

Výkon rozhodnutí na opětuji se plnění a vázané na běh času

Ustanovení § 263 odst. 3 o. s. ř. umožňuje nařídit výkon rozhodnutí na opětuji se plnění splatné v budoucnu (typicky výživné) všemi způsoby výkonu rozhodnutí, neboť za vymáhaný dluh bude považován součet plnění v budoucnu a v případě dá-

vek na dobu neurčitou pětinasobek ročního plnění. Soud bude oprávněnému dávky vyplácet až ve chvíli, kdy se stanou splatnými. K tomuto způsobu se však bude moci soud uchýlit pouze v případě, že rozhodnutí srážkami ze mzdy nebude úspěšné. V praxi to tedy například znamená, že bude možné povinnému, který neplatí výživné, vydražit nemovitost, ale soud si ponechá výtěžek dražby v úschově a bude ho vyplácet postupně oprávněnému každý měsíc.

Nově se upravuje vymáhání plnění, které je vázáno na dosažení věku nebo jiný běh času. **Typicky jde o penzijní připojištění nebo životní pojištění. Ustanovení § 312 odst. 2 o. s. ř. stanoví, že soud nahradí svým rozhodnutím prohlášení vůle povinného k výpovědi tohoto smluvního vztahu nebo k žádosti o plnění.** Poté bude možno pohledávku povinného na výplatu prostředků postihnout výkonem rozhodnutí (exekučním příkazem) příkázáním jiné pohledávky.

Dražba pohledávky

V § 314b o. s. ř. je upravena možnost prodat pohledávku, na níž je veden výkon rozhodnutí, v dražbě. Dražba bude probíhat podle pravidel dražby movitých věcí, nově i elektronickou cestou. Přejchod práv a povinností v dražbě bude soud povinen oznámit dlužníkovi povinného, případně i osobám, které poskytly zajištění splnění vydražené pohledávky např. zástavním právem.

Dražba podílu v obchodních společnostech a v bytových družstvech

Novinkou je možnost prodat v dražbě podíl v obchodní společnosti (s výjimkou veřejné obchodní společnosti a účasti komplementáře v komanditní společnosti) či členství v družstvu. Teprve pokud ani opakovaná dražba nebude úspěšná, zanikne účast povinného ve společnosti nebo v družstvu a bude se postihovat vypořádací podíl. Pokud je převoditelnost podílu nebo členských práv a povinností omezena, bude se moci dražby účastnit pouze ten, kdo prokáže, že splňuje požadavky stanovené zákonem, společenskou smlouvou či stanovami pro nabytí podílu v obchodní společnosti nebo členských práv a povinností v družstvu.

Co se týče členských práv v bytovém družstvu, ta se budou oceňovat a dražit jako nemovitosti (§ 320a o. s. ř. a násl.). Současná úprava totiž nereflektuje odlišnost bytových družstev od obchodních společností. Po výkonu rozhodnutí (exekucí) postižením družstevního podílu a zániku členství bytové družstvo vyplatilo pouze vypořádací podíl, jehož hodnota neodpovídala tržní hodnotě bytové jednotky, což bylo pro věřitele i pro dlužníka nevýhodné. Členové družstva navíc budou mít při dražebním jednání předkupní právo. To znamená, že v případě, že člen družstva učiní nejvyšší podání společně s dražitelem, který není členem družstva, příklep se udělí členovi družstva.

¹ Na exekuční řízení se používají přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu upravující výkon rozhodnutí. Proto rozlišuji dvě části článku – změny v občanském soudním řádu a změny v exekučním řádu, i když se změny prolínají.

Sekvestratura

V § 320b až § 320j se zavádí správa nemovitosti, tzv. sekvestratura, jako nový způsob neinvazivního výkonu rozhodnutí. Prostřednictvím sekvestratury se postihují užitky (plody), které z nemovitosti plynou. Tento způsob se bude využívat v případech, kdy pro vymožení pohledávky oprávněného není potřeba ihned přikročit k prodeji nemovitosti povinného. Bude možné i upravit stávající vztahy k nemovitosti tak, aby bylo dosahováno nejvyššího možného zisku. Příkladem je úprava nájemních smluv, které neodpovídají tržnímu nájmu, či úprava smluv o dodávkách služeb. Výkon rozhodnutí bude provádět buď přímo soud, nebo soud ustanoví správce, pro kterého budou platit stejná pravidla jako pro správce podniku.

Soupis od stolu

Zavádí se tzv. soupis od stolu (§ 325 a násl. o. s. ř.). To znamená, že v rámci výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí se do soupisu uvedou i takové věci, o jejichž existenci není pochyb, neboť jsou zavedeny do veřejných databází (např. evidence motorových vozidel, rejstřík letadel apod.), nebo v jiných seznamech, které vedou banky či jiné instituce (např. vkladní knížky). Účelem je zakázat povinnému nakládat s věcí bez ohledu na to, zda soud či soudní exekutor fakticky věc viděl či vzal do úschovy.

Výkon rozhodnutí prodejem nemovitých věcí (§ 335 a násl. o. s. ř.)

Velké změny učinila novela v části týkající se výkonu rozhodnutí prodejem nemovitých věcí. Zavádí se **informační povinnost povinného ohledně závad**, tedy práv odpovídajících věcnému břemeni nebo nájemních práv, pod sankcí náhrady škody.

Pokud se má výkonem rozhodnutí prodejem nemovitostí prodat nemovitost nezapsaná do katastru nemovitostí, soud v usnesení uvede její obvyklé pojmenování, případně i další údaje, vedoucí k identifikaci nemovitosti, a označí pozemek, na němž nebo pod nímž se nemovitost nachází.

Při oceňování nemovitostí se stanovuje povinnost ustanovit znalce, který určí cenu obvyklou, tzn. cenu tržní. Soud rovněž stanoví dobu a místo ohledání nemovitosti, uvědomí o tom oprávněného, povinného a znalce, přičemž povinný musí umožnit prohlídku nemovitosti. Pokud tak povinný neučiní, je soud oprávněn si zjednat do nemovitosti přístup. Dále znalec nebude muset oceňovat závady na nemovitosti, neboť závady budou přecházet na nabyvatele nemovitosti. Úkolem znalce zůstane, aby hodnotu závad promítl do určení celkové tržní ceny nemovitosti. V usnesení o ocenění budou závady vyčteny. Výjimkou představují tzv. excesivní závady, které soud zruší. Jedná se o nájemní práva či práva odpovídající věcnému břemeni, jestliže není poskytováno nájemné v místě a čase obvyklé či je hrubý nepoměr mezi věcným břemenem a výhodou oprávněného, a toto právo výrazně omezuje možnost prodat nemovitost v dražbě.

Pro urychlení procesu exekuce **již nebude možnost podat odvolání proti dražební vyhláše** (§ 336c odst. 5 o. s. ř.). Opravný prostředek bude možno podat až proti usnesení o ceně.

Předražek (§ 336ja o. s. ř.)

Zavádí se zcela nový institut tzv. předražku. Má především zajistit zvýšení výtěžnosti dražeb. Stojí na principu, že **do**

15 dnů od zveřejnění usnesení o příklepu (obligatorně na úřední desce soudu) může kdokoliv navrhnout přelacení vydražitele, ovšem s těmi podmínkami, že předražek musí být minimálně o 25 % vyšší než nejvyšší podání a zároveň musí být v této lhůtě zaplacen na účet toho, kdo provádí dražbu. Po uplynutí lhůty je vyzván vydražitel, zda má zájem zvýšit své nejvyšší podání na částku nejvyššího předražku. Poté se vydá usnesení o předražku, ve kterém se usnesení o příklepu zruší, a rozhodne se o tom, kdo je předražitelem a za jakou cenu nemovitost nabyt. Pokud by bylo větší množství předražitelů, rozhoduje nejvyšší předražek.

V rozhodnutí o předražku soud uloží povinnému, aby vydraženou nemovitost vyklidil nejpozději do 15 dnů od nabytí právní moci usnesení. **V případě, že povinný dobrovolně nepustí nemovitost, odpadá tím nutnost podávat žalobu na vyklizení, neboť usnesení o předražku (či usnesení o příklepu) se stává exekučním titulem** (§ 336l odst. 7 o. s. ř.).

Dražitel bude moci nejvyšší podání doplatit i bankovním úvěrem, za předpokladu, že v dražební vyhláše bude tato možnost výslovně uvedena.

Počet dražebních kol se nově omezuje na pět. Po neúspěšném prvním kole lze však navrhnout nové kolo až po třech měsících od konání neúspěšné dražby. Při druhém kole dražby se nejnižší podání snižuje na 50 % výsledné ceny nemovitosti stanovené podle § 336a odst. 1 o. s. ř., ve třetím na 40 %, ve čtvrtém na 30 % a v posledním, pátém na 25 %. Pokud se nepodaří nemovitost prodat ani poté, řízení se zastaví.

Za odvolání dražitele proti usnesení o příklepu a za odvolání navrhovatele předražku proti usnesení o předražku se nově stanovuje soudní poplatek do částky 250 000 Kč ve výši 5000 Kč a pro částku vyšší než 250 000 Kč dvě procenta z této částky, nejvýše však 100 000 Kč.

Postižení podniku (§ 338f a násl. o. s. ř.)

Původní výkon rozhodnutí prodejem podniku je nahrazen postižením podniku. Soud bude moci v průběhu řízení rozhodnout, zda pro uspokojení pohledávky je vhodnější podnik prodat, či ho dále spravovat a brát z něj užitky. Funkce správce podniku zůstává. Zavádí se však nový institut – předběžná zpráva. Správce bude mít povinnost podat soudu předběžnou zprávu o tom, zda podnik bude lepší prodat, či spravovat.

Předžalobní výzva

Důležitou změnu pro věřitele najdeme v § 142a o. s. ř. **Stanovuje povinnost informovat dlužníka o dluhu a vyzvat ho k dobrovolnému splnění. Výzvu je třeba poslat na adresu pro doručování, či na poslední známou adresu dlužníka.** Pokud věřitel výzvu nezašle ve lhůtě nejméně 7 dnů před podáním žaloby, vystavuje se riziku, že soud věřiteli v nalézacím řízení nepřizná náhradu nákladů řízení. Věřím, že toto ustanovení přinese pokles v počtu vymáhaných tzv. bagatelních dluhů.

Další změny

Mezi věci, které nepodléhají výkonu rozhodnutí, se nově přiřazují i zvířata, ale pouze ta, která nemají hospodářský účel a která slouží člověku jako společník [§ 322 odst. 2 písm. e) o. s. ř.].

Dražba nemovitostí s využitím internetu již zcela plní svůj účel a je z pohledu exekutorů i dražitelů hodnocena kladně. Proto se zavádí možnost dražit elektronicky i movité věci (§ 330a o. s. ř.).

Ruší se příkaz k výplatě z účtu u peněžního ústavu, neboť nebyl v praxi využíván.

Přechodná ustanovení o. s. ř. počítají s tím, že řízení zahájena přede dnem účinnosti novely se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

2. Novinky v exekučním řádu

Zneužívání pojmu exekuce

V novém ustanovení § 4 e. ř. se stanovuje zákaz zneužívání označení „soudní exekutor“, „exekutorský úřad“, „exekuční činnost“ či „exekuce“. Cílem je zvýšit ochranu jak oprávněných, tak povinných před pochybnými subjekty, které se zabývají neinstitucionalizovaným vymáháním dluhů a vytvářejí dojem, že mají pravomoci soudního exekutora. Tomu, kdo toto ustanovení poruší, hrozí pokuta až do výše 200 000 Kč.

Exekuční návrh

Náležitosti exekučního návrhu jsou stanoveny v § 38 e. ř. Důležitou změnou je to, že **oprávněný bude muset přikládat originál či úředně ověřenou kopii exekučního titulu opatřeno ho potvrzením o jeho vykonatelnosti nebo stejnopis notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti. Odpadla výjimka, že exekuční titul se nemusí dokládat, pokud ho vydal exekuční soud.** Pokud exekuční návrh bude obsahovat chyby, exekutor nejpozději do 15 dnů vyzve oprávněného k opravě návrhu a stanoví mu k tomu přiměřenou lhůtu. Nebude-li v určené lhůtě návrh řádně opraven nebo doplněn a v řízení nelze pro tento nedostatek pokračovat nebo nebude-li přiložen exekuční titul nebo osvědčení o vykonatelnosti exekučního titulu, exekutor usnesením exekuční návrh odmítne.

Spojování věcí

Do zákona se promítlo i slučování exekucí, které většina exekutorských úřadů provádí již nyní. Cílem je zrychlení exekuce, neboť pokud jsou všechna exekuční řízení proti jednomu povinnému u jednoho exekutora, není třeba informace o povinném vyhledávat vícekrát. Dochází také ke snížení nákladů exekuce pro dlužníka. Spojování má však svá pravidla: **Povinně se sloučí věci, kdy oprávněný podá několik exekučních návrhů proti témuž povinnému u téhož exekutora** (např. pět pokut za jízdy na černo se podá k jednomu exekutorovi, ten všech pět exekučních návrhů spojí v jeden). Budou-li exekuce proti témuž dlužníkovi vedeny u více exekutorů, exekuční soud tato řízení na návrh dlužníka spojí a v usnesení o spojení určí, který soudní exekutor spojené řízení povede. Exekutorovi, který řízení nepovede, náleží náhrada účelně vynaložených hotových výdajů. Je ovšem možné řízení nespojit, a to v zájmu hospodárnosti, vyžaduje-li to stav těchto řízení. Je třeba říci, že ke spojování věcí by mělo docházet už u věřitele ve fázi nalézacího řízení.

Návrh na zastavení exekuce

Obranou proti exekuci již nebude odvolání proti usnese-

ní o nařízení exekuce, ale návrh na zastavení exekuce („kva- ziodvolání“). Jaké námitky je možno použít, zůstává v § 268 o. s. ř. nezměněno. Stejně tak platí, že dokud nebude o námitkách pravomocně rozhodnuto, nelze exekuci provést (lze ji však dále vést).

Exekuce pozastavením řídičského oprávnění

Exekutorská komora ČR se inspirovala právní úpravou na Slovensku a do exekučního řádu byl zařazen nový způsob exekuce, a to exekuce pozastavením řídičského oprávnění (§ 71a e. ř.). Použije se **pouze v případech, kdy je vymáhán nedoplatek výživného na nezletilé dítě, nikoliv na běžné výživné.** Tento způsob exekuce má motivovat dlužníka k úhradě dlužného výživného. Pokud soudní exekutor zjistí, že povinný disponuje řídičským oprávněním a toto řídičské oprávnění nevyužívá k uspokojování základních životních potřeb (typicky pro výkon povolání – řidič autobusu, taxikář apod.), doručí exekuční příkaz k pozastavení řídičského oprávnění orgánu, který vede registr řidičů, oprávněnému a povinnému do vlastních rukou. Po dobu trvání exekučního příkazu nesmí povinný řídit motorová vozidla.

Konec exekutorských zápisů se svolením k vykonatelnosti

Od Nového roku již exekutoři nebudou moci sepisovat exekutorské zápisy s doložkou přímé vykonatelnosti. Zůstává jim však možnost sepsat exekutorský zápis o osvědčení skutkové ho děje nebo stavu věci (§ 77 e. ř.).

3. Časté chyby advokátů

Při své praxi exekutorské koncičky se často setkávám s opakovanými chybami, které vedou k prodlužování exekučního řízení. Zvláště pak oprávnění nesou toto zpoždění nelibě, ačkoliv chyba často pochází právě od nich.

Typickou chybou v návrhu na nařízení exekuce (nově v „exekučním návrhu“) je chybné označení účastníků řízení. Běžně se stává, že povinný mezi nalézacím a vykonávacím řízením změní pobyt. U fyzických osob tato skutečnost nevádí, neboť advokát nemá přístup do Centrální evidence obyvatel a chyba se napraví u soudu, ale u právnických osob a fyzických osob-podnikatelů není složitým úkonem zjistit si aktuální adresu či sídlo v informačních systémech, jako jsou ARES nebo www.justice.cz. Tato chyba pak zcela zbytečně prodlužuje řízení.

Stejně tak je vhodné si zjistit aktuální adresu sídla exekutorského úřadu, kam exekuční návrh bude oprávněný či jeho advokát posílat. Adresy sídel jednotlivých úřadů lze nalézt na oficiálních stránkách Exekutorské komory ČR www.ekcr.cz.

Dalším bodem, ve kterém se často chybí, je **nesprávné označení exekučního titulu.** Je třeba vyvarovat se běžně užívaných zkratk soudů, jako např. MS v Brně, OS Praha 1, VS Olomouc atd.

Při psaní podání, které advokát činí směrem k exekutorům, je třeba dbát nejen na lingvistickou stránku, ale rovněž i na určitou odbornou úroveň vyjadřování, neboť exekutor má v exekučním řízení postavení soudu prvního stupně, resp. předsedy senátu. Podání s obsahem „asi před měsícem

jste vylepoval na majetek nějaké nálepky s nápisem exekuce či tak nějak. Prosim, abyste od svého počínání upustil“ se dají pochopit a omluvit, pokud jsou činěna povinnými, ne však advokátem.

Od 1. 7. 2012 mají všichni advokáti povinně ze zákona zřízenou **datovou schránku**. **Exekuční návrhy je možné exekutorům zasílat i prostřednictvím tohoto nástroje. Podmínkou však je, že všechny listiny (s výjimkou například osvědčení o registraci k DPH či výpisů z obchodního či živnostenského rejstříku) musí být elektronicky podepsány a listinné dokumenty převedeny konverzí do elektronické podoby. Nelze zasílat pouhé kopie plných mocí, stejně tak elektronicky podepsán musí být i exekuční návrh.**

Závěrem

Věřím, že tato novela výrazně pomůže k navýšení počtu vyvozených pohledávek, neboť zatímco počet exekucí narůstá, jejich vymahatelnost klesá. Jak ke škodě věřitelů, kteří přicházejí o své peníze, tak ke škodě dlužníků, neboť někteří z nich se díky své laxnosti či naopak až neuvěřitelné schopnosti zatajovat svůj majetek od svých závazků nikdy zcela neoprotí. Tato novela vyrovnaně přináší jak vyšší ochranu dlužníků (v případě slučování exekucí), tak nástroje pro vyšší výtěžnost pohledávek věřitelů (např. institut předražku). Novela vstoupí v účinnost 1. 1. 2013.

✿ Autorka je exekutorskou koncipientkou v Praze.

Mezinárodní investiční spory před obecnými soudy?

JUDr. VLADIMÍR KOSTKA

1. Úvodem

Se vstupem České republiky do Evropské unie (dále také „EU“) se změnilo i tuzemské právní prostředí přednostním aplikováním právních předpisů vzniklých v rámci EU, ať již se jedná o primární, nebo sekundární právní akty. Vnitrostátní právo členských států EU se unifikuje. Vznikají nová právní odvětví, jako je např. evropské mezinárodní právo soukromé.¹

Je nepochybné, že tato změna zasáhla i problematiku zahraničních investic, jejich ochranu a podporu či investiční pobídky.² Zahraniční investor při rozhodování, kde bude realizovat svoji investici, se zajímá mimo jiné i o právní prostředí, do kterého by jeho investice měla směřovat, jak bude ochráněna a kde a jakým způsobem se domůže, v případě, že by došlo k jakémukoliv negativnímu zásahu do ní, spravedlivého odškodnění.

I přes přetrvávající ekonomickou krizi nedochází ke snížení přílivu přímých zahraničních investic do české ekonomiky (v prvním čtvrtletí roku 2012 naopak vzrostl meziročně o 51 %).³ Proto je třeba se problematikou ochrany zahraničních investic, včetně způsobu řešení mezinárodních investičních sporů, i nadále zabývat, a to právě v souvislosti se změnami právního prostředí v této oblasti.

2. Ochrana zahraničních investic

Právní úprava zřizování a ochrany investic zahraničních investorů patří do mezinárodního práva ekonomického jakož-

to součásti mezinárodního práva veřejného. Podle J. Ondřeje „*Mezinárodní ekonomické právo je tvořeno pravidly, která upravují organizaci mezinárodních ekonomických vztahů. Jedná se z hlediska ekonomické teorie o tzv. makroekonomické vztahy.*“⁴ S ohledem na to, že právo EU tvoří vedle mezinárodního a vnitrostátního práva samostatný právní systém, je vzhledem k členství České republiky v EU nezbytné věnovat problematice ochrany zahraničních investic v rámci EU zcela zvláštní pozornost. Ochrana zahraničních investic prostřednictvím práva EU je prozatím komplikovanou otázkou, na jejíž řešení i mezi právními experty existuje řada rozdílných názorů.

Obecné mezinárodní právo poskytuje státům právo kontrolovat vstup zahraničních investorů s jejich investicemi na své území. Toto obecné pravidlo může být upraveno závazky převzatými v mnohostranných nebo dvoustranných mezinárodních smlouvách, resp. může vyplývat z mezinárodního obyčejového práva.⁵

V mezinárodním společenství nebyla doposud sjednána žádná obecná mnohostranná mezinárodní smlouva, která by upravovala zřizování zahraničních investic a jejich ochranu, a je otázkou, zda bude vůbec někdy sjednána. Byly však sjednány některé mnohostranné mezinárodní smlouvy, které upravují určité dílčí otázky této problematiky, a sice:

- **Úmluva o řešení sporů z investic mezi státy a občany druhých států** – tzv. **Washingtonská úmluva** z roku 1965⁶ (dále jen

1 Podrobněji srov. Pauknerová, M.: *Evropské mezinárodní právo soukromé*, C. H. Beck, Praha 2008.

2 Srov. např. Moses, M., L.: *The principles and practice of international commercial arbitration*, Cambridge University Press, Cambridge 2008, str. 99.

3 Zdroj ČNB.

4 Ondřej, J.: *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní*, 4. rozšířené vydání, A. Čeněk, Plzeň 2012, str. 37.

5 Srov. Somarajah, M.: *The International on Foreign Investments*, 2nd edition, Cambridge University Press, Cambridge 2004, str. 77.

„Washingtonská úmluva“), na základě které bylo zřízeno Mezinárodní středisko pro řešení sporů z investic – International Centre for Settlement of Investment Disputes (dále jen „ICSID“).⁷ Cílem Washingtonské úmluvy je zajistit dostupnost prostředků usnadňujících mezinárodní smírčí nebo rozhodčí řízení, kterému mohou smluvní státy a fyzické či právnické osoby druhých smluvních států, definované v čl. 25 odst. 2 písm. (a) Washingtonské úmluvy, předložit spory vyplývající ze zahraničních investic;

- **Úmluva o Mnohostranné agentuře pro investiční záruky** – tzv. **Soulská úmluva** z roku 1985⁸ (Multilateral Investment Guarantee Agency – MIGA), která si dává za cíl povzbuzovat všechny investice jako důležitý zdroj hospodářského růstu jejich členských států;
- Dohoda o obchodních aspektech investičních opatření z roku 1994⁹ (**Trade-Related Investment Measures – TRIMS**), usilující o zákaz opatření, které vlády uplatňují vůči zahraničním investicím z důvodu omezení realizace obchodních vztahů v rozporu s pravidly GATT 1994 (dnes Světové obchodní organizace), tedy opatření neslučitelná s povinností udělit národní zacházení a odstranit množstevní omezení.

Neexistující smluvní úprava na univerzální úrovni umožnila vznik různých mezinárodních dokumentů, které však mají pouze doporučující charakter a které můžeme označit jako tzv. soft law.¹⁰ Na tomto místě je potřeba uvést **Chartu hospodářských práv a povinností států** (rezoluce VS OSN 3281(XXIX) z roku 1974),¹¹ podle níž se regulace zahraničních investic řídí výlučně vnitrostátním právem, nebo **Řídící principy pro zacházení s přímou zahraniční investicí** (Guidelines for the Treatment of Foreign Direct Investment),¹² přijaté Mezinárodní bankou pro obnovu a rozvoj v roce 1992, které potvrdily právo hostitelského státu regulovat přijímání zahraničních investic, ale zároveň ho

vyzvaly, aby usnadňoval zřizování těchto investic odstraněním administrativních překážek a příliš složitých formalit.

Vzhledem k tomu, že rozpory mezi státy ohledně rozsahu ochrany zahraničních investic a přípustných státních zásahů do takových investic (zejména ohledně možností a podmínek pro jejich vyvlastnění) zatím zabránily přijetí mnohostranné mezinárodní smlouvy, byly snahy jednotlivých států soustředěny do uzavírání dvoustranných (bilaterálních) mezinárodních dohod. Taktéž Česká republika, resp. její právní předchůdkyně, se vydala touto cestou.

Historicky první dohoda o podpoře a vzájemné ochraně investic byla podepsána již dne 25. 11. 1959¹³ mezi Spolkovou republikou Německo a Pákistánem a dnešní počet platných dvoustranných investičních dohod (Bilateral Investment Treaties – dále také jako „BIT“) je přibližně 2900.¹⁴ Mezi členskými státy EU v současné době existuje téměř dvě stě platných a účinných dvoustranných dohod týkajících se investic a mezi členskými státy EU a třetími zeměmi jich je více než 1000.

Česká republika, resp. tehdy ještě Československá socialistická republika, podepsala svou první dohodu o podpoře a vzájemné ochraně investic dne 24. 4. 1989 (s účinností od 13. 2. 1992), a to s Hospodářskou unií belgicko-lucemburskou.¹⁵

Standardním obsahem BIT je podrobné vymezení pojmu zahraniční investice a zahraniční investor, závazků týkajících se podpory a usnadňování investování na území hostitelského státu pro investory z druhého smluvního státu, zákaz diskriminačního zacházení se zahraniční investicí, stanovení národního zacházení či zacházení podle doložky nejvyšších výhod a umožnění vývozu zisku z investice do zahraničí. V neposlední řadě BIT obsahují způsoby řešení sporů mezi zahraničním investorem a státem, na jehož území je investice uskutečňována, tj. hostitelským státem.

Bez ohledu na existenci či neexistenci BIT obecné mezinárodní právo uznává právo každého státu vyvlastnit či znárodnit na svém území jakoukoliv zahraniční investici.¹⁶ Toto vyvlastnění musí být však provedeno pouze ve veřejném zájmu podle zákona, na nediskriminačním základě a za okamžitou, přiměřenou a účinnou náhradu.

3. Právo EU a BIT

Vrátíme-li se zpět k právu EU, pak je třeba konstatovat, že komplikace mohou nastat v případě rozporu mezi mezinárodním právem (mezinárodněprávními závazky členských států EU) a právem EU. Jedná se především o rozpor některých ustanovení BIT se Smlouvou o fungování EU (dále také „SFEU“).¹⁷ V praxi totiž vidíme, že **některé členské státy EU v poslední době v mezinárodních investičních arbitrážích vznášejí námitku neaplikovatelnosti konkrétní BIT na řešený případ z důvodu jejího nesouladu s právem EU.**¹⁸

Z praxe je dále známo, že komplikace nenastávají v rozporu mezi národním právem a právem EU, kdy toto právo je shledáno použitelným a majícím tedy přednost před právem vnitrostátním.¹⁹ **Pokud se jedná o to, zda přednost má BIT, SFEU nebo právo národní, názory se liší.** Podle Evropské komise by se mělo vycházet z práva EU, a to i v případě, kdy není daná její přímá pravomoc. Většina členských států EU se přiklání k tomu, aby se zachovaly alespoň již existující smluvní závaz-

6 Srov. sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 420/1992 Sb.

7 Podrobněji srov. V. Kostka in Kučera, Z., Růžička, K., Kostka, V.: Právo mezinárodního obchodu, Univerzita Karlova, Praha 1993, str. 114 a násled.

8 Srov. sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 373/1990 Sb. a sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 500/1992 Sb.

9 Srov. sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb.

10 Podrobněji k tomuto pojmu srov. Ondřej, J.: Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní, 4. rozšířené vydání, A. Čeněk, Plzeň 2012, str. 92.

11 Dostupné na: <http://www.un-documents.net/a29r3281.htm>.

12 Dostupné na: <http://italaw.com/documents/WorldBank.pdf>.

13 Dostupné na: <http://icsid.worldbank.org/ICSID/FrontServlet>.

14 Viz United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), World Investment Report 2011, str. 100.

15 Vyhlášena pod č. 574/1992 Sb.

16 Srov. Šturma, P.: Mezinárodní dohody o ochraně investic a řešení sporů, 2. vydání, Linde Praha, Praha 2008, str. 87.

17 Srov. sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 111/2009 Sb. m. s., o sjednání Lisabonské smlouvy pozměňující Smlouvu o EU a Smlouvu o založení Evropského společenství – Lisabonská smlouva současně přejmenovala Smlouvu o založení Evropského společenství na Smlouvu o fungování EU.

18 Jako příklad je možné uvést spor Achmea B. V. (dříve Eureko B. V.) v. Slovensko. Námitka Slovenska spočívala v tom, že systém investičních arbitráží je neslučitelný s vnitřním trhem a představuje paralelní systém k systému ochrany založenému právem EU (zejména ustanovení čl. 344 SFEU). Arbitrážní tribunál však v roce 2010 svoji jurisdikci odůvodnil a Slovenská republika následně napadla toto rozhodnutí u příslušného soudu v Německu. Podrobněji Olík, M.: Mezinárodní investiční spory vedené proti Slovenské republice, Bulletin ČSMP, 2/2012, str. 3 a 4.

19 Např. rozsudky Evropského soudního dvora Van Gend en Loos a Costa v. Enel.

Ilustrační foto

ky vyplývající z BIT (nediskriminace, náhrada při vyvlastnění, způsoby řešení sporů). Odborná veřejnost se u ochrany zahraničních investic kloní k přednosti práva mezinárodního, tzn. k přednosti BIT.²⁰

Dne 1. prosince 2009 nabyla účinnosti Lisabonská smlouva. Podle článku 207 odst. 1 SFEU se společná obchodní politika zakládá na jednotných zásadách, zejména pokud jde o úpravu celních sazeb, uzavírání celních a obchodních dohod týkajících se obchodu se zbožím a službami, obchodní aspekty duševního vlastnictví, přímé zahraniční investice, sjednocování liberalizačních opatření, vývozní politiku a opatření na ochranu obchodu, jako jsou opatření pro případ dumpingu a subvencování. Evropský parlament a Rada přijímají rádným legislativním postupem formou nařízení opatření vymezující rámec pro provádění společné obchodní politiky.

EU tímto získala v rámci společné obchodní politiky novou výlučnou pravomoc regulovat oblast přímých zahraničních investic, což však v současné době nevylučuje souběžnou existenci mezinárodních dvoustranných dohod členských států EU, které by upravovaly ochranu zahraničních investic, tedy BIT.

SFEU sice výslovně neupravuje ochranu zahraničních investic, ale obsahuje několik článků, které obecně fungování investic upravují. Jde především o právo usazování obsažené v čl. 49 až 55 SFEU. Svoboda usazování zahrnuje i přístup k samostatně výdělečným činnostem. Ochrany zahraničních investic se dotýká i volný pohyb kapitálu podle čl. 63 a násl. SFEU, přičemž jsou zakázána nejen všechna omezení pohybu kapitálu mezi členskými státy EU, ale také mezi nimi a třetími zeměmi. Pokud mají být přijímána opatření k omezení volného pohybu kapitálu, přijímá opatření pouze Rada, a to jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem.²¹

Pokud pohyb kapitálu do a ze třetích zemí způsobuje vážné poruchy nebo jimi hrozí, může Rada na návrh Evropské komise po konzultaci s Evropskou centrální bankou na dobu ne delší šesti měsíců přijmout ochranná opatření vůči třetím zemím.²² V úvahu připadá především postup v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky, kdy jsou členské státy EU vázány rozhodnutím Rady, přičemž takové rozhodnutí Rady nemusí být schváleno všemi členskými státy EU.

Teoreticky i prakticky tedy může nastat případ, že se členský stát EU dostane do situace, kdy bez svého zavinění je nucen porušit buď závazek vyplývající z mezinárodního práva, či z práva EU. S ohledem na donucovací mechanismy v rámci EU je představitelné, že by se takový stát přiklonil k porušení svého mezinárodněprávního závazku, na základě čehož by zahraniční investor měl oprávnění vymáhat na takovém (hostitelském) státu odškodnění.

Členské státy EU proto již před vstupem Lisabonské smlouvy v účinnost podnikly právní kroky za účelem přizpůsobení svých závazků nové situaci. **Česká republika zahájila v roce 2008 jednání o ukončení některých BIT, které před svým vstupem do EU uzavřela se „starými“ i „novými“ členskými zeměmi EU. Pokud jde o BIT se Slovenskem, byla ze slovenské strany vypovězena v reakci na spor s ČSOB, a. s. ohledně pohledávky této banky za společností Slovenská inkasní s. r. o., ve kterém bylo u ICSID rozhodnuto v neprospěch Slovenska.**

20 Srov. Bělohlávek, A.: Ochrana přímých zahraničních investic v EU, C. H. Beck, Praha 2010, str. 13.

21 Viz čl. 64 Smlouvy o fungování EU.

22 Viz čl. 66 Smlouvy o fungování EU.

Přehled BIT, kde byla smluvní stranou Česká republika a které již byly ukončeny:

Smluvní partner	Datum ukončení platnosti dohody	Publikace ve Sb. a Sb. m. s.
Slovensko	1. 5. 2004	105/2009
Itálie	30. 4. 2009	37/2009
Dánsko	18. 11. 2009	109/2009
Slovinsko	13. 8. 2010	73/2010
Malta	30. 9. 2010	89/2010
Estonsko	20. 2. 2011	11/2011
Irsko	1. 12. 2011	105/2011

Zdroj: MF – odbor 53 – Mezinárodněprávní a záležitosti EU; odd. 533 – Mezinárodněprávní

Některé členské státy EU zahájily jednání také ve vztahu k BIT uzavřeným se třetími zeměmi, a to zejména s cílem vložit do jejich textu novou klauzuli, která by jim umožnila neaplikovat určitá ustanovení BIT, pokud by to vyžadovaly jejich závazky vůči EU.

EU není prozatím schopna vykonávat výlučnou pravomoc v oblasti regulace přímých zahraničních investic. Proto Evropská komise zveřejnila Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví přechodná úprava pro dvoustranné dohody o investicích mezi členskými státy EU a třetími zeměmi – dále jen „Návrh nařízení“ (KOM/2010/0344 konečné znění – COD 2010/0197).²³

V Návrhu nařízení se konstatuje, že se zachovává status quo a nabízí se přechodné řešení tím, že se povoluje pokračování existence BIT, uzavřených mezi členskými státy EU a třetími zeměmi. Hlavním cílem Návrhu nařízení je předejít možnému omezení práv a výhod, které jsou pro investory a investice k dispozici podle BIT jakožto mezinárodních smluv.

Dalším cílem Návrhu nařízení je schválit zachování platnosti BIT uzavřených mezi členskými státy EU a třetími zeměmi a stanovit podmínky a procedurální pravidla pro vyjednávání a uzavírání BIT členskými státy EU. Po členských státech EU Návrh nařízení požaduje, aby oznámily Evropské komisi veškeré BIT, které chtějí zachovat podle podmínek Návrhu nařízení.²⁴ Dále se stanoví povinnost každoročně zveřejňovat veškeré oznámené BIT v Úředním věstníku EU, aby se zajistilo, že všechny zúčastněné strany znají přesný rozsah právního pokrytí, které stanoví Návrh nařízení.²⁵

23 Srov. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0344:FIN:CS:HTML>.

24 Srov. čl. 2 Návrhu nařízení.

25 Srov. čl. 4 Návrhu nařízení.

26 Srov. čl. 5 Návrhu nařízení.

27 Srov. čl. 6 Návrhu nařízení.

28 Srov. čl. 8 Návrhu nařízení.

29 Srov. čl. 9 Návrhu nařízení.

30 Srov. čl. 10 Návrhu nařízení.

31 Srov. čl. 11 Návrhu nařízení.

Návrh nařízení stanoví přezkum BIT, které byly oznámeny. Přezkum určí kvantitativní a kvalitativní aspekty existujících BIT a rovněž možné překážky, které by BIT mohly představovat pro provádění společné obchodní politiky EU. Evropská komise zejména posoudí, zda BIT nebo některá jejich ustanovení nejsou v rozporu s právem EU, nenarušují vyjednávání BIT mezi EU a třetími zeměmi nebo zda nejsou v rozporu s politikou EU týkající se investic, zejména se společnou obchodní politikou.²⁶

Podle Návrhu nařízení existuje možnost odejmout členskému státu EU povolení týkající se jedné nebo několika BIT uzavřených se třetí zemí, pokud by BIT byly v rozporu s právem EU. Povolení by bylo možné odejmout, pokud by se BIT zčásti nebo úplně překrývala s platnou dohodou týkající se investic uzavřenou mezi EU a třetí zemí a toto konkrétní překrytí nebylo v poslední zmíněné dohodě vyřešeno. Povolení jedné nebo více BIT lze dále odejmout v případě, že by některá BIT narušovala politiku EU týkající se investic, zejména společnou obchodní politiku (např. pokud by existence BIT narušovala ochotu třetí země jednat s EU) nebo pokud by Rada nepřijala rozhodnutí o povolení zahájit jednání týkající se investic do jednoho roku od předložení doporučení Evropské komise podle čl. 218 odst. 3 Smlouvy o fungování EU.²⁷

Návrh nařízení požaduje, aby členské státy EU oznámily Evropské komisi, pokud hodlají měnit již existující BIT se třetími zeměmi, nebo uzavírat nové. Po členských státech EU se požaduje, aby poskytly veškerou příslušnou dokumentaci, která se vztahuje k novému sjednávání BIT nebo sjednávání změny BIT a kterou lze poskytnout ostatním členským státům a Evropskému parlamentu, s výhradou požadavku na zachování důvěrnosti.²⁸

Návrh nařízení popisuje věcné důvody, na základě kterých by Evropská komise nepovolila zahájení formálních jednání členských států EU o změně existující BIT nebo uzavření nové BIT – takovým věcným důvodem by byla zejména možnost, že by aktivita členského státu EU mohla ohrozit cíle vyjednávání EU nebo společnou obchodní politiku EU. Evropská komise může požadovat, aby členský stát EU sjednal vhodná ustanovení, týkající se například ukončení BIT v případě uzavření následné dohody mezi EU nebo EU a jejími členskými státy na jedné straně a třetí zemí na straně druhé s cílem zajištění rovného zacházení pro všechny investory z EU v příslušné třetí zemi.²⁹

Návrh nařízení požaduje, aby členské státy EU průběžně informovaly Evropskou komisi o již existujících nebo nových jednáních týkajících se BIT, která byla povolena Radou. Pro zajištění plné transparentnosti a souladu s investiční politikou EU smí Evropská komise navíc požadovat, aby se mohla zúčastnit jednání o investicích mezi členským státem EU a třetí zemí jako pozorovatel.³⁰ Před podepsáním BIT má členský stát EU povinnost předložit ji Evropské komisi, která posoudí, zda uzavření BIT neohrožuje potenciální či již probíhající jednání o investicích nebo zda není v rozporu se závazky, které pro daný členský stát EU vyplývají z právních předpisů EU.³¹

Členským státům EU Návrh nařízení nařizuje poskytovat informace o schůzkách mezi zástupci členských států EU a zástupci třetích zemí, které se uskutečňují v rámci BIT,

na které se Návrh nařízení vztahuje. **Po členských státech EU se dále požaduje, aby informovaly Evropskou komisi o veškerých žádostech týkajících se řešení sporů vedených proti nim v rámci jejich BIT,** jakmile se o takové žádosti dozvědí, a aby spolupracovaly s Evropskou komisí, pokud jde o zahájení sporu nebo o konzultační mechanismy stanovené v BIT.³²

Podíváme-li se do minulosti, zjistíme, že k uzavírání BIT vybízely asociační dohody, které uzavírala Evropská společnost/EU s kandidátskými zeměmi střední a východní Evropy. Tyto BIT byly též uzavírány se třetími zeměmi. Mezi sebou „staré“ členské státy až na výjimky takové BIT nesjednávaly.³³ Samy asociační dohody žádné ustanovení o osudu BIT po vstupu kandidátské země do EU neobsahovaly. Tento stav však způsobuje nejistotu jak zahraničních investorů, tak i hostitelských států. BIT zůstávají sice i nadále platné a účinné, ale na druhou stranu by otázku ochrany a podpory zahraničních investic uvnitř EU měla jednotně upravovat její legislativa.

Právo EU navíc neupravuje typické způsoby řešení sporů mezi zahraničním investorem a hostitelským státem prostřednictvím mezinárodní investiční arbitráže (projednání a rozhodnutí sporu v rozhodčím řízení), kdy osoby spor rozhodující (rozhodci) zpravidla nejsou státními příslušníky hostitelského státu, jsou významnými odborníky z oblasti mezinárodního práva, mezinárodního obchodu či financí, a je tudíž garantována jejich odbornost a nestranost.³⁴ Existující nařízení obsahující úpravu pravomoci obecných soudů členských států EU jsou pro řešení sporů mezi hostitelským státem a zahraničním investorem nepoužitelná.³⁵

Většina členských států EU v současné době dává přednost zachování stávajícího stavu, a to zejména pokud jde o vyvlastnění investice zahraničního investora, řešení sporů v rozhodčím řízení ad hoc (vytvoření rozhodčího soudu pro řešený případ) nebo před ICSID.³⁶ Jestliže by se uplatnilo právo EU, pak by totiž primárně rozhodoval obecný soud některého členského státu EU a zahraniční investoři by ztratili i další významné výhody, které jim BIT garantují (např. volný převod zisku do zahraničí). Většina států EU zatím odmítla své BIT rušit. Zrušením BIT by nastala situace, která by vytvořila mezi zahraničními investory značné rozdíly, protože pak by někteří zahraniční investoři nebyli chráněni mezinárodním právem obsaženým v BIT vůbec, což by znamenalo značné oslabení jejich postavení při uplatňování jejich nároků vůči hostitelským státům, zejména v případě poškození investice mocenským zásahem hostitelského státu a při řešení z toho vzniklých sporů.

4. Způsoby řešení sporů ze zahraničních investic

Mezi zahraničním investorem a hostitelským státem mohou vzniknout spory ohledně poškození investice, jejího znárodnění či vyvlastnění a neposkytnutí odpovídající náhrady, neumožnění převodu zisku z investice do zahraničí apod.

Z BIT mohou také vzniknout spory mezi státy, které jsou jejich smluvními stranami, a to ohledně výkladu nebo poru-

šení BIT. Takovéto spory mezi státy jsou pak řešeny prostředky mezinárodního práva a jdou nad rámec tohoto příspěvku.

Jakým způsobem je možné spor vzniklý mezi hostitelským státem jako suverénním subjektem mezinárodního práva a zahraniční fyzickou či právnickou osobou, který má původ právě v mocenském zásahu státu do realizované investice, projednat a rozhodnout? Pro úplnost je vhodné poznamenat, že se na prvním místě nabízí jednání mezi investorem a hostitelským státem (nejde o diplomatické jednání, protože jednou ze stran jednání je nesubjekt mezinárodního práva). BIT zpravidla stanoví určitou dobu pro takové jednání (nejčastěji šest měsíců). Ne vždy takové jednání vede k uspokojení zahraničního investora. Ačkoliv BIT preferují rozhodčí řízení, může zahraniční investor podat žalobu u obecného soudu hostitelského státu, je však třeba zvážit, zda by v konkrétním případě nehrozilo zvýhodnění hostitelského státu, před jehož obecným soudem by se spor projednával.

Významná ochrana zahraničního investora, tak, jak je zakotvena v jednotlivých BIT, spočívá v tom, že může svůj nárok vůči hostitelskému státu vymáhat v rozhodčím řízení, a to buď vytvořením rozhodčího soudu ad hoc, nebo před ICSID.

Rozhodčí soud zřízený ad hoc rozhoduje zpravidla podle Rozhodčích pravidel Komise Organizace spojených národů pro mezinárodní právo obchodní (The United Nations Commission on International Trade Law – UNCITRAL).³⁷

Pokud jde o vytvoření rozhodčího soudu ad hoc, pak způsob jeho vytvoření stanoví příslušná BIT. Zpravidla každá ze sporných stran jmenuje jednoho rozhodce a ti si pak zvolí předsedu rozhodčího soudu. Nejmenuje-li některá strana rozhodce nebo rozhodci nezvolí předsedu rozhodčího soudu/tribunálu, jsou zbývající rozhodci jmenováni institucí uvedenou v předmětné BIT. Např. podle čl. 8 odst. 4 Dohody o podpoře a ochraně investic s Nizozemskem³⁸ je oprávněn jmenovat chybějícího rozhodce předseda Rozhodčího soudu Obchodní komory ve Stockholmu.

Pokud si strany vyberou rozhodčí řízení před ICSID, pak podle čl. 25 odst. 1 Washingtonské úmluvy musí mít na zřeteli, že „*Soudní pravomoc Střediska se vztahuje na každý právní spor vznikající přímo z investice mezi smluvním státem (nebo orgánem či zastoupením smluvního státu určeným Střediskem tímto státem) a občanem (příslušníkem) jiného smluvního státu, o němž strany ve sporu písemně souhlasí, že bude předložen Středisku. Pokud strany vyslovily souhlas, nemůže žádná z nich jednostranně svůj souhlas odvolat.*“

32 Srov. čl. 13 Návrhu nařízení.

33 Výjimku představují BIT uzavřené Německem s Řeckem a Portugalskem. Do dnešního dne se z těchto dohod žádný investiční spor neřešil.

34 Srov. Bělohávek, A.: Ochrana přímých zahraničních investic v EU, C. H. Beck, Praha 2010, str. 79.

35 Nařízení Brusel I, Brusel IIa, Evropský platební rozkaz.

36 Srov. Bělohávek, A.: Ochrana přímých zahraničních investic v EU, C. H. Beck, Praha 2010, str. 105.

37 UNCITRAL Arbitration Rules jsou dostupná na: <http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/arbitration/arb-rules-revised/arb-rules-revised-2010-e.pdf>.

38 Viz sdělení č. 569/1992 Sb.

Washingtonská úmluva nedefinuje pojem „investice“, nicméně v rámci řízení před ICSID se při rozhodování, zda jde o investici či nikoliv, začalo používat tzv. Schreuerova testu. Tento test vymezuje pro investici následující kritéria: (i) dlouhodobější investiční projekt – minimální doba trvání se uvádí dva až tři roky, (ii) účelem je pravidelný (řádný zisk) příjem (bez ohledu na konečné dosažení zisku, či ztrát), (iii) podnikatelské riziko nesené investorem, (iv) významná účast investující osoby na projektu a (v) přínos pro rozvoj hostitelského státu.³⁹

Výše uvedená kritéria pro pojem investice byla v té či oné míře následně použita i v praxi, přičemž nejznámějším příkladem je projednávání případu Salini v. Maroko,⁴⁰ kde rozhodčí tribunál rozhodoval o tom, zda spadá výstavba dálnice pod pojem „zahraniční investice“ a dal vzniknout tzv. Saliniho testu, spočívajícím na již shora zmíněných zásadách Schreuerova testu.

V případě Phoenix v. Česká republika rozhodci aplikovali Saliniho test a odepřeli jurisdikci, protože podle jejich názoru byl nákup dvou českých společností izraelským investorem ryze účelovým krokem k získání přístupu k výhodnému režimu ochrany investic a jako takový byl v rozporu s dobrou vírou. Uplatňují se zde tedy následující kritéria: (i) délka trvání zahraniční investice, (ii) přijetí rizika, (iii) vynaložení prostředků či vklad a (iv) přínos pro rozvoj hostitelského státu, (v) pravidelnost zisku a příjmů a (vi) prostředky investované v dobré víře a v souladu s právem hostitelského státu.⁴¹

V historicky prvním rozhodčím řízení před ICSID, které se dotýkalo určitým způsobem České republiky (Česká republika nebyla stranou tohoto řízení) a kde se rozhodčí soud zabýval otázkou, zda šlo o investici či nikoliv, byl již zmíněný případ sporu mezi Československou obchodní bankou, a. s. a Slovenskem.⁴² Podle statistik UNCTAD je Česká republika pátou nejžalovanější zemí světa, pokud jde o investice zahraničních investorů na jejím území.⁴³

V případě neexistence BIT mezi hostitelským státem a státem, kde má sídlo, bydliště nebo jehož je státním příslušníkem zahraniční investor, nemá bez zvláštního souhlasu hostitelského státu zahraniční investor možnost projednat svoje nároky týkající se zahraniční investice v rozhodčím řízení. Rozhodčí řízení má přitom oproti řízení před obecnými soudy právě v případě investičních sporů řadu vý-

hod: je zpravidla jednoinstanční, strany si mohou vybrat za rozhodce odborníky z dané oblasti bez omezení jejich státní příslušnosti, mohou si zvolit procesní postup, jazyk, ve kterém se bude řízení konat, místo konání rozhodčího řízení atd.⁴⁴ Sporné strany mohou také výslovně pověřit rozhodce, aby rozhodli předmětný spor na základě zásad spravedlnosti.⁴⁵

V případě řízení před obecným soudem bývá zvýhodněna ta strana, před „jejímž“ příslušným obecným soudem se řízení koná, protože zná procesní pravidla a rozhodovací praxi soudu, ale i soudců u nich působících, řízení se koná a veškeré dokumenty se předkládají v „jejím“ úředním jazyce. A vezmeme-li v úvahu, že takovou stranou bude stát, na jehož území bude obecný soud jednat, nelze vyloučit pochybnosti o nestrannosti takového soudu. V této souvislosti je třeba připomenout, že vzhledem k soudní imunitě státu by mohl zahraniční investor úspěšně podat žalobu pouze u obecného soudu hostitelského státu, na jehož území realizoval svoji investici. Na daný spor by se však nedalo k určení příslušnosti obecného soudu jiného státu použít Nařízení Rady (ES) č. 44/2001,⁴⁶ protože jeho ustanovení se vztahují na řízení občanských a obchodních věcí, pod které spor ze zahraniční investice lze stěžít v nějaké podobě podřadit.

Rozhodčí řízení lze konat v zásadě jen v případě, že strany sporu uzavřou rozhodčí smlouvu. V případě BIT je její součástí rozhodčí smlouva ve formě rozhodčí doložky, a proto, rozhodne-li se zahraniční investor uplatnit svůj nárok v rozhodčím řízení, hostitelský stát má právní povinnost se mu podrobit.

5. Závěrem

Přístup Evropské komise a některých členských států EU k rušení BIT vytváří mezi investory z různých států stále větší rozdíly, protože investoři z nesmluvních států BIT potom nejsou chráněni mezinárodním právem vůbec. Nejednotná právní úprava ochrany zahraničních investic tak přispívá k nejistotě zahraničních investorů. Pro stát je z právního hlediska výhodné nebyť vázán BIT (zejména z důvodu nemožnosti konání rozhodčího řízení bez souhlasu hostitelského státu), zatímco zahraniční investor BIT naopak potřebuje pro ochranu své investice.

Podíváme-li se na stále se zvětšující rozsah pravomocí EU, dá se předpokládat, že BIT budou nakonec zrušeny nebo se přestanou užívat. To bude současně vyžadovat urychlené přijetí příslušné právní úpravy, náležitě upravující ochranu zahraničních investic v rámci celé EU.

✿ Autor je advokátem v Praze.

39 Christoph Schreuer: Commentary on the ICSID Convention, ICSID Review – Foreign Investment Law Journal, Vol 11 (1996).

40 Salini Costruttori S. p. A. and Italstrade S. p. A. v. Kingdom of Morocco. Decision on Jurisdiction, July 23, 2001, ICSID Case No. ARB/00/4, odst. 45-46.

41 Phoenix Action Ltd. v. Czech Republic. Award, April 15, 2009, ICSID Case No. ARB/06/5, odst. 34 a 103.

42 ČSOB, a. s. v. Slovakia, ICSID Case No. ARB/97/4.

43 Viz United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), World Investment Report 2011, str. 75.

44 Podrobněji srov. Růžička, K.: Rozhodčí řízení před Rozhodčím soudem při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, 2. rozšířené vydání, A. Čeněk, Plzeň 2005, str. 25 an.

45 Srov. čl. 42 odst. 3 Washingtonské úmluvy.

46 Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. 12. 2000, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech.

Předsmluvní odpovědnost v případě prohlášení o záměru (Letter of Intent)

JUDr. MARCELA MAREŠOVÁ, MBA

Přestože v českém právním řádu chybí výslovná právní úprava v zahraničních právních řádech známého prohlášení o záměru (Letter of Intent), množství potenciálních obchodních

partnerů se snaží upravit své postavení ještě před vstupem do jednání o uzavření řádné smlouvy právě tímto postupem. V českém právním prostředí se tomuto institutu nejvíce blíží úprava smlouvy o smlouvě budoucí. Přestože se však jedná o úpravu blízkou, nelze oba právní instituty zaměňovat.

Smlouva o smlouvě budoucí, ať už na ni nahlížíme v rámci úpravy zákoníku občanského nebo obchodního, se vyznačuje značnou mírou povinností smluvních stran uzavřít předmětnou „budoucí“ smlouvu. Jinak je tomu ovšem v případě již zmiňovaného prohlášení o záměru, který se naopak vyznačuje značnou mírou nezávaznosti a strany jej uzavírají jako právně nezávazný dokument, kterým pouze deklarují svůj zájem vstoupit v jednání, na jehož konci očekávají uzavření smlouvy. Porovnání smlouvy o smlouvě budoucí a prohlášení o záměru nicméně přesahuje rozsah tohoto článku, proto jeho autorka pouze konstatuje snad nesporný závěr, že úprava odpovědnosti za škodu vztahující se ke smlouvě o smlouvě budoucí není bez dalšího použitelná pro prohlášení o záměru.

Je nepochybné, že každé jednání o smlouvě, která má být uzavřena teprve v budoucnu, s sebou přináší náklady, které jednotlivým stranám v souvislosti se zamýšlenou smlouvou, resp. s jejím uzavřením, vznikají. Tyto náklady mohou v návaznosti na druh plnění dosáhnout nezanedbatelné výše. Z tohoto důvodu je potřeba si uvědomit, že **ačkoliv je prohlášení o záměru právně nezávazný dokument, neznamená tato skutečnost, že smluvní strany nejsou odpovědné za škodu, která v důsledku tohoto předsmluvního jednání vznikne druhé straně, pokud by k uzavření zamýšlené smlouvy nakonec nedošlo.**

Vzhledem k tomu, že škoda, která v důsledku neuzavření smlouvy vzniká potenciálnímu obchodnímu partnerovi, nemůže být s ohledem na absenci výslovné právní úpravy podřazena pod speciální ustanovení občanského či obchodního zákoníku, které by předsmluvní odpovědnost (culpa in contrahendo) upravovalo, je nutné si v první řadě zodpovědět otázku, zda vůbec lze v důsledku ukončení jednání o uzavření smlouvy činit někoho odpovědným za škodu, která druhému obchodnímu partnerovi vznikla, a pokud ano, o které ustanovení občanského či obchodního zákoníku lze vznik takové předsmluvní odpovědnosti opřít. Pochybnosti, které

v tomto ohledu vznikaly, byly odstraněny judikaturou. Jedná se zejména o **rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 29 Odo 1166/2004 ze dne 11. 10. 2006**, v němž tento soud řešil právní otázku předpokladů vzniku odpovědnosti za škodu v důsledku porušení předsmluvní odpovědnosti. **Soud dospěl k závěru, že předsmluvní odpovědnost je nutné posuzovat dle ustanovení § 415 občanského zákoníku**, které upravuje tzv. prevenční povinnost, tj. povinnost účastníka občanskoprávních vztahů počínat si natolik obezřetně, aby jednáním či opomenutím nevznikla škoda jemu ani jiným. V souladu se závěry právní teorie i praxe je přitom porušení této prevenční povinnosti nutné považovat za porušení právní povinnosti ve smyslu § 420 občanského zákoníku (srov. Švestka, J., Spáčil, J., Škárková, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník I. § 1 až 459. Komentář, 2. vydání, C. H. Beck, Praha 2009, str. 1187).

Dle zmiňovaného rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Odo 1166/2004 ze dne 11. 10. 2006 musí být pro závěr o protiprávnosti úkonu v rámci předsmluvního jednání splněny dva předpoklady. Prvním je skutečnost, že *„konkrétní osoby zahájily jednání o uzavření určité smlouvy, přičemž tato jednání dospěla do stadia, kdy jedna ze stran kontraktačního procesu byla v důsledku chování druhé potencionální smluvní strany v dobré víře, že předpokládaná smlouva bude uzavřena“*. Tím druhým předpokladem je, že *„k ukončení jednání o uzavření smlouvy druhá strana přistoupila, aniž k tomu měla legitimní důvod“*.

Pokud je tedy naplněn předpoklad odpovědnosti za škodu spočívající v protiprávním jednání, je nutné posoudit, zda jsou naplněny i další předpoklady odpovědnosti za škodu, a to vznik škody, příčinná souvislost mezi protiprávním jednáním a vzniklou škodou, jakož i zavinění škůdce. Co se týče škody a příčinné souvislosti mezi ní a protiprávním jednáním, ne všechny náklady příslušné strany je možné považovat za škodu vzniklou v důsledku protiprávního ukončení jednání o uzavření smlouvy. Pokud se jedná o obvyklé provozní náklady, není je dle názoru Nejvyššího soudu ČR možné považovat za škodu, která by byla odškodnitelná ve smyslu § 420 občanského zákoníku. **Při odškodnění tedy přicházejí v úvahu pouze takové náklady, které nelze považovat za obvyklé pro uzavření typu smlouvy, o který v konkrétním případě jde, a jejichž potřeba vyvstala v důsledku specifických požadavků druhé strany.** Ve vztahu k zavinění platí, že zavinění je presumováno a na škůdci leží důkazní břemeno o tom, že v jeho případě nejde ani o nevědomou nedbalost.

Přes významný posun v otázce předsmluvní odpovědnosti sám Nejvyšší soud ČR přidává ve svém rozsudku sp. zn. 29 Odo 1166/2004 ze dne 11. 10. 2006 korektiv, a to **nutnost zohlednění zásady smluvní volnosti a rovného postavení účastníků**. Přestože tedy budou naplněny uvedené předpoklady

předsmulvni odpovědnosti, nemusí být strana, která ukončila jednání o uzavření smlouvy, s ohledem na tento korektiv, odpovědná za případné neobvyklé náklady druhé strany.

Uvedené závěry Nejvyššího soudu byly opakovaně potvrzeny v dalších rozhodnutích tohoto soudu (např. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 25 Cdo127/2007 ze dne 2. 9. 2008 nebo rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 29 Odo 1335/2005 ze dne 11. 10. 2006).

V souvislosti se závěry Nejvyššího soudu České republiky ohledně předsmulvni odpovědnosti je zřejmé, že byt je pro-

hlášení o záměru (Letter of Intent) právně nezávazným dokumentem, je nutné, aby potenciální smluvní partneři v rámci jednání o uzavření smlouvy postupovali odpovědně a nepožadovali po protistraně realizaci takových úkonů, které by vyvolaly potřebu vynaložení nákladů, jež nejsou pro jednání o takovém druhu smlouvy v obchodních vztazích obvyklé.

✦ Autorka je advokátkou a insolvenční správkyní v Praze.

Generální plná moc ve správním řízení

Mgr. DAVID SLOVÁČEK

Může advokát (či obecný zmocněnec) prokázat své zmocnění vystupovat jménem zmocnitele ve správním řízení běžně užívanou generální plnou mocí, uvádějící v určité jazykové muta-

ci zhruba tolik, že zmocnění pokrývá všechny hmotněprávní i procesní úkony? **Verejný ochránce práv byl překvapivě konfrontován s případem, kdy běžná generální plná moc nebyla správním úřadem akceptována (s poměrně vážnými důsledky) s odkazem na chybějící oporu v zákoně. Tomuto názoru veřejného ochránce práv oponoval a požádal proto poradní sbor ministra vnitra o výkladové stanovisko ke správnímu řádu.** Předkládaný článek si klade za cíl informovat o závěrech poradního sboru, avšak rovněž jim kriticky oponovat.

Právní zastoupení a plné moci

Právo na právní pomoc (právní zastoupení), jehož základy

nalezneme v čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, je na zákonné úrovni zakotveno ve všech procesních předpisech, které za tímto účelem obsahují příslušné pasáže o zastupování účastníků v řízeních před orgány veřejné moci. V některých procesech lze zástupce volit výhradně z řad advokátů, v jiných se může každý rozhodnout, zda k zastupování své osoby zplnomocní advokáta, jinou osobu práva znalou, či jen osobu bez jakékoliv právní erudice.¹ Správní řízení je příkladem volné úpravy právního zastoupení a nezná tedy požadavek povinného zastoupení advokátem. Ve správním řízení může tedy být zástupcem rovněž osoba, která není advokátem a pro niž se v civilistické tradici vžilo označení „obecný zmocněnec“. Na rozdíl od občanského soudního řízení (§ 27 odst. 2 OSŘ) může ve správních procesech vystupovat obecný zmocněnec dokonce opakovaně v různých věcech.²

Smluvní zastoupení advokátem či jinou osobou vzniká na základě uzavření dvoustranného právního úkonu (smlouvy) a navenek je deklarováno jednostranným právním úkonem – plnou mocí. Právní teorie i praxe soukromého práva užívá z hlediska typů plných mocí poměrně ustálenou terminologii. V praxi nejpoužívanějším typem je **plná moc obecná (generální)**, opravňující zmocněnce ke všem právním úkonům, tedy taková, jejíž „rozsah“ (ve smyslu § 31 odst. 1 občanského zákoníku) je neomezený. Určitou mutací této plné moci užívá snad každý advokát. Vedle teorie občanského práva hmotného³ akceptuje tento typ plné moci tradičně rovněž civilistika procesní⁴ pro účely procesního zastoupení. Vedle generální plné moci dále teorie pracuje s pojmy **speciální plná moc**⁵ (prokazuje zmocnění pouze k určitému hmotněprávnímu úkonu či úkonům), **procesní plná moc** (prokazuje zmocnění pro celé konkrétní řízení a její účinky končí pravomocným skončením věci) a **prostá plná moc**⁶ (prokazuje zmocnění pouze k určitému procesnímu úkonu či úkonům a jde tedy o procesní období hmotněprávní speciální plné moci). Teorie⁷ i praxe civilního procesního práva rovněž tradičně připouštěla tzv. **prezidiální plnou moc** (plná moc založená trvale u konkrétního soudu s možností pouhé následné odvolávky, bez nutnosti předkládat vždy novou plnou moc), a to aniž by takový typ plné moci text OSŘ zmiňoval.

1 V ústavní rovině je ovšem garantováno pouze právo na právní pomoc poskytovanou osobou kvalifikovanou. Právo na volbu obecného zmocněnce ústavní ochrany nepoživá. Toto právo je tak posuzováno výhradně z hledisek zákonné úpravy (usnesení Ústavního soudu ze dne 31. 10. 2006, sp. zn. III. ÚS 96/06, uveřejněno v časopise Soudní judikatura, 2007, číslo 5, str. 353).

2 Neměl by tak však činit soustavně za úplatu s ohledem na § 2 odst. 1 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, neboť právní služby na území České republiky jsou oprávněni poskytovat jen advokáti.

3 Švestka, J., Spáčil, J., Škárková, M., Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník I. § 1-459. Komentář, 2. vydání, C. H. Beck, Praha 2009, str. 302.

4 Drápal, L., Bureš, J. a kol.: Občanský soudní řád I. § 1-200za. Komentář, 1. vydání, C. H. Beck, Praha 2009, str. 184.

5 Švestka, J., Spáčil, J., Škárková, M., Hulmák, M. a kol.: op. cit. sub 2, str. 302.

6 Drápal, L., Bureš, J. a kol.: op. cit. sub 3, str. 183.

7 Švestka, J., Spáčil, J., Škárková, M., Hulmák, M. a kol.: op. cit. sub 2, str. 303.

Plná moc dle správního řádu

Ustanovení § 33 správního řádu upravující zastoupení na základě plné moci (smluvní zastoupení) rozeznává ve svém druhém odstavci tyto typy plné moci:

„Zmocnění může být uděleno

a) k **určitému úkonu**, skupině úkonů nebo pro určitou část řízení,

b) pro **celé řízení**,

c) pro **neurčitý počet řízení s určitým předmětem**, která budou zahájena v určené době nebo bez omezení v budoucnu; podpis na plné moci musí být v tomto případě vždy úředně ověřen a plná moc musí být do zahájení řízení uložena u věcně příslušného správního orgánu, popřípadě udělena do protokolu, nebo d) v jiném rozsahu na základě zvláštního zákona.“

V duchu tradičního pojmosloví se tedy pod písmenem a) ukrývá prostá plná moc, pod písmenem b) procesní plná moc a pod písmenem c) prezidiální plná moc. Nutno ovšem pokázat na skutečnost, že prezidiální plná moc, která v civilním procesu existuje bez výslovné zákonné úpravy, byla zákonodárcem pro správní proces explicitně upravena, navíc však s výrazným omezením. Musí se vždy vztahovat k určitému předmětu (určitá věc, určitá činnost⁸) a podpis na ní musí být úředně ověřen. Co vedlo zákonodávce k tomuto omezení tradičního institutu, není zřejmé, nicméně z této zákonné úpravy vyvozuji nemožnost založit u správního úřadu neověřenou prezidiální plnou moc nejobecnějšího charakteru (pro všechna řízení s jakýmkoliv předmětem) a v konkrétních řízeních na ni jen odkazovat, jak bývá zvykem v soudní praxi. Z předestřenému textu právní úpravy je dále evidentní, že se nijak nezabývá použitelností generální plné moci, tuto ani výslovně nezmiňuje, což ovšem není neobvyklé. Situace je obdobná civilnímu procesu, který rovněž generální plnou moc výslovně neupravuje (viz § 25 odst. 1 a § 28 odst. 1 OSŘ).

Generální plná moc v pojetí veřejné správy

Dle původního názoru Krajského úřadu Plzeňského kraje nelze generální plnou moc ve správním řízení připustit, neboť s ní § 33 správního řádu výslovně nepočítá. Poradní sbor ministra vnitra ke správnímu řádu tento názor svým závěrem⁹ zpochybnil. Uvedl, že generální plnou moc nelze podřadit pod § 33 odst. 2 písm. b), neboť to se týká jednoho výslovně uvedeného správního řízení. Nelze jej podřadit ani pod § 33 odst. 2 písm. c), neboť nejsou naplněny jeho podmínky (vymezený předmět potenciálních řízení, úřední ověření podpisu). Poradní sbor ministra vnitra se ovšem oproti krajskému úřadu domnívá, že **generální plnou moc advokáta lze podřadit pod písmeno § 33 odst. 2 písm. d), přičemž oním zvláštním zákonem je občanský zákoník** (konkrétně jeho § 31). Následně poradní sbor podivným argumentem skrze § 27 odst. 2 OSŘ, zakazujícím opětovné vystupování obecného zmocněnce před soudem (který ovšem ve správním řízení přímo nelze využít), dovozuje, že **obecný zmocněnec se ve správním řízení generální plnou mocí prokazovat nemůže**.¹⁰ Dodává, že u obecné-

ho zmocněnce nevyplývá ze zákona rozsah jeho zastoupení.

Prima facie je takováto argumentace vnitřně nelogická a rozporná. Pokud už by se skutečně měla generální plná moc ve správním řízení odvozovat z písm. d) a odkazem na zvláštní předpis – občanský zákoník, pak musím konstatovat, že tento zvláštní předpis „upravuje“ (resp. je zákonným základem) jak generální plné moci advokáta, tak rovněž jiné osoby. (Sám poradní sbor na jiném místě správně uvádí, že zákon o advokacii žádný zvláštní druh zastoupení nezavádí.) Argumentace poukazem na občanský soudní řád je sice obecně přípustná (zejména při teleologickém výkladu), neboť při hledání podstaty určitého institutu se lze jistě inspirovat v ostatních procesních předpisech, nicméně považuji za nemožné dovozovat z existence zákazu opakovaného zastupování obecným zmocněncem v civilním procesu existenci stejného zákazu v procesu správním a z toho patrně následně nepřípustnost generální plné moci jiných osob než advokátů. Není proto zřejmé, jak zmínku poradního sboru o § 27 OSŘ vnímat. Správní řád nevychází z povinného zastoupení advokátem, pokud jej nevyžaduje zvláštní předpis pro určitou oblast správního práva,¹¹ a nezakazuje opakované vystupování obecného zmocněnce. **Dotvoření zákazu opakovaného zastupování obecným zmocněncem aplikační praxí by pak bylo v rozporu se základním postulátem demokratického právního státu, že státní moc lze uplatňovat jen v mezích zákona a způsobem zákonem předvídaným**, a naopak, že každý může činit vše, co zákon nezakazuje (čl. 2 Ústavy, čl. 2 Listiny).¹²

Alternativní právní výklad

Domnívám se, že závěr poradního sboru, s nímž částečně souhlasím, se zakládá na zcela mylných východiscích. Dle mého názoru je generální plná moc jasným vyjádřením vůle osoby nechat se zastupovat stejným zástupcem při všech hmotněprávních úkonech ve všech odvětvích práva a rovněž při všech procesních úkonech ve všech řízeních před orgány veřejné moci. Vůle nechat se zastupovat ve všech řízeních v sobě logicky obsahuje zmocnění pro každé jednotlivé (celé) řízení.

Civilní proces vždy přijímal generální plnou moc ve výše naznačeném smyslu jako dostatečnou, přestože v občanském soudním řádu tato možnost není výslovně upravena. Právní teorie i praxe implicitně předpokládají, že předložená gene-

8 Vedral, J.: Správní řád. Komentář, 2. vydání, RND. Ivana Hexnerová – BOVA POLYGON, Praha 2012, str. 385.

9 Závěr č. 113/2012 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 10. 4. 2012, dostupný na <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradního-sboru-ministra-vnitra-ke-správnímu-řádu.aspx>.

10 Na tomto místě nutno poznamenat, že generální plnou moc lze udělit i jiné osobě než advokátovi, neboť občanský zákoník to nevyklučuje. Přestože toto zmocnění může být problematické při opakovaném zastupování v civilním řízení (§ 27 odst. 2 OSŘ), nezpůsobuje to neplatnost takové plné moci, která je jinak plně využitelná (pro všechny hmotněprávní úkony, ve správních řízeních, v trestním řízení jako zmocněnec poškozeného, výjimečně v civilním řízení soudním). Neexistuje rozumný důvod, proč by kupříkladu osoby vysokého věku nemohly obecně zplnomocnit své děti k vyřizování jejich záležitostí apod.

11 Vedral, J.: Správní řád. Komentář, 2. vydání, RND. Ivana Hexnerová – BOVA POLYGON, Praha 2012, str. 383.

12 Znovu opakují, že tímto argumentem není hájeno patrně protiprávní jednání soustavného zastupování za úplatu, které je v rozporu s § 2 odst. 1 zákona o advokacii.

rální plná moc je v každém konkrétním případě logicky onou „procesní plnou mocí“ ve smyslu § 25 odst. 1 OSŘ, tedy plnou mocí pro to které „celé řízení“. Zmocněnec tedy generální plnou moc vždy znovu předkládá v jednotlivých řízeních a tato v nich slouží jako procesní plná moc.

Neexistuje žádný ospravedlnitelný důvod, proč by tento tradičně přijímaný výklad měl být zpochybněn pouze díky přijetí nového správního řádu, když rovněž jeho text bezpochyby umožňuje právě naznačený výklad. Domnívám se tedy, že **generální plná moc (advokáta nebo obecného zmocněnce) je využitelná rovněž ve správních řízeních, v nichž je založena do spisu, a to s ohledem na § 33 odst. 2 písm. b), tedy jako procesní plná moc (pro celé řízení)**. Pro odchylné pojmání advokáta a obecného zmocněnce pak neexistuje ve správním řízení dů-

vod, neboť generální plná moc je myslitelná i v případě jiného zmocněnce než advokáta a problematickou může být jediné v občanském řízení soudním s ohledem na § 27 odst. 2 OSŘ.

Tomuto právnímu výkladu nasvědčuje princip právní jistoty, kdy existuje legitimní očekávání adresátů veřejné správy, že v právu jako v jednotném systému nebude docházet k bezdůvodným odchylkám od dosavadního pojmání konkrétních právních institutů. Analogické využití výkladů užívaných v rámci civilního procesu je tak přípustné, neboť se děje ve prospěch adresátů práva a legitimují jej jejich oprávněná očekávání.

✦ Autor je právníkem Kanceláře veřejného ochránce práv.

Advokát, Rechtsanwalt, Advocaat?!

Mgr. PETRA SCHINNENBURGOVÁ, Mgr. VÁCLAV CIDLINA

Stává se poměrně často, že **advokáti, advokátky a advokátní kanceláře se při výkonu své činnosti označují profesními označeními kolegů v cizích zemích. Domníváme se, že tato praxe je protizákonná a, především pro advokáty samotné, velice nebezpečná.** Mnozí advokáti ovládají cizí jazyky a chtějí tyto znalosti zúročit a získat tak i zahraniční klientelu. Za tímto účelem vytvářejí internetové stránky hned ve více jazycích, nejčastěji to bývá v jazyce německém a anglickém.

Problém se pak vyskytuje, když překládají dodatek označení advokáta či firmy advokáta do cizích jazyků.

Je třeba mít na zřeteli, že „advokát“ je dodatek, který je zákonem regulovaný a nelze ho volně užívat bez splnění zákoných předpokladů (zák. č. 85/1996 Sb., o advokacii). V České republice je při výkonu advokacie advokát povinen používat označení „advokát“ (§ 12 odst. 1 zákona o advokacii) a advokátem je přitom jen ten, kdo je zapsán v seznamu advokátů vedeném Českou advokátní komorou (§ 4 zákon o advokacii). V souladu s ustanovením § 5 a násl. zák. o advokacii запиše Česká advokátní komora každého, kdo splňuje tímto zákonem taxativně vyjmenované podmínky. V ostatních zemích Evropské unie je tato úprava obdobná.

Výkonem advokacie na území EU se zabývají směrnice č. 89/48/EHS a 98/5/ES. Směrnice 98/5/ES se zabývá především úpravou výkonu povolání advokáta v jiném členském státě než v tom, ve kterém byla získána kvalifikace. Účelem

této směrnice je umožnit advokátům vykonávat činnost v jiném členském státě pod profesním označením udělovaným v domovském státě a usnadnit jim získání profesního označení hostitelského státu. Advokát vykonává dle předmětné směrnice činnost v hostitelském členském státě pod profesním označením udělovaným v jeho domovském státě. Toto označení musí být vyjádřeno v úředním jazyce nebo v jednom z úředních jazyků domovského členského státu srozumitelným způsobem, a tak, aby se zabránilo záměně s profesním označením udělovaným v hostitelském členském státě (čl. 4 směrnice č. 98/5/ES).

Advokát působící v hostitelském členském státě může po zapsání u příslušného orgánu v tomto státě poskytovat právní rady v oblasti práva svého domovského členského státu, práva Společenství, mezinárodního práva a práva hostitelského členského státu (čl. 3, 5 směrnice č. 98/5/ES). V souladu s ustanovením čl. 10 směrnice č. 98/5/ES se advokátu vykonávajícímu činnost pod profesním označením udělovaným v jeho domovském státě, který fakticky a pravidelně vykonává činnost v hostitelském členském státě nejméně po dobu tří let v oblasti práva tohoto státu včetně práva Společenství, s ohledem na přijetí do povolání advokáta v hostitelském členském státě, udělí výjimka z podmínek uvedených v čl. 4 odst. 1 písm. b) směrnice 89/48/EHS.

V České republice tak podle § 5b odst. 1 zák. o advokacii запиše Česká advokátní komora na základě písemné žádosti po složení slibu do seznamu advokátů evropského advokáta, který splňuje podmínky uvedené v § 5 odst. 1 písm. a) a d) až g) a i) zák. o advokacii a který prokáže, že poskytoval v České republice bez podstatnějších přerušení právní služby jako usazený evropský advokát (§ 35l odst. 1 zák. o advokacii) po dobu alespoň tří let a právní služby poskytoval podle písm. a) v oblasti práva České republiky.

Až po tomto přijetí do advokátního stavu hostitelského státu je advokát oprávněn používat označení advokáta platného na území hostitelského státu bez omezení.

Jak z výše řečeného vyplývá, každý stát si přísně střeží označení pro svůj advokátský stav. **Autoři článku jsou toho míně-**

ní, že zákaz používání profesního označení v jiném úředním jazyce, než je ten domovský, se nevztahuje pouze na advokáty, kteří se usadí v hostitelském státě, nýbrž z hlediska účelnosti i na advokáty, kteří vykonávají advokátní činnost pouze ve svém domovském státě. Toto tvrzení vychází z právních řádů zemí EU, ale i z výkladu směrnice č. 98/5/ES, kterou je v tomto případě nutno vykládat extenzivně, a to především z toho důvodu, aby byla zajištěna ochrana spotřebitelů, i když vyjedou za hranice své domovské země, a především ani nemusí svoji domovskou zemi opustit, jelikož díky internetu hranice v nabízení advokátních služeb zmizely.

A především v internetové prezentaci autoři tohoto článku shledávají velké nebezpečí, a to nejen z pohledu na případné procesy o náhradu škody způsobenou při výkonu advokacie, ale i porušováním pravidel stavovských předpisů jiných členských států (čl. 5.9.1. Etického kodexu advokátů Evropské unie).

Modelová situace vypadá asi takto: Český advokát ovládá kromě českého jazyka i jazyk německý a chce tedy poskytovat právní služby i německy mluvící klientele. Své internetové stránky přeloží do němčiny, přičemž přeloží své stavovské označení „advokát“ jako „Rechtsanwalt“ nebo advokátní kancelář jako „Rechtsanwaltskanzlei“.

V tu chvíli ale porušuje předpisy českého a německého právního řádu, stejně tak jako právního řádu Evropské unie. Podle § 12 odst. 3 Spolkového advokátního řádu je německý advokát oprávněn používat profesní označení „Rechtsanwalt“ teprve po získání přípuštění k výkonu advokacie v SRN. K výkonu advokacie smí být přípuštěna pouze osoba, která získala oprávnění k výkonu soudcovského úřadu podle německého zákona o soudcích nebo splňuje předpoklady pro začlenění podle zákona o činnosti evropských advokátů v Německu z 9. března 2000 (Sb. I s. 182) nebo složila zkoušku způsobilosti dle tohoto zákona (§ 4, Spolkový advokátní řád). Pokud tyto podmínky český advokát nesplňuje, nemůže se označovat jako „Rechtsanwalt“ a na území SRN nabízet advokátní služby.

Podle čl. 19 odst. 1 Etického kodexu postupuje advokát v zájmu klientů i soutěžitelů v soutěži s ostatními advokáty poctivě. K soutěžním účelům zejména nepoužívá údaje vědomě nepravdivé, klamavé nebo snižující jiného advokáta. Pro účely tohoto ustanovení je klamavým údajem každý údaj, který může vzbudit neoprávněné očekávání o výsledcích, jichž je advokát schopen dosáhnout, nebo pochybnost o tom, že výsledku bude dosaženo prostředky v souladu se zákony a stavovskými předpisy.

Podle čl. 24b Etického kodexu musí být označení advokáta nebo firma advokáta, společné jméno sdružení nebo firma společnosti uvedeny v českém jazyce. Advokát nebo usazený evropský advokát používá při poskytování právních služeb nebo v souvislosti s ním na všech svých písemnostech výlučně jen označení nebo firmu podle toho usnesení, tj. pro označení jeho jméno, příjmení a dodatek vyjadřující, že předmětem jeho podnikání je výkon advokacie, např. „advokát“, „advokátka“, „advokátní kancelář“ či pro firmu název, pod kterým je zapsán v obchodním rejstříku (čl. 21 až 24c, Etický kodex) a usazený evropský advokát je povinen používat profesní označení v souladu se sdělením Ministerstva spravedlnosti č. 121/2007 Sb. **Advokátovi, který se na internetu prezentuje jako „Rechtsanwalt“, aniž by pro takové označení splňoval podmínky platné pro oprávněné užívání tohoto chráněného označení na území SRN a Rakouska**

hrozí dle názoru autorů článku kárný postih, který by mohl dokonce vést až k vyškrtnutí ze seznamu advokátů.

Každý advokát je povinen jednat čestně a svědomitě; je povinen využívat důsledně všechny zákonné prostředky a v jejich rámci uplatnit v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné (§ 16 odst. 2 zák. o advokacii). Neznalost zákona neomlouvá. Český advokát je odborníkem především na české právo a musí umět aplikovat právo evropské a mezinárodní. U případů s přeshraničním prvkem tak musí sledovat, kterým právním řádem které země se právní vztah bude řídit, i s ohledem na to, který právní řád bude pro jeho klienta nejvýhodnější. *V těchto souvislostech ukládá pravidlo čl. 8 odst. 3 v zájmu ochrany spotřebitele advokátovi odmítnout poskytnutí právní služby, pokud takové znalosti a zkušenosti nemá.*¹ Profesní odpovědnosti se zabýval i ESD v rozsudku ze dne 7. listopadu 2000, C-168/98. V hostitelském státě usazený advokát může vykonávat činnost v oblasti práva hostitelského státu i z toho důvodu, že musí brát v úvahu výstražný efekt disciplinárních pravidel a pravidel profesní odpovědnosti. Jak vyplývá i např. z článku 3.1.3 Etického kodexu advokátů Evropské unie, má právník povinnost nezabývat se případy, o kterých ví nebo by měl vědět, že k nim není kompetentní.²

Advokát, který se označuje jako „Rechtsanwalt“, vzbuzuje v klientovi, a to především u spotřebitelů důvěru, že je stejně jako jeho němečtí kolegové odborníkem na německé právo. Hlavně tento fakt může hrát roli, proč si klient takového advokáta vyhledá. Advokát, který odborníkem na německé právo není, tak ohrožuje nejen svého mandanta, ale především sebe.

Jen pro úplnost autoři článku okrajem zmiňují problematiku pojištění při nabízení advokátních služeb na internetu bez omezení země působení a při zavádějícím označení advokáta jako Rechtsanwalt, Barrister, Avocat atd. V případě soudních sporů o náhradu škody jsou dle čl. 15 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 u spotřebitelů příslušné k rozhodování soudy v místě pobytu spotřebitele. Dle rámcové pojistné smlouvy nekryje pojistitel Generali Pojišťovna, a. s., případy, kdy nároky na náhradu škody jsou uplatněny v zahraničí. Existuje však možnost připojištění.

Při překladu označení „advokát“, „advokátka“ či „advokátní kancelář“ do cizích jazyků je dle našeho názoru třeba vždy sledovat, že nedošlo ke shodě s označením, které reguluje cizí právní řád. Pokud tedy český advokát bude chtít přeložit svou profesi např. do němčiny, měl by uvést před překlad svou domovskou zemi, ve které nabyl oprávnění označovat se jako advokát, tj. „tschechischer Rechtsanwalt“, „tschechische Rechtsanwältin“ či „tschechische Rechtsanwaltskanzlei“. Při takovém překladu pak nemůže dojít k mýlce, že český advokát je zároveň advokátem německým. Dále autoři článku doporučují na internetových prezentacích výslovně vymezit oblast působení.

Vše výše uvedené samozřejmě platí pro veškeré prezentace advokátů navenek – dopisní papíry, vizitky, dárky atd.

✿ Prvá autorka je advokátkou v Praze a Rechtsanwältin v Hamburku, druhý autor je jejím koncipientem.

1 Čermák, Karel: Česká advokátní komora: Pravidla profesní etiky advokátů a pravidla soutěže advokátů ČR – komentář k čl. 7 – Převzetí prvních služeb, Bulletin advokacie, 1996.

2 Rozsudek ESD ze dne 7. listopadu 2000, C-168/98.

Ke kopírování občanského průkazu při ověřování podpisů advokátem

JUDr. JAKUB MORÁVEK

V nedávné době¹ se objevilo několik článků,² které reagovaly na rozsudek Nejvyššího soudu³ sp. zn. 25 Cdo 1390/2010 ze dne 4. dubna 2012. Ty pak, právě a zejména spolu se zmíněným rozsudkem, opětovně pro některé otevřely otázku, **zda by advokát při ověřování pravosti podpisu neměl kopírovat občanský průkaz jednatelky osoby.** K této otázce a to spolu s otázkou, **zda je při ověřování pravosti podpisu ze strany advokáta třeba shromažďovat rodné číslo jednatelky osoby,** bych se prostřednictvím předloženého příspěvku rád vyjádřil.

1. Povaha ověřování pravosti podpisů a osoby k tomu zmocněné

Za obecný právní předpis, který upravuje ověřování pravosti podpisů, lze mít, minimálně s ohledem na širší subjektů, na

kteří dopadá, zákon č. 21/2006 Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů.⁴

Tento právní předpis ověření pravosti podpisu označuje jako legalizaci, přičemž podle § 10 odst. 1 a 2 ZoO: „*Legalizací se ověřuje, že žadatel listinu před ověřující osobou vlastnoručně podepsal nebo podpis na listině uznal za vlastní.*“ odst. 1; „*Legalizací se nepotvrzuje správnost ani pravdivost údajů uvedených v listině ani jejich soulad s právními předpisy. Úřad za obsah listiny neodpovídá.*“; odst. 2.

Jak vyplývá z citovaného ustanovení, ověřit lze jednak pravost podpisu, který daná osoba na místě učiní, a jednak pravost podpisu již dříve učiněného, který je uznán za vlastní. Legalizací je tedy fakticky dosvědčení dané skutečnosti, pro tu chvíli veřejnou moci (vírou) nadané osoby, která se prostřednictvím ověřovací doložky vyznačí na příslušné listině. Provedením legalizace zákonným způsobem nabývá legalizační doložka povahu veřejné listiny, nikoli však též ověřená listina samotná, tzn., že odpovědnost za pravost se vztahuje toliko na podpis, nikoli však na obsah listiny.

Z povahy úkonu (ověření) a ověřovací doložky lze dovodit, že ten, kdo je právním předpisem zmocněn k ověřování pravosti podpisů, minimálně pro tu chvíli, tedy při ověřování, kdy legalizuje podpis ověřovací doložkou (dosvědčuje autentičnost podpisu), která získá povahu (váhu) veřejné listiny, vykonává veřejnou moc. V zásadě pak mohou takový úkon provádět dva typy subjektů. Na jedné straně může jít o subjekty, u nichž výkon veřejné moci představuje převážnou část jejich činnosti (notář), a na druhé straně může jít o subjekty, které tak činí pouze příležitostně (advokát). Základní okruh oprávněných subjektů k provádění jak ověřování shody opisu nebo kopie listin, tak ověřování pravosti podpisů obsahuje § 1 a § 14 a násl. ZoO.⁵

Je-li ověřování pravosti podpisů výkonem veřejné moci,⁶ pak pro tuto činnost subjektů, které ji provádí, zásadně platí pravidla zakotvená v čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky, resp. čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod,⁷ a to spolu s čl. 4 odst. 1 a 4 LZPS. V rámci realizace této pravomoci lze tedy postupovat (činit) jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon, přičemž s ohledem na to, že dochází k uložení povinnosti strpět zásah do osobnosti prostřednictvím shromáždění a uložení údajů, dále platí, že takovou povinnost lze uložit pouze na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod s tím, že při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu, a že taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena.

K tomuto pak ještě jednu zásadní a související poznámku. Deficit zmocnění pro výkon veřejné moci, tj. překročení pra-

1 Příspěvek zohledňuje stav právní úpravy ke dni 31. července 2012.

2 Např. <http://aktualne.centrum.cz/ekonomika/penize/clanek.phtml?id=744954>.

3 Dále jen NS.

4 Dále jen ZoO.

5 K tomuto je pak zvláštním právním předpisem například zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, konkrétně pak jeho ustanovení § 73 a násl., který takovou pravomoc svěřuje notáři. Na tento závěr lze mj. usuzovat i z důvodové zprávy (Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna 2002-2006, tisk č. 242/0) k zákonu č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů, jímž došlo mj. ke změně v rámci zákona č. 358/1992 Sb., a to v návaznosti na změnu zákona č. 41/1993 Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu okresními a obecními úřady a o vydávání potvrzení orgány obcí a okresními úřady, tedy předchůdce ZoO.

6 V této souvislosti lze poukázat na Tomáše Sobka, který v kapitole „Právo veřejné a soukromé“ (srov. Sobek, T.: Právní myšlení. Kritika moralismu, Aleš Čeněk, Praha – Plzeň 2011) poukazuje mj. na úvahy R. Uerpmana, které jmenovaný autor uvedl ve svém Das öffentliche Interesse (Uerpman, R.: Das öffentliche Interesse. Mohr Siebeck, 1999): „*Zvláštní právo je v konkrétním případě zákonná norma, která určitým druhem právního jednání vyhrazuje určitěmu nositeli svrchovanosti (Hoheitstätter). Například na základě stavebního zákona může stavební povolení vydat jenom stavební úřad. K veřejnoprávnímu jednání je přímo oprávněn pouze nositel svrchované moci, jiné osoby pak jenom ve vztahu k tomuto nositeli, například tak, že určitá fyzická osoba podá ke stavebnímu úřadu žádost o stavební povolení. Naproti tomu soukromé právo je otevřené každému (Jedermannsrecht), reguluje totiž vztahy subjektů bez ohledu na to, jestli alespoň jeden z nich je nositelem svrchovanosti. Soukromé právo je k dispozici všem osobám tak, že v principu si může kdokoli s kýmkoli upravit vzájemný právní vztah.*“ Je zřejmé, že v příspěvku rozebíraném případě jde o veřejnoprávní regulaci, nicméně v kontextu citovaného je rovněž zřejmé, že ten, kdo podpis ověřuje, vystupuje jako nositel svrchovanosti (veřejné moci).

7 Dále jen Ústava a LZPS.

Ilustrační foto

vomocí subjektů, které veřejnou moc pro daný případ vykonávají, nelze zhojit souhlasem dotčené osoby – souhlas nebude mít žádné právní účinky, nemůže předem a ani dodatečně zhojit překročení zmocnění při výkonu veřejné moci.

1.1 Ověřování pravosti podpisu advokátem

Pravomoc ověřovat pravost podpisu, nikoli shody opisu nebo kopie listiny, je na základě § 25a zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, propůjčena i advokátům.⁸

Ustanovení § 25a ZoA navazuje na úpravu ZoO a rozšiřuje v jeho § 1 (spolu s § 14 a násl.) uvedený okruh subjektů, které jsou zmocněny k ověřování pravosti podpisů, tedy k výkonu veřejné moci, při níž lze ohledně pravosti podpisu nadít ověřovací doložkou danou listinu, podpis na ní, váhou veřejné listiny. Dochází zde však k částečné specifikaci § 10 odst. 1 ZoO, když § 25 odst. 1 ZoA stanoví, že advokát „je oprávněn nahradit ... pokud listinu sám sepsal nebo ji jednající osoba před advokátem vlastnoručně podepsala“. Na ověřování pravosti podpisů advokáty tudíž, s přihlédnutím ke korekci, kterou provádí ZoA, dopadá i ZoO (minimálně lze aplikovat § 18 ZoO, jež vymezuje okruh dokladů, z nichž lze zjistit totožnost).⁹

Na tento závěr lze, krom již shora uvedeného, usuzovat v kontextu obecných výkladových pravidel (metod), neboť důvodová zpráva k zákonu č. 284/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 61/1996 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a o změně a doplnění souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, jímž došlo ke vtělení ustanovení § 25a do ZoA, v tomto směru nic zvláštního nestanoví.¹⁰

K provedení § 25a odst. 2 ZoA, dle kterého „Podrobnosti o povinnostech advokáta a advokátního koncipienta podle předchozích odstavců stanoví stavovský předpis“, bylo Českou advokátní komorou vydáno usnesení č. 4/2006, kterým se stanoví podrobnosti o povinnostech advokáta při činění prohlášení o pravosti podpisu, o vedení evidence o těchto prohlášeních, o vyšším ověření těchto prohlášení a o knize prohlášení o pravosti podpisu.¹¹

Ohledně rozsahu a povahy údajů, jimiž advokát identifikuje jednající osoby a následně provede jejich zápis do knihy ověřování, stanoví pravidla § 25a ZoA spolu s čl. 7 a čl. 11 odst. 2

8 Je zřejmé, že by bylo možné spekulovat o významu slov „advokát je oprávněn nahradit úřední ověření podpisu vyžadované zvláštními právními předpisy svým prohlášením se stejnými účinky“ v rámci § 25a odst. 1 ZoA. K tomu snad jen tolik, že citované části daného ustanovení je třeba rozumět tak, že advokát je oprávněn (zmocněn) přivodit svým prohlášením z hlediska zvláštních právních předpisů stejné účinky, jako je tomu u ověření podle ZoO, tzn. je mu svěřena pravomoc (odvozena od veřejné moci) svým prohlášením nadít dané ověření váhou veřejné listiny.

9 Lze totiž vyslovit jistou pochybnost, zda zmocnění § 25a odst. 6 ZoA pro Českou advokátní komoru je dostatečně silné k určení podmínky prokázání se dokladem totožnosti, jak to činí čl. 7 odst. 1 usnesení č. 4/2006, kterým se stanoví podrobnosti o povinnostech advokáta při činění prohlášení o pravosti podpisu, o vedení evidence o těchto prohlášeních, o vyšším ověření těchto prohlášení a o knize prohlášení o pravosti podpisu. Dle všeho by měla tato podmínka vycházet z § 18 ZoO v návaznosti na § 16 a § 25a ZoA. K otázce relevance souhlasu v těchto případech dále srov. uvedenou v pozn. č. 12.

10 Zcela konkrétně řečeno se důvodová zpráva (Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna 2002 – 2006, tisk č. 260/0) o vtělení § 25a do ZoA vůbec nezmiňuje. Včlenění mj. § 25a je totiž důsledkem pozměňovacího návrhu, který vzešel z ústavněprávního výboru a byl schválen ve druhém čtení (tisk č. 260/2). Jako obvykle se však ani z projevů v Poslanecké sněmovně, ani z příslušného sněmovního tisku není možné dozvědět, jaký cíl byl tímto sledován.

11 Dále jen UoPP.

UoPP a fakticky i příloha č. 4 UoPP, která z hlediska obsahu knihy (čl. 7) v tomto směru určuje její podobu.

Dle přílohy č. 4 musí být v rámci zápisu v knize ověřování vyplněny tyto údaje a informace: *Sloupec 1: Pořadové číslo je v knize o prohlášeních o pravosti podpisu předtištěno; Sloupec 2: Uvede se den, měsíc a rok, v němž bylo zapisované prohlášení učiněno a adresa místa, kde se tak stalo; Sloupec 3: Uvedou se příslušná data prokazující jednoznačně totožnost jednatelky osoby, která je advokát povinen zjistit podle čl. 7 odst. 1 usnesení; správnost zapsaných dat potvrdí jednatelka osoba svým podpisem pod zapsanými daty; Sloupec 4: Uvedou se označení a evidenční čísla dokladů, na základě kterých byla totožnost jednatelky osoby advokátem ověřena podle čl. 7 odst. 2 usnesení; souhlas se zjištěním údajů o své totožnosti podle čl. 7 odst. 1 usnesení potvrdí jednatelka osoba svým podpisem; Sloupec 5: Uvedou se konkrétní údaje, umožňující jednoznačnou identifikaci listiny podle čl. 13 odst. 2 usnesení a počet vyhotovení listiny opatřené prohlášením podle čl. 13 odst. 3 usnesení; Sloupec 6: Zde se advokát podepíše podle svého úředně ověřeného podpisového vzoru, předloženého České advokátní komoře podle čl. 11 odst. 1 usnesení. V případě, že prohlášení činí zástupce advokáta, postupuje podle čl. 13 odst. 4 usnesení.*

Z citovaného nás dále bude zajímat v zásadě pouze to, co má být uvedeno ve sloupci 2 a 3, a to ve spojení s čl. 7, čl. 11 UoPP a § 25a ZoA.

12 Zakotvení souhlasu pro tyto účely, stejně jako je tomu kupříkladu v rámci ustanovení § 17 a dalšího zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, není na místě. V interakci soukromoprávního subjektu a veřejné moci, kdy se tato děje na základě iniciativy soukromoprávního subjektu, je to právě jeho rozhodnutí a impulz vůči veřejné moci, který demonstruje jeho vůli se podrobit příslušným pravidlům a aktivuje na její straně povinnost něco činit, přičemž pro tuto činnost platí zejména limity čl. 2 odst. 3 Ústavy, resp. čl. 2 odst. 2 a čl. 4 odst. 1 a 4 LZPS. Zakotvení souhlasu má význam tehdy, pokud zde existuje možnost nesouhlasu. Zde tomu však tak není – pokud chce osoba ověřit pravost podpisu, musí se podrobit právními předpisy předepsanému (včetně způsobu) ověření totožnosti. Nesouhlas se v tomto případě rovná nepřistoupení na veřejnou mocí stanovená pravidla a podmínky – jistě, i to je určitá forma souhlasu, resp. nesouhlasu, nicméně mám za to, že v tomto směru by se mělo rozlišování posunout o stupínek výše (mělo by být aplikováno přísnější kritérium). Souhlas a nesouhlas, z hlediska výkonu veřejné moci, mají místo, pokud jsou na stole alternativy řešení a je ponecháno na rozhodnutí dané osoby, pro kterou se rozhodne. V tomto případě zde sice jsou také možnosti, nicméně jen v intencích „černá a bílá“. Nebo možná jinak a snad lépe řečeno. V případě vertikálních právních vztahů je na místě užít spíše nesouhlasu, a to pouze v případech, kdy může takovým projevem vůle dojít k zamezení výkonu veřejné moci. Jinak je nesouhlas, anebo nevyslovení souhlasu atp. v případech, které jsou obdobné tomuto, toliko neztotožnění se s podmínkami služby, která je veřejnou mocí nabízena.

13 K tomuto lze dodat, že ještě v roce 2009 bylo alternativou k datu narození rodné číslo.

14 Až do 12. září 2009, tedy do novelizace UoPP, advokát z dokladů, podle nichž ověřoval totožnost, činil fotokopie, které následně byly součástí dokumentace o poskytnutí právních služeb. Bez pořízení fotokopie dokonce na základě čl. 18 odst. 1 UoPP neměl ověření vůbec provést.

15 Dále jen OchOÚZ.

16 Fakticky je pak v knize i na prohlášení zachycen i údaj o místě, kde se jednatelka osoba pohybovala v den, kdy se ověřování uskutečnilo – ustanovení § 25a odst. 2 písm. e) ZoA uvádí „prohlášení o pravosti podpisu...musí obsahovat datum a místo, kde bylo prohlášení o pravosti podpisu advokátem učiněno“. Stejně tak je zde zachycen i údaj o státu a povaze vztahu, který jednatelka osoba s daným státem má – ustanovení § 25a odst. 2 písm. c) ZoA ve spojení s čl. 7 odst. 2 UoPP uvádí „prohlášení o pravosti podpisu...údaj, jak byla zjištěna totožnost jednatelky osoby, včetně označení druhu a čísla dokladu“; „jedná-li se o cizozemský doklad, uvede se i stát, v němž byl doklad vydán, a označení orgánu tohoto státu, který doklad vydal“. K pojmu osobní údaj srov. např. Morávek, J.: Zákon o ochraně osobních údajů – komentář in Hürka, P., Bezouška, P., Schmied, Z., Šubertová, Z., Trýlč, L., Morávek, J.: Zákoník práce a související ustanovení občanského zákoníku s podrobným komentářem – 2. vydání, ANAG, spol. s r. o., Olomouc 2012, str. 864 a násl.

17 Ke svobodě v právním slova smyslu srov. např. Sobek, T.: Právní myšlení. Kritika moralismu, Aleš Čeněk, Praha – Plzeň 2011, str. 131, nebo Hobbes, T.: Leviathan, Oikoymenth, Praha 2009, str. 146.

Dle čl. 7 odst. 1 UoPP údaje o totožnosti jednatelky osoby, které je advokát povinen podle § 25a odst. 2 písm. b) ZoA uvést v prohlášení, zjišťuje se souhlasem¹² jednatelky osoby z jejího občanského průkazu, cestovního pasu nebo jiného platného tuzemského nebo cizozemského úředního dokladu (dokladů) *opatřené její podobiznou*, pokud tento doklad uvádí *jméno a příjmení jednatelky osoby* a datum jejího narození.¹³ Neobsahuje-li doklad bydliště nebo místo pobytu jednatelky osoby, je advokát oprávněn vyjít při zjišťování tohoto údaje z prohlášení jednatelky osoby, pokud o pravdivosti tohoto prohlášení nemá pochybnosti. Svůj souhlas se zjištěním údajů o své totožnosti z příslušných dokladů stvrzuje jednatelka osoba podpisem v příslušné rubrice knihy o prohlášeních o pravosti podpisu. *Nelze-li totožnost jednatelky osoby takto zjistit, je advokát povinen vyhotovení prohlášení odmítnout.*

Dále pak na základě čl. 7 odst. 2 UoPP [§ 25a odst. 2 písm. c) zákona] musí prohlášení obsahovat označení dokladu (dokladů), podle něhož (nichž) byla advokátem zjištěna totožnost jednatelky osoby, a to zejména uvedením názvu dokladu a jeho čísla; jedná-li se o cizozemský doklad, uvede se i stát, v němž byl doklad vydán, a označení orgánu tohoto státu, který doklad vydal.

Jak vidno, ani UoPP, ani ZoA a ani ZoO nehovoří o tom, že by bylo možné pro účely ověření pravosti podpisu ze strany advokáta pořídit kopii dokladu totožnosti, podle nějž dochází k ověření totožnosti, či do záznamu o ověření pravosti podpisu připojit rodné číslo jednatelky osoby.¹⁴

2. Zase problémy s osobními údaji?

Není tomu poprvé a dle všeho tomu jistě není ani naposledy, kdy leckdo bude na následující řádky reagovat způsobem uvedeným v názvu tohoto bodu.

Je zřejmé, že při ověřování pravosti podpisu vstupují do celého procesu osobní údaje ve smyslu § 4 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.¹⁵ Jednak jejich prostřednictvím (jméno, příjmení, podoba, podpis, příp. adresa pobytu) z dokladu prokazujícím totožnost dochází k ověření totožnosti jednatelky osoby, v této rovině nejsou dané osobní údaje předmětem zpracování [§ 4 písm. e) OchOÚZ]. Jednak je však jejich prostřednictvím (§ 25a odst. 2 ZoA ve spojení s čl. 7 odst. 1 a 2 UoPP – jméno, příjmení, bydliště, popřípadě místo pobytu, datum narození jednatelky osoby, číslo a druh dokladu a fakticky i podpis)¹⁶ učiněn záznam do knihy o prohlášeních o pravosti podpisu a jsou zachyceny do prohlášení o pravosti podpisu. V této rovině již lze hovořit o jejich zpracování [§ 4 písm. e) OchOÚZ].

Jakékoli zpracování osobních údajů, tzn. činnost, kdy dochází k systematickým dispozicím s osobními údaji konkrétní fyzické osoby, jejímž následkem je zásah do její osobnosti, konkrétně pak soukromí, resp. soukromého a osobního života, přirozeně představuje omezení její svobody.¹⁷ Aby bylo zpracování osobních údajů legální, musí být toto omezení, které z hlediska dané osoby vyžaduje pasivní strpení zásahu do soukromí, s odkazem na čl. 2 odst. 3 LZSP, resp. z čl. 2 odst. 4 Ústavy ve spojení s čl. 4 odst. 1 LZPS,

opřeno o právními předpisy uznaný důvod, resp. musí k němu docházet v právními předpisy uznané situaci – konkrétně se musí jednat o důvod, resp. situaci vymezenou zákonem, anebo na základě zákona. Takový důvod, či důvody pak označujeme jako tzv. právní tituly.¹⁸

S ohledem na to, že ZoO a ani ZoA ve vztahu k ověřování pravosti podpisů nestanoví podrobnější pravidla, která by se vztahovala na nakládání s osobními údaji, s nimiž se při ověřování podpisu disponuje, se tedy,¹⁹ mj. i na základě § 5 odst. 3 OchOÚZ, aplikuje jednak právě OchOÚZ, a jednak úprava dalších zvláštních právních předpisů, které upravují nakládání s příslušnými nosiči osobních údajů, jako jsou osobní a cestovní doklady, resp. se specifickými osobními údaji, jako je rodné číslo. Těmito právními předpisy jsou zákon č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, a zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů.

Tyto zvláštní právní předpisy jsou v tomto případě zásadní zejména z hlediska případné specifikace právních titulů pro nakládání s osobními údaji (§ 5 odst. 2 OchOÚZ), příp. s údaji citlivými ve smyslu § 4 písm. b) OchOÚZ (§ 9 OchOÚZ). Zpravidla vymezují samostatné právní tituly, anebo právní tituly OchOÚZ dále specifikují.²⁰ Pokud tak činí, mají přirozeně před úpravou OchOÚZ přednost.

Vcelku jednoznačně lze mít za to, že pro shromáždění a další zpracování údajů v rozsahu jméno, příjmení, bydliště, popřípadě místo pobytu, datum narození jednatelky osoby, číslo a druh dokladu a fakticky i podpis (spolu s místem, kde se jednatelka osoba při legalizaci nacházela a údajem o státu a vztahu jednatelky osoby k němu) lze nalézt oporu v § 25a odst. 2 písm. b), c) a e) ZoA ve spojení s čl. 7 odst. 1 a 2 UoPP, resp. z hlediska OchOÚZ v § 5 odst. 2 písm. a).²¹

Pokud však jde o případnou kopii dokladu, jímž se prokazuje totožnost,²² a tedy fakticky i údajů v jeho rámci jako je fotografie, rodné číslo, ale i případně jméno a příjmení manžela atp., anebo pokud jde i jen o shromáždění pro tyto účely samotného rodného čísla jednatelky osoby, nelze nalézt zmocnění ani v OchOÚZ, ani v § 2 zákona č. 329/1999 Sb., ani v § 15a zákona č. 328/1999 Sb.²³ a ani § 13c zákona č. 133/2000 Sb.²⁴ V takovém případě, je-li ověřování výkonem veřejné moci a platí shora uvedené o nemožnosti vyrovnání deficitu souhlasem jednatelky osoby (subjektu údajů), nelze jiné než v § 25a odst. 2 písm. b), c) a e) ZoA ve spojení s čl. 7 odst. 1 a 2 UoPP uvedené údaje shromáždit a dále zpracovat, resp. kopie zmíněných dokladů ze strany vykonavatele veřejné moci pořídit ani se souhlasem subjektu údajů, resp. toho, komu byl příslušný doklad vydán. Deficit zmocnění pak, jak již bylo uvedeno shora, nelze souhlasem subjektu údajů, resp. toho, komu byl příslušný průkaz vydán, resp. toho, kdo je nositelem rodného čísla (či jeho zákonným zástupcem), zhojit – souhlas nemá žádné právní účinky, není a nemůže být právním titulem pro zmíněné úkony.

Samozřejmě by bylo možné uvažovat, zda v případě jinak soukromoprávního subjektu nelze založit další separátní zpracování osobních údajů. Rozuměj zpracování za účelem ochrany práv a právem chráněných zájmů advokáta

či třetí osoby, ale zejména advokáta, pro případy prokázání postupu *lege artis* pro případ obdobný tomu, jenž byl řešen před NS ve věci sp. zn. 25 Cdo 1390/2010. K tomu tolik, že založit takové zpracování na § 5 odst. 2 písm. e) OchOÚZ, resp. § 9 písm. h) OchOÚZ nepřichází v úvahu, neboť v rámci testu proporcionality nelze v bodě hodnocení nutnosti odpovědět jinak, než že takové zpracování osobních údajů v kontextu platné právní úpravy nutné není – právní předpisy tuto situaci řeší a v kontextu interpretačního předpokladu racionálního zákonodávce, který test provedl při přijímání právního předpisu, stanoví nutný a tedy i přiměřený rozsah údajů pro tyto účely. Vedle toho navíc v případě jak rodného čísla, tak občanského průkazu nebo pasu dochází k vyloučení těchto právních titulů prostřednictvím shora zmíněných právních předpisů, které vymezují separátní situace, kdy lze s rodným číslem, resp. danými doklady, nakládat. V úvahu by pak, s přihlédnutím k obsahu těchto předpisů, tedy připadal pouze souhlas – účelem shromáždění a uchování by byla primárně ochrana práv advokáta.

Pravděpodobně by se našla argumentace, že souhlas využít lze. Na druhou stranu ale existuje i řada zastánců názoru, že limity § 5 odst. 1 písm. d) OchOÚZ, tj. povinnost „shromážďovat osobní údaje odpovídající pouze stanovenému účelu a v rozsahu nezbytném pro naplnění stanoveného účelu“, nelze souhlasem eliminovat, neb je veřejnoprávním omezením autonomie vůle – tito by pak v kontextu shora uvedeného ohledně kritéria nutnosti řekli souhlasu jisto jistě jasně ne. Jsem zastáncem principu autonomie vůle a osobní odpovědnosti, a to zejména v současné postmoderní době a jistě krizi konceptu sociálního státu, tak, jak byl zejména koncem milénia zamýšlen,²⁵ takže se s posledně uvedeným

18 Jde o zákonodárcem vymezené případy, v nichž buďto (a) veřejný zájem převažuje nad zájmem osoby, jejíž osobní údaje mají být zpracovávány, anebo (b) nad jejím zájmem převažuje zájem jiné osoby (či osob), která bude její osobní údaje k příslušnému účelu zpracovávat, anebo (c) se osoba, jejíž osobní údaje budou zpracovávány, v návaznosti na zásadu autonomie vůle sama rozhodne (na základě souhlasu) upřednostnit jiný zájem před ochranou svého soukromí v podobě ochrany jejich osobních údajů. K tomuto srov. dále např. Morávek, J. Zákon o ochraně osobních údajů – komentář in Hůrka, P., Bezouška, P., Schmied, Z., Šubertová, Z., Trylč, L., Morávek, J.: Zákoník práce a související ustanovení občanského zákoníku s podrobným komentářem – 2. vydání, ANAG, spol. s r. o., Olomouc 2012, str. 890 a násl.

19 S ohledem na § 3 OchOÚZ.

20 Z hlediska právních titulů je v rámci OchOÚZ rozhodující ustanovení § 5 odst. 2 ve vztahu k osobním údajům a ustanovení § 9 ve vztahu k údajům citlivým. Prostřednictvím těchto ustanovení, ve spojení s § 5 odst. 3 a § 10 stejného zákona, mj. dochází k propojení OchOÚZ a občanského zákoníku, stejně tak jako OchOÚZ a zvláštních právních předpisů, které neobsahují explicitní úpravu na ochranu osobních údajů, či alespoň odkaz OchOÚZ. Ustanovení § 5 odst. 2 a § 9 vymezují základy obecných skutkových podstat, při jejichž naplnění je možné zpracovávat osobní, či citlivé údaje. Základy skutkových podstat proto, že k těmto ustanovením dále přistupuje úprava zejména § 5 odst. 1, § 6, § 11, § 12 a § 13 a násl. OchOÚZ, jež obsahuje řadu povinností, které je třeba dodržet k legálnosti zpracování osobních údajů – sepětí všech těchto povinností a případně i povinností podle zvláštních právních předpisů v komplexu představuje onu skutkovou podstatu (vymezení situace), jejíž naplnění opravňuje správce osobních údajů ke zpracování osobních údajů konkrétní fyzické osoby.

21 Shromáždění těchto údajů a jejich další zpracování je nezbytné pro splnění právní povinnosti správce.

22 Berne, že jím je občanský průkaz nebo cestovní pas.

23 Pro pořízení kopie cestovního dokladu, nebo občanského průkazu.

24 Pro shromáždění rodného čísla.

25 K tomuto blíže srov. Morávek, J.: Změna v pojmání práva na soukromí a jeho ochranu v kontextu moderních technologií in Gerloch, A., Šturma, P. a kol.: Ochrana základních práv a svobod v proměnách práva na počátku 21. století v českém, evropském a mezinárodním kontextu, Auditorium, 2011.

názorem ne úplně ztotožňují, nicméně pro odmítnutí využití souhlasu mám jiný důvod.

Jakési převlečení kabátu v průběhu jednoho úkonu z vykonavatele veřejné moci, u nějž souhlas nepřichází v úvahu, na podnikatele, tedy soukromoprávní subjekt, který se chce pojistit, a zase zpět, což by vyžadovalo přistoupení na argumentaci pro relevanci souhlasu, jež by se opírala primárně o čl. 11 LZPS garantovaná práva advokáta, se ne zcela shoduje s konceptem přenášení a propůjčování veřejné moci soukromoprávními subjektům.

Uvedené samozřejmě nevylučuje zpracování pro účel například vymáhání dlužných plnění za ověřování. To je však poněkud jiná situace. V takovém případě jde o navazující účel, takové zpracování je nezbytné pro uplatnění nároků vůči dané osobě, nejedná se o účel zcela sledující účel stanovený pro vykonavatele veřejné moci právními předpisy, fakticky o účel, který opisuje část původního, právními předpisy stanoveného účelu, který se v zásadě liší jen v tom jemném detailu, že jeho součástí je i zajistit důkazní prostředky k prokázání postupu *lege artis* – což je však mimochodem chybná úvaha, neboť pro postup *lege artis* postačí postupovat podle shora uvedených pravidel, zejména tedy v situaci, kdy nelze totožnost jednatelů předepsaným způsobem (dokladem s podobiznou) zjistit, vyhotovení prohlášení o pravosti podpisu odmítnout (§ 7 UoPP ve spojení s § 16 a § 25a ZoA).

Shromáždění rodného čísla, nebo pořízení kopie dokladu (pasu, občanského průkazu) bez zmocnění je pak porušením § 5 odst. 2, resp. § 9 zákona č. 101/2000 Sb., a to případně v souběhu s porušením § 13c odst. 1 zákona č. 133/2000 Sb., což lze kvalifikovat jako správní delikt podle § 45 odst. 1 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., resp. podle § 17e odst. 1 písm. b) zákona č. 133/2000 Sb., a dále jako porušení § 15a odst. 2 zákona č. 328/1999 Sb., resp. jako porušení § 2 odst. 3 zákona č. 329/1999 Sb. Ve vztahu ke konkrétní fyzické osobě nelze vyloučit striktně vzato ani kvalifikaci podle § 16a odst. 1 písm. o) zákona č. 328/1999 Sb., resp. podle § 34a odst. 1 písm. j) zákona č. 329/1999 Sb., nebo § 16a odst. 1 písm. k) zákona č. 328/1999 Sb.²⁶

Pokud bychom tedy měli uvedené shrnout, pak lze říci, že v kontextu ZoO a § 25a ZoA, který je speciálním právním předpisem z hlediska určení dalšího vykonavatele příslušné kompetence k prvně zmíněnému předpisu a dále s ohledem na UoPP, které se vydává na základě zmocnění vyplývající z § 25a ZoA k jeho provedení, vyplývá, že **pro účely ověření podpisu lze shromáždit pouze ty údaje jednatelů osoby, které jsou uvedeny v § 25a odst. 2 písm. b), c) a e) ZoA, čl. 7 odst. 1 a 2 UoPP a příloze č. 4 UoPP, tj. údaje v rozsahu jméno, příjmení, bydliště, popřípadě místo pobytu, datum narození jednatelů osoby, číslo a druh dokladu a fakticky i podpis (spolu s místem, kde se jednatel osoba při legalizaci nacházela a informací o vztahu jednatelů osoby k určitému státu). V žádném případě pro účely ověření pravosti podpisu (ani k prokázání postupu *lege artis* při tomto úkonu) v tomto**

případě nelze kopírovat předmětný doklad totožnosti, či shromážďovat rodné číslo jednatelů osoby.

3. O čem to vlastně bylo...?

Dle všeho by pro komplexnost bylo vhodné se jen v krátkosti, primárně z hlediska skutkové stránky věci, zastavit i u shora zmíněného **rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1390/2010**.²⁷

K Okresnímu soudu v Olomouci byla podána žaloba na zaplacení částky 60 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení. Tuto jmenovaný soud rozsudkem ze dne 20. 3. 2009, č. j. 16 C 199/2008-59, zamítl. Soud přitom vyšel ze zjištění, že žalovaný (advokát) dne 24. 10. 2005 k žádosti žalobce sepsal smlouvu o půjčce částky 780 000 Kč, kterou měl dlužník M. T. vrátit žalobci jako věřiteli do 24. 4. 2006; dlužník zároveň akceptoval cizí směnku vystavenou žalobcem na částku 1 200 000 Kč a advokát ji převzal do úschovy. Dlužník, který peníze převzal a žalobci nevrátil, vystupoval pod falešnou identitou, neboť ve skutečnosti šlo o E. B., který byl pro toto podvodné jednání odsouzen rozsudkem Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 15. 9. 2006, č. j. 53 T 6/2006-165, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 11. 2006, č. j. 6 To 91/2006-205, k nepodmíněnému trestu odnětí svobody a byla mu uložena povinnost nahradit žalobci škodu ve výši 780 000 Kč. Soud dospěl k závěru, že podmínky odpovědnosti žalovaného advokáta za škodu podle § 24 a § 16 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, nejsou naplněny. Žalovaný především neporušil zákonem stanovené povinnosti, neboť při sepsání smlouvy ověřil totožnost dlužníka z tzv. náhradního dokladu, tj. potvrzení o občanském průkazu, které bylo vydáno tomu, kdo nahlásil jeho ztrátu, a které nemá fotografii držitele; jestliže se za této situace žalobce rozhodl dlužníku peníze půjčit, není pozbytí peněz v příčinné souvislosti s činností žalovaného, který smlouvu sepsal podle pokynů žalobce a ověřil totožnost druhé smluvní strany.

K odvolání žalobce Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozsudkem ze dne 15. 10. 2009, č. j. 69 Co 265/2009-96, rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobě v plném rozsahu vyhověl (platební povinnost žalovaného stanovil společně a nerozdílně s E. B., jemuž byla tato povinnost uložena rozsudkem v trestním řízení). Vyšel přitom ze skutkových zjištění soudu prvního stupně, neztotožnil se však s jeho právním závěrem o nesplnění podmínek odpovědnosti žalovaného za škodu. Bez ohledu na to, zda dohoda o poskytnutí právní služby mezi účastníky zahrnovala i požadavek na ověření totožnosti dlužníka, žalovaný totožnost ověřoval, a to, že se spokojil s potvrzením o občanském průkazu, které neobsahuje fotografii, a že o nemožnosti spolehlivého ověření totožnosti nepoučil žalobce, považoval odvolací soud za postup advokáta v rozporu s § 16 zákona o advokacii. V příčinné souvislosti s tím vznikla žalobci škoda spočívající v částce, o kterou přišel podvodným jednáním E. B., od nějž nemůže ani výkonem rozhodnutí větší část vymoci; jestliže by žalovaný postupoval řádně, ke škodě by nedošlo a na tom nic nemění ani to, že se žalobce k uzavření smlouvy sám rozhodl.

26 K projednání dvou posledně zmíněných deliktů je příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, v ostatním Úřad pro ochranu osobních údajů.

27 Následně uvedené vychází z rekapitulace věci provedené Nejvyšším soudem v rozsudku sp. zn. 25 Cdo 1390/2010.

Jak vidno, na danou věc je třeba nahlížet prizmatem právní úpravy účinné ke dni 24. října 2005. V tu dobu ZoA ve svém § 25 odst. 2 písm. b) stanovil, že se v rámci prohlášení o pravosti podpisu a tedy i v knize o prohlášení pravosti podpisu uvede: jméno, příjmení, bydliště, popřípadě místo pobytu jednatelky osoby a její rodné číslo; nelze-li rodné číslo zjistit, nebo rodné číslo není, musí prohlášení o pravosti podpisu obsahovat datum narození jednatelky osoby. V tu dobu bylo také platné a účinné na místo UoPP usnesení představenstva České advokátní komory č. 9/2004 Věstníku, kterým se stanoví podrobnosti o povinnostech advokáta při činění prohlášení o pravosti podpisu a při vedení evidence o těchto prohlášeních.

Pro věc samu a odpovědnost daného advokáta však není rozhodující, jaké údaje měl zaznamenat do knihy, či snad které doklady si mohl okopírovat, pro věc samu je rozhodující, že podle čl. 6 odst. 1 ve spojení s odst. 3 usnesení č. 9/2004, stejně tak jako dnes podle čl. 7 odst. 1a 3 UoPP,²⁸ platilo pravidlo, že „Advokát je povinen zjistit totožnost osoby, jejíhož podpisu se má prohlášení týkat (dále jen „jednatelka osoba“), z občanského průkazu, cestovního pasu nebo jiného platného tuzemského nebo cizozemského úředního dokladu (dokladů) opatřeného její podobiznou, pokud tento doklad uvádí jméno a příjmení jednatelky osoby a rodné číslo nebo datum jejího narození. Neobsahuje-li doklad bydliště nebo místo pobytu jednatelky osoby, je advokát oprávněn vyjít při zjišťování tohoto údaje z prohlášení jednatelky osoby, pokud o pravdivosti tohoto prohlášení nemá pochybnosti“; odst. 1, přičemž „Nelze-li totožnost jednatelky osoby zjistit podle odstavce 1, nesmí advokát prohlášení učinit.“; odst. 3.

Ve věci, která byla projednávána NS pod sp. zn. 25 Cdo 1390/2010, se pak **advokát dopustil zásadního pochybení, které spočívalo v tom, že totožnost ověřoval podle tzv. náhradního dokladu, tj. potvrzení o občanském průkazu, které se mj. vydává k tomu, kdo nahlásil ztrátu občanského průkazu, a které nemá fotografii.** Takový postup byl zcela jednoznačně v rozporu s právě uvedenými pravidly a odpovědnost za způsobený následek byla v kontextu § 16 ZoA (čl. 2 odst. 2 LZSP a čl. 2 odst. 3 Ústavy) na místě. Advokát měl v tu chvíli, jelikož nemohl být s to totožnost řádně ověřit, postupovat podle čl. 6 odst. 3 usnesení č. 9/2004 a prohlášení neměl učinit.

Závěr

Z uvedeného vyplývá, že vývody typu, že lze jako prevenci případů obdobných tomu, který projednával NS pod sp. zn. 25 Cdo 1390/2010 kopírovat doklady atp., nejsou správné. Závěry Nejvyššího soudu o odpovědnosti advokáta odpovídají dané skutkové situaci, kdy došlo k ověření totožnosti osoby toliko podle potvrzení o občanském průkazu, tedy z dokladu prokazujícím nikoli totožnost dané osoby, nýbrž skutečnost, že určitá osoba doklad své totožnosti z některého z důvodů uvedených v § 16 odst. 4 zákona č. 328/1999 Sb. nemá (nahlásila jeho ztrátu).

V této souvislosti lze poukázat na příslušnou část rozhodnutí NS „...žalovaný totožnost ověřoval, a to, že se spokojil s potvrzením o občanském průkazu, které neobsahuje fotografii,

a že o nemožnosti spolehlivého ověření totožnosti nepoučil žalobce, považoval odvolací soud za postup advokáta v rozporu s § 16 zákona o advokacii (...).

Odvolací soud vyšel ze zjištění, které ani dovoatel nezpochybňuje, že podvodně jednatelka dlužník se vykázal potvrzením o občanském průkazu, tj. náhradním dokladem, z něž nelze zjistit shodu podoby, a který není falsifikátem, nýbrž úředním potvrzením o tom, že dotčený nahlásil ztrátu občanského průkazu samotného. Žalovaný považoval tento způsob ověření totožnosti osoby chystající se převzít od žalobce vysokou finanční částku za dostatečný, aniž na tento nedostatek upozornil žalobce, který si u něj objednal právní službu uzavření smlouvy o půjčce. Nelze tedy dovodit, že by odvolací soud kladl nepřiměřené požadavky na advokáta při ověřování totožnosti, kterým by nemohl dostát (...).

Šlo tedy zde o nedostatečné zvážení míry rizika při identifikaci účastníka pomocí náhradního dokumentu, který není na rozdíl od občanského průkazu veřejnou listinou, a především o nedostatek poučení, které měl za této situace poskytnout advokát klientovi, který jej žádá o sepsání smlouvy o půjčce mnohasettisícové částky. Takový výklad postupu advokáta v rozporu s § 16 zákona o advokacii nelze považovat za nesprávný (...).

Pokud tedy bude dostáto právě uvedenému, tzn. totožnost bude ověřena podle příslušného dokladu (ve smyslu § 18 ZoO), nemůže nastat problém, který byl řešen ve věci 25 Cdo 1390/2010. Na druhou stranu kopírováním dokladů, z nichž byla ověřena totožnost, či opisováním rodného čísla pro účely ověření atp. by mohl vzniknout problém jiný, a to konkrétně v podobě odpovědnosti za shora zmíněné správní delikty.

✦ Autor je advokátním koncipientem v Praze a interním doktorandem katedry pracovního práva a práva sociálního zabezpečení Právnické fakulty Univerzity Karlovy.

Poznámka redakce: Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1390/2010 uveřejňujeme v plném znění na str. 55 – 57 v rubrice Judikatura.

28 Čl. 7 odst. 3 UoPP má sice jinou textaci a navazuje na odst. 1 stejného ustanovení, nicméně to na podstatě věci, resp. daného pravidla, nic nemění.

Česká komora architektů hledá zaměstnance na pozici

**VEDOUcí PRÁVNÍK
ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ
PRO LEGISLATIVU**

ČESKÁ KOMORA
ARCHITEKTŮ

Přednost mají uchazeči orientovaní v oboru architektury a urbanismu a souvisejících oborech, jakož i orientovaní v systému veřejné správy se zaměřením na výkon profesní samosprávy.

Nabídky budou předloženy nejpozději 17. 1. 2013 do Kanceláře ČKA, Josefská 6/34, 110 18 Praha 1 nebo elektronicky na adam.svejda@cka.cz

Požadavky – bližší info na www.cka.cz

inzerce

Krátce k otázce jednacího jazyka ve správním řízení

JUDr. PETR KOLMAN, Ph.D.

V následujícím textu se zaměříme na tematiku *jednacího jazyka* ve správním řízení.

Zatímco starý správní řád – tedy leğendární z. č. 71/1967 Sb., – úpravu jednacího jazyka v rámci správního řízení neobsahoval, v dnešním správním řádu (dále „SŘ“) se již na tento potřebný institut pamatuje. Dosavadní nepřítomnost obecné úpravy jednacího jazyka vedla k tomu, že byl tento institut opakovaně (a dlužno dodat, že ne vždy jednotně) reglementován ve speciálních předpisech. Jednotnou úpravu nutno pokládat za krok k zřehlednění celé právní úpravy a posílení právní jistoty, tedy za posun správním směrem.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, stanoví, že v řízení se jedná a písemnosti se vyhotovují v českém jazyce. Průlom do pomyslného panství češtiny ve správním procesu ovšem znamená ustanovení o tom, že **účastníci řízení¹ mohou jednat a písemnosti mohou být předkládány i v jazyce slovenském.** Mimořádné legislativní postavení slovenštiny plyne z dlouholetých společných historických tradic Čechů a Slováků a rovněž z jazykové blízkosti, která napomáhá k obecné srozumitelnosti slovenského jazyka na našem území. Zvláštní postavení slovenštiny v našich procesních předpisech není (resp. nebylo) novinkou, např. již zrušený zákon č. 337/1992, o správě daní a poplatků, v ustanovení svého § 3 ukotvoval, že před správcem daně se jedná v jazyce českém nebo slovenském. Veške-

rá písemná podání se předkládají v češtině nebo slovenštině a listinné důkazy musí být opatřeny úředním překladem do jednoho z těchto jazyků. Stávající zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, který nahradil zmíněný zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, však již slovenštinu nijak výslovně neupravuje.

V budoucnosti, a to zejména mladším pracovníkům a pracovnícím ve veřejné správě, by mohla činit slovenština určité potíže. Tu stojí za zmínku, že dnešním dětem, které již nezažily společný stát, činí problém rozumět slovenštině (např. slovenským filmům). Nelze vyloučit, že pro tyto potenciální budoucí pracovníky ve veřejné správě bude nutné realizovat určité vzdělávací kurzy, napomáhající porozumění účastníkům správního řízení jednajícím ve slovenštině.

Také si je zapotřebí uvědomit, že i když správní řád samozřejmě platí pro celé území naší republiky, znalost slovenštiny přirozeně homogenní není – čím dále od česko-slovenské hranice, tím je zpravidla nižší,² i když zde bude pravděpodobně menší míra jednání vedených ze strany účastníků a předkládaných písemností ve slovenštině. V teoreticko-právní rovině si dokáží představit, že pokud by se „naše“ jazyky v budoucnosti (mám na mysli horizont desítek let) ještě více vzdálily a slovenský jazyk by se stal pro většinu občanů ČR nesrozumitelný, bylo by nutné přirozeně SŘ opět novelizovat, tedy že by slovenština o své *privilegované* procesní postavení přišla.³ Dalším kamínkem do této „česko-slovenské mozaiky“ je legislativní skutečnost, že z. č. 500/2004 Sb. stojí na určitých zásadách obsažených v úvodních paragrafech, zde se mi jeví vhodné připomenout zásadu z § 4 odst. 1 SŘ, *veřejná správa je službou veřejnosti. Každý, kdo plní úkoly vyplývající z působnosti správního orgánu, má povinnost se k dotčeným osobám chovat zdvořile a podle možností jim vycházet vstříc.* Mám za to, že opravdová snaha o porozumění účastníkovi jednajícímu ve slovenském jazyce může být jedním ze správních naplnění zásady stanovené v citovaném § 4 odst. 1 SŘ.

Může mi být vydáno např. na některém obecním úřadě v ČR⁴ správní rozhodnutí ve slovenském jazyce? Jak jsme již uvedli výše, dle správního řádu platí, že *účastníci spr. řízení mohou jednat a písemnosti mohou být předkládány i v jazyce slovenském. Toto se ovšem týká pouze účastníků spr. řízení a nikoliv správních úřadů (resp. úředníků).*

Pro komplexnost odpovědi dodejme, že pokud v tomto příkladu zmiňujeme obecní úřad, tak na takovémto úřadu pracující úřední osoby musí, dle z. č. 312/2002 Sb., o úřednicích územně samosprávných celků, mj. povinně ovládat *jednací jazyk* – tedy jazyk český.⁵

Písemnosti vyhotovené v cizím jazyce (tedy jazyce odlišném od češtiny a slovenštiny) musí – dle ustanovení § 16 SŘ – účastník řízení předložit jak v originálním znění, tak zároveň v úředně ověřeném překladu do jazyka českého. A to po-

1 Účastníky řízení dle správního řádu jsou:

- v řízení o žádosti žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společensví práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu;
- v řízení z moci úřední dotčené osoby, jimž má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají.

Účastníky jsou též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech. Účastníky jsou rovněž osoby, o kterých to stanoví zvláštní zákon. Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, mají postavení účastníků podle odstavce 2, ledaže jim má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají; v tom případě mají postavení účastníků podle odstavce 1.

- I když i zde jsou samozřejmě výjimky, např. relativně početnější slovenská menšina v hlavním městě Praze.
- Nota bene jak se tomu již stalo v českém daňovém řádu.
- Např. když je úředníkem Slovák žijící a pracující v Česku.
- Úředníkem ú. s. c. se může stát fyzická osoba, která je státním občanem České republiky, popřípadě fyzická osoba, která je cizím státním občanem a má v České republice trvalý pobyt, dosáhla věku 18 let, je způsobilá k právním úkonům, je bezúhonná, ovládá *jednací jazyk* a splňuje další předpoklady pro výkon správních činností stanovené zvláštním právním předpisem.

kud správní orgán nesdělí účastníkovi řízení, že takový předklad nevyžaduje. Zákon dává správnímu orgánu možnost, že takové prohlášení může orgán učinit na své úřední desce i pro neurčitý počet řízení v budoucnu. Zmíněné prohlášení není z pohledu správního práva ani rozhodnutím, ani usnesením, jedná se o tzv. neformální sdělení správního orgánu, toto sdělení se může vztahovat jak na všechna jeho budoucí řízení (bez omezení), tak jen na některá druhově určená řízení spadající do jeho působnosti.⁶

Každý, kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočnicka zapsaného v seznamu tlumočnicků, kterého si obstará na své náklady. Zde správní řád napomáhá naplnit čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, tedy předpis nejvyšší právní síly. V citovaném článku LZPS se stanoví, že kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočnicka. Připomeňme si, že tento nárok vyplývající z LZPS má každý, tedy i osoba bez jakéhokoliv státního občanství – tj. tzv. bezdomovec neboli apolita.

Jak se říká nejen mezi právníky, o peníze jde až v první řadě, položme si proto otázku: Kdo hradí náklady na tlumočnicka ve správním řízení? **V řízení o žádosti si žadatel, který není občanem České republiky, obstará tlumočnicka na své náklady sám.**⁷ Tento požadavek není přímo v obecném rozpořadu s LZPS, jelikož zmíněný ústavní dokument nezakotvuje povinnost státu (resp. správních orgánů) citované náklady hradit. Nicméně souhlasím se stanoviskem spoluautora SŘ J. Vedrala, že **v případech řízení vedených z moci úřední (ex officio), tedy v takových řízeních, která jsou zahájena na popud správního orgánu, nese náklady na tlumočnicka sám správní orgán.**⁸ Musíme tedy důsledně rozlišovat řízení ex officio a řízení aktivně vyvolaná žadatelem, v druhém případě si obstarává tlumočnicka na své náklady sám žadatel – *neobčan* České republiky.

Stejně tak zastávám silný názor, že část ustanovení § 16 odst. 3 věty první správního řádu obsahující slova normativního charakteru „*kterého si obstará na své náklady*“, je **neaplikovatelná v řízeních o správních deliktech.**⁹ Připomeňme též důležitý čl. 6 odst. 3 písm. e) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (Sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, ve znění Protokolů č. 3, 5 a 8), který stanoví, že každý, kdo je obviněn z trestného činu, má mimo jiné právo na *bezplatnou* (!) pomoc tlumočnicka, jestliže nerozumí jazyku používanému před soudem nebo tímto jazykem nemluví. Dodejme, že dle recentní judikatury Evropského soudu pro lidská práva jsou ustanovení úmluvy aplikovatelná i na řízení o správních sankcích před správními orgány.¹⁰ Zkušenějším právníkům netřeba připomínat, že principy trestního práva hrají, dle doktríny, i relevantní judikatury, v rámci správního práva trestního stále silnější roli.

Další legální výjimku z povinnosti úhrady nákladů za tlumočnicka tvoří zákon č. 325/1999 Sb., o azylu. Ve stručnosti si k specifickému azylovému řízení řekněme, že zde **účastník řízení má právo jednat v řízení o udělení azylu v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět.** Za tím účelem ministerstvo vnitra ČR účastníkovi poskytné *bezplatně* tlumočnicka na celou dobu řízení. Účastník ří-

zení je oprávněn přizvat si na své náklady tlumočnicka podle své volby.¹¹ Odměna za výkon tlumočnické činnosti a úhrada nákladů spojených s výkonem této činnosti se stanoví dohodou mezi ministerstvem vnitra a tlumočnickem. Výše odměny a úhrada nákladů nesmí překročit výši stanovenou podle z. č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících.^{12, 13}

Ale vraťme se zpět k úpravě správního řízení. **Občan České republiky příslušející k národnostní menšině, která tradičně a dlouhodobě žije na území České republiky – viz zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů – má před správním orgánem právo činit podání a jednat v jazyce své národnostní menšiny.**

Národnostní menšina je nyní ex lege definována jako společenství občanů ČR žijících na území současné ČR, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury a též za účelem vyjádření a ochrany zájmů jejich společenství, které se historicky utvořilo. Příslušníkem národnostní menšiny je dle z. č. 273/2001 Sb. občan České republiky, který se hlásí k jiné než české národnosti a projevuje přání být považován za příslušníka národnostní menšiny spolu s dalšími, kteří se hlásí ke stejné národnosti.¹⁴

Nutno však konstatovat, že zákon o právech příslušníků národnostních menšin ani jiný zákon nestanoví, které konkrétní národnostní menšiny je možno považovat za ty, které tradičně a dlouhodobě žijí na území České republiky. Určitým návodem (přirozeně nikoliv se silou zákona) zde může být *důvodová zpráva* k zákonu o právech příslušníků národnostních menšin, v níž je napsáno, že na území České republiky tradičně a dlouhodobě žijí příslušníci *bulharské, chorvatské, maďarské, německé, polské, rakouské, romské, rusínské, ruské, řecké, slovenské a ukrajinské menšiny.*¹⁵

6 Srov. Vedral, J.: Správní řád – Komentář, Bova Polygon, Praha 2006, str. 146. Citovaný autor zde uvádí příklad omezení na řízení podle stavebního zákona.

7 Srov. § 16, odst. 3 z. č. 500/2004 Sb.

8 Srov. Vedral, J. op. cit. (2006), str. 147 (dole).

9 Shodný názor in Luboš Jemelka, Klára Pondělíčková, David Bohadlo: Správní řád, 2. vydání, C. H. Beck, Praha 2009, str. 59.

10 Srov. též Luboš Jemelka, Klára Pondělíčková, David Bohadlo op. cit. výše.

11 Srov. § 22 z. č. 325/1999 Sb.

12 Srov. § 35 z. č. 325/1999 Sb.

13 Nezapomínejme, že tlumočnick má právo na úhradu nákladů, které účelně vynaložil v souvislosti s tlumočnickým úkonem. Těmito náklady jsou zejména cestovní výdaje, náhrada ušlé mzdy při předvolání ke státnímu orgánu, věcné náklady a náklady spojené s přibráním pracovníků pro pomocné práce. Jestliže tlumočnick přibral konzultanta, má nárok na náhradu nákladů s tím spojených jen tehdy, jestliže státní orgán, který jej tlumočnickem ustanovil, s přibráním konzultanta vyslovil souhlas. Vůči organizaci, u níž je tlumočnick v pracovním poměru, nemá při předvolání ke státnímu orgánu nárok na náhradu mzdy.

14 Pro informační komplexnost uvedme, že D. Hendrych (in Právníký slovník, 3. vydání, C. H. Beck, Praha 2009) národnostní menšinu definuje jako skupinu obyvatel státu, jež je v menšině oproti ostatnímu majoritnímu obyvatelstvu; žije na území daného státu a její příslušníci udržují mezi sebou tradiční pevné a trvalé vztahy, mají společné etnické, kulturní, náboženské nebo jazykové rysy, jimiž se odlišují od ostatního obyvatelstva, a oficiálně vyjádřili subjektivní přání být společensky vnímáni jako národnostní menšina. Každý má právo svobodně rozhodovat o své národnosti. Listina přiznává národnostním a etnickým menšinám některá specifická práva; tr. zák. stanoví sankci za hanobení národa, rasy, přesvědčení a za podněcování k národnostní a rasové nenávisti.

Pro zajímavost uvedme, že postavení národnostní menšiny v ČR stále ještě nemá vietnamská menšina dlouhodobě žijící v ČR. Ta o uznání nyní aktivně usiluje, mj. i premiér VSR Nguyen Tan Dung oficiálně požádal předsedu vlády ČR, aby byli Vietnamci žijící u nás uznáni za národnostní menšinu, se všemi právy i povinnostmi s tím souvisejícími. Tento do značné míry oprávněný požadavek se snaží uplatnit rovněž Česko-vietnamská společnost, protože Vietnamci de facto u nás žijí již od roku 1950, tedy plných 61 let.¹⁶

Nemá-li správní orgán úřední osobu znalou jazyka národnostní menšiny, obstará si tento občan tlumočnicka zapsaného v seznamu tlumočnicků. Pozor, v tomto případě náklady tlumočení a náklady na pořízení překladu nese *správní orgán*, nikoliv účastník – *příslušník národnostní menšiny*.

V této souvislosti nutno poukázat na jeden problém plynoucí z práva Evropského společenství. Jak správně upozornil F. Křepelka v analogické problematice používání jazyků před českými správními soudy¹⁷ – **právo Evropského společenství obecně občanům jiných členských států EU dávat stejná oprávnění jako tuzemcům**. Ohledně užívání jazyků před úřady a soudy to potvrdil Soudní dvůr mimo jiné rozsudkem *Bickel a Franz*.¹⁸ Mají-li tedy Poláci právo na území našeho státu na užívání jazyka před správními úřady a soudy, získávají je, alespoň dle práva ES, také Poláci a Polky – občané Polské republiky. Český správní řád ovšem přiznává toto právo *jen* občanům České republiky. (Nikoliv tedy v příkladu zmíněném polským Polákům, což může být problémem do budoucna.)

15 Srov. též Luboš Jemelka, Klára Pondělíčková, David Bohadlo op. cit. výše.

16 Viz: <http://www.pressweb.cz/zprava/8088-vietnamci-maji-byt-narodnostni-mensinou-nebo-noveji:porad-verejnopravnihho-ceskeho-rozhlasu-je-vietnamska-komunita-opravdu-uzavrenaa?>, prosinec 2010, přepis tohoto pořadu in <http://www.cvs-praha.cz/napsali.php?rok=2010&clanek=042> (oficiální web Česko-vietnamské společnosti – ČVS).

17 Srov. Křepelka, F.: Užívání cizích jazyků před českými správními soudy po vstupu do Evropské unie, *Správní právo* č. 6/2007.

18 Rozsudek C-274/96 ze dne 24. 11. 1998, I-07637. Německý turista a rakouský řidič byli pohnáni před soud v dvoujazyčné italsko-německé oblasti Trentino-Alto Adige (jižní Tyrolsko) za porušení zákazu dovozu zbraní, resp. řízení pod vlivem alkoholu. Oba se domáhali řízení v němčině. To však italské právo v této oblasti zaručovalo pouze příslušníkům místní německy hovořící menšiny. Blíže in Křepelka, F., op. cit. nebo Rainer, Arnold, Jiří Ježek: *Evropský soudní dvůr* [Evropské právo 2/1999, str. 4].

19 Srov. ustanovení § 3 citovaného zákona.

20 Lormova abeceda je dotyková dlaňová abeceda, při které se jednotlivá písmena vyznačují pomocí ustálených pohybů a dotyků prováděných na dlaně a prstech ruky příjemce sdělení.

21 Daktylografika je vpisování velkých tiskacích písmen zpravidla do dlaně ruky příjemce sdělení.

22 Vibrační metoda Tadoma je založena na vnímání mluvené řeči pomocí odhmatávání vibrací hlasivek, pohybů dolní čelisti, rtů a tváří mluvčího.

23 Srov. § 6 odst. 1 citovaného zákona.

24 Byť i tento relativně čerstvý právní předpis již brzy oslaví desáté narozeniny.

25 OSŘ: Účastníci mají v občanském soudním řízení rovné postavení. Mají právo jednat před soudem ve své mateřštině. Soud je povinen zajistit jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv. Účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, soud ustanoví tlumočnicka, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo. Totéž platí, jde-li o ustanovení tlumočnicka účastníku, s nímž se nelze dorozumět jinak než některým z komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob.

26 Tomuto tématu se důkladně (a relativně kriticky) věnoval Křepelka, F.: Užívání cizích jazyků před českými správními soudy po vstupu do Evropské unie, *Správní právo* č. 6/2007.

Zdravotně postižené osoby

Dnešní SŘ, jako procesní právní předpis moderního sociálního státu, garantuje procesní ochranu vážně zdravotně postižených osob. Tedy, aby nedocházelo k umenšení jejich práv kvůli zhoršení procesního postavení v rámci správního řízení v důsledku jejich zdravotního stavu. Připomeňme si, že dle dat Českého statistického úřadu se takřka každý desátý občan ČR řadí mezi osoby se zdravotním postižením.

S účinností od 20. října 2008 neslyšícím uživatelům českého znakového jazyka správní orgán ex lege ustanoví tlumočnicka českého znakového jazyka. Neslyšící osobě preferující český jazyk ustanoví prostředníka, který je schopen se s ní dorozumět pomocí komunikačních systémů vycházejících z českého jazyka dle její vlastní volby.

Osobě hluchoslepé musí být ustanoven prostředník, který je schopen se s ní dorozumět pomocí komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob dle její vlastní volby. Prostředník je ustanovován za stejných podmínek, za jakých je ustanovován tlumočnicka českého znakového jazyka.

Definice pojmů „neslyšící osoba“ a „osoba hluchoslepá“ obsahuje zákon č. 155/1998 Sb., o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob, ve svém ustanovení § 2, podle kterého se za neslyšící považují osoby, které neslyší od narození, nebo ztratily sluch před rozvinutím mluvené řeči, nebo osoby s úplnou či praktickou hluchotou, které ztratily sluch po rozvinutí mluvené řeči, a osoby těžce nedoslýchavé, u nichž rozsah a charakter sluchového postižení neumožňuje plnohodnotně porozumět mluvené řeči sluchem. Za hluchoslepé se považují osoby se souběžným postižením sluchu a zraku různého stupně, typu a doby vzniku, u nichž rozsah a charakter souběžného sluchového a zrakového postižení neumožňuje plnohodnotný rozvoj mluvené řeči, nebo neumožňuje plnohodnotnou komunikaci mluvenou řečí.

Co jsou to tzv. komunikační systémy neslyšících a hluchoslepých osob?

Zmíněnými komunikačními systémy neslyšících a hluchoslepých osob se podle zákona o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob rozumí český znakový jazyk a komunikační systémy vycházející z českého jazyka,¹⁹ komunikačními systémy neslyšících a hluchoslepých osob vycházejícími z českého jazyka pak jsou znakovaná čeština, prstová abeceda, vizualizace mluvené češtiny, písemný záznam mluvené řeči, Lormova abeceda,²⁰ daktylografika,²¹ Braillovo písmo s využitím taktilní formy, taktilní odezírání a vibrační metoda Tadoma.^{22, 23}

O ustanovení tlumočnicka nebo prostředníka vydává správní orgán ex lege usnesení (nikoliv tedy rozhodnutí), které se označuje pouze osobám, jichž se dotýká, tedy nikoliv erga omnes.

Porovnáme-li kvalitu právní úpravy jednacího jazyka *ve správním řízení* a např. úpravu „jazyků“ *ve správním soudnictví* – české správní soudy jsou, i přes existenci relativně nového²⁴ soudního řádu správního, zde nuceny nadále aplikovat do jisté míry zastaralé ustanovení § 18 OSŘ^{25, 26} – tak docházím k závěru, že úprava ve správním řádu je, i přes výše načrtnuté parciální nedostatky, propracovanější a dle mého soudu i kvalitnější.

✿ Autor je odborným asistentem na PF MU v Brně.

Vracení soudního poplatku po novele zákona o soudních poplatcích a retroaktivita ustanovení zákona

JUDr. PETER BEŇO

Zákonem číslo 218/2011 Sb., v platném znění, došlo k novelizaci zákona číslo 549/1991 Sb., v platném znění, s účinností od 1. 9. 2011 Sb. (dále rovněž „novela zákona“). Předmětná novela zákona byla ve vztahu k zákonu o soudních poplatcích poměrně rozsáhlá a netýkala se jen výrazného zvýšení soudních poplatků, což bylo odůvodněno růstem průměrné hrubé mzdy, růstem hrubého domácího produktu na jednoho obyvatele a mírou inflace, jakož i souvisejícím nárůstem souzených případů, ale výrazně, v neprospěch účastníků řízení, zasáhla do vrácení soudních poplatků v případech zastavení řízení.

Před novelizací zákona o soudních poplatcích soud z účtu soudu vrátil zaplacený soudní poplatek za řízení, který byl splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti v případě, kdy došlo k zastavení řízení před prvním jednáním. Stejný postup se aplikoval rovněž v případech, že jednání bylo zastaveno po vydání platebního rozkazu pro zpětvzetí návrhu, k němuž došlo nejpozději v poslední den lhůty k podání odporu nebo námitek proti platebnímu rozkazu, elektronickému platebnímu rozkazu nebo evropskému platebnímu rozkazu. Soudní poplatek se vrátil i v případech podání odporu nebo námitek, bylo-li řízení zastaveno před prvním jednáním. Soudní poplatek se vrátil v celé výši zaplaceného soudního poplatku.

Před novelizací zákona o soudních poplatcích soud z účtu soudu vrátil zaplacený soudní poplatek za řízení, který byl splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti v případě, kdy došlo k zastavení řízení před prvním jednáním. Stejný postup se aplikoval rovněž v případech, že jednání bylo zastaveno po vydání platebního rozkazu pro zpětvzetí návrhu, k němuž došlo nejpozději v poslední den lhůty k podání odporu nebo námitek proti platebnímu rozkazu, elektronickému platebnímu rozkazu nebo evropskému platebnímu rozkazu. Soudní poplatek se vrátil i v případech podání odporu nebo námitek, bylo-li řízení zastaveno před prvním jednáním. Soudní poplatek se vrátil v celé výši zaplaceného soudního poplatku.

Novelizace zákona zavedla tzv. „manipulační poplatek“, o který v případech, kdy dochází k zastavení řízení, vrací účastníkovi řízení snížený soudní poplatek o 20 %, nejméně o 1000 Kč, což bylo odůvodněno především motivací účastníků řízení řešit svůj spor mimosoudně.

Nezodpovězenou otázkou zůstává, zda-li účastník řízení má právo na vrácení soudního poplatku v celé jeho výši v případě, že soudní řízení začalo před novelizací zákona. Odpověď na položenou otázku nám zpravidla „řeší“ tzv. přechodné ustanovení. V novele zákona se v těchto přechodných ustanoveních výslovně uvádí, že „Za řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se vybírají poplatky podle dosavadních právních předpisů, i když se stanou splatnými po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.“ Přechodná ustanovení však neřeší otázku vrácení soudních poplatků. Soudy v případech, že soudní

řízení bylo započato před novelou zákona, ale k důvodům zastavení řízení došlo po novele zákona, vracejí soudní poplatky snížené o 20 %, nejméně však o 1000 Kč.

Soudy v těchto případech nejčastěji argumentují různými způsoby. Každopádně někdy soudy rovněž připouštějí, že přechodná ustanovení umožňují dvojí výklad. Některé soudy zastávají stanovisko, že i když je v přechodných ustanoveních novely zákona uvedeno, že na řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se vybírají poplatky podle dosavadních právních předpisů, není možno toto ustanovení rozšiřovat i na pojem „vrácení poplatků“.

Městský soud v Praze ve svém rozhodnutí 53 Co 537/2011-41 ze dne 15. 2. 2012 poukazuje na skutečnost, že „v případě, když vrácení soudního poplatku není novelou zákona řešeno, je potřeba postupovat z principu nepravé zpětné retroaktivity novely, podle něhož se novým právním předpisem řídí i právní vztahy vzniklé před jeho účinností, a to ode dne jeho účinnosti, když samotný vznik těchto vztahů a nároky z nich vzniklé před účinností novely se spravují dosavadní právní úpravou“.

Jiné soudy zase aplikaci novely zákona ve věci vrácení snížených soudních poplatků vysvětlují tak, že při vrácení soudních poplatků je třeba použít základní právní princip, že pokud není stanoveno jinak, činí se procesní úkon podle účinné právní úpravy. Proto, když žalobce vzal žalobu zpět po novele zákona číslo 218/2011 Sb., v platném znění, je potřeba aplikovat ustanovení upravující vrácení soudního poplatku dle této novely (Krajský soud v Praze, 20 Co 119/2012-47).

Otázka vrácení soudních poplatků však zdaleka není tak jednoznačná. Zákon o soudních poplatcích před novelou měl za cíl motivovat účastníky řízení k mimosoudnímu řešení sporu, proto byl vrácen soudní poplatek v celé výši. Legitimní očekávání žalobce nemusí spočívat jenom ve vydání meritorního rozhodnutí ve věci, ale rovněž v možnosti věc řešit po podání žaloby nadále mimosoudně za podmínek platných v čase podání žaloby, za kterých by mu byl v případě zpětvzetí žaloby soudní poplatek vrácen v plné výši. Novela zákona má rovněž za cíl účastníky řízení motivovat řešit věc mimosoudně, a to pro případ zastavení řízení vrácením soudních poplatků, avšak ve snížené výši.

Legitimní očekávání ekonomických subjektů (ve své podstatě téměř každý subjekt, který vymáhá vlastní pohledávky) rovněž spočívá v motivaci řešit věc mimosoudně a v případě úspěšné dohody s dlužníkem vzít žalobu zpět za podmínek platných v čase zahájení soudního řízení (bez ohledu na to, kdy k procesnímu úkonu zpětvzetí dochází). Pro tyto ekonomické subjekty může být otázka vrácení celého soudního

poplatku nebo sníženého soudního poplatku kritériem pro rozhodnutí, zda jisté typy pohledávek vůbec budou, resp. nebudou uplatňovat žalobou podáním příslušnému soudu. Po změně zákona se těmto ekonomickým subjektům soudní poplatky v případě realizace svého dispozitivního úkonu nebudou vracet ve snížené výši o 20 %, ale nevrátí se jim tento poplatek vůbec titulem, že soudní poplatek se nevrací do výše nejméně 1000 Kč.

Autor v daném případě poukazuje na skutečnost, že nejde jenom o „bagatelní“ pohledávky, ale o pohledávky až do výše 20 000 Kč, za které se platí jak za návrh na zahájení občanského soudního řízení, tak za návrh na vydání elektronického platebního rozkazu soudní poplatky ve výši 1000 Kč, resp. 800 Kč u elektronického platebního rozkazu. Proto mám za to, že takový zásah se nemusí dotknout výše uvedených ekonomických subjektů, ale každého účastníka řízení, kterému poplatková povinnost vznikne a kterému změnou zákona o soudních poplatcích de facto zákonodárce mohl zúžit manévrovací prostor při možnosti uzavírat mimosoudní dohody o narovnání, či dokonce zasáhnout vzhledem k výše popsáným důsledkům do jejich práv na majetek, co je již ústavním právem.

Z výše uvedených důvodů je proto možno se zabývat otázkou právní jistoty. **Dle názoru autora může být porušením principů právní jistoty postup, když po zahájení řízení se mění „pravidla hry“ týkající se vrácení soudních poplatků.** Novela zákona o soudních poplatcích pravděpodobně byla i navzdory deklarace důvodů zákonodárce v důvodové zprávě motivována zhoršenou ekonomickou situací v zemi. Je proto nepřijatelné, aby z důvodů okamžitých příjmů do státní pokladny bylo zasahováno do právních jistot, na kterých stojí celá demokratická společnost.

V případě, že došlo ke změně zákona o soudních poplatcích v neprospěch poplatníka, pokud jde o vrácení soudního poplatku, jde o nepravou retroaktivitu, protože vrácení soudních poplatků u řízení započatých před novelizací, se spravují ustanoveními zákona číslo 218/2011 Sb., v platném znění. Autor si je dobře vědom, že nepravá retroaktivita je na rozdíl od retroaktivity právě v demokratickém a právním státě přípustná, což ale neznamená, že je přípustná v každém jednom případě. **I nepravá retroaktivita právního předpisu může být za určitých okolností rovněž shledána neústavním postupem zákonodárce.**

Každou změnu zákona, která má zpětnou účinnost, je možno považovat za zásah do principu právní jistoty, jako i do principu rovnosti a ochrany důvěry občana v právo. Z uvedeného důvodu proto zákonodárce při způsobu řešení časového střetu staré a nové právní úpravy musí pečlivě hodnotit kolizi stojících hodnot hlediskem proporcionality s ohledem na intertemporalitu. „*Proporcionalitu lze charakterizovat tak, že vyšší stupeň intenzity veřejného zájmu, resp. ochrany základních lidských práv a svobod, odůvodňuje vyšší míru zásahu do principů rovnosti a ochrany důvěry občana v právo novou právní regulací. Omezení základního práva přitom musí ve smyslu čl. 4 odst. 4 Listiny šetřit jeho podstatu a smysl. Při posouzení způsobu legislativního řešení uvedeného časového střetu tak sehrává svou roli nejen míra odlišnosti staré a nové právní úpravy, nýbrž i další skutečnosti, jako společenská naléhavost zavedení posléze uvedené právní úpravy.*“ (viz Pl. ÚS 53/10).

V tomto konkrétním případě, pokud bychom se identifikovali s názorem, že zákonodárce chtěl pro vrácení soudních poplatků aplikovat zákon č. 218/2011 Sb., v platném znění, by se jednalo o neústavní postup zákonodárce titulem porušení právní jistoty účastníka řízení, který měl zato, že po celou dobu řízení se na něj budou aplikovat předpisy platné v čase podání návrhu. Princip právní jistoty není principem absolutním a neplatí bezvýjimečně, existuje-li dostatečně legitimní důvod pro jeho omezení. V daném případě vzhledem ke skutečnosti, že předmětná právní úprava se zabývá otázkou vrácení sníženého soudního poplatku, který se před změnou zákona vracel v plné výši (tedy s ohledem na předmět právní úpravy) se autorovi jeví, že není v tomto případě důvod pro zásah do právní jistoty účastníků řízení.

Okresní soudy mají předmětnou otázku za vyřešenou a téměř každý okresní soud žádosti o vrácení soudních poplatků zamítá, což jednoduše odůvodňuje tím, že vrácení soudního poplatku není obsaženo v novele zákona.

Odvolací soudy však v dané věci nejsou tak jednotné a již čtyři odvolací soudy usnesení soudu prvního stupně, i na základě výše uvedených argumentů, změnil tak, že žalobci vrátili zaplacený soudní poplatek v plné výši, protože řízení začalo před novelou zákona.

Například Krajský soud v Hradci Králové ve svém usnesení ze dne 30. 11. 2011, sp. zn. 25 Co 479/2011-59 výslovně uvedl, že „*Jak vidno, citovaná přechodná norma (myslen zákon číslo 218/2011 Sb., v platném znění – pozn. autora) přísně rozlišuje znění ZSP účinné přede dnem a naopak ode dne účinnosti zákona č. 218/2011 Sb. Nastíněný časový předěl se netýká jen vybírání soudních poplatků, jak by se mohlo zdát při letmém přečtení textu citované přechodné normy, ale i vrácení zaplacených soudních poplatků. Časové odlišení účinnosti toho kterého znění ZSP se vztahuje na celý proces správy soudních poplatků jako takového, tedy kromě vybírání soudních poplatků i na jejich vrácení. Jedná se o tzv. legislativní zkratku, kdy zákonodárce v zájmu stručnosti explicitně zmínil pouze vybírání soudních poplatků, byť se dotčená přechodná norma vztahuje i na vrácení soudních poplatků. Předestřenému právnímu závěru napovídá i důvodová zpráva k čl. 1 II. zákona č. 218/2011 Sb., kde zákonodárce jednoznačně praví, že dotčená přechodná norma se vztahuje na vybírání i vrácení soudních poplatků. Jinak řečeno, není tu rozumného a logicky obhajitelného důvodu, pro který by měla žalobkyně pozbýt nároku na vrácení zaplaceného soudního poplatku, když řízení bylo zahájeno ve znění ZSP, účinném přede dnem 1. 9. 2011, kdy vstoupila v účinnost novela ZSP provedená zákonem číslo 218/2011 Sb. Okamžik zastavení řízení je tu bez právního významu.*“ V předmětném rozhodnutí se dále uvádí, že jiný postup by měl za následek retroaktivitu, která znamená vysokou entropii, tj. právní nejistotu. Dle názoru Krajského soudu v Hradci Králové není tento případ případem, „*když lze zcela výjimečně zpětnou účinnost zákona připustit.*“

Obdobný právní názor zastává rovněž Krajský soud v Hradci Králové, který usnesením ze dne 27. 12. 2011, sp. zn. 20 Co 582/2011-30 uvedl, že jak vybírání, tak vrácení soudního poplatku by se mělo řídit stejnými principy a dále uvádí, že „*požadavek férovosti procesu v sobě nepochybně zahrnuje zásadu zachování pravidel platných v době zahájení řízení. Není důvod, aby otázka vrácení soudního poplatku byla z tohoto prin-*

cipu vyloučena. Termín ‚vybírání‘ poplatku použil zákonodárce v jeho obecném významu a mínil jím režim správy soudního poplatku jako takový; zahrnují tak vybírání soudního poplatku v užším slova smyslu, tak i jeho vrácení. To plyne i z důvodové zprávy k zákonu č. 218/2011 Sb.“

Obdobným způsobem rozhodl rovněž Krajský soud v Praze, který usnesením ze dne 28. 3. 2012, sp. zn. 26 Co 144/2012-54 změnil rozhodnutí soudu prvního stupně tak, že žalobci vrátil soudní poplatek, což odůvodnil především i zásadou právní jistoty a předvídatelnosti práva, což možno aplikovat rovněž pro oblast soudních poplatků.

S obdobnými právními názory se ztotožnil rovněž Krajský soud v Brně, který usnesením ze dne 22. 3. 2012, sp. zn. 15 Co 83/2012-45 změnil rozhodnutí soudu prvního stupně a zaplacený soudní poplatek žalobci vrátil.

I navzdory skutečnosti, že výše citované rozhodnutí odvolacích soudů se vztahuje jenom na případy zpětvzetí žaloby ze

strany žalobce, existuje eventualita, že soudy nebudou vracet soudní poplatky v celé výši, když došlo k zastavení řízení z jiných důvodů. Mám zato, že v daném případě je možné rovněž na základě výše uvedených rozhodnutí odvolacích soudů očekávat vrácení soudních poplatků i ve věcech zastavení soudního řízení na základě jiných skutečností, než na základě dispozitivního úkonu procesně aktivně legitimního účastníka řízení. Samozřejmě není možno uvedený názor pojímat absolutně, protože mezi dispozitivním úkonem účastníka řízení a např. objektivními skutečnostmi, které mohou být důvodem k zastavení řízení, je jednoznačný rozdíl. Mám však zato, že titulem právní jistoty musí být aplikovány apriori ve věcech soudních poplatků předpisy platné a účinné ke dni, kdy bylo zahájeno řízení.

✦ Autor, podnikový právník v Praze, je externím doktorandem na Právnické fakultě Trnavské univerzity.

Evropský útok na zásady soukromého práva aneb podnikatel jako ohrožený druh

Mgr. et Ing. JANA PETRŽELOVÁ, BA

Smluvní svoboda je v prostoru evropského kontinentálního práva jedním z pilířů soukromého práva. Tedy ... několik století bývala. Než se do právo tvorbě pustil Evropský parlament s Komisí. Pod rouškou ochrany spotřebitele vzniká celá plejáda podivných norem, od vymezení standardní evropské okurky¹ až po rozhodčí doložky ve spotřebitelských smlouvách či zneužívající klauzule.

Ano, kdysi bývalo možné svobodně se rozhodnout, nejen s kým smlouvu uzavřu, ale také do značné míry určit, jaký bude její obsah. Nicméně soukromoprávní pilíř smluvní svobody a zásady *pacta sunt servanda* je institucemi EU s odvoláním na ochranu spotřebitele systematicky narušován. Nezbyvá, než se obávat, kdy budou definitivně zlomeny, a spotřebitelé, kteří jsou nyní považováni „jen“ za mentálně omezené, budou s postupem doby považováni za právně zcela nezpůsobilé v obchodním styku.

Nechci v celém rozsahu zpochybňovat myšlenku ochrany spotřebitele jakožto méně zkušené a méně právně zdatné smluvní strany při uzavírání smluv v obchodním styku s dodavateli zboží nebo s poskytovateli služeb. Nicméně **i ochrana spotřebitele by měla mít své limity a neměla by být záminkou pro flagrantní narušování soukromoprávních zásad, jejichž**

významná role v soukromém právu v rámci evropského prostoru je historicky ověřena. Domnívám se, že by měl být důsledně uplatňován princip proporcionality. Realitu obchodního styku přece nelze paušalizovat na „zlé“ obchodníky podporované zástupy zlovolných advokátů a exekutorů a „nebohé“ spotřebitele.

Řada směrnic² upravuje mnohé obsahové náležitosti spotřebitelských smluv a klade na obchodníky řadu povinností ještě před uzavřením samotné smlouvy a extra dávka pravidel motivovaných ochranou spotřebitele se zaměřuje na smlouvy ve finančním a bankovním sektoru. Obchodník nejen že nese náklady vytvoření smlouvy, ale má v podstatě také jednostrannou odpovědnost za to, jaká smlouva bude se spotřebitelem uzavřena – zcela se opomíjí, že spotřebitel prostě nemusel smlouvu za nevyhovujících podmínek uzavřít. Může například dojít k tomu, že smlouva bude považována za neplatnou, protože obsahuje tzv. zneužívající klauzule.³

Pod tlakem směrnic tedy vzniká naprosto převrácená situace, než která byla na počátku myšlenky ochrany spotřebitele.

1 Standardizované evropské okurky nejvyšší kvality musí být podle nařízení Evropské komise č. 1677/88, kterým se stanoví normy jakosti pro okurky, ve třídě „výběr“ „dobře tvarované a téměř rovné (maximální výška oblouku: 10 mm na 10 cm délky okurky)“. Okurky musí mít také „typickou barvu okurek“.

2 Zejména jde o směrnici č. 85/577/EHS o ochraně spotřebitele, směrnici č. 97/7/ES, o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených na dálku, směrnici č. 1999/ES, o některých aspektech prodeje spotřebního zboží, směrnici č. 93/13/ES, o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách a směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008, o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS.

3 Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993, o nepřiměřených podmínkách (zneužívajících klauzulích) ve spotřebitelských smlouvách.

Jako příklad z každodenní praxe mohu uvést povinnost provozatelů internetových obchodů vrátit zákazníkovi nejen cenu zboží, pokud se rozhodne ve 14denní lhůtě zboží bez udání důvodu vrátit,⁴ ale je nucen vrátit také poštovné, které zákazník uhradil při objednávce.⁵ Přitom nejde o reklamaci, kde jsou tato práva ještě rozsáhlejší, ale o jednostranné odstoupení od smlouvy ze strany zákazníka. Přesto je převaha rizik z elektronického obchodování na straně obchodníka (zahrňuje také náklady na skladování, na pracovníka expedice atd.), a zákazník pouze těží z toho, že zboží je na internetu levnější než v obchodě a nemusí „na oplátku“ ale vůbec nic riskovat. Pak-liže má zákazník možnost zboží bez udání důvodů vrátit, což skutečně lze rozumně zdůvodnit tím, že si nemohl zboží při distančním uzavření smlouvy vyzkoušet a prohlédnout, proč jej nenechat poštovné uhradit? Mohl přece jít do „kamenného obchodu“, vynaložit svůj čas, a tam si zboží prohlédnout. Nerovnováha práv a povinností je zřejmá.

Nicméně výše uvedené situace jsou pouze příkladem, kdy je obchodníkům kladena řada podmínek týkajících se obsahu uzavírané smlouvy.

Mezi ty radikálnější způsoby ochrany spotřebitele patří **hrozící neplatnost smluvního ustanovení (pokud jde o tzv. zneužívající klauzuli), popř. neplatnost celé smlouvy.** Nejen tedy, že je obchodník limitován v obsahu smlouvy (což spotřebitele zjevně nelimituje, protože je to vždy v jeho prospěch), ale smlouva následně ani nemusí být plněna. Spotřebitel ji nejprve svobodně podepíše a pak obchodníka může úspěšně žalovat na neplatnost konkrétního ujednání nebo rovnou celé smlouvy, je-li to pro něj výhodnější⁶ Opravdu spotřebitel musel uzavřít nevýhodnou smlouvu a zázračně prozřel až po několika měsících (v době, kdy už nemá na splátky)?

Tímto postojem k poskytovatelům finančních služeb se vyzna-

4 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES ze dne 20. května 1997, o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených na dálku. Směrnice určuje zákazníkovi nejméně sedmidenní lhůtu pro odstoupení od smlouvy, zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, určuje v § 53 odst. 7 lhůtu dvojnásobnou.

5 Poštovné při odeslání zboží zpět obchodníkovi hraadí kupující.

6 Směrnice Rady 93/13/EHS o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách nebrání tomu, aby členský stát stanovil, dodrželi přitom unijní právo, že smlouva uzavřená mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem, která obsahuje jednu nebo několik zneužívajících klauzulí, je jako celek neplatná, pokud se taková neplatnost jeví jako lepší ochrana pro spotřebitele. Zdroj: Rozsudek Soudního dvora (prvního senátu) ze dne 15. března 2012 „Ochrana spotřebitele – Smlouva o spotřebitelském úvěru – Uvedení roční procentní sazby nákladů v nesprávné výši – Dopad nekalých obchodních praktik a zneužívajících klauzulí na platnost celé smlouvy“ ve věci C-453/10, [žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU]: Jana Pereničová a Vladislav Perenič proti S. O. S. financ, spol. s r. o. [online] Dostupný na [www: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62010CJ0453:CS:HTML>](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62010CJ0453:CS:HTML).

7 Zdroj viz pozn. 6.

8 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005, o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (dále jen „směrnice o nekalých obchodních praktikách“).

9 Pokud jde o platbní rozkaz, pak mj. i proto, že lhůta pro podání námitek proti platebnímu rozkazu může být krátká! Zdroj: Soudní dvůr Evropské unie, Tisková zpráva č. 77/12, v Lucemburku dne 14. června 2012, Rozsudek ve věci C-618/10: Banco Espanol de Crédito SA v. Joaquín Calderón Camino: Vnitrostátní soud nemůže změnit obsah zneužívající klauzule ve smlouvě uzavřené mezi podnikatelem a spotřebitelem. [online]. Dostupné na [www: <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2012-06/cp120077cs.pdf>](http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2012-06/cp120077cs.pdf).

čuje zejm. **rozsudek Soudního dvora ze dne 15. března 2012 ve věci C-453/10** (o předběžné otázce k článku 267 SFEU): Jana Pereničová a Vladislav Perenič proti S. O. S. financ, spol. s r. o.,⁷ kde se navíc řeší zneužívající klauzule ve vztahu k nekalému jednání obchodníka,⁸ který uvedl v úvěrové smlouvě nesprávnou výši RPSN. Manželé Pereničovi podepsali úvěrovou smlouvu s uvedeným RPSN (roční procentní sazba nákladů) ve výši 48,63 %, avšak podle jejich výpočtu RPSN ve skutečnosti odpovídá 58,76 %. Byli snad nuceni manželé podepsat úvěrovou smlouvu s nebankovním subjektem za takových podmínek? Domnívám se, že kdo je schopen podepsat smlouvu s téměř 50 % RPSN, pravděpodobně by totéž udělal i v případě téměř 60 % RPSN. Spíše jde o to, že manželé se dostali v průběhu splácení do potíží, a hledali cestu, jak z nepříjemné situace ven – a tu jim Soud Evropské unie proklestil.

Ve spojení s jedním z posledních rozsudků ve vztahu ke zneužívajícím klauzulím o úrocích z prodlení ve spotřebitelských úvěrových smlouvách – rozsudkem Soudního dvora ze dne 14. června 2012 ve věci C-618/10: Banco Español de Crédito, SA v. Joaquín Calderón Camino, se jedná o skutečně silnou zbraň. Jednak **vnitrostátní soud musí ex officio posuzovat zneužívající charakter klauzulí v (úvěrové) smlouvě,⁹ a jednak článek 6 odst. 1 směrnice č. 93/13/ES, o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách, dává vnitrostátnímu soudu při rozhodnutí o neplatnosti zneužívající klauzule ve smlouvě uzavřené mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem jednoznačnou povinnost ke klauzuli nepřihlízet.** Týká-li se klauzule, ke které soud nepřihlídně, především sazby úroku z prodlení, RPSN či nepřiměřených sankcí za neplnění smluvních podmínek – tedy zejm. smluvní úrok z prodlení při nikoli řádném splácení úvěru, spotřebitel je po zrušení zneužívající klauzule povinen uhradit pouze zákonný úrok z prodlení. A to už může být solidní „optimalizace“ úrokové sazby v řádu desítek procent.

Otázkou je, zda trvalý regulační tlak a sveřepá snaha chránit spotřebitele před sebou samým skutečně řeší problém hrubých nedostatků ve finanční gramotnosti průměrného spotřebitele. Jsem přesvědčena, že naprosto neřeší. Ideu ochrany spotřebitele jako takovou nezatracuji. Volám však po zdravé rovnováze mezi právy spotřebitelů a možnostmi svobodného podnikání obchodníků.

Pochopím, když někteří čtenáři budou považovat můj článek za buřičský, žijeme ostatně podle některých ve společnosti, kde se (za každých okolností nebohý) spotřebitel-dlužník „nic zlého netuše“ dostává do spárů zlovolných vydřidušských advokátů a za pařáty exekutorů končí veškeré dlužníkovy vybavení obýváku.

Nicméně poukazuji na to, že možná za několik let bude potřeba komplexu směrnic na ochranu podnikatele – přece jen daně právnických osob a fyzických osob-podnikatelů se do děravých rozpočtů budou stále hodit a hlavně bude potřeba, aby někdo prodával zboží a poskytoval služby! ... A přitom kdesi na počátku byly krystalické zásady soukromého práva a později také myšlenka svobodného společného trhu, které však byly napadeny neléčeným zhoubným bujením všudypřítomné evropské regulace.

Autorka je advokátní koncipientkou v Brně.

Odpovědnost advokáta za škodu

Advokát, který podcenil riziko záměny osob, když se při zjišťování totožnosti spokojil s dokladem nahrazujícím občanský průkaz, odpovídá společně a nerozdílně s přímým škůdcem za škodu, která z toho vznikla. Náhradní doklad není veřejnou listinou tak jako občanský průkaz.

Advokát se může odpovědnosti zprostit, prokáže-li, že škodě nemohl zabránit ani při vynaložení veškerého úsilí, které na něm lze požadovat.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2012, sp. zn. 25 Cdo 1390/2010

Odůvodnění:

Okresní soud v Olomouci rozsudkem ze dne 20. 3. 2009, č. j. 16 C 199/2008-59, zamítl žalobu, již se žalobce domáhal zaplacení částky 600 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení, a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Vyšel ze zjištění, že žalovaný advokát dne 24. 10. 2005 k žádosti žalobce sepsal smlouvu o půjčce částky 780 000 Kč, kterou měl dlužník M. T. vrátit žalobci jako věřiteli do 24. 4. 2006; dlužník zároveň akceptoval cizí směnku vystavenou žalobcem na částku 1 200 000 Kč a advokát ji převzal do úschovy. Dlužník, který peníze převzal a žalobci nevrátil, vystupoval pod falešnou identitou, neboť ve skutečnosti šlo o E. B., který byl pro toto podvodné jednání odsouzen rozsudkem Krajského soudu v Ostravě-pobočka v Olomouci ze dne 15. 9. 2006, č. j. 53 T 6/2006-165, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 11. 2006, č. j. 6 To 91/2006-205, k nepodmíněnému trestu odnětí svobody a byla mu uložena povinnost nahradit žalobci škodu ve výši 780 000 Kč. Soud dospěl k závěru, že podmínky odpovědnosti žalovaného advokáta za škodu podle § 24 a § 16 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, nejsou naplněny. Žalovaný především neporušil zákonem stanovené povinnosti, neboť při sepsu smlouvy ověřil totožnost dlužníka z tzv. náhradního dokladu, tj. potvrzení o občanském průkazu, které bylo vydáno tomu, kdo nahlásil jeho ztrátu, a které nemá fotografii držitele; jestliže se za této situace žalobce rozhodl dlužníku peníze půjčit, není pozbytí peněz v příčinné souvislosti s činností žalovaného, který smlouvu sepsal podle pokynů žalobce a ověřil totožnost druhé smluvní strany.

K odvolání žalobce Krajský soud v Ostravě-pobočka v Olomouci rozsudkem ze dne 15. 10. 2009, č. j. 69 Co 265/2009-96, rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobě v plném rozsahu vyhověl (platební povinnost žalovaného stanovil společně a nerozdílně s E. B., jemuž byla tato povinnost uložena rozsudkem v trestním řízení), a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů. Vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně, neztotožnil se však s jeho právním závěrem o nesplnění podmínek odpovědnosti žalovaného za škodu. Bez ohledu na to, zda dohoda o poskytnutí právní služby mezi účastníky zahrnovala i požada-

vek na ověření totožnosti dlužníka, žalovaný totožnost ověřoval, a to, že se spokojil s potvrzením o občanském průkazu, které neobsahuje fotografii, a že o nemožnosti spolehlivého ověření totožnosti nepoučil žalobce, považoval odvolací soud za postup advokáta v rozporu s § 16 zákona o advokacii. V příčinné souvislosti s tím vznikla žalobci škoda spočívající v částce, o kterou přišel podvodným jednáním E. B., od něž nemůže ani výkonem rozhodnutí větší část vymoci; jestliže by žalovaný postupoval rádě, ke škodě by nedošlo a na tom nic nemění ani to, že se žalobce k uzavření smlouvy sám rozhodl.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalovaný dovolání z důvodu uvedeného v § 241a odst. 2 písm. a) a b) o. s. ř. Nesprávné právní posouzení věci spatřuje v závěru, že byly splněny podmínky odpovědnosti advokáta za škodu, která je odpovědností objektivní, založenou na principu presumovaného zavinění. Podle dovolatele nebyla prokázána příčinná souvislost mezi výkonem advokacie a vznikem škody. Dovolatel je přesvědčen, že si počínal v souladu s povinnostmi, které mu zákon o advokacii stanoví, neboť v rámci zákonných možností ověřil totožnost osoby, se kterou chtěl žalobce uzavřít smlouvu o půjčce, a splnil i povinnost připravit požadovanou smlouvu podle pokynů žalobce. Do činnosti advokáta nespadá ověřování totožnosti, neboť advokát není vybaven prostředky k rozpoznání padělků dokladů; jestliže žalovaný v dané věci konstatoval shodu jména na potvrzení o občanském průkazu s tvrzením předkladatele, neporušil své povinnosti advokáta. Odvolací soud pak nevyložil, v čem spatřuje rozpor jednání žalovaného se zájmy žalobce, který podstoupil poměrně dlouhý proces uzavírání smlouvy a pro půjčku peněz se sám rozhodl. Žalovaný tak nemůže nést riziko smluvních vztahů svých klientů. Dovolatel má za to, že odvolací soud nesprávně vyložil předpis, který se projednávané věci týká, a učinil nesprávný právní závěr ohledně naplnění hmotněprávní stránky uplatněného nároku. Navrhl proto, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobce ve vyjádření označil dovolání za nedůvodné a účelové. Považuje rozhodnutí odvolacího soudu za věcně správné, založené na skutkovém stavu, který není mezi účastníky sporný. Souhlasí s odvolacím soudem, že žalovaný porušil povinnost advokáta tím, že jej neinformoval o nedostatku

NOVINKA C. H. BECK

Svejkovský/Vychopeň/Krym/Pejchal a kolektiv

První komentář zákona o advokacii na trhu

Vázané v plátně, 656 stran,
cena 1 490 Kč, obj. číslo EKZ134

Objednávejte se slevou
v eShopu na www.beck.cz

potvrzení o občanském průkazu, který není z hlediska identifikace veřejnou listinou (§ 9 odst. 3 zákona č. 328/1999 Sb.). Navrhl, aby bylo dovolání zamítnuto.

Vedlejší účastník ve vyjádření k dovolání podrobně rekapituluje rozhodnutí soudů obou stupňů, podává výklad ustanovení § 24 odst. 1 zákona o advokacii a dovozuje, že ověření totožnosti budoucího dlužníka nepředstavuje právní pomoc, kterou je advokát povinen klientovi poskytnout. Advokát pouze ověřuje, zda se konkrétní osoba prokazuje zákonem předjímaným platným úředním průkazem; v dané věci nebylo o totožnosti zúčastněných osob pochyb, žalovaný nikoho o totožnosti dlužníka nepřesvědčoval. Poukazuje na závěr odvolacího soudu, že žalovaný měl žalobce ujistit, že je vše v pořádku a že může smlouvu podepsat, který nemá podle obsahu spisu oporu v provedeném dokazování. Vedlejší účastník dovozuje použitelnost rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1384/2006, týkajícího se povinností notáře při ověřování totožnosti, na daný případ. Zpochybňuje i závěr o příčinné souvislosti, neboť škoda vznikla pouze podvodným jednáním E. B., nikoliv též jednáním žalovaného, na nějž je tak nepřipustně přenášena odpovědnost věřitele za to, s kým si dojedná obchod. Navrhuje proto, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, účastníkem řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), který je advokátem (§ 241 odst. 1 a 4 o. s. ř.), dospěl k závěru, že dovolání je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., není však důvodné.

Nesprávné právní posouzení věci, které dovolatel uplatňuje jako důvod dovolání [§ 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř.], může spočívat v tom, že odvolací soud věc posoudil podle nesprávného právního předpisu, nebo že správně použitý právní předpis nesprávně vyložil, případně jej na zjištěný skutkový stav věci nesprávně aplikoval.

Podle § 24 odst. 1 věty první zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, advokát odpovídá klientovi za škodu, kterou mu způsobil v souvislosti s výkonem advokacie. Podle odstavce 2 tohoto ustanovení se advokát odpovědnosti podle odstavce 1 zproští, prokáže-li, že škodě nemohlo být zabráněno ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze na něm požadovat.

Úprava odpovědnosti za škodu způsobenou advokátem v souvislosti s výkonem advokacie vychází z odpovědnosti bez zřetele na zavinění (z tzv. objektivní odpovědnosti) a je založena na současném splnění předpokladů, jimiž je 1. výkon advokacie, 2. vznik škody a 3. příčinná souvislost mezi výkonem advokacie a vznikem škody. Podmínku, že výkon advokacie nebyl advokátem činěn řádně, je třeba posuzovat z hlediska § 16 zákona o advokacii [advokát je povinen chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a řídit se jeho pokyny. Pokyny klienta však není vázán, jsou-li v rozporu se zákonem nebo stavovským předpisem; o tom je advokát povinen klienta přiměřeně poučit (odst. 1). Při výkonu advokacie je advokát povinen jednat čestně a svědomitě; je povinen využívat důsledně všechny zákonné prostředky a v jejich rámci uplatnit v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné (odst. 2).]. Škodou je míněna újma, která nastala v majetkové sféře poškozené-

ho, a je objektivně vyjádřitelná všeobecným ekvivalentem, tj. penězi. O vztah příčinné souvislosti se jedná, vznikla-li škoda následkem výkonu advokacie. Byla-li příčinou vzniku škody jiná skutečnost, odpovědnost za škodu nenastává; příčinou škody může být jen ta okolnost, bez jejíž existence by ke škodnému následku nedošlo. Splnění uvedených předpokladů odpovědnosti za škodu musí být v řízení jednoznačně zjištěno. Důkazní povinnost má v tomto směru poškozený. Advokát se může odpovědnosti zprostit, prokáže-li (důkazní břemeno leží na něm), že škodě nemohl zabránit ani vynaložením veškerého úsilí, které na něm lze požadovat (srov. např. rozsudek NS ze dne 26. 2. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1862/2001, publikovaný pod C 1743 v Souboru civilních rozhodnutí NS, či usnesení ze dne 11. 6. 2009, sp. zn. 25 Cdo 5020/2008, tamtéž pod C 7516).

Není proto pochyb o tom, že odvolací soud aplikoval odpovídající právní normu, kterou vyložil, a z pohledu dovoláním vznesených námitek, jejichž vymezením je dovolací soud při přezkumu vázán, ji i správně aplikoval na posuzovaný případ. Odvolací soud vyšel ze zjištění, které ani dovolatel nezpochybňuje, že podvodně jednající dlužník se vykázal potvrzením o občanském průkazu, tj. náhradním dokladem, z něž nelze zjistit shodu podoby, a který není falzifikátem, nýbrž úředním potvrzením o tom, že dotčený nahlásil ztrátu občanského průkazu samotného. Žalovaný považoval tento způsob ověření totožnosti osoby chystající se převzít od žalobce vysokou finanční částku za dostatečný, aniž na tento nedostatek upozornil žalobce, který si u něj objednal právní službu uzavření smlouvy o půjčce. Nelze tedy dovodit, že by odvolací soud kladl nepřiměřené požadavky na advokáta při ověřování totožnosti, kterým by nemohl dostát. Rozhodnutí sp. zn. 25 Cdo 1384/2006, na které poukazuje zejména vedlejší účastník, se týkalo dokonalého falzifikátu plné moci s úředním ověřením, takže nejde o srovnatelný případ s nyní posuzovaným dokladem, který má z hlediska identifikace jen kvalitu náhradního dokladu. Šlo tedy zde o nedostatečné zvážení míry rizika při identifikaci účastníka pomocí náhradního dokumentu, který není na rozdíl od občanského průkazu veřejnou listinou, a především o nedostatek poučení, které měl za této situace poskytnout advokát klientovi, který jej žádá o sepsání smlouvy o půjčce mnohasettisícové částky. Takový výklad postupu advokáta v rozporu s § 16 zákona o advokacii nelze považovat za nesprávný.

Není samozřejmě pochyb o tom, že prvotní příčinou vzniku škody bylo podvodné jednání třetí osoby. **Podcenění rizika záměny osob při jejich identifikaci náhradním dokladem, spojené s nedostatečným poučením klienta advokátem, však pachateli umožnilo dokonat trestný čin, k němuž by jinak nedošlo, byl-li by žalobce vyrozuměn o snížené kvalitě identifikačního průkazu a o potenciálním problému s totožností druhé smluvní strany.** Proto spáchání trestného činu třetí osobou nevyklučuje odpovědnost advokáta za škodu, která je odpovědností podle zvláštního předpisu, a která nastupuje jako odpovědnost společná a nerozdílná s přímým škůdcem (srov. § 438 odst. 1 obč. zák. s následným postupem při vypořádání podle § 439 obč. zák.). Je proto správný i závěr odvolacího soudu o vztahu příčinné souvislosti.

Je tedy zřejmé, že napadený rozsudek odvolacího soudu

je z pohledu uplatněného dovolacího důvodu správný, proto Nejvyšší soud dovolání podle § 243b odst. 2 části věty před středníkem o. s. ř. zamítl.

O náhradě nákladů dovolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 243b odst. 5 věty první, § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř., neboť žalobce má právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení, které sestávají z odměny za zastupování advokátem za jeden úkon (vyjádření k dovolání) v částce

24 650 Kč [odměna z částky určené podle § 10 odst. 3, bod 5. vyhlášky č. 484/2000 Sb., ve znění vyhlášky č. 277/2006 Sb., krácená o 50 % podle § 18 odst. 1 této vyhlášky] a náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. v částce 300 Kč, vše zvýšeno o 20 % DPH podle § 137 odst. 3 o. s. ř., tj. celkem 29 580 Kč.

✦ Právní věta redakce.

Příslušnost soudu v pojistných sporech

Spor mezi podnikatelem a pojišťovnou o pojistné plnění je věcí obchodní, pokud předmětem sporu je závazkový vztah pocházející z jejich podnikatelské činnosti.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2012, sp. zn. 32 Cdo 975/2011

Odůvodnění:

Dovolání žalované proti v záhlaví označenému rozsudku, jimž Městský soud v Praze potvrdil rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 30. prosince 2009, č. j. 7 C 266/2006-39, kterým byla dovolatelce uložena povinnost zaplatit žalobkyni částku 88 425 Kč s úrokem z prodlení, není přípustné, neboť podle ustanovení § 237 odst. 2 písm. a) občanského soudního řádu, ve znění novely provedené s účinností od 1. července 2009 zákonem č. 7/2009 Sb. (dále též jen „o. s. ř.“), dovolání není přípustné ve věcech, v nichž dovoláním dotčeným výrokem bylo rozhodnuto o peněžitém plnění nepřevyšujícím 50 000 Kč a v obchodních věcech 100 000 Kč; k příslušenství pohledávky se přitom nepřihlíží.

V posuzované věci bylo rozhodnutím odvolacího soudu vydaným po 1. červenci 2009 (srov. bod 12 přechodných ustanovení v čl. II zákona č. 7/2009 Sb.) rozhodnuto o peněžitém plnění v částce 88 425 Kč. Pro závěr o přípustnosti dovolání z pohledu ustanovení § 237 odst. 2 písm. a) o. s. ř. je tedy určující, zda věc, o které bylo rozhodnuto, je věcí obchodní či nikoli.

I když v občanském soudním řádu, popřípadě v jiných předpisech, zejména hmotněprávních, není obecně vymezeno, co je třeba rozumět obchodní věcí, ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu (srov. již usnesení ze dne 25. ledna 2000, sp. zn. 33 Cdo 504/99, uveřejněné v časopise Obchodní právo č. 4/2000, str. 28, z pozdější doby pak např. usnesení ze dne 28. dubna 2005, sp. zn. 32 Cdo 471/2005, uveřejněné v Souboru civilních rozhodnutí Nejvyššího soudu, C. H. Beck, svazek CD-3, pod č. C 3878, či usnesení ze dne 31. března 2009, sp. zn. 23 Cdo 1055, uveřejněné tamtéž, svazek CD-10, pod č. C 7199, a usnesení ze dne 14. září 2009, sp. zn. 23 Cdo 2807/2009, uveřejněné tamtéž, svazek CD-11, pod č. C 7796) je dovozováno, že obchodní věcí je třeba rozumět věc, která vyplývá z právních vztahů

mezi podnikateli, přičemž je nerozhodné, zda tento vztah se řídí ustanoveními občanského nebo obchodního zákoníku, pokud jde o vztah, jenž se týká jejich podnikatelské činnosti (srov. shodně též Drápal, L., Bureš, J. a kol. Občanský soudní řád II. § 201-376, Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 1880 s.).

Posuzovaná věc je věcí obchodní v intencích uvedené judikatury, neboť se jedná o spor mezi leasingovou společností (poskytovatelem leasingu) a pojišťovnou o zaplacení pojistného plnění podle pojistné smlouvy, a to z pojistné události, již bylo poškození motorového vozidla ve vlastnictví leasingové společnosti přenechaného leasingovou smlouvou leasingovému nájemci, jde tedy o spor mezi podnikateli ve smyslu ustanovení § 2 odst. 2 obchodního zákoníku, jehož předmětem je závazkový vztah pocházející z jejich podnikatelské činnosti.

Dovolací soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), dovolání podle ustanovení § 243b odst. 5 věty první a § 218 písm. c) o. s. ř. odmítl.

Rozhodnutí o náhradě nákladů dovolacího řízení se opírá o ustanovení § 243b odst. 5, § 224 odst. 1 a § 146 odst. 3 o. s. ř. Žalobkyni, která by podle těchto ustanovení měla vůči dovolatelce právo na náhradu nákladů dovolacího řízení, podle obsahu spisu v dovolacím řízení náklady nevznikly.

✦ Právní věta redakce.

OBČANSKÝ SOUDNÍ ŘÁD EXEKUČNÍ ŘÁD 2013

velké novely o.s.ř.
a exekučního řádu od 1.1.2013

www.sagit.cz

Sagit

inzerce

Barbora Bednaříková:

Svěřenské fondy. Institút pro uchování a převody rodinného majetku

Wolters Kluwer ČR, Praha 2012,
196 stran, 350 Kč.

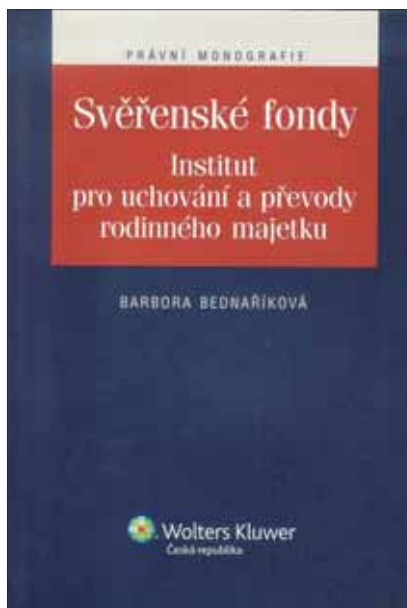
Anotovaná monografie navazuje na rigorózní práci, kterou autorka úspěšně obhájila na Fakultě právnické ZČU dne 13. 6. 2011.

Již do oponentského posudku jsem tehdy napsal, že Barbora Bednaříková „pracovala na individuálně zvoleném tématu s vědomím, že musí prokázat znalost více oborů a v rámci právních dějin pracovat na poli římského práva, obecných právních dějin a českých právních dějin. V rigorózní práci se kandidátka vypořádala i se současnou českou judikaturou a návrhem nového občanského zákoníku. Nelze přehlédnout, že si zvolila téma obtížné, nezpracované navíc v české právní či právněhistorické literatuře monograficky, po dlouhá léta komunitického režimu pro širší právní obec pozapomenuté. Ocenit je třeba i dnes bohužel již neobvyklou výbornou autorčinu znalost latiny.“

Kniha je rozdělena do pěti hlavních kapitol.

V první kapitole je pojednáno o vývoji institutu fideikomisu v římském právu. Z porovnání klasického římského práva a práva justiniánského je zřejmé, že až v justiniánské kodifikaci se fideikomis „stal plnohodnotnou součástí civilního práva. Praktická možnost jeho vymahatelnosti a celková právní síla se tím podstatně zvětšila.“ Autorka pak poukazuje na to, že tato podoba fideikomisu přetrvávala bez zásadních změn až do počátků novověku.

Druhá a třetí kapitola jsou věnovány vývoji svěřenství v českých zemích od středověkého rodinného nedilu až po úpravu ve Všeobecném občanském zákoníku z r. 1811, jakož i zrušení rodinných svěřenství zákonem č. 179/1924 Sb. z. a n., a svěřenského náhradnictví občanským zákoníkem z r. 1964. Na základě archivního materiálu jsou podávány příklady vývoje jednotlivých svěřenství po roce 1918. Není bez zajímavosti, že tak, jako tomu bylo zprvu ve starém Římě,

i v českých zemích v dobách pro institut svěřenství nepříznivých tato forma správy rodinného majetku někde fungovala *de facto*.

Čtvrtá kapitola pojednává o vývoji anglosaského trustu, v další kapitole je popsáno jeho převzetí do jinak kontinentálního pojetí občanského zákoníku kanadského Québecu z r. 1994, který se posléze stal přímou předlohou pro právní úpravu obsaženou v občanském zákoníku č. 89/2012 Sb.

O svěřenském fondu v novém občanském zákoníku píše pak Barbora Bednaříková podrobně v páté kapitole. Text uzavírá mj. slovy, že „*institút svěřenského fondu je velmi perspektivní součástí našeho moderního práva v oblasti správy cizího majetku.*“

Anotovaná publikace opětovně pokazuje, jak je důležitá znalost právní historie a komparistiky, včetně komparistiky historické, pro pochopení smyslu institutů platného práva i k úvahám *de lege ferenda*. Práce je přitom přínosná nejen pro právníky, kteří se budou chtít věnovat této agendě, ale i pro historiky, archiváře či genealogy. Řečeno totiž opět slovy oponentského posudku, práce „*v partiích o obsahu fideikomisních spisů šlechtických rodů přináší nejen celou řadu genealogických údajů, ale v konkrétních případech i pregnantní popis skutkového stavu a jeho dobového právního posouzení.*“

♣ JUDr. PhDr. STANISLAV BALÍK,
soudce Ústavního soudu ČR

**Ludvík David, Jana Bílková,
Martina Podvínová:**

Přehled judikatury. Soudní ochrana člena spolku, církve a politické strany

Wolters Kluwer ČR, a. s., Praha
2011, 164 stran, 301 Kč.

Na konci roku 2011 vydalo v rámci své ediční řady „Přehledy judikatury“ nakladatelství Wolters Kluwer ČR, a. s., přehled týkající se tentokrát soudní ochrany členů spolků, církví a politických stran. Byť se na první pohled může nastíněné téma jevit jako velmi okrajové, a to jak z hlediska zájmu právní vědy i praxe, tak i z hlediska svého úzkého zaměření, opak může být v tomto ohledu podle mého názoru pravdou. Aniz by bylo nezbytné pouštět se do hlubších úvah týkajících se stále větší „judicialiace“ společnosti, je nepochybné, že i v uvedené oblasti bude soudních sporů spíše přibývat, a to nejen vzhledem k poměrně významné organizovanosti české společnosti v rámci rozličných sdružení (především spolků, sportovních oddílů apod.).

Právním předpisům, jež upravují sdružování občanů v rámci výše nastíněných forem, je především společné to, že ustanovení týkající se vnitřních otázek jednotlivých sdružení jsou spíše obecnější a velmi stručná. K předchozímu konstatování však jistě není třeba přidávat jakýkoliv negativní povzdech. Je naopak velmi žádoucí, aby vnitřní spory v rámci jednotlivých sdružení byly řešeny primárně uvnitř takových sdružení, a to pomocí mechanismů uvnitř sdružení fungujících. Řízení před soudem v tomto ohledu nepochybně přestavuje až nejzazší formu řešení sporu například mezi členem sdružení a jeho orgány, což správně reflektuje též příslušná právní úprava.

Pokud však již vyvstane nutnost určitý spor řešit až soudní cestou, s ohledem na stručnou a nekazuistickou právní úpravu získává soudní judikatura, stejně jako v jiných obdobných oblastech práva, mnohem výraznější roli, a to nejen jakožto nezastupitelný výkladový „pomocník“ pro účastníky daných právních vztahů, ale v některých ohledech dokonce soudní judikatura *de facto* právo v dané oblasti dotváří.

Autoři předkládaného výběru – jinak předseda senátu Nejvyššího soudu (jehož zřejmě není třeba odborné veřejnosti blíže představovat) a asistentky soudců

**Poznámka
redakce:**
Nezkrácenou verzi
recenze naleznete
na www.bulletin-advokacie.cz.

tamtéž – zvolili zcela logickou strukturu jejich díla. Přehled je tak členěn na tři hlavní samostatné části (1. „Soudní ochrana člena občanského sdružení“; 2. „Soudní ochrana ve vnitřních věcech církví a náboženských společností“; 3. „Soudní ochrana člena politické strany“), přičemž první část je s ohledem na svůj rozsah dále podrobněji strukturována, což čtenáři nepochybně přivítají. Popisovaný výběr judikatury je dále velmi vhodně doplněn přehledným rejstříkem právních předpisů i rejstříkem věcným. Nedílnou součástí daného výběru jsou též příslušné pasáže Listiny základních práv a svobod, Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jakož i některých relevantních právních předpisů (občanský soudní řád, zákony č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, č. 449/200 Sb., o myslivosti, č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech, a č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích). Dalším pozitivem, které je třeba v případě uvedeného výběru judikatury vyzdvihnout, je uvozovací text na začátku každé z hlavních kapitol. Přestože jde o texty spíše stručné, vhodně čtenáře upozorňují na základní rysy jednotlivých judikátů v té které kapitole obsažených. Čtenář, který se v dané právní oblasti neorientuje zcela automaticky, tak má k dispozici minimálně několik zajímavých postřehů, které mu při vyhledávání a pochopení relevantní judikatury nepochybně pomohou. Výše uvedené pozitivní hodnocení lze ostatně vztáhnout i na vysvětlující poznámky, které se v publikaci objevují u podstatné části judikátů. Tyto poznámky nejen dovysvětlují odůvodnění uvedených rozhodnutí z pohledu autorů přehledu, ale dokonce upozorňují i na možná odlišná řešení určitého sporu či na úskalí učiněných právních závěrů. K obsahu uvozovacích textů či poznámek nepochybně lze vznést určité výhrady; osobně mám kupříkladu pochybnost o tom, zda je možno u komentářů textů soudních rozhodnutí pracovat s kategorií „věcné správnosti“ (uvozovací text na straně 11). Přes výše uvedené je ovšem nutno litovat, že nastíněné uvozovací texty i poznámky k jednotlivým judikátům nejsou standardní součástí všech výběrů judikatury v příslušné ediční řadě nakladatelství; nezbyvá, než jen a jen doporučit jejich využití i ostatním autorům podobných výběrů.

PŘEHLED JUDIKATURY

Soudní ochrana
člena spolku, církve
a politické strany

Sestavili
LUDVÍK DAVID
JANA BÍLKOVÁ
MARTINA PODIVÍNOVÁ

Popisovaný přehled obsahuje 52 soudních rozhodnutí upravených do podoby judikátů, a to v zásadě ve standardizované podobě (tedy vedle označení příslušného rozhodnutí a zdroje, kde případně bylo publikováno, též uvedení aplikovaných ustanovení právních předpisů a tzv. právní věta). Velkou výhodou nepochybně je, že součástí výběru jsou jak rozhodnutí již publikovaná (ať již v „oficiálních“ sbírkách příslušných soudů či v jiné odborné literatuře), tak i rozhodnutí doposud z různých důvodů nepublikovaná. Z hlediska obsahu přehledu jednoznačně dominují judikáty z rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu (především senátu 28 Cdo) a Ústavního soudu. Otázkou je, zda by výběru neprospělo kupříkladu obohacení o judikaturu ESLP, která s tématem přehledu souvisí. Rozhodnutí o rozsahu přehledu judikatury a tematické blízkosti jednotlivých judikátů je ovšem vždy na autorech.

✦ JUDr. MILAN PODHRÁZKÝ, Ph.D.,
soudce Krajského soudu v Praze
a odborný asistent na katedře správního práva
Fakulty právnické ZČU v Plzni.

Přečetli jsme za vás

JUDr. Peter Nagy:

Odůvodnění nepřijetí uchazeče o zaměstnání

Právní rádce č. 6/2012, str. 50-53.

Rozsudek ve věci C-415/10 Galina Meister v. Speech Design Carrier Systems GmbH, ze dne 19. dubna 2012, vydaný Soudním dvorem Evropské unie, vnesl nový pohled na získávání informací vedoucích k nepřijetí uchazeče o zaměstnání. Autor, právník Kanceláře veřejného ochránce práv, se zabývá nejen samotným rozhodnutím a jeho dopady, ale i úpravou v českém právním řádu a závěrem nabízí možné řešení dané otázky.

Paní Meister, ruského původu, se opakovaně ucházela o pracovní místo, které bylo nabízeno prostřednictvím inzerátu. Zaměstnavatel ji vždy odmítl, aniž by ji pozval na pohovor. Jelikož si paní Meister myslela, že splňuje všechny požadavky, domnívala se, že se stala obětí diskriminačního jednání z důvodu svého věku, pohlaví a etnického původu. Podala proto žalobu, ve které se domáhala odškodnění za diskriminaci a předložení spisu uchazeče, který byl zaměstnán, aby mohla dokázat, že ona byla uchazečem kvalifikovanějším. Prvostupňový i odvolací soud žalobu zamítl. Paní

NOVINKA C. H. BECK

V. Voříšek

Komplexní komentář
zákonu o důchodovém
pojištění

Vázané v plátně, 512 stran
cena 1190 Kč, obj. číslo EKZ141

Objednávejte se slevou
v eShopu na www.beck.cz

Meister podala poté mimořádný opravný prostředek ke Spolkovému pracovnímu soudu, který požádal Soudní dvůr Evropské unie o zodpovězení předběžných otázek. Z výkladu Soudního dvora lze dovodit, že osoba, která se cítí být dotčena diskriminačním jednáním, musí takové jednání doložit. Po předložení skutečností, které nasvědčují takovému jednání, je na žalovaném, tedy zaměstnavateli, aby prokázal, že k němu nedošlo. K posouzení dojde prostřednictvím vnitrostátních soudů či jiných příslušných orgánů. Jedná se o zvláštní úpravu sdíleného důkazního břemene, kdy dochází k jeho přenosu ze žalobce na žalovaného.

Žalobce může uplatnit své právo na rovné zacházení, avšak právo na informace o výsledku výběrového řízení žalobce nemá. Podle názoru soudu však nelze vyloučit, že ač zaměstnavatel informace poskytnout nemusí, může to vést k založení domněnky, že k přímé či nepřímé diskriminaci došlo. Při posuzování situace soud musí přihlídnout také k ostatním skutečnostem, jakými

jsou úroveň kvalifikace uchazeče, nepozvání k pohovoru či opětovné nepozvání k pohovoru. Autor také zdůrazňuje, že soud může zajistit, aby odepření informací neohrožovalo účinky příslušných antidiskriminačních směrnic.

V další části článku se autor věnuje platné české úpravě, která se nachází v občanském soudním řádu. Dosavadní praxe operuje se sdíleným důkazním břemenem, u kterého nedochází k jeho úplnému obrácení. V první fázi musí žalobce prokázat opodstatněnost žaloby, skrze důkazní prostředky, které musí diskriminačnímu jednání nasvědčovat, ne přímo dokazovat. Pokud žalobce nepředloží dostatek informací, dojde k zamítnutí žaloby soudem. V opačném případě se důkazní břemeno přenáší na žalovaného a ve třetí fázi je pak možné předložit případné repliky a dupliky sporu. S ohledem na rozsudek Meister již žalobce v první fázi dokazování nemusí předložit důkazy v podstatě žádné, neboť postačuje tvrzení o údajném nerovném zacházení ve spojení se skutečností, že neúspěšný uchazeč splňu-

je předpoklady pro nabízenou pracovní pozici, nebo že nebyla poskytnuta informace o výsledku výběrového řízení ze strany zaměstnavatele.

Autor poukazuje, že dosud preferované neodůvodňování nepřijetí do zaměstnání, aby se předešlo případným sporům, již pozbývá svého účinku. Na druhou stranu poskytování údajů o výběrovém řízení výrazně zasahuje do práva na ochranu osobních údajů daného subjektu, dále rozkrývá firemní politiku a také představuje administrativní zátěž pro zaměstnavatele.

Nejllepší možné východisko autor vidí v pečlivém vedení dokumentace o výběrových řízeních, kterou pak může zaměstnavatel v případném sporu využít. Autor však zdůrazňuje, že je nutné získat příslušné souhlasy se zpracováním osobních údajů všech uchazečů.

✿ Mgr. JAN MATES

pf 2014:

Rok aktualizací zdarma, když přivedete kolegu.

Dejte nám tip na svého kolegu nebo známého, který ještě nepoužívá přehledný právní informační systém **CODEXIS**.

A pokud se stane naším novým zákazníkem, dostanete rok aktualizací úplně zadarmo.
Oba dva.

Více informací a podmínky akce najdete na:
www.codexisadvokacie.cz, +420 596 613 333

z advokacie

SLOUPEK KARLA ČERMÁKA 62

Z ČESKÉ ADVOKACIE

Z kárné praxe **63**

Z jednání představenstva ČAK **68**

Nabídka zvýhodněného pojištění motorových vozidel
pro advokáty **69**

Věda nebo umění v Outů aréně?

Známa ratingová agentura Standard&Poors přidělila jakýmsi holandským derivátům nejvyšší hodnocení AAA, některé menší australské obce do nich investovaly volné finanční prostředky, deriváty ztratily během pár měsíců 90 % své hodnoty, australští strejdové se naštváli a podali na S&P žalobu. To bylo někdy v r. 2006, a teď Australský federální soud žalobě vyhověl, prohlásil ratingové hodnocení za zavádějící a klamavé a přiznal obcím náhradu škody ve výši 30 milionů australských dolarů.

Pro některé pražské městské části by to mohl být příklad hodný následování, pokud ovšem ten šunt, který nakoupily ony, vůbec nějaké ratingové hodnocení měl, a pokud pražští strejdové měli dost pod čepicí, aby se o to vůbec zajímali. Vypadá to, že ve skutečnosti měli pod čepicí o hodně víc, než ti australští prostáčekové, takže teď jsou české prachy fuč v nějakém bezpečném přístavu, ale není koho žalovat, jak to už u nás tak chodí. O ČR ani o ministra Chalupu ale dnes nejde.

Jde o to, jakými argumenty žalovaní v Austrálii (S&P, holandský emitent a australský obchodník s cennými papíry) žalobě čelili. Ratingové hodnocení je podle nich umění, a ne věda, takže jde o názory, na něž se vztahuje svoboda projevu, a ne o odpovědnost za škodu.

Nad tím bychom taky ještě mohli mávnout rukou, kdyby nebylo zemětřesení v Itálii. Tam dělali zase pro změnu rating (prognózu) seismologové, taky to bylo AAA (zemětřesení nehrozí), zemětřesení vzápětí přišlo, způsobilo obrovské škody na majetku i životech, a světe div se, i italský soud uznal právní odpovědnost seismologických prognostiků. Umění nebo věda? Svoboda projevu nebo odpovědnost?

Ani o to by už nakonec tak nešlo, kdyby čeští právníci z italského rozsudku ex promptu neusoudili na hlubokou pokleslost italského práva i justice a upřímně se nepozastavili nad tím, jak je něco takového v civilizaci vůbec možné. U nás, kde platí presumpce nevinu a zásada in dubio pro reo, by prý oni s italským prokurátorem nebo nějakou hloupou pro bono nadací, zastupující ty australské křováky, pěkně vyběhli, ba vynesli by je v zubech ze soudní síně. Ale za to za všechno může EU a její poťouchlé pomazánkové máslo, malinová marmeláda z dýní a okurky svobodně dlouhé 1 cm.

Český právník, a zvláště advokát, je hluboce přesvědčen o svobodě každé osoby, zejména právníké, dělat cokoli, co jí nebylo zákonem výslovně zakázáno, a o povinnosti státu žádnému nic nezakazovat ani nepřikazovat, a pokud snad něco už zakázáno či přikázáno bylo, okamžitě to v rámci deregula-

ce zase zrušit. Co je to nějaká poctivost, slušnost nebo dobrá víra? Samé žvásty! A jak mohl Heger vydáním protiústavní prohibiční vyhlášky pošlapat lidská práva s. r. o. Vrak na experimenty s metanolem? A kdo může svobodnému občanovi ve svobodném státu bránit v odesílání esemesek, za jejichž otevření zaplatí příjemce odesílateli 99 Kč? Tohle by prý byl totalitní stát, a bude pak prý ještě hůř, až se totalita ve své paternalistické zvrhlosti chopí nejen chlastu a esemesek, ale i paliv, kasin, spotřebitelských úvěrů, elektronických zdravotních knížek a stahování z internetu.

To tedy čítávám, kolegyně a kolegové, od vás v novinách a časopisech, a nedivím se pak, že vás italské zemětřesení a australský přístup k ratingu notně rozhodí. Uvažovat se dá totiž také tak, že ke svobodě patří i odpovědnost, včetně té právní. Za obsah, formu i možné důsledky nějakého sdělení odpovídá jeho autor, a ne jeho adresáti. Nevezmeš jména Vědy nadarmo! Zkuste to vysvětlit ekonomům, seismologům a četným dalším vědcům, včetně sebe samých. Nikdy neříkejte, že hloupost vašeho sdělení musel přece každý hned poznat. Každý to pozná při představení Jára Cimrmana nebo při čtení sloupku a směje se, ale ratingové agentury a seismologové své kusy v kabaretech a sloupcích nepředvádějí. Nedávají si platit za zábavu, ale za vědu.

Znáte rčení „a bove maiori discit arare minor“ (od starého vola se učí orat mladý). Přesto se mnozí ještě rozčilujete, proč se má koncipovat pět let, a že tři koncipienti na jednoho advokáta jsou strašně málo. Pravda je, že napsat návrh na platák se každý v praxi naučí za dva dny a založit eseróčko za týden, ale poctivosti se někdo nenaučí ani za celý život. Zejména když při tom musí učit orat 20 mladých volů najednou, a ještě sehnat státní zakázky na orbu, aby mu volové taky něco vydělali k tíži státního rozpočtu.

Rádi citujete Celsa, že „ius est ars boni et aequi“. Přeložme si to jednoduše, jako že „právo je umění poctivosti“. Pak by tedy právo nebyla žádná věda, ale umění, a to nikoliv umění někoho podfouknout, ani umění nedat se podfouknout, ale umění nikdy nikoho nepodfouknout.

Příštím generacím přeji hodně úspěchů při přijímání talentových zkouškách poctivosti na Akademii právnických umění. Aby se nakonec nemuselo koncipovat deset let v poměru ne 1 : 3, ale 1 : 1. Ani to nebude nic platné, jestli je pravda, že komu není shůry dáno, v apatyce nekoupí. To by byl s právem jako vědou úplný konec, podobně jako s ekonomikou a možná i seismologií. Budou z nás baviči, a ti nejlepší se budou ukazovat v Outů aréně vždy na Silvestra v pořadu Bavič roku. Určitě se zúčastním.

PF 2013!

Listopad 2012

✦ KAREL ČERMÁK

Z kárné praxe

Jde o kárné provinění, jestliže advokát po splnění podmínek smluv o úschově kupních cen neprovede převody prodávajícím a finančním úřadům.

Rozhodnutí kárného senátu kárné komise České advokátní komory ze dne 8. dubna 2011, sp. zn. K 155/2010

Kárně obviněný Mgr. M. Š., advokát,

se dopustil kárného provinění tím, že

1. poté, co jako schovatel na základě kupní smlouvy ze dne 2. 8. 2010, uzavřené mezi O. a V. A. jako prodávajícím a T. B. jako kupujícím, převzal do své úschovy celou kupní cenu ve výši 1 430 000 Kč, kterou se zavázal vyplatit co do výše 1 387 100 Kč prodávajícím do 5 dnů poté, co obdrží originál výpisu z katastru nemovitostí se zapsaným vlastnickým právem na kupující T. B. nebo originál kupní smlouvy s vyznačenou doložkou o provedení vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí, a co do výše 42 900 Kč na účet příslušného finančního úřadu nejpozději do pěti pracovních dnů od předložení originálu k přiznání daní z převodu s podacím razítkem finančního úřadu nebo předložení prohlášení prodávajících o tom, že přiznání k daní z převodu nemovitostí bylo podáno, a ačkoliv podmínky pro výplatu depozita byly splněny, prodávajícím vyplatil pouze část depozita ve výši 700 000 Kč, přičemž nejméně do 21. 10. 2010 jim nevyplatil depozitum ve výši 687 100 Kč, ani nevyplatil na účet příslušného finančního úřadu částku 42 900 Kč, přičemž prodávajícím nepravdivě tvrdil, že výplaty úschov zadržela banka,

2. poté, co jako schovatel na základě kupní smlouvy ze dne 14. 5. 2010, uzavřené mezi B. C. jako prodávajícím a obchodní společností D., s. r. o. jako kupujícím, převzal do své úschovy celou kupní cenu ve výši 10 000 000 Kč, kterou se zavázal vyplatit mimo jiné co do výše 1 700 000 Kč na účet prodávajícího do 5 dnů poté, co obdrží originál či ověřenou fotokopii výpisu z katastru nemovitostí se zapsaným vlastnickým právem na kupující nebo originál či ověřenou fotokopii kupní smlouvy s vyznačením právních účinků vkladu do katastru nemovitostí, a co do výše 300 000 Kč vyplatit prodávajícímu do pěti pracovních dnů od předložení potvrzení o úhradě daně z převodu nemovitostí, a ačkoliv podmínky pro výplatu depozita byly splněny nejpozději dne 23. 8. 2010, prodávajícímu přes jeho opakované výzvy depozitum v celkové výši 2 000 000 Kč nejméně do 27. 9. 2010 nevyplatil, ač sliboval, že tak učiní, přičemž nepravdivě tvrdil, že platby již provedl, popř. se vmlouval na problémy se svým účtem,

3. poté, co jako schovatel na základě kupní smlouvy ze dne 23. 7. 2010, uzavřené mezi I. a J. E. jako prodávajícími a K. a L. F. jako kupujícími, převzal do své úschovy celou kupní cenu ve výši 1 630 000 Kč, kterou se zavázal vyplatit co do

výše 1 581 100 Kč prodávajícím do 5 dnů poté, co obdrží výpis z katastru nemovitostí se zapsaným vlastnickým právem na kupující nebo kupní smlouvu s doložkou o provedení vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí, a co do výše 48 900 Kč na účet příslušného finančního úřadu nejpozději do pěti pracovních dnů od předložení originálu k přiznání daní z převodu s podacím razítkem finančního úřadu, a ačkoliv podmínky pro výplatu depozita byly splněny nejpozději dne 24. 8. 2010, prodávajícím přes jejich opakované výzvy vyplatil dne 24. 9. 2010 pouze část depozita ve výši 700 000 Kč, a přestože jim dne 29. 9. 2010 formou sms slíbil, že na jejich účet zašle zbytek kupní ceny, nejméně do 21. 10. 2010 jim depozitum ve výši 881 100 Kč nevyplatil, ani nevyplatil na účet příslušného finančního úřadu částku 48 900 Kč,

4. poté, co jako schovatel na základě kupní smlouvy ze dne 14. 5. 2010, uzavřené mezi M. G. jako prodávajícím a B. C. jako kupujícím, převzal do své úschovy kupní cenu ve výši 8 000 000 Kč, kterou se zavázal vyplatit na účet prodávajícího co do výše 7 760 000 Kč do 5 dnů poté, co obdrží originál či ověřenou fotokopii výpisu z katastru nemovitostí, na němž bude jako vlastník zapsán kupující, nebo originál či ověřenou fotokopii kupní smlouvy s vyznačením právních účinků vkladu do katastru nemovitostí, a co do výše 240 000 Kč vyplatit prodávajícímu do pěti pracovních dnů od předložení potvrzení o úhradě daně z převodu nemovitostí, a ačkoliv podmínky pro výplatu depozita byly splněny nejpozději dne 28. 5. 2010, prodávajícímu přes jeho opakované výzvy vyplatil až dne 16. 6. 2010 pouze část depozita ve výši 2 760 000 Kč, dne 24. 6. 2010 část depozita ve výši 5 000 000 Kč a zbývající část ve výši 240 000 Kč až dne 14. 10. 2010,

5. poté, co jako schovatel na základě kupní smlouvy ze dne 26. 4. 2010, uzavřené mezi manžely L. a D. J. jako prodávajícími a L. H. a N. K. kupujícími, převzal do své úschovy kupní cenu ve výši 2 290 000 Kč, kterou se zavázal vyplatit co do výše 1 265 000 Kč a co do výše 90 000 Kč na uvedené účty do pěti dnů od předložení ve smlouvě uvedených listin, co do výše 866 300 Kč na uvedený účet nejpozději do pěti pracovních dnů od předložení originálu nebo ověřené kopie listu vlastnictví, na němž jako vlastníci budou uvedeni kupující, a co do výše 68 700 Kč vyplatit do pěti pracovních dnů od předložení originálu přiznání k daní z převodu nemovitostí s podacím razítkem příslušného finančního úřadu na účet tohoto finančního úřadu, a ačkoliv podmínky pro výplatu depozita byly splněny, depozitum ani jeho část nejméně do 21. 10. 2010 nevyplatil,

6. poté, co jako schovatel na základě kupní smlouvy ze dne 14. 7. 2010, uzavřené mezi B. L. jako prodávajícím a D. M. jako kupující za účasti A. M. jako vedlejšího účastníka, převzal do své úschovy kupní cenu ve výši 1 250 000 Kč, kterou se zavázal vyplatit co do výše 561 345,15 Kč do pěti pracovních dnů ode dne 10. 9. 2010 na účet zajištěného věřitele, co do výše 251 154,85 Kč do pěti pracovních dnů od předložení listu vlastnictví, na němž jako vlastník bude zapsána kupující, na účet prodávajícího a co do výše 37 500 Kč vyplatit nejpozději do pěti pracovních dnů od předložení originálu přiznání

k dani z převodu nemovitosti s podacím razítkem příslušného finančního úřadu na účet tohoto finančního úřadu, a ačkoliv podmínky pro výplatu depozita byly splněny, depozitum ani jeho část nejméně do 21. 10. 2010 nevyplatil,

7. poté, co jako schovatel na základě kupní smlouvy ze dne 26. 8. 2010, uzavřené mezi C. N. jako prodávající a manželé P. a V. O. jako kupujícími, převzal do své úschovy část kupní ceny ve výši 211 125 Kč, kterou se zavázal co do výše 174 075 Kč vyplatit na účet prodávající nejpozději do pěti pracovních dnů od předložení originálu listu vlastnictví, na němž jako vlastníci budou uvedeni kupující, nebo po předložení originálu kupní smlouvy s doložkou o provedení vkladu, a co do výše 37 050 Kč vyplatit nejpozději do pěti pracovních dnů od předložení originálu příznání k dani z převodu nemovitosti s podacím razítkem příslušného finančního úřadu na účet tohoto finančního úřadu, a ačkoliv podmínky pro výplatu depozita byly splněny, depozitum ani jeho část nejméně do 21. 10. 2010 nevyplatil,

tedy

ad 1. až ad 7.

- nechránil a neprosazoval práva a oprávněné zájmy klienta a neřídil se jeho pokyny,
- při výkonu advokacie nejednal čestně a svědomitě,
- při výkonu advokacie nepostupoval tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu, když za tím účelem nedodržel pravidla profesionální etiky ukládající mu
 - povinnost všeobecně poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu,
 - povinnost plnit převzaté závazky,
 - povinnost v souvislosti s výkonem advokacie činit projevy nikoliv vědomě nepravdivé,
 - povinnost peníze a jiné hodnoty, které převzal ke stanovenému účelu, opatrovat s péčí řádného hospodáře, a nepoužít je jinak, nežli ke stanovenému účelu,
- nevyplatil klientovi veškeré prostředky okamžitě nebo v nejbližším termínu za podmínek odsouhlasených klientem,

čímž

ve všech skutcích ad 1. – 7. porušil ust. § 16 odst. 1, 2 a § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1, 2, 3 a čl. 9 odst. 2 Pravidel profesionální etiky a čl. 2 odst. 4 usnesení představenstva ČAK č. 7/2004 Věstníku.

Za to se mu podle § 32 odst. 3 písm. d) zákona č. 85/96 Sb., o advokacii, v platném znění, ukládá kárné opatření

dočasný zákaz výkonu advokacie na dobu 15 měsíců.

Kárně obviněný je povinen zaplatit České advokátní komoře částku 3000 Kč jako náhradu nákladů kárného řízení ve lhůtě 15 dnů od právní moci rozhodnutí na účet České advokátní komory.

Z odůvodnění:

Předseda kontrolní rady ČAK, jako kárný žalobce, podal dne 28. 12. 2010 na kárně obviněného kárné žaloby, vedené pod sp. zn. K 155/2010, K 156/2010, K 157/2010, K 158/2010, K 159/2010. Kárný senát tyto kárné žaloby na ústním jednání dne 8. 4. 2011 před zahájením jednání dle § 35e odst. 2 zákona o advokacii, s přihlédnutím k ust. § 23 odst. 3 tr. řádu, spojil ke společnému projednání a rozhodnutí s tím, že věc bude nadále vedena pod sp. zn. **K 155/2010**.

Popsaná jednání kárný žalobce hodnotil jako zaviněné porušení povinností advokáta stanovených mu zákonem o advokacii a stavovským předpisem, a to jako porušení závažné podle ust. § 32 odst. 2 zákona o advokacii.

Kárně obviněný k výše uvedeným kárným žalobám podal dne 4. 4. 2011 písemné vyjádření. Ve vyjádření uvedl, že všechny smlouvy o úschově byly podepsány. K nevyplacení úschov došlo na základě toho, že pod tlakem hraničícím až s vydíráním učinil pro svého klienta N. N. úkon, který ve svém důsledku pro kárně obviněného znamenal to, že nebyl následně schopen vyplatit řádně uvedené úschovy. Jednání jeho bývalého klienta je předmětem trestního řízení. Se stěžovateli manželé O. a V. A., manželé L. a D. J., panem B. L. uzavřel dohodu o uznání dluhu a jeho splátkách, zajištěnou notářským zápisem s přímou vykonatelností. Se stěžovateli manželé I. a J. E. dohodu o narovnání. V těchto případech pak jednorázově uhradil částku 250 000 Kč, u manželů I. a J. E. pak částku 350 000 Kč. Ve věci stěžovatele pana B. C. se snaží vyřešit věc postoupením pohledávky na svého otce, čemuž se stěžovatel nebrání. Dále uvedl, že veškerý likvidní majetek použil na úhradu svých závazků. Je mu líto uvedené situace, do které dostal stěžovatele, nešlo však o úmyslnou činnost. Čini veškeré dostupné kroky k nápravě.

Kárný senát nařídil v této věci jednání na den 8. 4. 2011. Jednání proběhlo za účasti kárně obviněného, který své písemné vyjádření ze dne 4. 4. 2011 doplnil tak, že věci stěžovatelů vedené původně pod sp. zn. K 156-159/2010 jsou předmětem prověřování policie ČR. Dále uvedl, že ve věci stěžovatelů manželů O. a V. A. (původně sp. zn. K 155/2010) z původní úschovy vyplatil částku 700 000 Kč a dále dalších 250 000 Kč. K úhradě mu tak zbývá částka 480 000 Kč + dohodnutý úrok z prodlení. K důkazu předložil pak dohodu o uznání dluhu, dále notářský zápis o přímé vykonatelnosti závazku osoby povinné, obojí ze dne 18. 11. 2010.

Ve věci stěžovatele B. C. (původně sp. zn. K 156/2010) uvedl, že úschova ve výši 2 miliony korun vyplacena nebyla, stěžovatel si podal návrh na vydání platebního rozkazu, kárně obviněný odpor nepodal.

Ve věci stěžovatelů manželů I. a J. E. (původně sp. zn. K 157/2010) uvedl, že z původní úschovy ve výši 1 630 000 Kč byla uhrazena částka 700 000 Kč a dále částka 350 000 Kč, současný dluh z této úschovy činí částku 580 000 Kč. K důkazu předložil pak dohodu o narovnání ze dne 2. 11. 2010.

Ve věci stěžovatele pana M. G. (původně sp. zn. K 158/2010) uvedl, že úschova byla vyplacena v plné výši, ale později.

Ve věci stěžovatelů manželů L. a D. J. (původně sp. zn. K 159/2010) uvedl, že ke dni 5. 11. 2010 byla se stěžovateli

uzavřena dohoda o uznání dluhu a k tomuto datu zůstávala k úhradě z původní úschovy ve výši 2 290 000 Kč částka 866 000 Kč. Po uzavření dohody o narovnání byla uhrazena částka 250 000 Kč a k doplacení v této věci zůstává částka 685 000 Kč. K důkazu předložil pak dohodu o uznání dluhu, dále notářský zápis o přímé vykonatelnosti závazku osoby povinné, obojí ze dne 5. 11. 2010.

Ve věci stěžovatele pana B. L. (původně sp. zn. K 159/2010) uvedl, že se stěžovatelem uzavřel dohodu o uznání dluhu a notářský zápis o přímé vykonatelnosti, obojí ze dne 18. 11. 2010, k tomuto datu zbývala k úhradě z původní úschovy částka 600 000 Kč, tento stav trvá dosud. K důkazu předložil pak dohodu o uznání dluhu, dále notářský zápis o přímé vykonatelnosti závazku osoby povinné, obojí ze dne 18. 11. 2010.

Ve věci stěžovatelky paní C. N. (původně sp. zn. K 159/2010) uvedl, že úschova byla vyplacena v plné výši.

Kárně obviněný dále uvedl, že si je vědom svých pochybení, vyplývajících z uzavřených smluv se stěžovateli. Odpovědnosti se nezříká, snaží se činit veškeré dostupné úkony k tomu, aby napravil svoje pochybení. Je připraven nést potrestání od ČAK.

V řízení před kárným senátem byly provedeny tyto důkazy, které kárný senát považoval za důležité pro rozhodnutí ve věci a které byly součástí spisu.

Věc vedena původně pod sp. zn. K 155/2010:

- Stížnost stěžovatelů, ze které kárný senát zjistil, že kárně obviněný na základě kupní smlouvy převzal do úschovy od kupující finanční prostředky za prodej bytu. Podle kupní smlouvy měl stěžovatelům vyplatit částku 1 387 100 Kč nejpozději do pěti pracovních dnů od předání listu vlastnictví s vyznačením nového vlastníka nemovitosti, případně do pěti pracovních dnů od předání kupní smlouvy s doložkou provedení vkladu a předložení protokolu o předání bytu. Vklad práva byl zapsán ke dni 20. 8. 2010, dne 25. 8. 2010 byl předán byt. Do září 2010 nebylo schovatelem vyplaceno ničeho.
- Kupní smlouva ze dne 2. 8. 2010, uzavřená mezi stěžovatelem – jako prodávajícím, kupující a kárně obviněným jako schovatelem, ze které kárný senát zjistil zejména dle článku IV, že schovatel měl povinnost nejpozději do pěti pracovních dnů od předložení originálu nebo ověřené kopie listu vlastnictví, na němž jako vlastník bude uvedena kupující, nebo od předložení originálu nebo ověřené kopie kupní smlouvy s doložkou o provedení vkladu do kat. nem. a předložení protokolu o předání nemovitosti, uhradit částku ve výši 1 387 100 Kč ve prospěch stěžovatelů na jejich účet. Dále se schovatel zavázal nejpozději do pěti pracovních dnů od předložení originálu k přiznání dani z převodu s podacím razítkem příslušného finančního úřadu nebo předložení prohlášení prodávajících o tom, že přiznání k dani z převodu nemovitostí bylo podáno, vyplatit zbytek kupní ceny ve výši 42 900 Kč na účet finančního úřadu.
- Předávací protokol ze dne 25. 8. 2010, kterým stěžovatelé předali kupující nemovitost.

- Uznání dluhu a dohoda o jeho splácení ze dne 18. 11. 2010 a notářský zápis o přímé vykonatelnosti závazku osoby povinné ze dne 18. 11. 2010, ze kterých kárný senát zjistil, že kárně obviněný k datu 18. 11. 2010 uznal dluh vůči stěžovatelům ve výši 480 000 Kč, představující zbytek nevyplacené úschovy. Zároveň se kárně obviněný zavázal uhradit stěžovatelům náklady za právní zastoupení spojené s vymáháním dlužné částky ve výši 5400 Kč, dále se zavázal uhradit smluvní pokutu ve výši 43 700 Kč, a pro případ, že dohodnutá částka nebude uhrazena v dohodnutém termínu, tj. do 20. 12. 2010, se kárně obviněný zavazuje hradit smluvní pokutu ve výši 1000 Kč za každý den prodlení. Notářský zápis pak obsahuje ujednání o svolení k přímé vykonatelnosti k vymáhání dlužné částky.

Věc vedena původně pod sp. zn. K 156/2010:

- Stížnost stěžovatele, ze které kárný senát zjistil, že kárně obviněný měl za podmínek uvedených v kupní smlouvě ze dne 14. 5. 2010 stěžovateli uhradit z úschovy částku 1 700 000 Kč. Podmínky pro výplatu byly splněny ke dni 23. 8. 2010. Dále měl kárně obviněný poukázat stěžovateli nebo finančnímu úřadu částku ve výši 300 000 Kč jako daň z převodu nemovitostí. Stěžovatel žádné prostředky od schovatele neobdržel.
- Kupní smlouva ze dne 14. 5. 2010, uzavřená mezi stěžovatelem – jako prodávajícím, kupujícím a kárně obviněným jako schovatelem, ze které kárný senát zjistil, že podle čl. 2 této smlouvy měl schovatel povinnost nejpozději do pěti pracovních dnů od předložení originálu nebo ověřené kopie listu vlastnictví, na němž jako vlastník bude uveden kupující, nebo od předložení originálu nebo ověřené kopie kupní smlouvy s vyznačením právních účinků vkladu do katastru nemovitostí uhradit částku ve výši 1 700 000 Kč ve prospěch stěžovatele na jeho účet. Dále se schovatel zavázal nejpozději do pěti pracovních dnů od předložení potvrzení o úhradě daně z převodu nemovitostí vyplatit stěžovateli částku ve výši 300 000 Kč.
- Dopis stěžovatele ze dne 14. 2. 2011, ze kterého kárný senát zjistil, že stěžovateli nebylo ze strany kárně obviněného uhrazeno ničeho. Stěžovatel na něj podal trestní oznámení a v civilním soudním řízení podal návrh na vydání platebního rozkazu.

Věc vedena původně pod K 157/2010:

- Stížnost stěžovatele, ze které kárný senát zjistil, že kárně obviněný na základě kupní smlouvy ze dne 23. 7. 2010 převzal od kupujících finanční prostředky za prodej nemovitosti, podle kupní smlouvy měl stěžovatelům vyplatit částku 1 581 100 Kč. Vklad práva byl zapsán dne 11. 8. 2010. Kárně obviněnému byla tato skutečnost oznámena dne 24. 8. 2010. Až dne 24. 9. 2010 byla na účet stěžovatelů vyplacena část úschovy ve výši 700 000 Kč.
- Kupní smlouva ze dne 23. 7. 2010, uzavřená mezi stěžovatelem – jako prodávajícím, kupujícími a kárně obviněným jako schovatelem, ze které kárný senát zjistil

zejména dle § 3 odst. 2 kupní smlouvy, že schovatel měl povinnost vyplatit nejpozději do pěti pracovních dnů od předložení listu vlastnictví, na němž jako vlastníci budou uvedeni kupující, nebo od předložení kupní smlouvy s doložkou o provedení vkladu do katastru nemovitostí částku ve výši 1 581 100 Kč ve prospěch stěžovatelů na jejich účet. Dále se schovatel zavázal nejpozději do pěti pracovních dnů od předložení originálu k přiznání dani z převodu nemovitostí s podacím razítkem příslušného finančního úřadu vyplatit zbytek kupní ceny ve výši 48 900 Kč na účet finančního úřadu.

- Dohoda o narovnání ze dne 2. 11. 2010, ze které kárný senát zjistil, že kárně obviněnému k datu 2. 11. 2010 zbývá uhradit stěžovatelům částku ve výši 881 100 Kč a dále částku 48 900 Kč. Kárně obviněný se zavázal uhradit stěžovatelům celkem částku 930 000 Kč, přičemž částku 350 000 Kč uhradí v den podpisu uvedené smlouvy. Zbytek částky ve výši 580 000 Kč nejpozději do 20. 12. 2012.
- E-mail stěžovatelů ze dne 3. 3. 2011, ze kterého kárný senát zjistil, že doplatek kárně obviněného činí částku 580 000 Kč.

Věc vedena původně pod sp. zn. K 158/2010:

- Stížnost stěžovatele, ze které kárný senát zjistil, že stěžovatel kupní smlouvou ze dne 14. 5. 2010 s právními účinky vkladu ke dni 21. 5. 2010 převedl na kupujícího nemovitosti za kupní cenu 8 mil. korun českých. Tato smlouvu sepisoval kárně obviněný. Podle uvedené smlouvy se kárně obviněný zavázal stěžovateli vyplatit částku 7 760 000 Kč, a to do pěti pracovních dnů od předložení dokladů prokazujících převod vlastnictví. Dále se zavázal dle smluvních podmínek ve lhůtě pěti pracovních dnů od předložení potvrzení úhrady daně z převodu nemovitostí vyplatit zbytek kupní ceny ve výši 240 000 Kč. Po opakovaných urgencích byla stěžovateli uhrazena dne 16. 6. 2010 částka 2 760 000 Kč, dne 24. 6. 2010 částka 5 000 000 Kč.
- Kupní smlouva ze dne 14. 5. 2010 uzavřená mezi stěžovatelem – jako prodávajícím, kupujícím a kárně obviněným jako schovatelem, ze které bylo zjištěno zejména ze čl. 2 této smlouvy, že schovatel měl povinnost vyplatit nejpozději do pěti pracovních dnů od předložení originálu nebo ověřené kopie listu vlastnictví, na němž jako vlastník bude uveden kupující, nebo od předložení originálu nebo ověřené kopie kupní smlouvy s vyznačením právních účinků vkladu do katastru nemovitostí, uhradí ve výši 7 760 000 Kč ve prospěch stěžovatele na jeho účet. Dále se schovatel zavázal nejpozději do pěti pracovních dnů od předložení potvrzení o úhradě daně z převodu nemovitostí vyplatit stěžovateli částku ve výši 240 000 Kč.
- Dopis stěžovatele ze dne 19. 10. 2011, ze kterého kárný senát zjistil, že stěžovateli byla dne 14. 10. 2010 uhrazena částka 240 000 Kč. Úschova tak byla vyplacena celá.

Věc vedena původně pod sp. zn. K 159/2010:

Skutek ad 1.

- Stížnost stěžovatelů, ze které kárný senát zjistil, že kárně obviněný po uzavření kupní smlouvy ze dne 26. 4. 2010 nevyplatil stěžovatelům částku 866 300 Kč, ani částku 68 700 Kč jako úhradu daně z převodu nemovitostí.
- Kupní smlouva ze dne 26. 4. 2010 uzavřená mezi stěžovateli – jako prodávajícími, kupujícími a kárně obviněným jako schovatelem, ze které kárný senát zjistil zejména dle § 2 odst. 5 písm. a) této smlouvy, že kárně obviněný se zavázal vyplatit stěžovatelům do pěti dnů od předložení ve smlouvě uvedených listin částku ve výši 1 265 000 Kč a částku 90 000 Kč. Dle § 2 odst. 5 písm. b) se zavázal vyplatit nejpozději do 5 pracovních dnů po předložení originálu nebo ověřené kopie listu vlastnictví, na němž jako vlastníci budou uvedeni kupující, částku 866 300 Kč, a dle § 2 odst. 5 písm. c) se kárně obviněný zavázal nejpozději do pěti pracovních dnů od předložení originálu k přiznání dani z převodu nemovitostí s podacím razítkem příslušného finančního úřadu, vyplatit zbytek kupní ceny ve výši 68 700 Kč na účet stěžovatelů.
- Uznání dluhu a dohoda o jeho splácení ze dne 5. 11. 2010 a notářský zápis o přímé vykonatelnosti závazku osoby povinné ze dne 5. 11. 2010, ze kterých kárný senát zjistil, že kárně obviněný k datu 5. 11. 2010 uznal dluh vůči stěžovatelům ve výši 685 000 Kč, představující zbytek nevyplacené úschovy. Zároveň se kárně obviněný zavázal uhradit stěžovatelům náklady za právní zastoupení spojené s vymáháním dlužné částky ve výši 3000 Kč, dále se zavázal uhradit smluvní pokutu ve výši 6545 Kč a úrok z prodlení ve výši 5091 Kč. Kárně obviněný se zavázal dlužnou částku uhradit nejpozději do 20. 12. 2010. Notářský zápis pak obsahuje ujednání o svolení k přímé vykonatelnosti k vymáhání dlužné částky.
- Dopis stěžovatele ze dne 9. 3. 2011, ze kterého se zjišťuje, že stěžovatelům od února 2011 nebyla poukázána žádná platba.

Skutek ad 2.

- Stížnost stěžovatele, ze které kárný senát zjistil, že kárně obviněný po uzavření kupní smlouvy ze dne 14. 7. 2010 nevyplatil stěžovateli částku 561 345,15 Kč na účet úvěřující banky, částku ve výši 251 154,85 Kč na účet stěžovatele a částku ve výši 37 500 Kč jako úhradu daně z převodu nemovitostí.
- Kupní smlouva ze dne 14. 7. 2010 uzavřená mezi stěžovatelem – jako prodávajícím, kupujícím a kárně obviněným jako schovatelem, ze které kárný senát zjistil zejména dle § 3 odst. 4 této smlouvy, že kárně obviněný se zavázal vyplatit nejpozději do pěti dnů od zaplacení druhé části kupní ceny na účet zajištěného věřitele částku 561 345,15 Kč, a dále do pěti pracovních dnů od předložení listu vlastnictví, na němž jako vlastník budou uvedeni kupující, částku 251 154,85 Kč na účet stěžovatele. Dále dle § 3 odst. 4 se kárně obviněný zavázal nejpozději do pěti pracovních dnů od předložení

originálu přiznání k dani z převodu nemovitostí s podacím razítkem příslušného finančního úřadu, vyplatit zbytek kupní ceny ve výši 37 500 Kč na účet příslušného finančního úřadu.

- Uznání dluhu a dohoda o jeho splácení ze dne 18. 11. 2010 a notářský zápis o přímé vykonatelnosti závazku osoby povinné ze dne 18. 11. 2010, ze kterých kárný senát zjistil, že kárně obviněný k datu 18. 11. 2010 uznal dluh vůči stěžovateli ve výši 600 000 Kč, představující zbytek nevyplacené úschovy. Zároveň se kárně obviněný zavázal uhradit stěžovateli náklady za právní zastoupení spojené s vymáháním dlužné částky ve výši 5400 Kč, dále se zavázal uhradit smluvní pokutu ve výši 34 888 Kč, to vše nejpozději do 20. 12. 2010. V případě nedodržení tohoto termínu se kárně obviněný zavázal hradit smluvní pokutu ve výši 1000 Kč za každý den prodlení. Notářský zápis pak obsahuje ujednání o svolení k přímé vykonatelnosti k vymáhání dlužné částky.
- E-mail stěžovatele ze dne 11. 2. 2011, ze kterého se zjišťuje, že stěžovatel od uzavření smlouvy o uznání dluhu od kárně obviněného žádnou částku neobdržel.

Skutek ad 3.

- Stížnost, ze které kárný senát zjistil, že kárně obviněný po uzavření kupní smlouvy ze dne 26. 8. 2010 nevyplatil stěžovateli částku 174 075 Kč a částku ve výši 37 050 Kč jako úhradu daně z převodu nemovitostí. Vklad práva byl zapsán dne 1. 10. 2010 s právními účinky vkladu ke dni 17. 9. 2010.
- Kupní smlouva ze dne 26. 8. 2010 uzavřená mezi stěžovatelkou – jako prodávající, kupujícími a kárně obviněným jako schovatelem, ze které kárný senát zjistil, zejména dle § 3 odst. 6 této smlouvy, že kárně obviněný se zavázal vyplatit nejpozději do pěti pracovních dnů od předložení listu vlastnictví, na němž jako vlastníci budou uvedeni kupující, částku 174 075 Kč na účet stěžovatelky. Dále dle § 3 odst. 7 písm. c) se kárně obviněný zavázal nejpozději do pěti pracovních dnů od předložení originálu přiznání k dani z převodu nemovitostí s podacím razítkem příslušného finančního úřadu, vyplatit zbytek kupní ceny ve výši 37 050 Kč na účet příslušného finančního úřadu.
- Dopis stěžovatelky ze dne 1. 3. 2011, ze kterého se zjišťuje, že stěžovatelka peníze z úschovy obdržela.

Z výpisu z matriky kárně obviněného bylo zjištěno, že kárně obviněný má pozastaven výkon advokacie od 1. 1. 2011 na vlastní žádost ze zdravotních důvodů.

Na základě takto zjištěného skutkového stavu dospěl kárný senát k závěru, že kárně žaloby byly podány důvodně. V daném případě kárně obviněný porušil svoje povinnosti velmi závažným způsobem. V daných věcech se jedná o stejné prohřešky, kterých se kárně obviněný dopustil. Jak vyplývá i z jeho vyjádření, kárně obviněný spojil výkon advokacie s podnikáním, což nikdy nevede k dobrým výsledkům. Pokud tyto činnosti nejsou od sebe důsledně oddělovány, brzy vyvstanou závažné problémy, což se projevilo i v tomto případě, a bylo to také hlavní příčinou současných problé-

mů kárně obviněného. Dle kárného senátu není horší prohřešek ve vztahu ke klientům, než je zpronevěra depozita. Jedná se tedy v těchto případech o velmi závažné porušení povinností advokáta. V tomto směru tedy nebylo jakéhokoliv sporu o závažném jednání kárně obviněného i o tom, že kárně žaloby byly podány důvodně.

Pokud jde o uložení kárného opatření, pak kárný senát nemohl přehlédnout přístup kárně obviněného k řešení daných problémů. Kárně obviněný je aktivní, snaží se celou záležitost v rámci svých možností řešit. V řízení předložil u většiny stěžovatelů dohody o uznání dluhu, notářské zápisy s přímou vykonatelností závazku povinné osoby, dohodu o narovnání. V mezidobí od podání stížností provedl částečné výplaty svých dluhů z dosud nevyplacených úschov, což stěžovatelé potvrzovali. V rámci uzavřených dohod se kárně obviněný kromě dlužné částky zavázal i k úhradě smluvních pokut, úroků z prodlení, nákladů právních zastoupení. Kárně obviněný si je tedy vědom svých pochybení, vyplývajících mu z uzavřených smluv se stěžovateli. Odpovědnosti se v rámci svých vyjádření i z průběhu ústního jednání nezříká, snažil se, jak je uvedeno výše, o nápravu svých pochybení a je připraven nést potrestání.

Z tohoto důvodu proto kárný senát uložil kárně obviněnému toliko dočasný zákaz výkonu advokacie a nikoliv vyškrtnutí ze seznamu advokátů, které by, s ohledem na charakter jeho porušení povinností, jako jediné přicházelo v úvahu. Uvedené jednání velmi narušuje důvěru občanů v advokátní stav a takovéto, byť třeba ojedinělé jednání, poškozují ve svém důsledku velmi závažně advokátní stav jako celek. Nicméně, z výše uvedených důvodů, byla zvolena varianta dočasného zákazu výkonu advokacie a kárně obviněnému byla dána možnost urovnat si v mezidobí svoje pracovní, rodinné i zdravotní poměry. Pokud jde o zvolení délky dočasného zákazu advokacie, má kárný senát zato, že uložená doba v polovině zákonem stanovené maximální délky, odpovídá okolnostem případu a je tak lhostou přiměřenou.

✦ Připravil JUDr. JAN SYKA,
vedoucí oddělení pro věci kárné ČAK.

NOVINKA C. H. BECK

A. J. Bělohávek

Komentář reaguje na nejrozsáhlejší novelu zákona o rozhodčím řízení účinnou od 1. dubna 2012

Vázané v plátně, 1776 stran
cena 1 990 Kč, obj. číslo EKZ145

Objednávejte se slevou
v eShopu na www.beck.cz

Z jednání představenstva ČAK

Představenstvo ČAK se ve dnech 12. – 13. 11. 2012 sešlo na své 32. schůzi v tomto volebním období v sídle ČAK (Kaňkově paláci) v Praze. Jako pravidelně projednali členové představenstva ČAK nejprve pozastavení výkonu advokacie některým kolegům – advokátům či vyškrtnutí ze seznamu advokátů.

Členové představenstva ČAK po krátké diskusi vzali mimo jiné na vědomí rámcový program seminářů pro advokátní koncipienty.

Představenstvo ČAK se věnovalo **posouzení návrhu věcného záměru zákona o bezplatné právní pomoci** dle připomínek Legislativní rady vlády. Návrh předložilo Ministerstvo spravedlnosti. Místopředseda ČAK pro legislativu JUDr. Vladimír Papež připomněl, že jde již o několikátý pokus o úpravu uvedené problematiky a předložený věcný záměr se snaží upravit poradenství, procesní zastoupení i právní pomoc pro bono. Věcný záměr nebyl dosud rozeslán do připomínkového řízení.

Členové představenstva jednomyslně vyslovili zásadní NE věcnému záměru tohoto zákona, a to zejména proto, že návrh zásadním způsobem prolamuje princip profesní samosprávy a zavádí svého druhu závislou „státní advokacii“, a to zavedením seznamu poskytovatelů právních služeb placených státem, který by měl existovat souběžně se seznamem advokátů ČAK. Představenstvo ČAK pověřilo JUDr. Papeže ve věci dále jednat se zástupci Ministerstva spravedlnosti a uložilo mu předložit na lednové zasedání koncepci možných úprav poskytování právní pomoci s využitím předchozích návrhů ČAK a se zapracováním zahraničních zkušeností.

Představenstvo dále projednávalo připomínky a náměty orgánů a poradních orgánů ČAK, které se týkaly návrhu možných změn zákona o advokacii. S přihlédnutím k jejich počtu a věcné složitosti bylo o části z nich rozhodnuto přímo na

jednání představenstva, o některých se bude hlasovat po jejich zpracování odborem legislativy buď prostřednictvím per rollam hlasování, nebo na některém z dalších zasedání představenstva. Koncepční novelizační materiál bude následně advokátnímu stavu k dispozici pro seznámení na webu ČAK a vedení Komory ho bude projednávat nejen s Ministerstvem spravedlnosti, ale i s ostatními justičními profesemi.

Představenstvo ČAK vzalo na vědomí informaci o návrhu skupiny senátorů zastoupených advokátem Pavlem Uhlem, podaném k Ústavnímu soudu, na zrušení vyhlášky č. 484/2000 Sb.

Místopředseda ČAK pro legislativu JUDr. Vladimír Papež seznámil členy představenstva ČAK s připomínkovým řízením k návrhu novely zkušebního řádu, kárného řádu a advokátního tarifu. Po diskusi bylo JUDr. Papežovi uloženo, aby do těchto novel zákonných předpisů navrhl závěry a rozhodnutí, které vyplývají z rozhodnutí představenstva.

Předseda ČAK JUDr. Martin Vychopeň seznámil představenstvo se zprávou o auditu na použití grantu ČAK, který byl čerpán na projekt mediace. Závěr auditorské zprávy zahrnuje kladné hodnocení.

Tajemník ČAK JUDr. Ladislav Krym seznámil členy představenstva ČAK s návrhem dodatku č. 23 k pojistné smlouvě, který upravuje především problematiku českých advokátů působících na Slovensku, tj. odpovědnosti hostujících i usazených advokátů, provozu kanceláře a možnosti oznámení pojistné události zástupcem a nástupcem advokáta a ČAK. Návrh dodatku byl schválen a představenstvo pověřilo předsedu uzavřením dodatku a tajemníka zveřejněním informace (viz Aktuality, str. 18).

Podrobný zápis z 32. schůze představenstva ČAK (stejně jako všechny ostatní) jsou všem advokátům a advokátním koncipientům k dispozici na [www.cak.cz/rubrika Orgány Komory/ /Představenstvo/Zápis z jednání](http://www.cak.cz/rubrika/Organy_Komory/Predstavenstvo/Zapis_z_jednani).

✿ icha

Nabídka zvýhodněného pojištění motorových vozidel pro advokáty

POJIŠŤOVACÍ MAKLEŘ WI-ASS ČR, S. R. O. KROMĚ POJIŠTĚNÍ PROFESNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODY ZPŮSOBENÉ PŘI VÝKONU ADVOKACIE NABÍZÍ PRO ADVOKÁTY TAKÉ DALŠÍ ZVÝHODNĚNÉ POJISTNÉ PRODUKTY.

Podrobněji bychom vás rádi informovali o aktuální nabídce pojištění motorových vozidel:

Ve spolupráci s renomovanými pojišťovnami působícími na našem pojišťovacím trhu jsme pro advokáty připravili nabídku komplexního autopojištění. Podařilo se vyjednat slevy ve výši 60 % ze základních sazeb pro všechny níže uvedené druhy pojištění. Tato sleva je poskytována vždy, a to i v případě souběhu s doloženým bonusem za bezeškodní průběh. Vozidlo tedy může být pojištěno s bonusem až 50 % z havarijního pojištění a povinného ručení dle konkrétního případu (vyhledaným v registru České kanceláře pojistitelů) a pro advokáty bude dále započtena sleva 60 % na celou pojistnou smlouvu.

I nadále jsme však připraveni zajistit výběrové řízení a předložit nabídky všech významných pojistitelů na českém trhu.

Pojištění může dle vašeho výběru zahrnovat následující krytí:

- **Povinné ručení** – pojištění odpovědnosti za škody způsobené provozem vozidla
- **Havarijní pojištění** – Pojištění havárie, odcizení, živelních škod a vandalismu

Doplňková pojištění – Pojištění skel

- Pojištění úrazu přepravovaných osob
- Pojištění zavazadel
- Pojištění nákladů na náhradní vozidlo
- Připojištění asistenčních služeb

Pojištění je určeno jak pro nová vozidla (včetně vozidel porizovaných na leasing), tak pro vozidla po skončení leasingu nebo pro starší vozy.

I když leasingové a úvěrové společnosti nabízejí sjednání pojištění a jeho placení v rámci leasingových splátek, často takové pojištění pro vás není cenově výhodnější než uzavření individuální pojistné smlouvy. Výhodou individuálního pojištění je možnost započtení bonusu z předchozích pojistných smluv a jeho zohlednění po celou dobu pojištění. Za další výhodu považujeme i možnost pravidelné aktualizace pojistné částky vozidla na jeho obecnou cenu (tj. snížení pojistné částky vozu v závislosti na jeho prodejnosti), a to i během doby splácení leasingu nebo úvěru, což má za následek i snížení pojistného.

Pojištění nových vozidel je uzavíráno na pořizovací cenu dle doložené faktury. Starší vozidla se pojišťují na aktuální obecnou cenu.

Pro nová vozidla do 90 dnů od jejich pořízení je také možné sjednat také pojištění EUROGAP, které až po dobu tří let v případě pojistné události kryje rozdíl mezi pořizovací novou cenou vozidla a obecnou cenou, jež klesá v závislosti na stáří vozu. Dále je možné do tohoto krytí zahrnout i spoluúčast, která bývá uplatněna u běžného havarijního pojištění.

V případě, že vás program zvýhodněného pojištění vozidel zaujal, jsou naši pracovníci připraveni vám předložit cenovou nabídku. Pro její přípravu je potřeba doložit kopii velkého technického průkazu (případně kopii vaší stávající pojistné smlouvy), kopii faktury od pořízení vozidla s výčtem příplatkové výbavy, aktuální počet ujetých kilometrů a informaci o zabezpečení vozidla proti odcizení (imobilizer, zámek převodovky, aktivní vyhledávání). Nabídku vám vyhotovíme kdykoli, i když do výročního dne vaší stávající pojistné smlouvy zbývá například půl roku. Zároveň vám v případě zájmu o realizaci pojištění naším prostřednictvím pomůžeme s ukončením dosavadní pojistné smlouvy. Standardní výpovědní lhůta je šest týdnů před výročním dnem pojistné smlouvy.

Naší další službou v oblasti pojištění motorových vozidel je, kromě již zmíněného stanovení aktuální obecné ceny vozidla, aktualizace, sjednání pojištění a jeho správy také pomoc při likvidaci pojistné události prostřednictvím naší dceřiné společnosti WI-ASS ČR servis s. r. o.

Na závěr uvádíme modelové příklady pojištění s použitím výše zmíněné slevy 60 %:

Příklad 1

Opel ZAFIRA 1,8, rok výroby 2006, pojistník právnická osoba, sídlo České Budějovice, bonus 35 % (povinné i havarijní), obecná cena vozu 200 000 Kč bez DPH, imobilizer.

Povinné ručení s limity 100/100, havarijní poj. allrisk (havárie, živelní, odcizení, vandalismus) se spoluúčastí 5 %/min. 5000 Kč, skla na 10 000 Kč – **ROČNÍ POJISTNÉ 8134 Kč**

Příklad 2

Ford Focus, rok výroby 2008, pojistník právnická osoba, Olomouc, bonus 50 % (povinné i havarijní), obecná cena vozu 320 000 Kč bez DPH, aktivní vyhledávání.

Povinné ručení s limity 100/100, havarijní poj. allrisk (havárie, živelní, odcizení, vandalismus) se spoluúčastí 10 %/min. 10 000 Kč, skla na 20 000 Kč, pojištění přepravovaných osob (200 000 Kč smrt úrazem/300 000 Kč trvalé následky úrazu) – **ROČNÍ POJISTNÉ 10 129 Kč**

Příklad 3

BMW X1, rok výroby 2012, pojistník právnická osoba, sídlo Praha, bonus 50 (povinné i havarijní), nová cena vozu 824 432 Kč bez DPH, mechanické zabezpečení, imobilizer.

Povinné ručení s limity 100/100, havarijní poj. allrisk (havárie, živel, odcizení, vandalismus) se spoluúčastí 5 %/min. 5000 Kč, skla na 20 000 Kč – **ROČNÍ POJISTNÉ 22 500 Kč**

Pojišťovací makléř **WI-ASS ČR, s. r. o.** nabízí pro členy ČAK také další **zvýhodněné pojistné produkty:**

- **Pojištění profesní odpovědnosti za škodu z činnosti insolvenčního správce**
- **Pojištění majetku dlužníka v insolvenční**
- **Pojištění profesní odpovědnosti za škodu z činnosti likvidátora, dražebníka a správce podniku**
- **Pojištění majetku advokátní kanceláře**
- **Pojištění denní dávky při pracovní neschopnosti**
Pojištění denní dávky, která je poskytována při pracovní neschopnosti pojištěné osoby způsobené nemocí či úrazem, pokud v jejím důsledku dojde ke ztrátě na výdělku.
- **Pojištění přerušení provozu z důvodu požáru a škody na zdraví, nemoci či úrazu**
Předmětem pojištění je následná škoda (ušlý zisk a stále náklady) způsobená přerušením provozu pojištěné osoby z důvodu škody na zdraví, pro kterou byla vystavena pracovní neschopnost. Pojistné je na rozdíl od pojištění denních dávek uznatelné jako daňový náklad.

• Další pojištění

- Pojištění občanského majetku – rodinné domy, byty a domácnosti
- Životní a úrazové pojištění
- Penzijní pojištění

Komplexní služby WI-ASS ČR, s. r. o. ve zkratce:

Nezávislý pojišťovací makléř, který jedná vždy na straně klienta – poradenské služby ve všech oblastech pojištění majetku a odpovědnosti za škody.

Analýza stávajícího rozsahu pojištění a jeho optimalizace pro následující období, zajištění výběrového řízení na pojistitele a přehledné porovnání jednotlivých nabídek.

Správa sjednaných pojistných smluv v průběhu pojistného období a podpora při likvidaci pojistných událostí.

V případě dotazů či konkrétních požadavků jsme vám k dispozici na níže uvedených kontaktech:

Pojišťovací makléři		Kancelář	e-mail	Telefon/fax – pevná linka	Mobilní telefon
Ivo	Drábek	Olomouc	drabek@wiass.cz	585 230 324/ 585 230 271	736 628 108
Radek	Huňka	Olomouc	hunka@wiass.cz	585 230 324/ 585 230 271	605 298 332
Zdeněk	Chovanec	Praha	chovanec@wiass.cz	274 812 921	605 298 336
Rostislav	Podivínský	Olomouc	podivinsky@wiass.cz	585 225 339/ 585 230 271	774 129 089
Pavel	Somol	Olomouc	somol@wiass.cz	585 225 339/ 585 230 271	603 501 676

WI-ASS ČR, spol. s r. o. <http://www.wiass.cz>

Advokátní kancelář bnt – pravda & partner, s.r.o., která je součástí mezinárodní kanceláře bnt | attorneys-at-law a která se zaměřuje na oblast M&A, práva nemovitostí a energetického práva, přijme do svého týmu:

ADVOKÁTA / ADVOKÁTKU

Nabízíme:

- pracovní příležitost v mezinárodní advokátní kanceláři
- zajímavou a samostatnou práci
- možnost profesního růstu
- příjemné pracovní prostředí
- motivující finanční ohodnocení

Požadujeme:

- velmi dobrou znalost anglického a/nebo německého jazyka slovem i písmem; dobrá znalost dalšího jazyka výhodou
- advokátní praxi alespoň 3 roky
- vysoké pracovní nasazení
- časovou flexibilitu a schopnost týmové práce
- samostatnost, pečlivost, odpovědnost
- zájem o trvalý odborný růst
- nástup dle dohody

V případě Vašeho zájmu, prosím, zašlete strukturovaný životopis na níže uvedenou adresu či e-mail. **bnt - pravda & partner, s.r.o.**, Vodičkova 707/37, 110 00 Praha 1, pavla.melicharova@bnt.eu, Tel: +420 222 929 301, Fax: +420 222 929 341

Informace

a zajímavosti

MĚLI BYSTE VĚDĚT

Přednášky a semináře pro advokáty a advokátní koncipty ve vzdělávacích a školicích střediscích ČAK	72
Program HELP Rady Evropy a seminář „Procesní aspekty podání stížnosti k ESLP“	75
Profesoři Robert Alexy a Robert Badinter převzali čestné doktoráty Univerzity Karlovy	76
NAKONEC	77 - 78

Přednášky a semináře pro advokáty a advokátní koncipienty ve Školicím a vzdělávacím středisku ČAK v Praze v paláci Dunaj

• ve čtvrtek 17. ledna 2013

Stavby, vlastnické žaloby a sousedská práva v novém občanském zákoníku

Lektor: Mgr. Michal Králík, Ph.D., soudce Nejvyššího soudu ČR

Číslo semináře: 41309

Poplatek za seminář: 750 Kč

Uzávěrka přihlášek: 10. ledna 2013

• 17.–18. ledna a 28. ledna
– 1. února 2013
Národní 16 – Kaňkův palác,
3. patro

Kurz mediace BASIC – rozsah 60 hodin, tj. 7 dní

Lektoři: Patrick Van Leynseele – mediátor, arbit, advokát a partner vlivné bruselské advokátní kanceláře

PhDr. Dana Potočková – mediátorka, koučka, členka Rady Celosvětového mediačního fóra

JUDr. Martina Doležalová – advokátka, předsedkyně sekce ADR ČAK, zastupující vedoucí odboru mezinárodních vztahů ČAK, spoluautorka zák. o mediaci

Kurz bude tlumočen z a do angličtiny.

Číslo semináře: 41301

Poplatek za seminář: 22 700 Kč

Uzávěrka přihlášek: 14 dní od zaslání přihlášky a zařazení do kurzu

• ve čtvrtek 24. ledna 2013

Codexis advokacie® Advokátní spis®

Lektor: Ing. Pavel Jedlička, Atlas Software, a. s.

Číslo semináře: 41304

Poplatek za seminář: ZDARMA

Uzávěrka přihlášek: 18. ledna 2013

• od 11. února 2013
do 24. června 2013 včetně
– vždy v pondělí

Pololetní kurzy právnické angličtiny ve dvou úrovních obtížnosti:

- Úvod do právnické angličtiny – běh B
- Právnická angličtina pro pokročilé – běh C+D

Lektorka: Mgr. Vladimíra Kvasničková, právnička a učitelka

Číslo semináře: 41307 – běh B – vždy v pondělí od 13.00 – 14.30 hod.

Číslo semináře: 41308 – běh C+D – vždy v pondělí od 14.45 – 16.15 hod.

Termíny jednotlivých lekcí jsou uvedeny v pozvánce na kurzy.

Výuka je v rozsahu 15 lekcí/pololetí – tj. 90 minut výuky v jedné lekci

Poplatek za běh B a běh C+D: 3375 Kč

Uzávěrka přihlášek: 7. února 2013

• ve čtvrtek 14. února 2013

Katastr nemovitostí po rekonstrukci občanského práva

Lektorka: JUDr. Daniela Šustrová, vedoucí Kanceláře úřadu Katastrálního úřadu pro hlavní město Prahu

Číslo semináře: 41305

Poplatek za seminář: 750 Kč

Uzávěrka přihlášek: 8. února 2013

• ve čtvrtek 28. února 2013

Novela stavebního zákona

Lektor: JUDr. Jan Mareček, advokát, předseda České společnosti pro stavební právo

Číslo semináře: 41310

Poplatek za seminář: 750 Kč

Uzávěrka přihlášek: 22. února 2013

• 8. – 10. dubna 2013
Národní 16 – Kaňkův palác,
3. patro

Třídenní nástavbový kurz mediace BUSINESS (obchodní mediace)

Lektoři: Thierry Garby – mediátor, arbitr, advokát honoraire (z Francie)
PhDr. Dana Potočková – mediátorka, koučka, členka Rady
Celosvětového mediačního fóra
Kurz bude tlumočen z a do angličtiny.

Číslo semináře: 41302

Poplatek za seminář: 12 500 Kč

Uzávěrka přihlášek: 14 dní od zaslání přihlášky
a zařazení do kurzu

• ve čtvrtek 18. dubna 2013

Nový zákon o mezinárodním právu soukromém a jeho vztah k evropskému MPS

Lektoři: JUDr. Petr Bříza, LL.M., Ph.D., advokát
Mgr. Zuzana Fišerová, vrchní ředitelka sekce mezinárodních
vztahů Ministerstva spravedlnosti

Číslo semináře: 41306

Poplatek za seminář: 750 Kč

Uzávěrka přihlášek: 11. dubna 2013

• 23. – 24. května
a 27. – 31. května 2013
Národní 16 – Kaňkův palác,
3. patro

Kurz mediace BASIC – rozsah 60 hodin, tj. 7 dní

Lektoři: Patrick Van Leynseele – mediátor, arbitr, advokát a partner vlivné
bruselské advokátní kanceláře
PhDr. Dana Potočková – mediátorka, koučka, členka Rady
Celosvětového mediačního fóra
JUDr. Martina Doležalová – advokátka, předsedkyně sekce ADR
ČAK, zastupující vedoucí odboru mezinárodních vztahů ČAK,
spoluautorka zákona o mediaci
Kurz bude tlumočen z a do angličtiny.

Číslo semináře: 41303

Poplatek za seminář: 22 700 Kč

Uzávěrka přihlášek: 14 dní od zaslání přihlášky
a zařazení do kurzu

Semináře probíhají v Praze 1 v paláci Dunaj, Národní 10 (vchod z Voršílské ul. č. 14), pokud není uvedeno jiné místo konání, obvykle od 9.00 do 16.00 hodin. Zájemci o účast na těchto akcích vyplní přihlášku, kterou naleznou na internetových stránkách ČAK, www.cak.cz vlevo pod odkazem Vzdělávání advokátů, Vzdělávací akce ČAK, a zašlou ji e-mailem na adresu: seminare@cak.cz. Po potvrzení příjmu přihlášky odborem výchovy a vzdělávání ČAK uhradí přihlášení účastníci příslušný účastnický poplatek (vložené), který je včetně 20% DPH, na účet č. 6724361001/2700, konstantní symbol: 0308, variabilní symbol: desetimístné číslo složené z pětimístného čísla semináře (viz výše) a pětimístného evidenčního čísla advokáta u ČAK (objednatele) bez pomlčky či lomítka (např. 4130100333). Kopii dokladu o úhradě účastníci vezmou s sebou na seminář, daňový doklad obdrží při prezenci semináře, popřípadě poštou nebo do datové schránky. Zálohové faktury nevystavujeme. Zaplacené vložené se bez písemné omluvy nejméně tři dny před konáním semináře, zaslání odboru výchovy a vzdělávání ČAK, nebo v případě nepřítomnosti účastníka na semináři nevrací. Sál je klimatizován. K dispozici je automat na kávu a minerální voda. Žádáme účastníky o včasný příchod, pozdní příchody ruší lektory i posluchače – 15 minut po začátku přednášky je již vstup do sálu omezen.

Bližší informace s podrobnějším programem naleznete na internetových stránkách ČAK na adrese www.cak.cz v levém menu nazvaném Vzdělávání advokátů, Vzdělávací akce ČAK. Telefonické informace na tel. č. 224 951 778 – pi Marie Knížová.

Těšíme se na setkání s vámi.

✿ Mgr. OLGA ŠENFELDOVÁ, vedoucí odboru výchovy a vzdělávání ČAK

Semináře pro advokáty pořádané pobočkou ČAK Brno v sále Veřejného ochránce práv

• ve čtvrtek 3. ledna 2013

Dědické právo podle nového občanského zákoníku

Lektoři: JUDr. Václav Bednář, Ph.D., člen rekodifikační komise k novému občanskému zákoníku, advokát, akademický pracovník na PF UP v Olomouci

Číslo semináře: 68301

Poplatek za seminář: 700 Kč

Uzávěrka přihlášek: 27. prosince 2012

Semináře se konají v sále Veřejného ochránce práv, Údolní 39, Brno v době **od 9.00 do 16.00 hodin** (vždy dle pozvánky).

Zájemci o účast na těchto akcích vyplní přihlášku, kterou naleznou na internetových stránkách ČAK, zašlou ji e-mailem na adresu: **sekr@cakbrno.cz**, **modlitbova@cakbrno.cz** a poukáží příslušný **účastnický poplatek** (tj. 700 Kč včetně DPH v zákonné výši) na účet **6724361001/2700**, konstantní symbol: 0308, variabilní symbol: číslo semináře a číslo osvědčení advokáta bez pomlčky či lomítka (např. 682110123). **Doklad o úhradě vezměte s sebou.** Účastnické poplatky se bez vážné omluvy tři dny předem nevracejí. Sál je klimatizován se stolovou úpravou, občerstvení zajištěno. Žádáme účastníky o včasný příchod.

Bližší informace s podrobnějším programem naleznete na internetových stránkách ČAK na adrese www.cak.cz v levém menu nazvaném **Vzdělávací akce**. Telefonické informace: 542 514 401 pí Modlitbová.

Těšíme se na setkání s vámi.

✿ JUDr. IRENA SCHEJBALOVÁ, ředitelka pobočky ČAK v Brně

Semináře pro advokáty pořádané v seminární místnosti pobočky ČAK Brno

• v pondělí 14. ledna 2013

CODEXIS ADVOKACIE, ADVOKÁTNÍ SPIS

Lektor: Radek Repa, DiS., Atlas Software, a. s.

Číslo semináře: 68302

Poplatek za seminář: 550 Kč

Uzávěrka přihlášek: 7. ledna 2013

Semináře probíhají v seminární místnosti v Kleinově paláci, nám. Svobody 84/15, Brno v době od 9.00 do 13.00 hodin (**pokud není na pozvánce uvedeno jinak**).

Zájemci o účast na těchto akcích vyplní přihlášku, kterou naleznou na internetových stránkách ČAK, zašlou ji e-mailem na adresu: **sekr@cakbrno.cz**, **modlitbova@cakbrno.cz** a poukáží příslušný **účastnický poplatek** (tj. 700 Kč včetně DPH v zákonné výši) na účet **6724361001/2700**, konstantní symbol: 0308, variabilní symbol: číslo semináře a číslo osvědčení advokáta bez pomlčky či lomítka (např. 683110123). **Doklad o úhradě vezměte s sebou.** Účastnické poplatky se bez vážné omluvy tři dny předem nevracejí. Sál je klimatizován se stolovou úpravou, občerstvení zajištěno. Žádáme účastníky o včasný příchod.

Bližší informace s podrobnějším programem naleznete na internetových stránkách ČAK na adrese www.cak.cz v levém menu nazvaném **Vzdělávací akce**. Telefonické informace: 542 514 401 pí Modlitbová.

Těšíme se na setkání s vámi.

✿ JUDr. IRENA SCHEJBALOVÁ,
ředitelka pobočky ČAK v Brně

NOVINKA C. H. BECK

A. J. Bělohávek

Komentář reaguje na nejrozsáhlejší novelu zákona o rozhodčím řízení účinnou od 1. dubna 2012

Vázané v plátně, 1776 stran
cena 1 990 Kč, obj. číslo EKZ145

Objednávejte se slevou
v eShopu na www.beck.cz

inzerce

Program HELP Rady Evropy a seminář „Procesní aspekty podání stížnosti k ESLP“

Program HELP Rady Evropy – evropský program pro vzdělávání právních profesionálů v oblasti lidských práv, je financován Fondem pro lidská práva (Human Rights Trust Fund).¹ Jeho cílem je zlepšování znalostí soudců, advokátů a státních zástupců ve všech 47 členských státech Rady Evropy, aby ve své činnosti každodenně využívali Úmluvu, znali ji a znali jak procesní pravidla, tak judikaturu.

Webová stránka programu HELP <http://www.coe.int/help> nabízí volný on-line přístup k materiálům a instrumentům pro profesní školení v oblasti Úmluvy těm, kdo se na ni zaregistrují. Tato stránka je zároveň platformou pro kurzy dálkového školení a hostitelem fóra na podporu diskuse a debat o otázkách lidských práv mezi právními profesionály.

Samostatným projektem programu HELP je projekt týkající se kritérií přijatelnosti stížností Evropským soudem pro lidská práva s názvem „Zvyšování znalostí advokátů v oblasti plnění kritérií přijatelnosti žádostí podaných k Evropskému soudu pro lidská práva.“

V tomto a příštím roce je zaměřen zatím jen na šest pilotních států a jejich advokacií, mezi nimi i na Českou republiku; postupně by ale měl zahrnout všechny členské státy a jejich advokacie. V ČR je to Česká advokátní komora, která je jeho garantem a zároveň provozovatelem – institucí, která bude zajišťovat v 1. čtvrtletí příštího roku sérii 10 e-learning seminářů, včetně uvozacího „kick-off“ semináře na začátku a zkoušek formou testu pro účastníky na konci. Projekt má kapacitu 35 lidí.

Aby bylo co nejvíce advokátů seznámeno s tímto programem a zároveň se seznámilo s vlastní podstatou problému – přetížením Soudu stížnostmi, často z formálních či věcných důvodů nakonec nepřijatelnými, spojila ČAK svůj obvyklý každoroční předvánoční seminář k Úmluvě, který se letos konal již 8. listopadu 2012, s citlivou tematikou procesních postupů podávání stížností.

Proto také v rámci semináře vystoupila projektová manažerka programu HELP, paní Natacha De Roeck, s úvodem do učebního programu HELP.

Ve své přednášce paní De Roeck vysvětlila, že HELP program je obecně určen pro soudce, státní zástupce a advokáty. Jde v něm o implementaci Úmluvy na národní úrovni, v konečné podobě pro všech 47 členských států, přičemž Rada Evropy při realizaci spolupracuje s mezinárodními organizacemi soudců a státních zástupců, a jejich národními vzdělávacími školami, se CCBE jako hlavní mezinárodní ad-

vokátní organizaci v rámci EU a konečně s národními advokátními komorami.

V každém státě by měl být postupně zřízen tzv. „Focal Point“ a „Information Point“. Focal point by se stal jakýmsi zprostředkovatelem všech informací, dokumentů a akcí, ať jde o kteroukoliv z uvedených profesí. V ČR byla v tomto směru oslovena pracovnice Justiční akademie. Information point je zřizován pro advokáty, v rámci místní advokacie, aby byl k dispozici kolegům i občanům radou a pomocí, když chtějí podat v určitém konkrétním případě stížnost k Soudu. Za českou advokacii se tímto „informačním bodem“ stal **Mgr. David Strupek**, advokát zkušený v oblasti lidských práv, stížností, judikatury Soudu i procesních podmínek pro úspěšné podání stížností.

Paní De Roeck vysvětlila podstatu E-learning kurzů a metodologie užívané HELP. Zdůraznila hlavní cíl – rozšířit a prohloubit schopnost advokátů podávat k Soudu stížnosti právně i věcně opodstatněné a správně sepsané.

Uvedla, že pracovní skupina programu HELP pro advokáty, složená ze sedmi expertů (za ČAK je členem dr. Wurstová) – zástupců jednotlivých zúčastněných advokátních komor, vypracovala osnovu a stručný obsah příručky pro zmíněných 10 seminářů – obecnou, v angličtině. Nyní bude tato příručka přeložena do jednotlivých národních jazyků a přizpůsobena národním specifikům, tj. tomu, co je v každém státě v oblasti lidských práv dosaženo, jaké jsou specifické důvody stíž-

¹ Založilo ho v r. 2008 Norsko, zakládající přispěvatel, s Radou Evropy a Rozvojovou bankou Rady Evropy. Od té doby se připojilo jako financující stát také Německo, Nizozemsko, Finsko, Švýcarsko a Spojené království.

ností i jejich zamítnutí. To vše ve spolupráci s národním učitelem (tutorem). Ten se v současné době vybírá.

Příručka odpovídá 10 plánovaným e-learning seminářům, jejichž „rozprostření“ nebude po týdnech, ale delších lhůtách, aby jednak častá frekvence nepřetěžovala účastníky advokáty, a jednak aby v mezidobích bylo dostatek času pro nastudování a pochopení doporučených podkladů. Ty budou v řadě případů v angličtině.

Na semináři dále již tradičně vystoupila **JUDr. Eva Hubálková, PhD.**, vedoucí česko-estonsko-ukrajinského oddělení Kanceláře Soudu (*administrativní požadavky při podání stížnosti k Soudu, čl. 47 Jednacího řádu Soudu, požadavek vyčerpání právních prostředků nápravy a včasné podání stížnosti, kritérium podstatné újmy utrpěné stěžovatelem a jeho interpretace*), dále **JUDr. Jiří Kmec**, zástupce vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Soudem (*řízení před Soudem týkající se pilotních rozsudků*) a nově též český „Information

Point“, advokát **Mgr. David Strupek** (*přínos výukového programu HELP pro české právníky a širší veřejnost*).

Považujeme za úspěch nejen to, že seminář byl využit nečekaně vysokým počtem advokátů, ale i to, že se již na místě samém do série seminářů projektu HELP „Zvyšování znalostí advokátů v oblasti plnění kritérií přijatelnosti žádostí podaných k Evropskému soudu pro lidská práva“, přihlásilo více než 20 advokátů. Proto se domnívám, že možnost přihlásit se ještě do nabízených bezplatných seminářů využijí i další advokáti.

Jakékoliv potřebné informace a přihlášky lze získat v odboru mezinárodních vztahů České advokátní komory u JUDr. Jany Wurstové (wurstova@cak.cz), nebo paní Barbory Meliškové (meliskova@cak.cz). Termín pro zaslání přihlášek je 31. 12. 2012 (do vyčerpání počtu 35 přihlášených).

✿ JUDr. JANA WURSTOVÁ, odbor mezinárodních vztahů ČAK

Profesoři Robert Alexy a Robert Badinter převzali čestné doktoráty Univerzity Karlovy

Dne 17. října 2012 se ve Velké aule Karolina konala doktorská promoce, při níž byly uděleny čestné doktoráty honoris causa dvěma významným právníkům – Robertu Alexymu a Robertu Badinterovi, kteří se i svým zdejším působením významnou měrou zapsali do povědomí české polistopadové právnícké obce.

Prof. Dr. Dr. h. c. mult. Robert Alexy se řadí k předním evropským právním teoretikům, právním filozofům a konstitucionalistům. K jeho stěžejním dílům patří spisy *Teorie právní argumentace (Theorie der juristischen Argumentation)*, *Teorie základních práv (Theorie der Grundrechte)* a *Pojem a platnost práva (Begriff und Geltung des Rechts)*. Jeho jméno je spojováno s aplikací testu proporcionality německým Ústavním soudem a přeneseně i Ústavním soudem ČR. Jedním z posluchačů prof. Alexyho na univerzitě v Kielu byl i místopředseda Ústavního soudu ČR Pavel Holländer.

Prof. Dr. Robert Badinter prošel dráhou advokáta, politika a vysokoškolského pedagoga. Jako ministr spravedlnosti předložil francouzskému Národnímu shromáždění návrh zákona o zrušení trestu smrti, který byl přijat 30. září 1981. Robert Badinter byl v letech 1986-1995 prezidentem francouzské Ústavní rady. Společně s Otakarem Motejlem, s nímž jej pojilo osobní přátelství, předsedal česko-francouzské Masarykově asociaci, v České republice konal řadu přednášek, např. o pojetí spravedlnosti v díle Victora Huga, k dvoustému výročí Code civil či o Mezinárodním trestním tribunálu. Roberta Badintera váže přátelství i k předsedovi Ústavního soudu ČR Pavlu Rychetskému.

Při slavnostní promoci, během níž Univerzitu Karlovu reprezentoval její rektor, prof. RNDr. Václav Hampl, DrSc., a Právnickou fakultu UK její děkan prof. JUDr. Aleš Gerloch, CSc., byli promotory pro udělení čestného doktorátu Robertu Alexymu proděkan PF UK prof. JUDr. Milan Damohorský, DrSc., pro udělení čestného doktorátu Robertu Badinterovi proděkan PF UK prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc.

Profesor Robert Alexy, jemuž byl čestný doktorát udělen za zásluhy o rozvoj právního státu, konstitucionalismu a lidských práv ve světě i v České republice, ve své řeči přiblížil hlavní teze svého odborného díla, profesor Robert Badinter, jemuž byl čestný doktorát udělen za přínos pro ochranu lidských práv a česko-francouzskou akademickou spolupráci v oboru právo, se věnoval historii, současnosti a perspektivám evropské integrace.

Slavnostní promoce se zúčastnila řada významných osobností českého právníckého světa.

✿ JUDr. PhDr. STANISLAV BALÍK

Zkoušková se(t)kání IV.

(Zrcadlo pro zavlité zkoušející)

V každé větší skupině osob si snadno ověříme zákonitosti Gaussovy křivky. Nalezneme tam určité procento lidí mimořádně talentovaných a tomu odpovídá zhruba stejný počet těch, jimž nebylo shůry dáno. Takové krajní polohy se dají přirovnat k bílé a černé barvě; mezi nimi pak nalezneme různé odstíny šedi. Podobné to bývá i s jinými vlastnostmi tělesnými a duševními, jako je výška, odolnost vůči infekčním chorobám, vlídnost na jedné straně a nepřejícnost na pólu druhém.

Platí to i pro sestavu pedagogů na vysokoškolských fakultách. Nalezneme tam skupinu zvláště dobrotivých pedagogů, o nichž jsme uvažovali v minulých číslech našeho časopisu. Ti jsou pak vyvažováni muži a ženami, pro něž studentský národ používá přezdívky jako Drákula, Herodes, kat Mydlář, Bloody Mary, Katynka. Oni sami by se rádi charakterizovali slovy Karla Poláčka: „Byl přísný, ale spravedlivý; shovívavost neměla místo pod jeho soukennou vestou.“ Svůj examinační říj odůvodňují vcelku správnou zásadou, že dobrým škodí ten, kdo šetří špatně.

Tvrde posuzování ostatních nemusí ovšem pramenit jen ze snahy o spravedlnost a účelnost. Snadno odvisí od poruch trávení i jiných fyziologických pochodů, v nichž se projevují okamžité výkyvy, popřípadě celková nedostačivost. K podobnému závěru ostatně dospívá americká realističtější škola práva. Podle ní výsledek soudního sporu závisí jen zčásti (někdy té menší) na právním řádu; významná bývá osobnost i momentální naladění těch, kdo mají rozhodovat. Jestliže soudce, manažer či pedagog byl ráno důrazně kárán za porušení nějakého pravidla v domácím provozu („A zase jsi nesklopil záchodový prkýnko!“), může pak stejně nerudně postupovat u soudu, při podnikové poradě i jako zkušební komisař.

Nadměrná přísnost vůči mnohým bývá příležitostně střídána stejně bezbřehou benevolencí ve vztahu jen k některým. Kdybychom se vrátili k označením pro zkouškové dobráky, mohli bychom pro takto jednajícího examinační zkratku DOVYJ (dobrotivý výjimečně). Zvláštní přízeň věnuje studentům, kteří školou proplachtí, jsouc nadnášeni společenskou vahou svých rodičů, příbuzných či přímluvců.

Soupeřivé povahy mezi pedagogy postupují podle jednoduché zásady: „Oblíbenci mých rivalů jsou mi předem podezřelí.“ Zkoušející tohoto typu zkoumá zejména, jak byl student klasifikován tím z vyučujících, se kterým má neurované vztahy. Většinou se pak uplatní „antihodnocení“, jímž je vlastně klasifikován pan kolega či kvalifikována paní kolegyně.

Pedagog naladěný prestižně omezí své hodnocení na úzký okruh ukazatelů: *Navštěvoval mé přednášky? Přihlásil se do mého výběrového předmětu? Pamatují si ho, že sedával v první lavici.* Účast na výuce lze zjišťovat i zlomyslnějšími metodami. Vypráví se, že jeden z prvorepublikových profesorů českých právních dějin pokládal otázku, co že je to *vechno*. Špatně na tom byli uchazeči, kteří nevěděli. A ještě hůře ti, kteří, byvše

navedeni potměšilými spolužáky, vykládali to hezky staročesky znějící slovo jako *dědický podíl druhorozeného syna* či *odznak důstojenství stařešiny rodu*. „Špatně“, triumfoval nad nimi profesor. „Jde o chybu v psaní, kterou obsahuje poznámka pod čarou na straně té a té mé učebnice. Správně mělo být tištěno slovo *vsechno*. Byl byste to nyní věděl, kdybyste byl býval navštěvoval mé přednášky.“

Nedá mi to a právě uvedenou historiku musím porovnat s postupem férového kantora. Na pražské právnické fakultě jsme jako předmět měli účetnictví a z poznámek našeho učitele si připravili provizorní učební pomůcku. Tiskovou chybou se do ní vloudil i docela věrohodně znějící výraz *rozvahová talveka*. Ten si někteří z nás vstřípli do paměti tak dokonale, že při zkoušce nedokázali zabrat na otázku se správným termínem *rozvahová tabulka*. Naš docent se brzy dovtípil, jaká je příčina této nezalosti. Pozměnil proto znění otázky, takže jsme si napříště mohli vytáhnout lísteček s textem *rozvahová talveka (správně: tabulka)*.

Někteří učitelé usilují sofistikovanými způsoby o to, aby dosud notoričtí výtečníci čerpali z celé klasifikační stupnice a mohli zapomenout na představy o „červeném diplomu“. Asi se tak projevuje skrytá závist pedagoga, který za svých studijních let nebyl zrovna premiantem a zřejmě tuší, že zkoušený by toho jednou mohl dokázat víc než on sám. Pomocí klasifikační stupnice si lze také hojit frustrace dané tím, že jsou vysokoškolskému učitelu kladeny překážky v jeho akademickém postupu.

Jindy si zavlité zkoušející na studentech vylévá svou zlobu za to, že jeho obor není uznáván a dotován dostatečným počtem hodin. Zřejmě se mu zamlouvá myšlenka z divadelního světa „*není malých rolí, jsou jen nevýznamní herci*“. Usiluje proto o proslulost alespoň v jedné oblasti svého činění. Ověřovat znalosti je pro něj záležitost nejmilejší, již dává přednost před všemi ostatními pedagogickými a vědeckými povinnostmi. Dbá o to, aby si dostatek takového úkolu či životního údělu zajistil i pro příští období. Výsledek zkoušky u něj pak nezaleží ani tak na obtížnosti předmětu, jako na učitelově umění působit obtíže.

Příčin svérázné přísnosti při zkouškách bychom asi našli mnohem víc. Takový podrobný výzkum by však nepomohl k likvidaci všech Thurn-Taxisových příkopů, jež se vyskytují na studentově zkouškové dráze. Systémová teorie zjišťuje, že podobné struktury si vytvářejí podobné prvky. Proto každá fakulta musí mít určitý počet svých Drákulů, Herodesů, Katynek. A jestliže vykonavatelé takových úloh odejdou, zaujme jejich místo někdo jiný. Věci se mají jako v divadelním souboru, který přišel o představitele drsných charakterů; zastoupí ho dosavadní mladokomik, který se náramně osvědčí v nové roli.

Kresba pro Bulletin advokacie LUBOMÍR LICHÝ

Víte, že ...

- v expozici Vilniuské galerie v paláci Chodkevičiai lze spatřit portrét advokáta? Autorem obrazu *Advokatas Paulauskas* je rodák z Dusieniuose u Vilniusu Tadas Goreckis (1825-1868). Tento malíř, uváděný též pod jménem Tadeusz Gorecki jako umělec polský, byl manželem dcery Adama Mickiewicze Marie. Portrétista Gorecki namaloval v r. 1847 také svého tchána, portrétoval i litevského biskupa Matiejause Valančiause (1801-1875). Tadeusz Gorecki po léta působil a zemřel v Paříži, kde byl jeho žákem mj. Witold Pruszkowski (1846-1896).

- vyšla kniha pohádek z advokátské autorské dílny? Olomoucký advokát a spisovatel Petr Ritter spolu s Dagmar Ritterovou v říjnu 2012 vydali podruhé, tentokrát s jejich originálním názvem a kresbami jimi pro tento text vybrané ilustrátorky Dagmar Berkové, pohádky pod názvem *Jak to bylo dál...* (Praha: Nakladatelství Andrej Šťastný, 2012). Již samotné názvy jednotlivých příběhů (*O pravdě, Za všechno se platí, O pomstě a odpuštění a O pohádce*) naznačují, že leitmotivy jsou prav-

da, spravedlnost a boj dobra se zlem, tedy témata, která se budou líbit dětem nejen advokátským.

- portugalským premiérem v letech 1920-1921 byl podvkrát jmenován advokát? Byl jím António Joaquim Granjo (1881-1921). Republikánský politik a právník byl poprvé zvolen do Národního ústavodárného shromáždění (*Assembleia Nacional Constituinte*) v květnu 1911. Po první světové válce za prvé republiky byl ve vládě Dominga Leite Pereiry ministrem spravedlnosti. Předsedou vlády se stal krátkodobě dvakrát, ve funkci na něj byl spáchán v noci z 19. na 20. října 1921 atentát, kterému podlehl. V této tzv. Krvavé noci (*Noite Sangrenta*) byli zavražděni i další významní stoupení republiky Machado Santos (1875-1921) a Carlos da Maia (1878-1921).

✦ JUDr. PhDr. STANISLAV BALÍK

Leitartikel

Vladimíra Glatzová: Gender Leitartikel	3
--	---

Aktuelles

Feierliche Taufe der Herausgabe des historisch ersten Kommentars des Gesetzes über die Rechtsanwaltschaft ichta	4
Nicht zu Übersehen! Die Rechtsanwälte werden verpflichtet die Verwahrungen in einem elektronischen Depositenbuch der Tschechischen Rechtsanwaltskammer zu registrieren	6
Gespräch mit dem neuen IBA-Generalsekretär JUDr. Martin Šolc Ivana Cihlářová	7
Die Juristische Firma des Jahres 2012 Jaroslav Kramer	10
Eine Kommission für Anwendung der neuen Zivilgesetzgebung ist bei dem Justizministerium entstanden Veronika Ryšávková	16
Informationen über die neue Zeitschrift Rekodifizierung & Praxis	16
Informationen über den Gala-Abend des Juristen des Jahres 2012 ichta	17
Änderungen im Rahmenversicherungsvertrag	18
Informationen über die Pflichtzahlungen der Rechtsanwälte für das Jahr 2013	19

Aus Rechtstheorie und Praxis**Artikel**

Zusammenfassung	24
Bedingte Entlassung aus einer Freiheitsstrafe Jan Kocina	25
Grundsätzliche Änderungen im Exekutionsverfahren Lenka Doležalová	28
Internationale Investitionsstreite vor allgemeinen Gerichten? Vladimír Kostka	31
Vorvertrags-Verantwortung im Falle der Absichtserklärung (Letter of Intent) Marcela Marešová	37
Generalvollmacht im Verwaltungsverfahren David Slováček	38
Advokát, Rechtsanwalt, Advocaat?! Petra Schinnenburgová, Václav Cidlina	40
Über das Kopieren des Personalausweises bei Beglaubigung der Unterschriften durch einen Rechtsanwalt Jakub Morávek	42
Kurz zu der Frage der Verhandlungssprache im Verwaltungsverfahren Petr Kolman	48
Die Rückerstattung der Gerichtsgebühr nach der Novelle des Gesetzes über Gebühren und die Rückwirkung der Gesetzbestimmungen Peter Beňo	51
Der europäische Angriff auf die Prinzipien des Privatrechts oder der Unternehmer als bedrohte Art Jana Petřelová	53

Aus der Judikatur

Schadenshaftung des Rechtsanwalts	55
Gerichtszuständigkeit in Versicherungssachen	57

Aus der Fachliteratur

Barbora Bednaříková: Treunehmer-Fonds. Das Institut für Aufbewahrung und Übertragung von Familienvermögen (Stanislav Balík)	58
Ludvík David, Jana Bilková, Martina Podivínová: Judikatur-Übersicht. Gerichtsschutz des Mitglieds eines Vereins, einer Kirchengemeinschaft und politischen Partei (Milan Podhrázký)	58
Wir haben für Sie gelesen Jan Mates	59

Aus der Rechtsanwaltschaft**Kolumne von Karel Čermák**

Wissenschaft oder Kunst in der O2-Arena?	62
--	----

Aus der tschechischen Rechtsanwaltschaft

Aus der Disziplinarpraxis Jan Syka	63
Aus der Verhandlung des Vorstands der Tschechischen Rechtsanwaltskammer ichta	68
Angebote der begünstigten Versicherung der Kraftfahrzeuge für Rechtsanwälte	69

Informationen und Wissenswertes**Was Sie wissen sollten**

Vorlesungen und Seminare für Rechtsanwälte und Rechtsanwörter in den Bildungszentren der Tschechischen Rechtsanwaltskammer	72
Das HELP-Programm des Europäischen Rates und das Seminar „Prozess-Aspekte einer Beschwerde einlegung zum Europäischen Gerichtshof für Menschenrechte“ Jana Wurstová	75
Die Professoren Robert Alexy und Robert Badinter haben Ehrendoktorate der Karls-Universität übernommen Stanislav Balík	76

Zum Schluss

Prüfungstreffen IV. (Spiegel für verbissene Prüfer) Petr Hajn	77
Eine Zeichnung von Lubomír Lichý	78
Wissen Sie, dass... Stanislav Balík	78

Inhaltsverzeichnis	79
--------------------------	----

Zusammenfassung/Summary	80
-------------------------------	----

Table of Contents	81
-------------------------	----

Jan Kocina: Bedingte Entlassung aus einer Freiheitsstrafe

Der Autor beschäftigt sich mit der Genesis und Auswertung der Novelle des Strafgesetzes, die die Bedingungen für bedingte Entlassung aus einer Freiheitsstrafe wesentlich ändert und zur Lösung des Problems der Überfüllung der Gefängnisse beitragen soll. Der Autor erinnert zuerst an die Grundsätze der vorherigen Rechtsregelungen und analysiert die Frage, ab wann die neue Regelung angewandt werden kann. Weiters behandelt er die wichtigsten Änderungen, insbesondere die Kürzung der Zeit, während der es möglich ist, um eine bedingte Entlassung zu ersuchen, ferner die Möglichkeit der Umwandlung der Freiheitsstrafe zum Hausarrest sowie auch das kontroverse Fahrverbot für Täter der Straftat der Verletzung der Unterhaltspflicht.

Lenka Doležalová: Grundsätzliche Änderungen im Exekutionsverfahren

Der Artikel beschreibt die wichtigsten Änderungen im Exekutionsverfahren, die durch die Novelle der Zivilprozessordnung, der Exekutionsordnung und der weiteren damit zusammenhängenden Vorschriften durchgeführt werden. Ab dem 1. 1. 2013 ändern sich einige seit langen Jahren eingeführte Institute, wie z. B. die Beseitigung der Zweigleisigkeit der Entscheidungsvollziehung, die Belastung der Geschäftsbeteiligungen in Handelsgesellschaften, der Verkauf von Liegenschaften usw. Im Gegenteil kommen neue Institute, die eine höhere Einträglichkeit aus den Exekutionen bringen sollen. Zu denen gehören die sogenannte Sequestrierung, Überbot oder Fahrverbot. Neben diesen wichtigen Änderungen werden auch weitere Bestimmungen geändert, die einerseits einen besseren Schutz des Schuldners (obligatorische Verbindung von Sachen), andererseits bessere Möglichkeiten für Gläubiger bringen, und zwar im Hinblick auf die Befriedigung deren Forderungen. Zum Schluss macht der Artikel auf einige Fehler aufmerksam, die die Rechtsanwälte im Exekutionsverfahren machen.

Vladimír Kostka: Internationale Investitionsstreite vor allgemeinen Gerichten?

Der Beitrag widmet sich der Problematik des Schutzes der ausländischen Investitionen mit besonderer Rücksicht auf die Entscheidung der Investitionsstreite. Gegenwärtig können wir im Rahmen der Europäischen Union den Trend der Kündigung von zweiseitigen Verträgen über Schutz und Unterstützung der Investitionen (BIT) seitens einiger Mitgliedstaaten sehen. Der Schutz der ausländischen Investitionen ist bisher noch nicht durch das Recht der Europäischen Union geregelt, und deshalb kann der Investor im Falle der Nicht-Existenz von BIT um den Schutz durch das internationale Recht gebracht werden. In der Praxis kann dies unseelige Folgen haben, denn der ausländische Investor könnte seine Ansprüche gegenüber dem Gastgeberstaat nicht mehr im Schiedsverfahren, sondern lediglich vor allgemeinem Gerichtsstand des Gastgeberstaats geltend machen, was für den ausländischen Investor eine wesentliche Unsicherheit und einen komplizierten Weg zu einer gerechten Entscheidung über seinen Anspruch bedeuten könnte.

Marcela Marešová: Vorvertrags-Verantwortung im Falle der Absichtserklärung

Die Autorin beschäftigt sich mit der Frage der Verantwortung für den im Zusammenhang mit der Verhandlung über einen Vorvertrag (Letter of Intent) zugefügten Schaden. Sie schlussfolgert auch mit Verweis auf die Rechtssprechung des Obersten Gerichts, dass auch wenn die Absichtserklärung über den Abschluss des Vorvertrages rechtlich unverbindlich ist, ist es notwendig, dass die potentiellen Partner verantwortungsvoll handeln. Die Autorin beschäftigt sich mit der Analyse der Situationen, wo infolge der Verletzung der Vorvertragspflichten die Pflicht zum Schadenersatz in dem Fall entsteht, dass es zum Abschluss des Vertrages nicht gekommen ist, und sie behandelt die Voraussetzungen für die Verantwortung sowie auch, was als Schaden angesehen werden kann und was nicht.

David Slovák: Generalvollmacht im Verwaltungsverfahren

Der Artikel fasst die bisherige Kategorisierung der Vollmächte zusammen, wie sie nicht nur in der Theorie, sondern auch in der Praxis des Privatrechts beschrieben werden. Sie grenzt hiermit auch den Vollmacht-Typ ein, der als allgemeine (General)-Vollmacht bezeichnet wird. Danach stellt sie die Rechtsregelung der Vollmächte laut der Verwaltungsordnung vor und versucht, diese mit der traditionellen Terminologie zu vergleichen. Der Kern des Beitrags ist die Beschreibung der Ansicht des Beratungskörpers des Justizministers gegenüber der Verwaltungsordnung bezüglich der Zulässigkeit der Generalvollmacht der Rechtsanwälte, und umgekehrt die Unzulässigkeit desselben Vollmacht-Typs bei anderen Personen. Die Ansicht des Beratungskörpers, dass die Generalvollmacht unter § 33 Abs. 2 Buchst. d) der Verwaltungsordnung (Vollmacht aufgrund einer anderen Rechtsvorschrift – BGB) unterzuordnen ist, kritisiert der Autor und bietet eine alternative Auslegung an, die die Generalvollmacht im Rahmen eines konkreten Verwaltungsverfahrens als Prozessvollmacht auffasst, also als Vollmacht für die Dauer des ganzen Verfahrens im Sinne des § 33 Abs. 2 Buchst. b) der Verwaltungsordnung. Gleichzeitig lässt der Autor die theoretische Möglichkeit der Existenz einer gültigen Generalvollmacht auch von anderen Personen als Rechtsanwälten und die Anwendbarkeit einer solchen Vollmacht auch im Verwaltungsverfahren zu.

Petra Schinnenburgová, Václav Cidilina: Advokát, Rechtsanwalt, Advocaat?

Der Artikel behandelt die Problematik der richtigen Bezeichnung der Rechtsanwälte, Rechtsanwältinnen und Rechtsanwaltskanzleien, und zwar insbesondere dann, wenn diese Bezeichnungen in Fremdsprachen übersetzt werden. Die

Autoren machen auf die Gefahr aufmerksam, die bei einer fehlerhaften Bezeichnung entstehen, und äußern gleichzeitig ihre Meinung aus, wie die Rechtsanwältinnen richtig bezeichnet werden sollten und wie diese Bezeichnungen zu übersetzen sind.

Jakub Morávek: Über das Kopieren des Personalausweises bei Beglaubigung der Unterschriften durch einen Rechtsanwalt

In Bezug auf das Urteil des Obersten Gerichts AZ: 25 Cdo 1390/2010 vom 4. April 2012 widmet sich der Autor der Frage, ob es möglich ist, zwecks der Beglaubigung der Unterschrift durch den Rechtsanwalt, auch aufgrund der Zustimmung der betreffenden Person, die Kopie des Personalausweises anzufertigen. Er betrachtet die Sache primär durch das Prisma der Rechtsregelung bezüglich des Datenschutzes und der damit zusammenhängenden verfassungsrechtlichen Aspekte.

Petr Kolman: Kurz zu der Frage der Verhandlungssprache im Verwaltungsverfahren

Der Text stammt aus dem Bereich des Verwaltungsprozessrechts. Er widmet sich vor allem der Thematik der Verhandlungssprache im Verwaltungsverfahren sowie dem Status der Behinderter im Verwaltungsverfahren. Der Artikel analysiert die aktuellen Probleme auf diesem Gebiet.

Petr Beňo: Die Rückerstattung der Gerichtsgebühr nach der Novelle des Gesetzes über Gebühren und die Rückwirkung der Gesetzbestimmungen

Der Autor beschäftigt sich in seinem Artikel mit dem Gesetz Nr. 218/2011 Sb., in gültiger Fassung, durch das es zur Novellierung des Gesetzes über Gerichtsgebühren gekommen ist. Durch das betreffende Gesetz kam es zur Erhöhung der Gerichtsgebühren, wobei das Gesetz in den Übergangsbestimmungen nur die Erhebung der Gerichtsgebühren für die Verfahren löst, die vor dem Tag des Inkrafttretens des Gesetzes eröffnet wurden, ohne sich mit der Rückerstattung der Gerichtsgebühren für die Fälle zu beschäftigen, wo es zur Einstellung des Verfahrens nach der Wirksamkeit des Gesetzes kommt. Eine Regelung dieser Frage ist jedoch erforderlich im Hinblick auf die Änderung der Bedingungen, unter denen die Gerichtsgebühr zurückerstattet wird. Der Autor beschäftigt sich im Artikel mit der Anwendungspraxis der Gerichte in der Frage der Wirksamkeit des genannten Gesetzes, wobei er auf die Verletzung des Rechtssicherheitsprinzips hinweist.

Jana Petrzalová: Der europäische Angriff auf die Prinzipien des Privatrechts oder der Unternehmer als bedrohte Art

Der Verbraucherschutz ist einer der Rechtsbereiche, wo die Initiative des Europäischen Parlaments bzw. der EU-Kommission, massiv unterstützt durch das Gericht der Europäischen Union, dem Verbraucher sein schweres Leben durch einen Komplex von Richtlinien zu erleichtern, wesentlich zum Ausdruck kommt. Obwohl dieser Artikel die Verbraucherrechte erwähnt – und zwar insbesondere in Bezug auf die Kreditverträge und die missbrauchenden Klauseln -, appelliert der Artikel vor allem an die gesunde Vernunft und die Unternehmungsfreiheit, beides schwer geprüft durch das Medienmärchen „Der dumme Hans und die vierzig Wucherer“.

Jan Kocina: Conditional Release from Service of a Term of Imprisonment

The author deals with the genesis and evaluation of the amendment of the Criminal Code changing significantly the conditions for conditional release from service of a term of imprisonment and aimed at solution of the problem of overcrowded prisons. First, the author reminds the principles of the previous regulations and he solves the issue of from what time to apply the new regulation. He further deals with various changes, in particular reduction of period after which it is possible to apply for conditional release, possibility to change a sentence of imprisonment to home confinement, and also the controversial prohibition to drive applicable to offenders who neglected mandatory maintenance.

Lenka Doležalová: Fundamental Changes in Execution Proceedings

The article describes the most important changes in the execution proceedings which are implemented by the amendment of the new Civil Procedure Code, the Execution Procedure Code and other related regulations. As of January 1, 2013, some long-term established institutes will change, such as for instance elimination of doubling execution of judgments, affecting ownership interests in business companies, sale of real estate, etc. To the contrary, new institutes are appearing that should mean higher recovery from executions. They include the so-called receivership, excessive pricing or detention of a driving licence. In addition to these significant changes, other provisions will also change: on one side, they bring a higher level of debtor's protection (mandatory joining of cases), on the other side, larger possibilities for creditors how to achieve satisfaction of their receivables. At the end, the article notes certain errors made by lawyers in execution proceedings.

Vladimír Kostka: International Investment Disputes before General Courts?

The article deals with problems associated with the protection of foreign investments with special attention paid to deciding investment disputes. At present time, a trend can be seen in the European Union of withdrawing from bilateral agreements on protection and support of investments (BIT) by some of its member states. The European Union law so far does not regulate protection of foreign investments and thus in the case of non-existence of a BIT a foreign investor may be deprived of

the protection provided to him by international law. In practice, this can have unfavourable consequences because a foreign investor would be unable to assert his claims against the host state within arbitration proceedings, but he could do so only before a general court of a host state which fact could represent significant uncertainty for a foreign investor and a complicated journey to the just decision on his claim.

Marcela Marešová: Pre-contractual Liability in Case of a Letter of Intent

The author deals with the issue of liability for damage arisen in connection with negotiations on a future contract (Letter of Intent). She deduces, referring also to the judicial decisions of the Supreme Court, that even if declaration of the intent to conclude a future contract is not legally binding, it is necessary for potential partners to act responsibly. The author analyzes the situation when, as a consequence of breach of pre-contractual obligations, the obligation to compensate damage arises in the case of failure to conclude a contract, and also prerequisites for liability, as well as what can and cannot be considered damage.

David Slovák: General Power of Attorney in Administrative Proceedings

The article summarizes the existing categorisation of powers of attorney as described by both the private law theory and practice. It also specifies the type of the power of attorney designated as the common one (general). Subsequently it introduces the legal regulation governing powers of attorney according to the Administrative Procedure Code and tries to compare it with traditional terms. The core of the article is the description of the opinion of the advisory board of the Minister of the Interior on the Administrative Procedure Code with regard to admissibility of the general power of attorney in the case of lawyers and, to the contrary, inadmissibility of the same type of the power of attorney in the case of other persons. The author criticizes the opinion of the advisory board that the general power of attorney can be included in the category under Section 33, par. 2, letter d) of the Administrative Procedure Code (power of attorney on the basis of another legal regulation – Civil Code) and offers alternative interpretation considering the general power of attorney submitted within specific administrative proceedings as the procedural power of attorney, i.e. the power of attorney valid for the entire proceedings in the meaning of Section 33, par. 2, letter b) of the Administrative Procedure Code. Concurrently, the author admits theoretical possibility of existence of valid general power of attorney granted also to persons other than lawyers and use of such power of attorney also within administrative proceedings.

Petra Schinnenburgová, Václav Cidilina: Lawyer, Rechtsanwalt, Advocaat?

The article deals with problems concerning correct designation of lawyers (both men and women) and law firms, in particular when such designations are translated to foreign languages. The authors emphasized dangers arising in the case of incorrect designation and concurrently they expressed their opinion on how lawyers should be correctly designated and how to translate their designations.

Jakub Morávek: Making a Copy of an Identity Card during Certification of Signatures by a Lawyer

In the article – in relationship with the judgement of the Supreme Court, ref. no. 25 Cdo 1390/2010 dated April 4, 2012 – the author pays attention to the issue whether it is possible to make a copy of an identity card (even on the basis of the approval of a person concerned) for the purposes of certifying authenticity of a signature by a lawyer. He considers the case primarily by prism of the legal regulation governing the protection of personal data and related constitutional aspects

Petr Kolman: Briefly about the Issue of Language of Administrative Proceedings

The text is from the area of administrative procedural law. It pays attention first of all to the problems concerning the language of administrative proceedings and also to the legal position of handicapped persons within the administrative proceedings. The article analyzes current problems existing in this area.

Petr Beňo: Return of a Court Fee after the Amendment of the Act on Court Fees and Retroactivity of the Provisions of the Act

In his article, the author deals with the Act No. 218/2011 Coll., in the effective wording, amending the Act on Court Fees. By the Act concerned, court fees were increased, however, in its transitory provisions the Act solves only collection of court fees for proceedings commenced prior to the effective date of the Act without dealing with return of fees in cases when proceedings are stopped after the effective date of the Act. However, regulation of this issue is necessary in view of the change of conditions under which court fees are to be returned. In his article, the author deals with the application practice of courts concerning return of court fees after the effective date of the Act and refers to breach of the principle of certainty of law.

Jana Petrzalová: European Attack on Principles of Private Law or an Entrepreneur as an Endangered Species

Consumer protection is one of the areas of law where the initiative of the European Parliament or the Commission is significantly visible - strongly supported by the European Court of Justice - and it tries to aggrandize hard life of consumers by introducing a set of directives. Although this article mentions consumer rights – in particular in relation to credit contracts and misusing clauses – its intention is first of all to appeal to the common sense and freedom of trade, both hardly tried by the media fairy-story “Tom-noddy and forty profitters”.

Leading Article

Vladimíra Glatzová: Gender Editorial	3
---	---

Current News

Ceremonial christening of the issue of historically first commentary on the Act on the Legal Profession icha	4
Don't overlook! Lawyers are obliged to register deposits in the electronic record of deposits of the CBA	6
Interview with JUDr. Martin Šolc, new Secretary General of IBA Ivana Cihlářová	7
Law firm of the year 2012 Jaroslav Kramer.....	10
A Commission for application of new civil legislation was established at the Ministry of Justice Veronika Ryšávková	16
Information on new magazine <i>Rekodifikace & Praxe / Recodification & Practice</i>	16
Information on the Lawyer of 2012 gala evening icha.....	17
Changes in the Framework insurance contract.....	18
Information on lawyers' mandatory payments in 2013.....	19

Legal Theory and Practice**Articles**

Summary	24
Conditional release from service of a term of imprisonment Jan Kocina	25
Fundamental changes in execution proceedings Lenka Doležalová	28
International investment disputes before general courts? Vladimír Kostka	31
Pre-contractual liability in the case of a Letter of Intent Marcela Marešová	37
General power of attorney in administrative proceedings David Slováček	38
Lawyer, Rechtsanwalt, Advocaat?! Petra Schinnenburgová, Václav Cidlina.....	40
Making a copy of an identity card during certification of signatures by a lawyer Jakub Morávek	42
Briefly about the issue of language of administrative proceedings Petr Kolman	48
Return of a court fee after the amendment of the Act on Court Fees and retroactivity of the provisions of the Act Peter Beňo	51
European attack on principles of private law or an entrepreneur as an endangered species Jana Petřelová	53

Judicial Decisions

Lawyer's liability for damage	55
Jurisdiction of a court in insurance cases	57

Professional Literature

Barbora Bednaříková: Trust funds. Institute for maintenance and transfers of family property (Stanislav Balík)	58
Ludvík David, Jana Bílková, Martina Podivínová: Overview of judicial decisions. Judicial protection of a member of an association, Church and political party (Milan Podhrázký).....	58
We have read for you Jan Mates	59

Legal Profession**Karel Čermák's Column**

Science or art in Outú arena?	62
-------------------------------------	----

Czech Legal Profession

Disciplinary practice Jan Syka	63
Meeting of the Czech Bar Association Board of Directors icha	68
Offer of preferential motor vehicle insurance for lawyers.....	69

Information and Points of Interest**You should know**

Lectures and seminars for lawyers and legal trainees in educational centres of the Czech Bar Association	72
Programme HELP of the Council of Europe and seminar "Procedural aspects of submission of applications to the ECHR" Jana Wurstová	75
Professors Robert Alexy and Robert Badinter took over honorary doctorates of the Charles University Stanislav Balík.....	76

Finally

Examination meetings IV. (Mirror for grim examiners) Petr Hajn.....	77
Drawing by Lubomír Lichý	78
Do you know that... Stanislav Balík	78

Inhaltsverzeichnis.....	79
-------------------------	----

Zusammenfassung/Summary	80
-------------------------------	----

Table of Contents	81
-------------------------	----

New opportunities in an international law firm:

Senior Associates and Junior Associates

PwC Legal, an international law firm, is looking for **Senior Associates (Advokát)** and **Junior Associates (Koncipient)** to expand its team.

You need to have:

- Exceptional knowledge of the law
- Fluent English (German an advantage)
- Highly developed work ethic
- Willingness to go the extra mile

We offer:

- Interesting work in a reputable international firm
- Gaining interesting professional experience
- Above-average remuneration

Open positions in:

- M&A / Corporate
- Competition, EU, Regulatory
- Real Estate
- Insolvency & Restructuring
- Labour
- TMT & IP
- Energy
- Litigation & Arbitration

If you are interested in this position, please send your CV in English to **Ms. Zuzana Stasova** (zuzana.stasova@pwclegal.cz).

PwC Legal

Advokátní kancelář MSB Legal, v.o.s.
hledá nové kolegy na pozice

ADVOKÁT/KA a ADVOKÁTNÍ KONCIPIENT/KA

MSB Legal, v.o.s.
Bucharova 1314/8
158 00 Praha 13

Tel.: +420 251 566 005
Fax: +420 251 566 006
E-mail: paha@msblegal.cz

MSB Legal, v.o.s.
Hlubinská 1378/36
702 00 Ostrava

Tel.: +420 596 639 891
E-mail: ostrava@msblegal.cz

www.msblegal.cz

Požadujeme:

Aktivní přístup k řešení problémů, vysoké pracovní nasazení a časovou flexibilitu, dobré komunikační schopnosti a profesionální vystupování, pečlivost a samostatnost, odpovídající odborné znalosti, schopnost organizace a týmové spolupráce, znalost anglického jazyka (znalost dalšího jazyka výhodou).

Nabízíme:

Zázemí úspěšné advokátní kanceláře se stabilní klientelou, zajímavou a různorodou práci v mladém kolektivu, perspektivu dlouhodobé spolupráce a kariérního růstu, možnost publikační činnosti, příjemné pracovní prostředí, motivující finanční ohodnocení.

V případě zájmu zasílejte své životopisy s fotografií na e-mail: HR@msblegal.cz a to v českém a anglickém jazyce. Do předmětu napište „advokát“ nebo „advokátní koncipient“.
Kontaktní telefon: 251 566 005

Advokátní a patentová kancelář přijme:

advokáta a advokátního koncipienta

Na pozici advokáta požadujeme:

- 2-3 roky praxe se zaměřením na právo duševního vlastnictví.
- Zkušenosti se zastupováním před soudy v soudních sporech nebo v rozhodčích řízeních.

Očekáváme:

- Schopnost práce v týmu a velmi dobré komunikační a prezentační dovednosti.
- Vysoké pracovní nasazení a loajalitu, zájem o profesní růst.
- Velmi dobrou znalost anglického jazyka slovem a písmem včetně právníké angličtiny, znalost dalšího cizího jazyka vítána.
- Dobrou uživatelskou znalost práce na PC.
- ŘP sk.B.

Nabízíme:

- Zajímavou specializovanou práci v mladém kolektivu s převážně zahraniční klientelou, příjemné moderní pracovní prostředí s možností parkování v objektu business centra, odpovídající finanční ohodnocení, možnost vzdělávání a profesního růstu.

V případě zájmu zašlete Váš životopis v českém jazyce na adresu: KOREJZOVA&SPOL., v.o.s., Korunní 810/104, E, 101 00 Praha 10 -Vinohrady nebo prostřednictvím e-mailu: mfolberova@korejzova.cz, www.korejzova.cz

Hogan
Lovells

Mezinárodní advokátní kancelář se sídlem v centru Prahy rozšiřuje svůj tým a přijme:

Advokáta a advokátního koncipienta

Požadujeme:

- výbornou znalost angličtiny (znalost dalšího cizího jazyka výhodou)
- schopnost týmové práce a komunikace v mezinárodním kolektivu
- vysoké pracovní nasazení a flexibilitu
- profesionální vystupování

Nabízíme:

- zajímavou práci v mezinárodní právní firmě s kanceláři v Evropě, Asii, na Blízkém východě a v Severní a Jižní Americe
- odpovídající platové ohodnocení
- práci v mladém kolektivu pražské kanceláře
- možnost dalšího vzdělávání a profesního růstu

Nabídky se stručným životopisem v českém a anglickém jazyce zasílejte prosím faxem na číslo +420 224 210 004 nebo e-mailem na adresu careers.prague@hoganlovells.com.

www.hoganlovells.com

Rozvíjejte s námi svoji právníckou kariéru ve střední a východní Evropě

PETERKA & PARTNERS je nezávislá advokátní kancelář působící ve střední a východní Evropě. Členům svého týmu nabízí náročnou a inspirující práci pro českou a mezinárodní klientelu, profesní a osobnostní růst v regionálním rozměru, možnost expatriace do zahraničních poboček i ohodnocení odpovídající schopnostem.

Do svého týmu hledá ambiciózní, vzdělané a kreativní osobnosti se schopností samostatného myšlení, vlastní iniciativou, profesionálním přístupem a vysokým pracovním nasazením.

Aktuálně hledáme kandidáty na tyto pozice:

Pro kancelář v **Moskvě**:

Právníka/právníčku s českým právním vzděláním a vynikající znalostí ruštiny a angličtiny

Požadujeme:

- České právní vzdělání
- Znalost ruského práva a předchozí pracovní nebo studijní zkušenost v Rusku výhodou
- Vynikající znalost ruštiny a angličtiny
- Schopnost týmové práce v mezinárodním kolektivu

Pro kancelář v **Praze**:

Advokáta/advokátku s výbornou znalostí angličtiny nebo francouzštiny

Požadujeme:

- Výbornou znalost práva
- Vynikající znalost angličtiny nebo francouzštiny
- Znalost dalšího jazyka výhodou
- Velmi dobré vyjadřovací schopnosti, logické uvažování
- Schopnost týmové práce

Nabídky spolu se strukturovaným životopisem v českém a anglickém jazyce zasílejte k rukám Mgr. Ing. Jana Lišky na email office@peterkapartners.cz.

www.peterkapartners.com